

De REVELATIONIBUS, visionibus
et apparitionibus privatis regular
tutae ex... optimis authoribus co-
llectae / explicatae et exemplis illus-
tratae a... Eusebio Aumont... —

* Augustae Vindelicorum: Suius-
tibus Martini Veith..., 1744

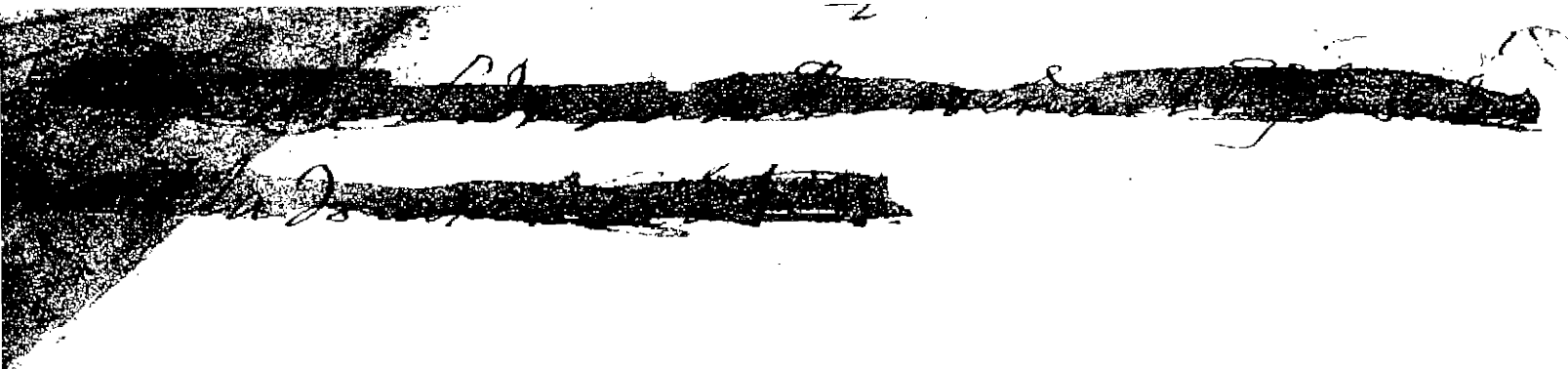
DE
REVELATIONIBUS,
VISIONIBUS
ET
APPARITIONIBUS
PRIVATIS
REGULÆ TUTÆ
EX

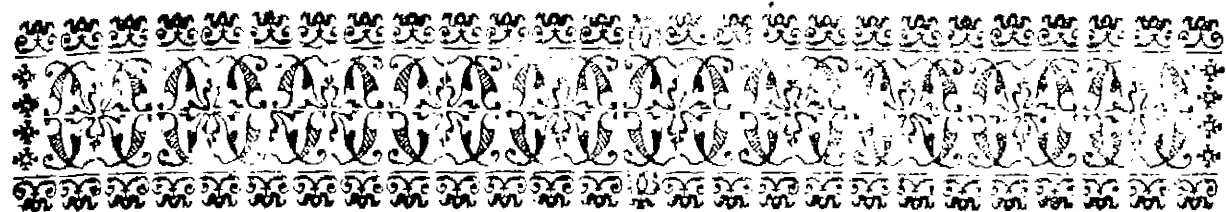
SCRIPTURA, CONCILIIS, SS. PATRI-
BUS, ALIISQUE OPTIMIS AUTHORI-
BUS COLLECTÆ, EXPLICATÆ ET
EXEMPLIS ILLUSTRATÆ

A
R.D. EUSEBIO AMORT,
Canonico Regulari Lateranensi Pollingæ,
EMINENTISSIMI CARDINALIS
LERCARI
Theologo.

CUM APPROBATIONE SUPERIORUM.

AUGUSTÆ VINDELICORUM,
Sumptibus MARTINI VEITH, Bibliopole,
ANNO M.D.CC.XLIV.

SANCTÆ MATRI ROMANÆ ECCLESIAE.

discretio.

Edit haud dubiè in Religio-
nis decus, ac munimen-
tum verbi divini ab æmu-
lis hominum, divina etiam
patientium, somniis cauta

Hanc ut certis, quoad ho-

) (2

mini

mini licet, constringerem regulis; & quarundam revelationum, quas S. Congregatio Indicis firmis Decretis procul esse iussit ab imperitorum auribus, temperarem etiamnum invalescentem usum publicum, præsentis est moliminis. Nec istud quidem à me susceptum est sine gravissimorum Theologorum consilio, aut sine Scriptorum, quos abundè mihi Romanæ Bibliothecæ ministraverant, copioso præsidio. Si quibus tamen isthoc meum capite ex quocunque non placet consilium, eos non ad istrepida turbæ subfella, sed ad tua, Ecclesiarum Magistra, amicè invito arbitria. Tua enim in Urbe *Conventus* sacri *aguntur*, & *Proconsules sunt. Act. 19.* quibus profundè scripta mea omnia unà mecum inclino. Suscipe proin materno sinu inter litterarios sudores fatiscentem in te; & quem sacratissimo ore summi Pastoris tui, SS. D. N. CLEMENTIS XII, dum illi offerre licuit Opus meum de Indulgentiis dogmati-

maticum, cohortari dignata es, *ut eo modo
pergerem in collocandis talentis, atque exhibendis Eccle-
siae servitiis*, nunc quoque in tua ulteriora
dirige, tuêre, fove, supplex precor, ob-
sequia. Pollingæ 6. Augusti 1743.

Filiorum infimus

EUSEBIUS AMORT,
C. R. P.

XC 3

APPRO-

APPROBATIO.

Rima DEO in mundo cura fuit, separare lucem à tenebris. *Divisit lucem à tenebris, factumque est vespere & mane dies unus. Gen. 1.* Primarium & Ecclesiæ ejusque Theologorum esse negotium decet, ut fontes luminum limpidos à turbidis, revelationes falsas aut dubias à certis, verbum divinum ab humano discernant. At verò, quantò difficilius in hoc genere *monstrare auroræ locum suum. Job. 38.* tantò commendabilior clarissimi viri EUSEBII AMORT Canonici Regularis industria, dum præsentè libro, cui titulus: **De Revelationibus, Visionibus & Apparitionibus privatis Regulæ tutæ, exemplis illustratæ**, providè ostendit, quantâ moderatione opus sit in revelationibus personarum etiam sanctarum usurpandis, aut prædicandis. Id verò cum more solitò eruditè præstet sine offensa fidei, sine irreverentia Divûm, sine morum injuria, sine læsione modestiæ, segregandò lucem à tenebris lucem utique & nominis claritatem meretur publicam. Augustæ 6. Septembris, 1743.

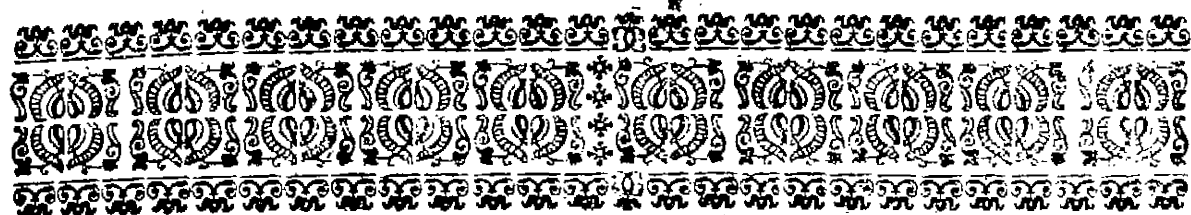
Imprimatur H. S.

Augustæ, ex Vicariatu 7. Septembris, 1743.

JOANNES ADAMUS NIEBERLEIN,
SS. Theol. Doct. Episcopus Diocl. Suffrag. Eustet. Canon. Cath. Eccl. August.
p. t. Vicarius Generalis mppria.

FRANCISCUS JOSEPHUS de HANDL,
SS. Theol. Licent. Reverendis. & Sereniss.
Principis & Episcopi August. Consil. Eccl.
Major Pœnit. ac Librorum Censor, nec
non insig. Eccl. Colleg. ad S. Mauritium
Canon, & Parochus mppria.

Præfa-

PRÆFATIO

DE MOTIVO ET SCOPO PRÆSENTIS OPERIS.

I. *Revelationes privatas* voco, quæ personis particularibus adscribuntur, necdum tamen pro veris definitæ sunt ab Ecclesia, nec immediatè à DEO ordinantur ad directionem universalis Ecclesiæ.

2. Ut eas subjicerem exactiori examini, movit me earum immodicus his temporibus usus, dum passim sine ullo criterio sumuntur pro agendorum &, ut ajunt, *piè credendorum* norma in concionatorum pulpitis, atque in libris non solum asceticis ac precatoriis, sed & in ipsis Historiis Ecclesiasticis.

3. Eam

P R Æ F A T I O.

3. Eam namque consuetudinem censeo *Religioni probrosam*, *saluti animarum noxiam*, ac penitus *contrariam menti Ecclesiae*.

4. *Religioni probrosa* est, quia dedecet, populum fidelem, enutritum divini verbi pabulo, in tanta aliarum veritatum certissimarum abundantia pasci incertarum revelationum glandibus, in quibus primum est immisceri falsas, absurdas & seductorias.

5. *Saluti animarum ea praxis noxia* est, quia dum fidelium mentes magna parte distrahuntur ejusmodi narratiunculis fovendæ curiositati idoneis, minori attentione feruntur ad ea Religionis mysteria, quæ pro jugi consideratione vivis coloribus DEUS pingi voluit in nostris cordibus; quibus & ipse adesse solet gratiores supernorum luminum ac donorum præsentia. Ex eodem fonte fluit non infrequens per varia nova Religionis exercitia cultus publici novatio, cujus matrix & auctrix prætenditur revelatio. Inde animorum dissensio, & non integrarum modo communitatum aut urbium, sed etiam provinciarum non sine scandalis ingentibus confusio.

6. *Menti*

P R Æ F A T I O.

6. *Menti denique Ecclesiæ illa repugnat abusio, quia provida mater semper abhorruit à promulgatione incertarum revelationum, earum saltem, quæ aut speciem falsi præferunt, aut viam sternunt ad novationem cultûs publici ac dogmatum. Hæc mens Ecclesiæ fat clarè colligitur ex Decretis Concilii Tridentini, aliorumque Conciliorum, & Patrum, quorum infra Part. 1. C. 2. referam sententias. Ipsum verò Tridentinum Sess. 25. de Purgatorio sic statuit: Episcopi incerta, & qua speciem falsi habent, evulgari & tractari non permittant. Et ibidem de invocatione Sanctorum: S. Synodus statuit, nulla admittenda esse nova miracula, nisi approbante Episcopo, qui si aliquid (NB.) compertum habuerit, in consilium adhibitis Theologis & aliis piis viris ea faciat, qua veritati & pietati consentanea judicaverit.* Ex quibus liquet, non incerta, sed comperta in genere miraculorum ac visionum, atque illa ipsa non sine Theologorum indifferentium consilio in vulgus spargenda esse.

7. Itaque ut in præsentī materia revelationum facilius discernantur *dubia à certis, falsa à veris, ex optimis Authoribus collegi regulas promiscuas, easque*

))((

P R Æ F A T I O.

que in ordinem summarium digestas sic disposui, ut vel ex Authorum consensu unanimi, vel ex præstantiorum sententia haberentur Canones constantes, quos sequi tutum, transgredi nefas foret.

8. Ex omnium Authorum regulis in nucleo hæc demum Lector benevolus colligere poterit documenta.

I. Plerasque revelationes privatas, in particulari acceptas, incertas esse.

II. Etiam in personis sanctis nonnunquam cum acceptis à DEO luminibus misceri operationes phantasiæ, aut illusiones dæmonis, non aliter, ac cum inspirationibus divinis humana ratiocinia aut contrariæ inspirationes dæmonis conjungi solent.

III. Hinc neque ex sanctitate personarum, aut ex dono revelationum illis personis collato inferri posse omnium prorsus ac singularum revelationum, quæ ejusmodi personis sanctis adscribuntur, veritatem; neque vicissim ex demonstrata aliquot talium particularium revelationum falsitate derogari illarum personarum sanctitati, si hæc aliunde certa ac comperta sit.

IV. Quan-

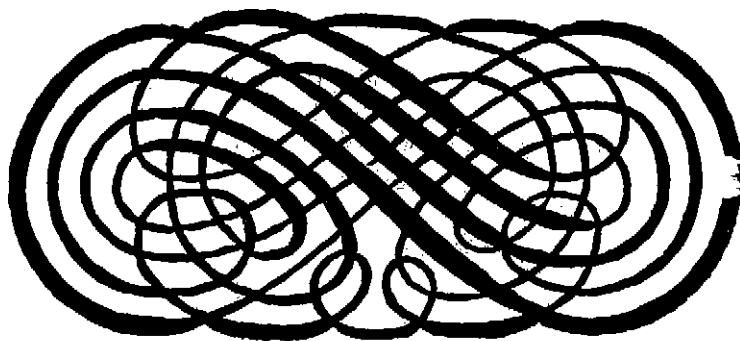
P R Æ F A T I O.

- IV. Quando revelatio incerta , id est , nullo fulta certo suæ divinitatis argumento , opponitur sententiis theologicis , aut positionibus historicis solidè probatis , adeoque moraliter certis , his potius quàm revelationi prætenfæ insistendum esse. Æquum enim est , *ut cedant incerta certis , & dubia veris.*
- V. Revelationes privatas , nullo munitas infallibili signo divinitatis characteristico , non servire pro regula ad introducenda nova dogmata , prius Ecclesiæ incognita ; neque ad novandum cultum aliquem Religionis publicum , non contentum implicite in principiis aliunde certis Ecclesiæ.
- VI. Easdem nec servire ad convellendas traditiones receptas in Historia Ecclesiastica ,
- VII. Neque ad comprobandas opiniones particulares Doctorum coram populo in concionibus , aut aliis instructionibus plebis. Ratio horum trium posteriorum documentorum est , quia interest Ecclesiæ , ne ejusmodi semper variantium opinionum & revelationum fluctibus scindatur studia in
-)()(2 con-

P R Æ F A T I O.

contraria vulgus, quod dum audit è cathedra nomen revelationum, quasvis sine discrimine suspicere consuevit pro delapsis cœlo indubiis veritatibus.

9. Hic igitur scopus & fructus esto hujus meæ in materia revelationum industriæ. Eâ si, benevole Lector, pro decore Ecclesiæ & animarum tranquillitate proficis; me quoque, ut in tua ulteriora proficiam obsequia, pro viribus laborantem subsidiariô precum studiô
juva.

INDEX

INDEX.

P A R S I.

Regulæ ex Scriptura, Conciliis, Patribus,
aliisque probatis Authoribus.

	Pag.
CAPUT I. REGULÆ ex Scriptura.	3.
C.II. Ex Conciliis, & Patribus.	7.
C.III. Ex P. Dominico Gravina, Ord. Præd.	29.
C.IV. Ex Joan. Gersone, Cancellario Parisiensi.	80.
C.V. Ex Cardinali de Lauræa, Ord. Min.	100.
C.VI. Ex Cardinali Bona, Ord. Cisterc.	124.
C.VII. Ex Joan. Francisco Pico Mirandulano.	128.
C.VIII. Ex P. Joan. Thoma Castaldo de Alaf- fio, Ord. Præd.	142.
C.IX. Ex Joan. Rusbrochio, Can. Reg.	154.

I N D E X.

	<i>Page.</i>
CAPUT X. Ex B. Henrico ab Urimaria, Ord.	
Eremit. S. Aug. - - -	156.
C.XI. Ex P. Henrico de Hassia, Ord. Eremit.	
S. Aug. - - -	158.
C.XII. Ex P. Ludovico de Leone, Ord. Ere-	
mit. S. Aug. - - -	161.
C.XIII. Ex P. Bartholomæo Sybille, Ord.	
Præd. - - -	163.
C.XIV. Ex P. Petro Thyrao, Soc. JEsu.	166.
C.XV. Ex S. Theresiâ, Ord. Carmel.	172.
C.XVI. Ex S. Joanne de Cruce, Ord. Carmel.	200.
C.XVII. Ex S. Thoma Aquinate, Ord. Præd.	233.
C.XVIII. Ex P. Josepho Augustino Orsi, Ord.	
Præd. - - -	235.
C.XIX. Judicium S. Philippi Nerii de Vi-	
sionibus. - - -	248.
C.XX. Regulæ ex documentis Fœminarum	
famâ sanctitatis aut pietatis illu-	
strium. - - -	250.
C.XXI. Judicium Bollandistarum de Reve-	
lationibus Mulierum. -	253.
C.XXII. SUMMARIUM criticum earum Re-	
gularum, quæ in hac materia sunt	
præcipuæ ;	
§. 1. De Revelationibus veris. -	259.
§. 2.	

I N D E X.

	<i>Pag.</i>
§.2. De Revelationibus dubiis. - -	270.
§.3. De Revelationibus probabiliùs falsis. - -	273.
§.4. De Revelationibus certò non divinis. - -	279.

P A R S II.

Applicatio Regularum ad quasdam Re- velationes in particulari, per modum Exempli.

NUM. I. Exempla Illusionum illustrium ex vitis Patrum. - -	10.
N.II. Exempla Illusionum illustrium ex va- riis Authoribus. - -	15.
N.III. Exemplum illustre Revelationum per fagam. - -	26.
N.IV. Exempla Deceptionum illustrium ex Joan. Gersone. - -	28.
N.V. Exempla Illusionum insignium ex Pico Mirandulano. - -	31.
N.VI. Exempla Revelationum probabilium ex Actis Bollandianis, & Joan. Nider. - -	32.
N.VII. Exempla Visionum & Revelationum suspectarum in nonnullis Fœminis famâ pietatis claris. - -	40.
	NUM.

I N D E X.

	<i>Pag.</i>
NUM. VIII. De Revelationibus S. Gertrudis.	49.
N.IX. De Revelationibus S. Elifabethæ Schö- naugienfis.	162.
N.X. De Revelationibus B. Angelæ de Ful- gineo.	197.
N.XI. De Revelationibus B. Veronicæ de Bi- nasco.	203.
N.XII. Revelationes Venerabilis Mariæ de Agreda in compendio.	218.
N.XIII. Observationes circa Revelationes Ven. Mariæ de Agreda.	498.

PARS I.

P A R S I.

Regulæ ex Scriptura, Conciliis, SS. Patribus, aliisque optimis Authoribus collectæ, & in ordinatum Systema congestæ.

PARTIS I.

CAPUT I.

Regulæ ex Scriptura.

Regula 1. Non est semper certum signum, Revelationem esse à Deo, si prædictioni respondeat eventus. Ita habetur *Deuter. c. 13.* his verbis : *Si surrexerit in medio tui Prophe- tes, aut qui somnium vidisse se dicat; & prædixerit signum atque portentum; & evenerit, quod locutus est; & dixerit tibi: Ea- mus & sequamur deos alienos; non audies verba Prophetæ illius aut somniatoris. Propbeta autem ille aut fictor somniorum inter- ficietur.*

Regula 2. Revelationes, in quibus reperitur vel unica prædictio falsa, rejiciantur totaliter cum suo Authore. Id colligitur ex *Deut. 18.* ubi dicitur : *Propbeta, qui arrogantia depravatus voluerit loqui in nomine meo, quæ ego*

non præcepi illi, ut diceret, interficietur. Quod si tacita cogitatione responderis: quo modo possum intelligere verbum, quod Dominus non est locutus? Hoc habebis signum. Quod in nomine Domini Propheta ille prædixerit, & non evenerit, hoc Dominus non est locutus, sed per tumorem animi sui Propheta confinxit, & ideo non timebis eum. Ex his verbis colligitur, ex una parte prædictionis aut revelationis falsa bene inferri, quod propheta sit impostor, qui aut ob suam arrogantiam meruerit illudi à dæmone, aut impiè velit illudere. Autoritate autem personæ sublata tollitur fides etiam reliquis ejus Revelationibus. Hæc intentio Scripturæ clarius colligitur ex versione Septuagintavirali, ubi dicitur: *Quæcunque locutus fuerit Propheta in nomine Domini, & non evenit totum illud ac omne, in impietate sua locutus est Propheta ille; non abstineas (manus) ab eo.* ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ Προφήτης, καὶ μὴ συμβῇ τῷτο τὸ ῥῆμα, ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ Προφήτης ἐκεῖνος. ἐκ ἀρέξεσθε ἀπ' αὐτῶ.

Regula 3. Facile per revelationes falsas illuduntur à dæmone, qui merentur illudi, eò quod nolint consulere Verbum Dei ex Scriptura, traditione, & sensu universali Ecclesiæ. Id colligitur ex Historia, quæ narratur 3. Reg. c. 22. Josaphat pugnaturus contra Syriam cum impio Rege Achab rogabat eum, ut prius consulere Dominum de eventu belli. Hic autem, cum posset consulere Michæam Prophetam, à Deo electum ac ordinatum ad cognoscenda arcana Dei, nihilominus consuluit & secutus est Prophetas, adhærentes suo Schismati, à quibus & deceptus est. Scriptura sic habet: *Congregavit ergo (Achab) Rex Israel Prophetas quadringentos circiter viros, & ait ad eos: Ire debeo ad bellandum, an quiescere? qui responderunt: Ascende, & dabit eam Dominus in manu regis. Dixit autem Josaphat (Rex Juda) Non est hic Propheta Domini quispiam, ut interrogemus per eum? Et ait Rex Israel ad Josaphat: Remansit vir unus, per quem possumus interrogare Dominum;*

num; sed ego odi eum quia non prophetat mihi bonum. - - Venit itaque Michæas ad Regem, qui ait ad eum: adjuro te, ut non loquaris mihi, nisi quod verum est. Et ille ait: Vidi Dominum & omnem exercitum cœli assistentem ei. Et ait Dominus: Quis decipiet Achab Regem Israel? ut ascendat, & cadat in Ramoth Galaad. Egressus est autem Spiritus, & stetit coram Domino, & ait: Ego decipiam illum. Cui locutus est Dominus & in quo? & ille ait: Egrediar, & ero Spiritus mendax in ore omnium Prophetarum ejus. Et dixit Dominus: Egredere & fac ita. Nunc igitur dedit Dominus Spiritum mendacii in ore omnium prophetarum tuorum, qui hîc sunt.

Regula 4. Revelationes, quæ suis doctrinâs aut promissis disponunt peccatores ad protrahendam pœnitentiam, non sunt à Deo. Hic Character Pseudo-Prophetarum annotatur Jeremiæ c. 23. his verbis: In prophetis Jerusalem vidi iter mendacii; & confortaverunt manus pessimorum, ut non converteretur unusquisque à malitia sua. Hæc dicit Dominus: Nolite audire verba prophetarum qui decipiunt vos; visionem cordis sui loquuntur, & non de ore Domini. Dicunt his, qui blasphemant me. Locutus est Dominus: Pax erit vobis. Et omni, qui ambulat in pravitate cordis sui, dixerunt: non veniet super vos malum. Ad has falsas prophetias pertinent illæ Revelationes, quæ peccatoribus ob quasdam devotiunculas spondent in articulo mortis conversionem; aut monstrant alias quasdam ad cœlum vias neglectâ viâ arctâ.

Regula 5. Revelationes, præsertim mulierum, quæ occupando homines in devotiunculis tribuunt vanam securitatem aut torporem in peccatis, non sunt à Deo. Ratio est, quia Deus, cum sciat angustias humanæ memoriæ, potissimum solet urgere ac identidem inculcare obligationes substantiales. In Ezechiele c. 13. dicitur: Pone faciem

tuam contra filias populi tui; quæ prophetant de corde suo, & vaticinare super eas, & dic: *Hæc dicit Dominus Deus; Væ*, quæ consuunt pulvillo sub omni cubito manus, & faciunt cervicalia sub capite universæ ætatis ad capiendas animas - Propter hoc dirumpam cervicalia vestra pro eo, quod confortastis manus impii, ut non reverteretur à via sua mala. Ibidem de Prophetis ejusmodi dicitur: Dices prophetantibus de corde suo. *Væ Prophetis insipientibus*, qui sequuntur Spiritum suum; non ascendistis ex adverso (contra vitia) vident vana, & divinant mendacium, dicentes: ait Dominus, cum Dominus non miserit eos. Prophetæ, qui vident visionem pacis, & non est pax, ait Dominus.

Regula 6. Quando petitur à Deo revelatio ab indignis, etiam illæ personæ, per quas petitur à Deo responsum, quamvis alioquin pias, facile decipiuntur à propria phantasia vel dæmone. Id colligitur ex Ezech. c. 14. ubi dicitur: *Venerunt ad me viri Seniorum Israel; & factus est sermo Domini ad me: Fili hominis, viri isti posuerunt immunditias in cordibus suis; nunquid interrogatus respondebo eis? propter hoc dices ad eos: Homo, qui posuerit immunditias in corde suo, & venerit ad prophetam, interrogans per eum me; ego Dominus respondebo ei in multitudine immunditiarum suarum, ut capiatur domus Israel in corde suo. Homo, si alienatus fuerit à me, & venerit ad prophetam, ut interroget per eum me: cum propheta erraverit, ego Dominus decepi prophetam illum; juxta iniquitatem interrogantis sic iniquitas prophetæ erit.* Huic testimonio Ezechielis consonat illud Apostoli 2. Thessal. 2. ubi ait: *Eò quod charitatem veritatis non receperunt: ut salvi fierent, ideo mittet illis Deus operationem erroris, ut credant mendacio.*

Regula 7. Quando Revelationes repugnant traditioni aut communi sensui fidelium, non cito est iis assentiendum, maximè si in iis locum habeat non
tam

tam indifferens amor veritatis, quàm studium partium. Id colligitur ex Apostolo 2. *Thess.* 2. ubi ait: *Non cito moveamini à vestro sensu, neque terreamini, neque per spiritum (seu revelationem) neque per sermonem, tanquam instet dies Domini; ne quis vos seducat ullo modo. - Num retinetis, cum essem apud vos, hæc dicebam vobis. - Nunc revelabitur ille iniquus, cujus adventus est secundum operationem Satanae in omni virtute & prodigiis mendacibus, & in omni seductione iniquitatis iis, qui pereunt, eò quod charitatem veritatis non receperunt, ut salvi fierent; ideo mittet illis Deus operationem erroris, ut credant mendacio.*

CAP. II.

Regulæ ex Conciliis & Patribus.

Regula 1. Revelationes privatæ sine aliis certis probationibus non serviant ad Regulandum cultum publicum in Ecclesia. In *Codice Canonum Ecclesiæ Africanæ Decreto* 83. dicitur: *Omnino nulla memoria Martyrum probabiliter acceptetur, nisi ubi corpus aut aliqua Reliquiæ sunt; aut origo alicujus habitationis vel possessionis vel passionis fidelissima origine traditur. Nam quæ per somnia & per inanes quasi revelationes quorumlibet hominum ubicunque constituuntur, omnino improbentur.*

Regula 2. Revelationes non authenticæ proclives ad inducendum errorem in rebus fidei aut morum, aut faciles ad introducendam perturbationem sunt publicè prohibendæ, ne per eas populus decipiatur. In *Decreto Gelasii I. Papæ*, edito in Concilio Romano,

no, prohibentur inter alia : Primo : Liber , qui appellatur Pastoris, utpote continens meras revelationes non authenticas. Secundo : Revelatio quæ appellatur Pauli Apostoli. Tertio : revelatio quæ appellatur Thomæ Apostoli. Quarto : revelatio, quæ appellatur S. Stephani. &c. &c.

Regula 3. Qui desiderant Revelationes à Deo, merentur illudi à dœmone. S. Augustinus L. 10. Confess. C. 42. ait : *Quem invenirem, qui me reconciliaret tibi? an eundum mihi fuit ad angelos? Multi conantes redire ad te, sicut audio, tentaverunt hæc, & inciderunt in desiderium curiosarum visionum, & digni habiti sunt illusionibus. Elati enim te querebant doctrinæ fastu, exerentes potius, quàm tundentes pectora, & adduxerunt sibi per similitudinem cordis sui conspirantes & socias superbiæ suæ potestates aëris hujus, à quibus per potentias magicas deciperentur, quærentes mediatorem, per quem purgarentur, & non erat. Diabolus enim erat transfigurans se in angelum lucis. - Fallax itaque ille mediator, quo per secreta judicia tua superbia meretur illudi, unum cum hominibus habet, id est, peccatum.*

Regula 4. Revelationibus privatis, etiam fide dignissimis, liberum cuivis est, credere vel non credere. S. Augustinus Epist. 100. ad Evodium sic habet : *Frater noster Gennadius, notissimus ferè omnibus, nobisque charissimus, medicus, qui nunc apud Carthaginem degit, & Romæ suæ artis exercitatione præpolluit, ut hominem religiosum nosti, atque erga pauperum curam impigra misericordia, facillimoque animo benignissimum, dubitabat tamen aliquando, ut modo nobis retulit, cum esset adolescens, & in his eleëmosinis ferventissimus, utrum esset ulla vita post mortem. Hujus igitur mentem & opera misericordiæ quoniam Deus nullo modo desereret, apparuit illi in somnis juvenis conspicuus, eique dixit : Sequere me. Quem dum sequeretur, venit ad quandam civitatem, ubi audire cœpit sonos suavissimæ cantilenæ ultra solitam notamque suavitatem. Tunc*
intento

intento quidnam esset, ait: *Hymnos esse beatorum atque Sanctorum. Evigilavit, & somnium fugit. Alia nocte idem ipse juvenis eidem apparuit, atque, utrum cognosceretur, interrogavit, &c. &c. Sicut, inquit, oculi carnis tuæ utique in dormiente nunc vacant, & tamen sunt isti, quibus me intueris; ita cum defunctus fueris, nihil agentibus oculis carnis tuæ vita tibi inerit, sensusque quo sentias. Cave jam deinceps dubites, vitam manere post mortem. Ita sibi homo fidelis sublatam sibi dicit hujus rei dubitationem. Quo docente, nisi providentia & misericordia Dei? Verumtamen cum his verbis credere, vel non credere liberum cuivis sit, seipsum quisque habet, quò se avocet ad quæstionem &c.*

Regula 5. Visiones imaginariæ discerni non possunt, utrum sint à dæmone vel Deo, nisi postea juxta ejusmodi Regulas bene examinentur à viris dono discretionis spirituum præditis. *S. Augustinus Epist. 102. ad Evodium ait: Sunt visiones, quæ apparent spiritui tanquam corporis sensibus, non solum dormientibus vel furentibus, sed aliquando sanæ mentis vigilantibus, non per fallaciam illudentium dæmonum, sed per aliquam revelationem spiritalem, quæ fit per formas incorporeas corporibus similes, quæ discerni omnino non possunt, nisi divino adjutorio plenius revelentur, & mentis intelligentia dijudicentur, vix aliquando cum fierent, sed plerumque postea cum transferint. Videatur etiam textus in Regula 8. infra citandus.*

Regula 6. Si quis non adhibeat fidem revelationibus privatis, non est pugnaciter arguendus. *S. Augustinus L. 1. de Doct. Christ. Prolog. De servo barbaro Christiano a gravissimis fideque dignissimis viris nuper accepimus, quod litteras nullo docente homine in plenam notitiam orando, ut sibi revelarentur accepit, triduanis precibus impetrans, ut etiam oblatum Codicem stupentibus qui aderant, legendo percurreret. At si hæc quisque falsa arbitretur, non ago pugnaciter.*

Regula 7. Ea, quæ humana industria disci possunt, non sunt petenda per revelationem; alioquin erit periculum deceptionis. S. Augustinus L. cc. addit:

Moneamus omnes Fratres, ne parvulos ista doceant, quia momento uno temporis adveniente Spiritu Sancto repleti Apostoli omnium gentium linguis locuti sunt; immo quod per hominem discendum est, quisque sine superbia discat, & sine invidia tradat quod accepit. Nec tentemus cui credidimus, ne talibus inimici versutiis & perveritate decepti ad ipsum Evangelium discendum nolimus ire in Ecclesias, aut Codicem, & expectemus rapti in tertium cælum, & ibi audire ineffabilia verba, aut ibi videre Dominum. Caveamus tales tentationes superbissimas & periculosissimas. Magisque cogitemus, ipsum Apostolum Paulum ad hominem missum esse, ut Sacramenta perciperet, & Centurionem Cornelium Petro traditum imbuendum. Et poterant utique omnia per angelum fieri, sed abjecta esset humana conditio, si per homines hominibus verbum suum Deus ministrare nolle videretur.

Regula 8. Etiam in iis visionibus, quæ non videntur ad malum inducere, potest intervenire illusio dæmonis. S. Augustinus de Genesi ad Litt. L. 12. c. 13. & 14. dicit: *Mirum est, si aliquando Ecstasis fieri potest, ut non ille corporalium rerum similitudines aliquid significant. Non sanè mirum est, si etiam dæmonium habentes aliquando vera dicunt, quæ absunt à præsentium sensibus, quod nescio qua mira mixtura fit, ut tanquam unus sit patientis atque vexantis. Cum autem Spiritus bonus in hæc visa humanum spiritum assumit aut rapit, nullo modo illas imagines signa rerum aliarum esse dubitandum est, & earum, quas nosse utile est. Dei enim munus est. Discretio sanè difficillima est, cum spiritus malignus quasi tranquillus agit, ac sine aliqua vexatione corporis assumpto humano spiritu dicit, quod potest; quando etiam vera dicit, & utilia prædicat, transfigurans se velut*
in

in angelum lucis, ad hoc, ut cum illi in manifestis bonis creditum fuerit, seducat ad sua. Hunc discerni non arbitror, nisi dono illo, de quo ait Apostolus, cum de diversis Dei muneribus loqueretur: **Alii dijudicatio spirituum.** Non enim magnum est, tunc eum dignoscere, cum ad aliqua pervenerit vel produxerit, quæ sunt contra bonos mores vel regulam fidei; tunc enim à multis discernitur; illo autem dono in ipso primordio, quo multis adhuc bonus apparet, continuo dijudicatur, an malus sit.

Regula 9. Si ea, quæ in Visione cernuntur, nihil significant, aut si ea, quæ significantur, non sunt utilia, est certum signum, quod Visio non sit à Deo, sed à phantasia vel à dæmone. S. Augustinus de Gen. ad Litt. C. 12. ait: Cum spiritalis visio penitus alienato à sensibus corporis animo imaginibus corporalium detinetur, sive in somnis, sive in Ecstasi, si nihil significant, quæ videntur, ipsius animæ sunt imaginationes. Et C. 13. Illud dubium esse non debet, corporales imagines, quæ spiritu cernuntur, non semper signa esse aliarum rerum, sive in vigilantibus, sive in dormientibus, sive in ægrotantibus. - Cum autem Spiritus bonus in hæc visa spiritum humanum assumit, aut rapit, nullo modo imagines illas signa rerum aliarum esse dubitandum est, & earum, quas nosse utile est; Dei enim munus est. Et C. 21. Itaque bono quidem spiritu assumi spiritum ad has videndas imagines, nisi aliquid significant, non puto. Cum verò in corpore causa est, ut in eas expressius intuendas humanus intendatur spiritus, non semper aliquid significare credendum est. Sed tunc significant, cum inspirantur à demonstrante spiritu sive dormienti, sive aliquid aliud ex corpore, ut à sensibus alienaretur, patienti.

Regula 10. Non est tanta fiducia ac certitudine insistendum Revelationibus etiam alioquin bonis, quanta Scripturis. S. Augustinus de Catech. Rudibus c. 6. ait: Si forte quis se divinitus admonitum esse dixerit, ut fieret

Christianus, latissimum nobis exordiendi aditum præbet, quanta Deo cura pro nobis. Sane ab hujusmodi miraculorum sive somniorum ad Scripturarum solidiorem viam & oracula certiora transferenda est ejus intentio; & demonstrandum est ei, quod Dominus eum non admoneret incorporari Ecclesiæ, & talibus revelationibus erudiret, nisi jam præparatum iter in Scripturis sanctis eum securius & tutius capere voluisset.

Regula 11. Visiones ac Revelationes etiam divinæ fieri possunt apud Gentiles & Hæreticos.
v. Reg. 12.

Regula 12. Itaque Ecclesia non est probanda per quasvis veras Revelationes, sed econversò revelationes per Ecclesiam sunt probandæ. De utraque Regula S. Augustinus de Unitate Ecclesiæ c. 19. loquens ait: Petilianus Donatista ostendat Ecclesiam apud suos Donatistas esse, non ideo, quia illa & illa mirabilia fecit Donatus, aut quia ille frater vel illa Soror tale visum vigilans vidit, vel tale visum dormiens somniavit. Removeantur ista vel figmenta mendacium hominum, vel portenta fallacium spirituum; aut enim non sunt vera, quæ dicuntur, aut si hæreticorum aliqua mira facta sunt, magis cavere debemus, quod cum Dominus dixisset, quosdam futuros esse fallaces, qui nonnulla signa faciendo etiam electos, si fieri posset, fallerent, adjecit vehementer commendans & ait: Ecce prædixi vobis. Unde & Apostolus admonens, Spiritus, inquit, manifestè dicit: Quia in novissimis temporibus recedent quidam a fide, intendentes spiritibus seductoribus, & doctrinis dæmoniorum. Porro si aliquis hæreticorum in hæreticorum memoriis orans exauditur, non pro merito loci, sed pro merito desiderii sui recipit sive malum sive bonum. Multi enim Deo irato exaudiuntur. Nonne legimus ab ipso Deo nonnullos exauditos in excelsis montium Judææ, quæ tamen excelsa displicebant Deo? unde intelligimus magis valere petentis affectum, quam petitionis locum. De visis autem fallacibus legant, quæ scripta sunt,

sunt, & quia ipse Satanæ transfigurat se tanquam in angelum lucis. Audiant etiam, quæ narrant pagani de templis & Diis suis mirabiliter vel facta vel visa; & tamen Dii gentium dæmonia. Exaudiuntur ergo & multi & multis modis, non solum Christiani Catholici, sed & pagani, & Judæi, hæretici variis erroribus & superstitionibus dediti. Exaudiuntur autem vel à spiritibus seductoribus, vel ab ipso Deo vel ad pœnam malitiæ, vel ad solatium miseriæ, vel ad monitionem quærendæ salutis æternæ. Ad ipsam verò salutem nemo pervenit, nisi qui habet caput Christum: habere autem caput Christum nemo poterit, nisi qui in ejus corpore fuerit, quod est Ecclesia, quam in Scripturis debemus agnoscere, non in variis hominum rumoribus, & opinionibus, & factis & visis inquirere. Nemo mihi hæc opponat; quia nec nos dicimus propterea nobis credi oportere, quod in Ecclesia Christi sumus, quia in locis sanctis tanta mirabilia vel exauditionum vel sanitatum sunt, ita ut latentia corpora Martyrum Ambrosio fuerint revelata; aut quia ille somnium vidit, & ille à spiritu assumptus audiuit, sive ne iniret in partem Donati, sive ut recederet à parte Donati. Quæcunque talia in Catholica fiunt, ideo sunt approbanda, quia in Catholica fiunt; non ideo ipsa manifestatur Catholica, quia hæc in ea fiunt. Ipse Dominus, cum resurrexisset, & Discipulorum oculis videndum, manibusque tangendum corpus suum offerret, ne quid tamen fallaciæ se pati arbitrarentur, magis eos testimoniis Legis & Prophetarum confirmandos esse judicavit, ostendens ea de se impleta, quæ fuerant tanto ante prædicta. Similia S. Doctor videtur velle dicere Serm. 45. in illud Proverb. *Mulierem fortem quis inveniet?*

Regula 13. Dantur tria genera visionum; nempe corporales per sensus externos; spirituales quæ fiunt in imaginatione seu phantasia per species rerum corporearum, ac denique intellectuales, quæ fiunt sine speciebus

ciebus rerum corporearum. In primo & secundo genere potest intervenire deceptio daemonis, aut illusio propriæ phantasiæ, etiam tunc, quando conjunctæ sunt cum Ecstasi, seu abstractione à sensibus. In tertio autem genere distinguendum est. Si enim per visionem intellectualem videntur talia objecta intellectualia, qualia reperiuntur in ipsa anima, v. g. virtutes, amor, justitia, voluptas animi &c. &c. Et si ista videntur eodem genere luminis, quo ordinariè solent cognosci; non est certum, visionem esse à Deo. Si verò talia objecta intellectualia sint longè altioris ordinis, quàm illa naturalia; & si insuper videntur in alio lumine, quod toto genere diversum est à lumine naturali ordinario, tunc certum est, visionem esse à solo Deo. Id verò, an & objecta quæ videntur, & lumen, in quo videntur, excedant toto genere qualitatem objectorum & luminum intellectualium naturalium, solum potest ab experientia eorum notum esse, qui in propriis actibus intellectualibus attentiori exercitatione majorem gustum ac sensum, aut donum discretionis habent. Hæc prolixa Regula, quæ est inter fundamentales in hac materia, & ab authoribus plerisque, præsertim à S. Theresia, & S. Joanne à S. Cruce inter primarias ponitur, fusè explicatur à S. *Augustino de Genesi ad Litt. L. 12. toto à C. 1. & sequentibus. C. 1.* „Apostolus dicit: Scio hominem raptum in tertium cœlum &c. In his „verbis quæri solet, quid dicat tertium cœlum? utrum in rebus „corporalibus, an forte in spiritualibus intelligendum sit? Cum „enim vel in somnis vel in Ecstasi corporum exprimuntur imagines, „non discernuntur omnino à corporibus, nisi cum homo redditus „sensibus corporis recognoscit, se in illis fuisse imaginibus, quas „non per sensum corporis hauriebat. Quis enim, cum à somno „evigilaverit, non continuò sentiat imaginaria fuisse, quæ videbat, „quamvis cum ea videret, dormiens à vigilantium visis corporali- „bus discernere non valebat? Sed si (à D. Paulo) extra corpus „visa sint & corpora non fuerunt, adhuc quæri potest, an imagi- „nes

„nes corporum fuerint; an ea substantia, quæ nullam corporis
„similitudinem gerit, sicut Deus, sicut ipsa mens hominis, vel in-
„telligentia vel ratio, sicut virtutes, prudentia, iustitia, castitas,
„charitas, pietas, & quæcunque aliæ sunt, quas intelligendo atque
„cogitando enumeramus, non utique intuentes lineamenta earum,
„vel colores, aut quomodo sonent, aut quid redoleant, aut quid
„in ore sapiant, aut quid contrectantibus de calore seu frigore,
„mollitudine seu durtia, lenitate seu asperitate renuntient, sed alia
„quadam visione, alia luce, alia rerum evidentia, & ea longè cæ-
„teris præstantiore atque certiore. Et C. 6. “ In hoc uno
„præcepto; Diliges proximum tuum sicut teipsum, tria genera
„visionum occurrunt. Unum per oculos, quibus ipsæ Litteræ
„videntur. Alterum per spiritum hominis, quo proximus & ab-
„sens cogitatur. Tertium per contuitum mentis, quo ipsa dile-
„ctio intellecta conspicitur. In his tribus generibus primum ma-
„nifestum est omnibus; in hoc enim videtur cælum & terra, &
„omnia, quæ in eis conspicua sunt oculis nostris. Nec illud
„alterum, quo absentia corpora cogitantur, insinuare difficile est:
„ipsum quippe cælum & terram & quæ in eis sunt, videre possu-
„mus etiam in tenebris constituti; ubi nihil videntes oculis cor-
„poris, animo tamen corporales imagines contuemur seu veras,
„seu fictas. Tertium verò illud, quo dilectio intellecta conspi-
„citur, eas res complectitur, quæ non habent imagines sui similes,
„quæ non sunt, quod ipsæ. Nam homo vel arbor & quæcunque
„alia corpora videntur in suis formis, & absentia cogitantur ima-
„ginibus animo impressis, & faciunt duo genera visorum, unum
„per corporis sensus, alterum per spiritum, quo illæ imagines con-
„tinentur. Dilectio autem nunquid aliter videtur præsens in spe-
„cie qua est, & aliter absens in aliqua sui imagine sui similis? Non
„utique; sed ipsa videtur; si autem aliquid corporalis imaginis
„cogitatur, non ipsa cernitur. Et C. 7. “ Hæc sunt tria genera
„visionum, de quibus nunc uberius disseramus. Primum appelle-
„mus *Corporale*, quia per corpus percipitur & corporis sensibus
„exhibe-

„exhibetur. Secundum *Spiritale*, quia non est corpus imago ab-
 „sentis corporis. Tertium verò *Intellectuale*. Et C. 11. Tria ergo
 „genera visionum, corporale, spiritale, & intellectuale singillatim
 „consideranda sunt. Corporalis visio nulli horum præsudet, sed
 „quod per eam sentitur, illi spirituali tanquam præsidenti nuntia-
 „tur; nam cum aliquid oculis cernitur, continuò fit ejus imago in
 „spiritu; & si spiritus irrationalis est, veluti pecoris, hucusque ocu-
 „li nuntiant. Si autem anima rationalis est, etiam intellectui
 „nuntiatur, ut si illud, quod oculi hauserunt, alicujus rei signum
 „est, continuò intelligatur, quid significet. Vidit Rex Balthasar
 „articulos manus scribentis in pariete, continuòque per corporis
 „sensum imago rei spiritui impressa est, atque in cogitatione per-
 „mansit. Videbatur in spiritu & nondum intelligebatur. Accessit
 „Daniel, & quid illo signo portenderetur, aperuit. C. 12. His
 „consideratis apparet, corporalem visionem referri ad spiritalem,
 „& spiritalem referri ad intellectualem. Sed cum vigilantes,
 „neque mente à sensibus alienati in visione corporali sumus,
 „discernimus ab ea visionem spiritalem, qua corpora absentia co-
 „gitamus, ut non dubitemus, hæc esse corpora, illas verò imagi-
 „nes corporum. Cum autem vel nimia cogitationis intensio,
 „vel aliqua vi morbi, ut in phreneticis, & per febrem accidere
 „solet, vel commixtione alicujus Spiritus boni vel mali, ita cor-
 „poralium rerum in spiritu exprimuntur imagines, tanquam ipsis
 „corporis sensibus corpora præsenterentur, manente tamen etiam in
 „sensibus corporis intensio. Quando autem penitus avertitur
 „atque abripitur animi intensio à sensibus corporis, tunc magis
 „Ecstasis dici solet. Tunc omnino, quæcunque sunt præsentia
 „corpora, etiam patentibus oculis non videntur, nec ullæ prorsus
 „voces audiuntur. Totus animi contuitus aut in corporum ima-
 „ginibus est per spiritalem, aut in rebus incorporeis nulla corporis
 „immagine figuratis per intellectualem visionem. Sed cum spiritalis
 „visio penitus alienato à sensibus corporis animo imaginibus cor-
 „poralium detinetur sive in somnis, sive in Ecstasi, si nihil signifi-
 „cant,

„cant, quæ videntur, ipsius animæ sunt imaginationes. Si au-
 „tem aliquid significant, ab aliquo spiritu demonstrantur. Non-
 „nulli volunt, animam habere vim divinationis in seipsa. - An
 „aliquando in seipsa videt ista; aliquando per alterius spiritus
 „commixtionem? Quidquid horum est, temerè affirmare non o-
 „portet. Illud tamen dubium esse non debet, corporales ima-
 „gines, quæ spiritu cernuntur, non semper signa esse aliarum re-
 „rum. Mirum est autem, si aliquando Ecclasi fieri potest, ut
 „non illæ corporalium rerum similitudines aliquid significant. E-
 „tiam doemonium habentes aliquando vera dicunt, quæ absunt
 „à præsentium sensibus. Cum autem spiritus bonus in hæc visa
 „humanum spiritum assumit aut rapit, nullo modo illas imagines
 „signa rerum aliarum (præteritarum, præsentium aut futurarum)
 „esse, dubitandum est, & earum quas nosse utile est; Dei enim
 „munus est. - (V. Reg. 8.) Tamen per corporalem visionem,
 „& per imagines corporalium, quæ demonstrantur in spiritu, &
 „boni (angeli) instruunt & mali fallunt. Intellectualis autem vi-
 „sio non fallitur. Aut enim non intelligit, qui aliud opinatur,
 „quàm est; aut si intelligit (per simplicem intuitum, seu nudam
 „apprehensionem sine compositione iudicii) continuò verum est.
 „Quid enim faciant oculi, non habent, cum simile corpus vi-
 „derint, quod ab alio discernere non possunt. Aut quid faciat
 „animi intentio, cum in spiritu facta fuerit corporis similitudo,
 „quam non valeat distinguere à corpore? Sed adhibetur intelle-
 „ctus, quærens quid illa significant, vel utile doceant. Et
 „aut inveniens ad fructum suum pervenit; aut non inveniens,
 „in disceptatione se tenet, ne aliqua pernitiola temeritate prola-
 „batur in exitiabilem errorem. Judicat autem sobrius intelle-
 „ctus divinitus adjutus, quæ vel in quibus aliud putare quàm
 „est, non sit animæ pernitosum. Nec enim obest hominibus,
 „quod cum dormiunt, vera corpora arbitrantur, quorum simili-
 „tudines vident. Nec obfuit Petro, cum in Ecclasi respondit:
 „Nequaquam Domine, quia nunquam manducavi immundum;

„putans ea ipsa, quæ in disco demonstrabantur, esse vera ani-
 „malia. Quapropter & cum visis corporalibus diabolus fallit,
 „nihil obest, si non erratur in veritate fidei, & intelligentiæ sa-
 „nitate. Aut si ludificet animam spiritali visione imaginibus cor-
 „porum, ut putet corpus esse quod non est, non obest animæ,
 „si perniciosæ suasioni non consentiat. C. 25. Illuditur autem
 „anima similitudinibus rerum, non earum vitiò, sed opinionis
 „suæ, cum approbat, quæ similia sunt, pro iis, quibus similia
 „sunt, ab intelligentia deficiens. Fallitur ergo in visione corpo-
 „rali, cum in ipsis corporibus fieri putat, quod fit in sensibus.
 „In visione autem spiritali, id est, in corporum similitudinibus,
 „quæ spiritu videntur, fallitur anima, cum ea, quæ sic videt,
 „ipsa corpora esse arbitratur, vel quod sibi finxerit, hoc etiam in
 „corporibus putat. At vero in illis Intellectualibus visis non
 „fallitur; aut enim intelligit, & verum est; aut si verum non
 „est, non intelligit. C. 29. Potest fieri, ut etiam in spiritali-
 „bus vel intellectualibus multos quosdam gradus quisquam esse
 „contendat. Sed quot in unoquoque genere sint differentiæ,
 „ignorare me fateor. C. 30. Sicut autem in ista luce corporea
 „clarent & sydera, quæ corpora sunt longè meliora terrestribus;
 „sic in illo genere spiritali, in quo videntur corporum similitu-
 „dines luce quadam incorporali ac sua, sunt quædam excellen-
 „tia ac merito divina, quæ demonstrant angeli miris modis. C.
 „31. Sic etiam in illo genere intellectualium visorum alia sunt,
 „quæ in ipsa anima videntur, velut virtutes, fides, spes &c.
 „quæ & ipsæ intellectualiter videntur; neque enim corpora sunt,
 „aut species habent similes corporum. Aliud autem est ipsum
 „lumen, quo illustratur anima, ut omnia in se, vel in illo vera-
 „citer intellecta conspiciat. Nam illud ipse Deus est, hoc autem
 „creatura. Quamvis intellectualis, ad ejus imaginem facta, cum
 „conatur lumen illud intueri, palpitat & minus valet. Cum er-
 „go illuc rapitur, & à carnalibus subtrahitur sensibus illi visioni
 „expressius præsentatur, etiam supra se videt illud, quo adjuta
 „videt,

„videt, quidquid etiam se intelligendo videt.„ Hucusque verba S. Augustini, in quibus notandum est, quod, dum objecta intellectualia asserit semper esse vera, id præcisè in eo sensu intelligat, quod non sint simulacrum alterius rei extrinsecæ, reipsa non existentis; prout fit in visione imaginaria, in qua objectum visum v. g. civitas, aut domus in imaginatione conficta non est vera urbs, aut domus; in visione enim intellectuali, in qua videntur ea, quæ sunt in ipsa anima, v. g. fides, spes, charitas, gaudium, tristitia, sunt vera fides, vera charitas, verum gaudium. Per hoc tamen non obstat, quin in visione intellectuali componente vel dividente possit esse falsitas, v. g. dum dico, *omnis actus, qui non est charitas, est peccatum.*

Regula 14. Etiam Ecstases possunt habere causas naturales. Id patet ab exemplo cujusdam Presbyteri, quod S. Augustinus affert L. 14. de Civ. C. 24. his verbis: „Hominum quorundam naturas novimus multum cæteris dispares, & ipsa raritate mirabiles, nonnulla ut volant de corpore suo facientium, quæ alii nullo modo possunt, & audita vix credunt. Sunt enim qui & aures moveant vel singulas vel ambas simul. Sunt, qui totam cæsariem capite immoto, quantum capilli occupant, deponunt ad frontem, revocantque cum volunt. Sunt, qui eorum, quæ voraverunt incredibiliter plurima & varia, paululum præcordiis contrectatis tanquam de sacculo quod placuerit integerrimum proferunt. Quidam voces avium, pecorumque & aliorum quorumlibet hominum sic imitantur atque exprimunt, ut nisi videantur, discerni omnino non possint. Nonnulli ab imo sine pudore ullo ita numerosos pro arbitrio sonitus edunt, ut ex illa etiam parte cantare videantur. Ipse sum expertus, sudare hominem solere, cum vellet. Notum est, quosdam flere cum volunt, atque ubertim lachrimas fundere. Jam illud multo est incredibilius, quod plerique fratres memoriâ recentissimâ experti sunt. Presbyter fuit quidam no-

„mine Restitutus in Parœcia Calamensis Ecclesiæ, qui quando ei
 „placebat, ad imitatas quasi lamentantis cujuslibet hominis vo-
 „ces ita se auferebat à sensibus, & jacebat simillimus mortuo, ut
 „non solum vellicantes atque pungentes minimè sentiret, sed ali-
 „quando etiam igne adureretur admoto sine ullo doloris sensu,
 „nisi postmodum ex vulnere. Tanquam in defuncto nullus inve-
 „niebatur anhelitus, hominum tamen voces, si clarius loque-
 „rentur, tanquam de longinquo se audire postmodum refere-
 „bat.”

Regula 15. Visiones etiam cum eventu non sunt semper supernaturales. Probatur ex eventu quem refert *S. Augustinus L. 12. de Gen. ad Litt. C. 21.* his verbis:
 „Quidam juvenes jocando ut fallerent ubi peregrini iter agebant,
 „mathematicos se esse finxerunt. Qui cum Hospitem suum mira-
 „ri cernerent, quæ dicebant, audacius in plura progressi sunt.
 „At ille ab eis postremo de filii salute quæsit, quem diu ab-
 „sentem desiderabat, & quod inopinatè tardaret, ne quid ei ac-
 „cidisset, sollicitus erat. At illi non curantes, quid post eorum
 „abscessum veri cognosceretur, dummodo in præsentia latum ho-
 „minem redderent, mox profecturi responderunt, salvum ac pro-
 „pinquantem, & eo ipso die, quo hæc loquebantur, esse ven-
 „turum. Quid multa? dum jam abire disponent, ecce subi-
 „to eis adhuc illic positis venit. Item alius ante Symphonicum
 „saltabat, ubi erant multa Idola per quandam Paganorum so-
 „lennitatem, non aliquo spiritu arreptus, sed imitatione ludicra
 „arreptitios æmulatus scientibus circumstantibus & spectantibus.
 „Ille ergo inter saltandum facto sibi silentio jocabundus & riden-
 „te multitudine circumseptus ea nocte, quæ impendebat, in ea
 „sylva, quæ juxta erat, hominem à Leone interemptum iri, ad
 „cujus cadaver spectandum illucescente die confluxuram turbam
 „prædixit. Et factum est, ipso etiam tanto amplius admirante,
 „quod accidit, quanto magis nosset, quo id animo atque ore
 „pro-

protulerit. Quoniam modo hæc visa in spiritum hominis veni-
ant; utrum ibi primitus formentur, an formata ingerantur, ut
sic hominibus angeli ostendant cogitationes suas, quemadmo-
dum & ipsi cogitationes nostras vident, nosse non possu-
mus.

Regula 16. Visiones etiam de cogitationibus oc-
cultis hominum non sunt necessariò à Deo. *S. Au-*
gustinus docet, quod cogitationes nostræ videantur etiam ab an-
gelis, ut constat ex verbis ultimis *Regula* proximè antecedente
adductis, & sciantur etiam à dæmonibus, quamvis solùm forte
per signa. *L. 2. Retract. C. 29.* sic ait: „Accidit, quod aliquem
libellum de divinatione dæmonum scriberem; in ejus quodam
loco, ubi dixi, dæmones aliquando & hominum dispositiones
non solùm voce prolatas, verum etiam cogitatione conceptas,
cum signa quædam ex animo exprimuntur in corpore, tota fa-
cilitate perdiscere; rem dixi occultissimam audaciore asseveratio-
ne, quàm debui. Nam pervenire ista ad notitiam dæmonum
per nonnulla etiam experimenta compertum est. Sed utrum
signa quædam dentur ex corpore cogitantium, illis sensibilia,
nos autem latentia, an alia vi & ea spiritali ista cognoscant,
aut difficile potest ab hominibus, aut omnino non potest inve-
niri. Idem *L. 1. Cont. Acad. C. 6.* sic habet: „Licentius subje-
cit: Cur quæso non sapientem vocamus flagitiosissimum illum
hominem, quem ipsi bene novimus per innumera scorta solere
dissolvi; Albicerium dico illum, qui apud Carthaginem multos
annos consulentibus mira quædam & certa respondit. Innu-
merabilia commemorare possem, nisi & apud eos loquerer, qui
experti sunt. Nonne Cochlearium, cum domi non invenire-
tur, tuo jussu percunctatus non solùm quid quæreretur, ve-
rùm etiam nominatim cujus res esset & ubi lateret, citissimè ve-
rissimèque respondit? Item me præsentem cum puer, qui nummos
ferebat, certam eorum partem furatus esset, coegit illum omnes

ante oculos nostros reddere, priusquam quantum sibi allatum
 esset, à nobis audisset. Quid quod doctissimum & Clarissi-
 mum virum Flaccianum mirari abs te accepimus? Qui cum de
 fundo emendo esset locutus, ad illum divinum rem ita detulit,
 ut quid egisset, si potis esset, ediceret; atque ille statim non
 modo negotii genus, sed etiam ipsum fundi nomen pronuntia-
 vit, cum ita esset absurdum, ut vix ejus Flaccianus ipse memi-
 nisset. Jam illud sine stupore animi non queo dicere, quod
 amico nostro discipulo tuo sese volenti exagitare, flagitantique
 insolenter, ut diceret, quid secum ipse tacitus volveret, Virgi-
 lii versum eum cogitare respondit. Cum ille obstupefactus ne-
 gare non posset, perrexit quærere, quisnam versus esset? Nec
 Albicerius, qui Grammatici Scholam vix transiens vidisset ali-
 quando, versum illum securus & garrulus canere dubitavit.
 Et C. 7. Scimus autem illum, quem commemorasti, multa sæ-
 pe falsa dixisse, quod non solum aliis mihi id referentibus com-
 peri, sed præsens aliquando ipse percepi.

Regula 17. Visiones veræ debent esse similes iis,
quas constat esse veras ex scriptura; adeoque non
debent fieri mente emota, & distortis gestibus, sed
mente, ac compositione corporis, & elocutione
sana. Ita Epiphanius L. 2. Cont. Hæres. Hæresi. 48. ubi ait :
 Quando opus erat Prophetis, in spiritu vero, & mente sana,
 & intelligentiam habente vaticinati sunt ad utilitatem, & pro
 fidei portione? Quid igitur utile hi dixerunt? aut quid cor-
 respondens fidei? Comparantes enim ea, quæ ab ipsis (Mon-
 tanistis) dicta sunt, & quæ in Veteri ac Novo Testamento in
 veritate sunt prædicta, probabimus, qualis prophetia falsa sit.
 Propheta cum constanti ratione ac intelligentia loquebatur, &
 dicebat ex spiritu sancto omnia sana mente & corpore. Cum
 videret, dicebatur Propheta in Veteri Testamento. *Et visio,*
inquit,

„inquit, *quam vidit Esaias* - *vidi*, inquit, *dominum* - & cum
 „*audissem à domino*, *digressus ad populum dixi*. - Nonne vides,
 „quod intelligentis est hic sermo, & non mente moti? similiter
 „& Ezechiel audiens à Domino, *fac tibi panes de stercore huma-*
 „*no*, dixit, *nequaquam Domine*. Non velut mente motus fere-
 „batur, sed sanam & intelligentem habens mentem dicebat, *ne-*
 „*quaquam* - Cæterum quæ hi profitentur se vaticinari, ea ne-
 „que stabili mente facere videntur, neque intelligentiam sermo-
 „nis habentes. Obliqua enim apud ipsos sunt verba, & intorta,
 „& nullam rectitudinem habentia. Montanus enim ex abrupto
 „dicit: *Ecce homo velut lyra*, & ego volo velut plectrum; ho-
 „mo dormit, & ego vigilo? quis hæc non condemnabit, cum
 „non possit similia de Prophetis dicere?

Regula 18. Visiones de rebus absentibus aut fu-
 turis contingentibus facile conjunctam habent ope-
 ram demonis in iis, qui assumunt munus divinan-
 di. Patet ab exemplis Regula. 15. allegatis, & ex illo S. Augu-
 stini de doct. Christ. L. 2. C. 23. „Hinc fit, ut occulto quo-
 „dam judicio divino cupidi malarum rerum homines tradantur il-
 „ludendi & decipiendi pro meritis voluntatum suarum illudenti-
 „bus eos, & decipientibus prævaricatoribus angelis. Quibus
 „illusionibus & deceptionibus evenit, ut istis superstitionis divi-
 „nationum generibus multa præterita & futura dicantur, nec
 „aliter accidunt, quàm dicunt; multaque observantibus secundum
 „observationes suas eveniant, quibus implicati curiosiores fiant,
 „& sese magis inferant laqueis erroris - In omnibus ergo istis so-
 „cietas demonum formidanda est. „ Et de Gen. ad Liv. L.
 2. C. 17. „Quando à Genethliacis vera dicuntur, cum ad de-
 „cipiendos homines fit, spirituum seductorum operatio est - qui
 „aliquando, quæ ipsi facturi sunt, velut divinando prædicunt.„

Regula. 19. In visionibus falsis diabolus immiscet multa vera ac præclara ut fallat. *Cyrillus Alex. L. 6. de Adoratione in spiritu* loquens ait: „Didicimus à Christo, „impurorum spirituum verba non admittere, ne si velint quidem „inaccessam sibi & insuetam afferre veritatem? An non advertis „Evangelistas, qui scripserunt, dæmonia ad Christum accessisse, „clara & maxima voce clamantia: *Quid nobis & tibi, JESU Nazarene?* scio, *quod sis sanctus Dei.* Ille autem non sinebat ea „loqui. Qua de causa illos, cum verum proclamarent, increpavit Christus? Nimirum res gesta nobis utilis futura erat. Hac „enim re docemur, illorum verbis, etiamsi ipsam prædicare velint veritatem, & ea dicere, quæ sunt evidenter vera, non debere niti? nam interdum veris inferentes falsa nocent audientibus; non dissimili ratione, ac nonnullos facere videmus, qui „mellis admixtione sensum amariorum rerum auferunt, & dulcium „infusione volunt eorum quæ molesta sunt, latenter gustum eripere. „

Regula 20. Visiones falsæ reddunt viam ad cœlum latam; veræ autem eam reddunt arctam. Id observat *S. Hieronimus in C. 23. Jeremiæ* ad illud: *Audi vi, quæ prophetae dixerunt, prophetantes in nomine meo mendacium.* „Sunt hodie quoque, inquit, somniatores in Ecclesia, & maxime in nostro grege, qui errores suos jactant Domini prophetiam, & crebrò ingerunt, somniavi, somniavi. Quos corripit „Dominus dicens: Usquequo istud est in corde prophetarum vaticinantium mendacium, & prophetantium seductiones cordis „sui? Hoc autem faciunt, ut quo modo antiquus ille populus, „qui egressus est de Ægypto, oblitus est nominis Dei, sic & „posteriores eorum obliviscantur mei. *Propheta, qui habet somnium, „narret somnium.* Eorum est exponere somnium, qui Dei merentur habere sermonem. Quid sibi volunt hæreticorum palcæ „ad triticum Ecclesiæ? solent hæretici semper prospera polliceri, „&

„ & cœlorum regna peccatoribus pandere, ut dicant, parata sunt
 „ tibi regna cœlorum; potes imitari maiestatem Dei ut absque
 „ peccato sis. Decipiuntque blanditiis miseros, & maximè mul-
 „ erculas oneratas peccatis. Idcirco Dominus verba sua hæretico-
 „ rum paleis comparans dicit: *Nunquid non verba mea sunt quasi*
 „ *ignis, & quasi malleus conterens petram?* meus enim sermo
 „ nuntiat futura supplicia, ut homines deterreat à peccando.
 „ Tale quid & Dominus per Ezechielem loquitur, quod Pseu-
 „ doprophetæ blanditiis suis liniant parietem absque temperamen-
 „ to, qui postea imbre vehementi & veritate iudicii subruatur; &
 „ Pseudoprophetæ corruant cervicalia sub omni cubito manus, ut
 „ faciant peccatores requiescere, & nequaquam iram Dei lachri-
 „ mis mitigare. „

Regula 21. Abstrusæ quæstiones non visionibus
 requirendæ, sed futuro sæculo reservandæ. *Grego-
 rius Nazianz. Orat. 14.* „ An non cognoscamus prius, quænam
 „ quæstiones à nobis percipi, & quatenus possint? quænam verò
 „ facultatem nostram superent? quænam hujus temporis sint,
 „ quænam autem futuri sæculi, & cœlestis libertatis, ut aliis
 „ modo contenti simus, aliis purgemur ac præparemur, velut
 „ postea initiandi, & desiderii compotes futuri? an non apud
 „ nosmetipsos distinguamus, quænam ne quærenda omnino sint,
 „ quænam mediocriter, quænam contentiosis hominibus conce-
 „ denda & relinquenda? - Hoc posito superfluos & inutiles quæ-
 „ stionum hujusce temporis stolones ac deflexus tanquam commu-
 „ nem quendam morbum excindemus, ac de medio tollemus.
 „ An verò non mihi sufficit Montani impurus spiritus adversus
 „ spiritum sanctum? „

Regula 22. Visiones falsæ non propterea permit-
 tendæ pro lectione promiscua populi quia multa
 utilia continent. Ita in simili circa fabulas Græcorum discur-

„*Eusebius Præpar. Evang.* L. 2. dicens: „Neque me nescire
 „quisquam existimet, nonnullas Græcorum fabulas aliquid ho-
 „minibus utilitatis asferre; verum arbitror exigua illa esse bona, quæ
 „Græcis fabulis continentur, quæque non ad plures, sed tan-
 „tùm ad paucos pertinere possunt qui, quem in scopum ipsæ
 „collineent, diligenter accuratèque perspexerint. Enimverò,
 „cum pauci admodum illi sint, quibus hanc ad Philosophiam
 „aditus pateat, rudis & imperita multitudo vulgares istos de Diis
 „sermones deteriore in partem interpretari solet, atque in al-
 „terum è duobus incidit, ut aut Deos aspernetur, aut nullum
 „flagitii genus sibi cavendum putet.,,

Regula 23. Visiones, quæ serviunt tantum ad
 pascendam curiositatem, non verò ad emendandam
 vitam, non sunt adscribendæ Deo. Ita *Origenes* di-
 stinguat vera miracula Christi à præstigiis dæmonum. L. 1. *Cont.*
Celsus sic habet: „*Celsus* fingit, se concedere vera esse, quæ-
 „cunque de sanationibus, resurrectione, ac aliis prodigiis Christi
 „sunt prodita; commune tamen hoc ei facit cum præstigiatoribus
 „non minora miracula pollicentibus. - Et essent sanè communia
 „ac similia, si ostendisset, nihil in eis fuisse præter speciem.
 „Nunc verò nullus præstigiator per ea quæ facit ad morum cor-
 „rectionem spectatores invitat, neque timore Dei perculsos eru-
 „diunt id genus spectacula. Nihil horum faciunt præstigiatores,
 „quia non possunt, ac ne quidem volunt negotium habere cum
 „corrigendis hominibus., Idem L. 2. *Cont. Celsus* sic pergit:
 „Si quis fateretur, prodigiosa miracula fieri, negans ulla patrari
 „divinitus, perinde facere videretur, ac si falsus sophismata
 „quædam esse, rationesque probabiles, negaret, extare apud
 „homines alias veras dialecticas longè diversas à sophismatibus.
 „Quodsi semel admittimus, existere artem magicam, consequens
 „est, ut etiam divinæ virtutis operationes inveniantur in homini-
 „bus. Quin ergo certis indicijis examinemus promissores talium
 „mira-

„miraculorum, videlicet desumptis ex eorum vita moribusque,
 „tum ex miraculorum ipsorum affectibus, dispiciendo, afferant-
 „ne damnum hominibus, an correctionem moribus, ut sciamus,
 „quænam vel ab incantatore fiant ministerio dæmonum, vel ab
 „anima pura sanctaque & afflata divino spiritu, cujus etiam cor-
 „pus ex ejusdem spiritûs commercio ad utilitatem institutionem-
 „que hominum sit efficax, & ad confirmandam veram fidem in
 „Deum. Quod si non sunt probanda miracula priusquam dis-
 „cernantur, à quo rectè patrentur aut secus, ne vel omnia
 „damnemus, vel omnia miremur tanquam divina, an non per-
 „spicuum est, JESU miracula divina virtute facta esse? „

Regula 24. Quando in Visionibus reperiuntur aliqua, quæ videntur esse indigna majestate Dei, non eo ipso statim rejicienda, sed num utilia moribus, examinenda. Ita discurret *Origenes L. 4. Cont. Celsum.*

„Quoniam Celsus non intelligens taxat Scripturæ verba humanos
 „affectus Deo tribuentis, ut videtur, quoties facit iracundè mi-
 „naciterque invehentem in impios, dicendum est, quod sicut
 „nos cum pueris parvulis agentes accommodamus verba ad eo-
 „rum sensum, quantum possumus, & pueros pueriliter educamus,
 „erudimusque, ut putamus eis conveniens; ita videtur divina
 „sapientia contexuisse Scripturas ad auditorum modulum, id sibi
 „decorum existimans, quod illis sit utile. De quo more Dei
 „alloquentis homines hæc leguntur in Deuteronomio. Accom-
 „modavit se tuis moribus Dominus Deus tuus, haud secus quàm
 „Pater accomodat se suo filio. Deut. 23. Nimirum more homi-
 „num Scriptura loquitur ad utilitatem hominum; non enim erat
 „in rem plebejæ multitudinis, si Dei persona induceretur loquens
 „pro majestate sua. „ Ita Origenes. Similia habet *S. Chrysostomus in Joannem Hom. 63.* ad illud: *Sicut Pater suscitavit mor-
 tuos, ita & Filius.* „Ne Judæi, inquit, suspicarentur Deo

„contrarium esse, etiam quæ sibi non conveniunt, de se non
 „nunquam loquitur. - Et quid filium hoc fecisse dico, dum Pa-
 „ter non indutus carne multa de se humilia dici passus sit propter
 „auditorum salutem? Adæ enim inquit: *Ubi es?* & illud? *Ut*
 „cognoscam, si forte secundum clamorem eorum perficiat. Et:
 „*Nunc cognovi, quia tu times Deum.* Et: *Si forte audiant &*
 „*intelligent.* &c. Et multa hujusmodi in Veteri Testamento, si
 „quis notaret, divina majestate indigna inveniret. Et de Achab
 „dictum est: *Quis decipiet Achab?* Et quoties gentilibus Diis
 „per comparisonem præponitur, semper indigna sunt Deo verba.
 „Sed aliter digna efficiuntur, quoniam tam clemens est, ut prop-
 „ter nostram salutem etiam digna de se verba contemnat,,

*Regula 25. Revelationes veræ à falsis per effe-
 ctum indubitato supernaturalem discernendæ sunt.*
Ita S. Augustinus Sermone inter Sirmondianos 29. Et Faustus E-
piscopus apud Sirmondum l. cc. In Serm. de Inventionem Corporis
S. Stephani, cujus Exordium sic habet: Præsentem lectionem percepi-
mus visionem omnibus Ecclesiis celebratam. Audivimus non
somnia sensuum errore delusa, sed oracula rerum effectibus
approbata. Merito revelationi credimus in ser-
mone, qui fructum tenemus in mune-
re. &c.

CAP. III.

Regulæ Generales ex P. Gravina.

Dominicus Gravina, Illustris Scriptor Ordinis Prædicatorum, edidit anno 1638. Neapoli librum sub titulo: *Lapis Lydius ad discernendas revelationes veras à falsis.* Ex hoc opere *Part. 1.* sequentes Regulæ generales deduci possunt,

Regula 1. Præter Revelationes, concernentes directè professionem fidei publicam, dantur etiam Revelationes privatæ.

Ad intelligendam hanc Regulam prænotandum, per Revelationes privatas intelligi illas, quæ directè dantur pro directione hominis privati, aut communitatis particularis circa particularia hîc & nunc agenda vel scienda, quamvis cedant in bonum Religionis saltem mediatè atque indirectè.

Datas fuisse ejusmodi Revelationes particulares in Veteri Testamento, patet ex Numer. C. 27. ubi in dubio, an esset ineundum bellum, vel aliud grave negotium suscipiendum, jubetur consuli Dominus. *Pro hoc, inquit Textus, siquid agendum erit, Eleazar Sacerdos consulet Dominum. Ad verbum ejus egredietur ipse & omnes filii Israel cum eo, & cætera multitudo.* David consuluit Sacerdotem Abiathar, an persequi deberet Amalecitas 1. Reg. 30. Achimelech Sacerdos accusatus apud Saulcm, quod pro Davide consulisset Dominum, respondit, ejusmodi consultationes esse consuetas. *Num bodie, inquit, cæpi pro eo consulere Dominum?* 1. Reg. 22. Josue & alii duces leguntur fuisse à Gabaonitis decepti, quia os Domini non interrogaverunt. Eliexer servus Abrahamæ, cum ad eligendam uxorem filio ejus mitte-

retur, expectavit revelationem à Deo dicens: *Puella, cui dixerō, inclina Hydriam tuam, & illa dixerit, bibe &c. ipsa est, quam preparasti servo tuo Isaac, & per hoc intelligam, quod feceris misericordiam cum Domino meo.* Gedeon omine somnii usus est ad pugnandum. Jud. 7. Saul I. Reg. C. 14. similem revelationem expectat, dicens: *Si in me aut in filio meo est iniquitas, da ostensionem.* Itaque dabantur in Vereri Testamento revelationes privatæ, utpote ordinatæ pro directione aut notitia particulari certorum hominum, quamvis bonum illud privatorum fuerit ulterius ordinatum pro bono Religionis, & pro salute spiritali totius fidelis populi.

In novo Testamento perseverasse donum ejusmodi revelationum particularium, probatur ex Actis Apost. C. 2. ubi Petrus Apostolus adducit vaticinium Joelis Prophetæ tanquam pertinens ad Legem Gratia: *Prophetabunt filii vestri, & filia vestra, & juvenes vestri visiones videbunt, & senes vestri somnia somniant.* Act. 16. legitur D. Paulus ab angelo admonitus ad prædicandum in Macedonia. Act. 23. admonetur visione de instantibus tribulationibus. Act. 27. instruitur per revelationem & sua & navigantium liberatione. Idem in tertium cælum rapitur, nec eam revelationem manifestat, nisi post quatuordecim annos. Itaque dantur etiam in Novo Testamento revelationes privatæ, quamvis mediata fuerint ordinatæ ad bonum universalis Ecclesiæ.

Regula 2. Revelationes privatæ perseverarunt primis Ecclesiæ sæculis. Exempla talium revelationum authentica præbent

1. *Irenæus* L. 2. C. 57. ubi testatur, viguisse suo tempore in Ecclesia, qui habent præscientiam futurorum, & visiones, & dictiones propheticas.

2. *Justinus* in Apolog. ait: Apud nos etiam hucusque prophetica extant dona, unde & vos (o Gentiles) debetis intelligere,

re, quæ olim in genere vestro fuere (Sybillarum dona) in nos fuisse translata.

3. *Origenes* L. 1. Cont. Celsum, testatur, multos gentilium visionibus instructos dedisse nomen Christo, spiritu quodam repente mutante intellectum eorum, ut pro verbo exoso ad id temporis non cunctarentur mortem oppetere post visiones oblatas illis vel dormientibus vel vigilantibus. Multa enim talia vidimus. Testis est Deus nostræ conscientiæ, conari me non falsis narrationibus, sed variis exemplis commendare doctrinam Jesu.

4. *Epistola Luciani & Montani* Martyrum testatur, captivos Christianos ad Martyrium fuisse animatos visione omnibus communi, in qua videbant illis è numero incarcerationum præferri facies, qui ad Martyrium ducendi erant. In eadem Epistola recitatur visio Perpetuæ de statu sui fraterculi in Purgatorio adhuc existentis, & de Martyrio Satyri, Sociorumque ejus. De Orthodoxia horum martyrum dissertationem doctissimam edidit P. Augustinus Orsi.

5. *Gregorius Nyssenus* de Gregorio Thaumaturgo testatur, cum per visionem de doctrina fidei christianæ instructum fuisse. Idem de seipso narrat Justinus in Dialogo cum Tryphone.

6. *S. Cyprianus* L. 4. Ep. 5. narrat, se visione nocturna admonitum fuisse ad ordinandum Celerinum.

7. *S. Antonius* teste Crisostomo Hom. 8. in Math. prævidit Arrianam hæresin sub figura bestiarum intrantium in sanctuarium Dei. De his, inquit, quos Arriana pestis invasit, manifestissime prophetavit, quantaque Ecclesiis ab illis labes immineret, docuit, Deo utique revelante hæc, & cuncta ob oculos ejus figura ponente.

8. *Constantinus M.* teste Eusebio vexillo Crucis divinitus in aëre præmonstrato de futura contra Maxentium victoria promissum accepit.

9. *S. Ambrosius* L. 7. Epist. 54. testatur, corpora Sanctorum Protasii & Gervasii ex revelatione sibi innotuisse.

Præ-

Præterea plurima alia ejusmodi exempla, quæ passim occurrunt in Historia Ecclesiastica, & in SS. Patribus, præsertim Chrysostomo, Augustino, Gregorio M., Ambrosio, Hieronymo. Huc pertinet celebris inventio corporis S. Stephani facta per revelationem.

Regula 3. Revelationes privatæ non quidem pertinent ad Fidem; pertinent tamen aliam intellectualem ad virtutem, qua obligamur credere Deo, etiam ea, quæ non pertinent ad Religionem universalem, revelanti.

Ad Fidem namque simpliciter dictam, qua assentimur veræ Religioni, tria pertinent. 1. *Articulus universalis*, seu objectum ab omnibus universim credendum ex motivo universali omnibus sufficienter promulgato. 2. *Assensus*, seu actus ex parte intellectus objecto ob authoritatem Dei revelantis præstitus. 3. *Habitus supernaturalis fidei*, dignificans assensum eumque elevans ad classem actuum intellectualium altioris ordinis. Iste habitus respicit objectum assensus universale, & ob hoc ipsum qualitate sua specifica servit per modum distinctivi inter fideles & infideles.

Dicendum proin, Revelationes privatas non pertinere ad habitum fidei, quia aut non habent objectum universale, aut non habent motivum credendi universale, puta Scripturam, traditionem, aut definitionem Ecclesiæ. Ita docet Angelicus 1. Part. Q. 1. Art. 8. ad 2. & 2. 2. Q. 1. ad 2. & Q. 2. de Virt. Art. 13. ad 16.

Objicitur 1. Quod S. Augustinus L. 10. de Civit. C. 16. & 16. doceat, angelis revelantibus credendum esse. 2. Quod Zacharias non credens Angelo fuerit punitus. Luc. 1. 3. Quod Adam, Abraham, Tobias obligati fuerint credere revelationibus privatis sibi factis.

Respon-

Respondetur ad 1. credendum esse hujusmodi revelationibus, quando certò constat esse divinas; sed ea solùm fide, quæ est virtus specialis, distincta à virtute fidei universalis. Hæc enim attingit objecta ab omnibus credenda, adeoque constitutiva Religionis.

Respondetur, ad 2. & 3. objecta earum revelationum fuisse articulos universales Religionis, adeoque ea pertinuisse ad constitutionem Religionis, & ad habitum Fidei simpliciter dictæ.

Ex hoc autem sequitur, quod incredulitas ad ejusmodi revelationem privatam, si de illa certò constet, sit grave peccatum pertinens ad speciem Infidelitatis ac hæresis diversæ ab ea, quæ opponitur Fidei simpliciter dictæ & quidem diversitate specifica.

Regula 4. Quando Revelationes privatæ ab Ecclesia approbantur, non approbantur tanquam indubitato credendæ, sed tanquam probabiles. Multas Revelationes legimus fuisse approbatas à Sede Apostolica. Sic Baronius ad annum 1148. scribit; Revelationes B. Hildegardis ab Archiepiscopo Moguntino subjectas fuisse judicio Eugenii III, qui eas à duobus viris doctis jussit examinari, factoque examine permisit publicari. Revelationes S. Brigittæ Cardinalis Turrecremata censet divino spiritu inspiratas, eò quod magnorum virorum ac etiam summi Pontificis judicio approbatæ fuerint, ut patet ex Prologo in C. 1. earum Revelationum. Dicendum tamen, quando hæ revelationes ab Ecclesia approbantur, non probantur, ut illis certitudine fidei assentiamur, sed ut eas velut probabiles recipiamus. Neque de Revelationibus B. Hildegardis aut S. Brigittæ statutum est, ut de Fide recipiantur, sed quod in illis nihil contineatur, absonum fidei vel bonis moribus. Cæterum quantum ad particularia facta proponuntur tanquam probabilia, & pietatem fidelium promoventia, & nullam continere absurditatem. Dicere verò, eas post approbationem Eccle-

fiæ continere falsa & hujusmodi, insignis temeritas & præsumptio est, (puta, nisi veritas in facto aliquo historico certioribus documentis doceatur.)

Regula 5. Valde leves sunt, qui omnibus ejusmodi Revelationibus, à quibuscunque asserantur, illico fidem adhibent.

Prudentes Confessarii & Judices Ecclesiastici, quando de veritate aut falsitate alicujus determinatæ revelationis non habent certa argumenta, re nondum penitus perspecta judicium suspendant, & interea in negativam potius partem inclinent, quam ejusmodi visionibus applaudant. Ratio est, quia parum plerumque promovet Religionem, si inter aliquas falsas revelationes assentiamur aliquibus veris, plurimum autem illi nocet, si inter plurimas revelationes veras etiam assentiamur nonnullis falsis. Hæc est observatio S. Bonaventuræ L. 2. de profectu Relig. C. 1. ubi ait: *Revelationes secretorum & visiones sunt ejusmodi naturæ, quod exinde quidam aliquando de veritate erudiuntur. His autem tanto minus immorandum est, quanto frequentius eis immorantes decipiunt; & minor profectus est in talibus, si vera sunt; licet à rudibus & spiritualium rerum ignavis magnæ sanctitatis & sapientiæ virtus in hujusmodi consistere existimetur; & horum quidam sunt, qui sunt illusi; plurimi sunt, qui illudunt eas fingendo, vel componendo, vel veras existimando.* Frequentia quoque visionum ex eodem S. Doctore suspecta esse debet. Nam si olim visiones fuere frequentiores, magis erant necessariae. Unde pede plumbeo incedendum, postquam vitio hominum degenerasse vidimus sæpissime in avenas & fructus Gnosticorum, Beguinarum, Illuminatorum, aliorumque impostorum. Sed & tot sunt ponderandæ circumstantiæ pro discretionem visionum, ut difficile sit formare irrefragabile judicium. Et quamvis Regulæ à Doctoribus traditæ multum conferant ad harum rerum notitiam, non tamen plenam subministrant resolutionem. Præsertim Ju-

dicibus

dicibus & Inquisitoribus in hac re opus est invicta fortitudine, ne veritatem prodant vi aut metu, sed detegant falsitates aut imposturas, quas in Religionis materia obtrudere velle perniciosissima res est, & immane sacrilegium. Immobilitatem etiam quandam iis subministrabit DEUS, ut contradicente & obloquente vulgo, visionistis hujusmodi affecto, non declinent ad murmur eorum. Non curent ergo vulgi dicteria, etiamsi prætextati & candidati sint applausores; in judicandis enim his personis habent certius lumen, quo visiones falsas à veris discernant. Quod si inclinant ad ejusmodi personas laudandas vel approbandas, nihilominus eas increpent ad probandum eorum spiritum ad imitationem Patriarchæ Jacob, qui Josephum narrantem sua somnia *increpavit*, interea verò secum *rem tacitus considerabat*.

Regula 6. Si forma, modus, circumstantiæ, aut effectus apparitionis continent aliquam deformitatem, vanitatem, superbiam, turpitudinem; certum est, visionem esse à Dæmone; quia angeli boni nunquam in hujusmodi imitantur malos. Econtra si in visione absit omnis inhonestas, aut deformitas, non eo ipso certum est, visionem esse à bono angelo, quia angeli mali imitantur bonos. Ad hanc regulam intelligendam sciendum, quod visio sit triplex; videlicet corporalis, imaginaria, & intellectualis. *Corporalis* est, dum exterioribus sensibus objicitur res habens significationem mysticam; ut dum Abraham exterioribus oculis vidit tres angelos. *Imaginaria* est, dum in imaginatione imprimuntur vel excitantur species corporalium rerum habentium mysticam significationem; ut dum Jacob in somno vidit Scalam. *Intellectualis* est, dum menti aperiuntur res aut veritates nullam habentes formam sensibilem, ut dum significatio visionis corporalis aut imaginariæ aperitur.

Circa visiones corporales multi varias tradunt regulas ad discernendum, utrum sint ab angelo bono vel malo; quæ tamen non sunt universales. Sic primo aliqui recurrunt ad formam, in qua apparet; si sit pulchra, dicunt esse angelum bonum; si sit deformis, putant esse angelum malum. Hæc regula non est universalis; quia, ut D. Paulus docet, angelus tenebrarum se aliquando transfigurat in angelum lucis; & D. Martino, prout legitur in ejus vita, apparuit in Figura Christi coronati & purpurati. Alii secundo desumunt discrimen ex effectuum magnitudine. Sed hoc non procedit, quia, ut observat D. Thomas, dæmones non amiserunt suas vires naturales. Tertio alii attendunt ad hoc, utrum id, quod consulunt, bonum an malum sit. Sed & hoc signum interdum fallax est, quia, ut legimus in *Vitis Patrum*, & in *Historiis Sanctorum*, multos sub specie boni seduxerunt. Accedit, quod aliquid ex se possit esse bonum, quod tamen ex circumstantia malum est. Quarto nonnulli ex loco sumunt argumentum; ut, si in Ecclesia appareat, sit bonus. Hi nesciunt, Diabolum etiam loca sacra non refugere, ut patet ex illa seductrice tempore *Rusbrochii*, quæ etiam ad Eucharistiam accedebat comitantibus duobus dæmoniis sub specie *Seraphin*. Quinto aliqui distinguunt apparitiones bonorum angelorum ab apparitione malorum eò, quod hi ad vindictam mittantur, illi ad præmia. Sed & hoc discrimen non subsistit, quia legimus, etiam bonos angelos mitti ad faciendam vindictam, prout missi sunt in exercitum *Sennacherib*, & angelus peste flagellans populum *Israel*. Sexto alii volunt, angelos malos nocte apparere, bonos de die. Hi tales non observant, dari quoque dæmonia, qui vocantur *meridiana*; & Evam in meridie tentatam fuisse. Itaque missis his regulis, statui possunt sequentes.

1. Si forma & species humana non sit, suspicio est, quod sit apparitio angeli tenebrarum. Ratio est; quia angelo debetur forma præstantissima, ut ministeria,

ria, ad quæ mittuntur, decenter exequantur. Econtra si formæ sint indecoræ, jam non suspicio, sed certitudo moralis est, eas esse dæmoniorum.

2. Si operatio horum spirituum mala sit, ut si ad carnalia invitent, si blasphemant, si rebus vel verbis sacris abutuntur ad superstitiones, id in bonos spiritus cadere non potest. Similiter modus agendi malorum spirituum ab initio solet esse amicabile; dein verò adducit ad confusionem. Sic serpens Evam amicabilem allocutus est; dein verò eam relinquit in confusione.

3. Si verba eorum spirituum sint tumida & superba; aut si prophetent falsum; non sunt boni spiritus.

4. Si eorum verba ad curiositatem & vanas artes viam & occasionem sternant, affectumque eatenus eò inclinent, ac invitent, suspecti esse debent. Et si asserant, se ab homine compulsos & adstrictos fuisse ad apparendum, certum est, esse malos. Ex his regulis patet, sæpe facilius posse dari certitudinem de fallacia apparitionis, quàm de illius veritate; quia angeli mali habent suos caractères, quos nunquam imitantur angeli boni. Econtra angelorum bonorum formam & modum sæpe imitantur mali.

Regula 7. Revelationes privatæ non serviunt ad definiendum aliquem novum articulum fidei, cujus aliunde non habentur certa argumenta.

Quod revelationes privatæ etiam authenticæ non serviant primariò ad constituendum novum articulum fidei, sed tantùm secundariò, tunc videlicet, quando aliunde habentur argumenta certa pro definiendo articulo, exinde probatur, quia Ecclesia in definiendis articulis fidei nunquam confugit ad revelationes pri-

vatas tanquam ad fundamentum suum præcipuum, sed ad Scripturas, traditiones, & sensum communem Patrum, aut Ecclesiæ.

Contra hanc assertionem stare videntur Corduba in Quæstionario L. 1. Q. 44. Concl. 6. & Orlandus in 3. Sent. D. 3. Q. 3. Dub. 4. dicens: Quando aliqua veritas innotescit Ecclesiæ per miracula certa ac manifesta, etiam ipsam esse Fide Theologica certam. Acerrimè quoque oppositam sententiam defendere videtur Joannes Serranus Episcopus Acernensis L. 1. de Concept. Virg. C. 2.

Argumenta eorum sunt sequentia.

1. *C. Nosse vos. de Consecr. D. 3. Pius I.* post relatam visionem Hermeti factam, qua præcipiebatur Pascha celebrandum esse die Dominico, subjungit: *Unde & nos Apostolica auctoritate instituimus, omnes idem observare debere.*

2. Antiochiæ, ut testatur *Cassiodorus C. 9.* introductus est mos decantandi Trisagion ob visionem S. Ignatio ostensam, qua audiebatur concentus Angelorum idem Trisagion decantantium. Ex Ecclesia autem Antiochena mos ille ad alias Ecclesias propagatus est.

3. *S. Augustinus L. 7. Cont. Donat. C. 53.* loquens de baptismo per jocum collato, dicit; *Utrum approbandus esset baptismus, qui sic daretur, divinum judicium per alicujus revelationis oraculum concordi oratione implorandum esse censerem.*

4. In 5. Synodo damnatur Petrus Gnaphæus, Episcopus Antiochenus, qui addidit Trisagio, quod Trinitas sit passa ac crucifixæ; quia *angelicam traditionem* pervertit. Et Felix Papa in Epistola ad eundem Petrum recensens visionem cujusdam pueri, qui audierat concentum angelorum idem Trisagion decantantium, & cessationem terræ motus post decantationem ejusdem Hymni à populo, addit: *At tu quàm temerè ut scripturas divinas, ita & angelorum laudem pervertere præsumpsisti.*

5. In Concilio Turonensi 2. C. 14. dicitur: *Patrum Statuta præceperunt, ut ad Sextam sex Psalmi dicantur cum Alleluja, quod etiam angelo ostendente didicerunt.*

6. *Expositio fidei D. Gregorio Thaumaturgo tradita est per visum à B. Virgine, & in magno pretio habita à Patribus, ut constat ex Gregorio Nysseno agente de hoc Sancto.*

7. Dantur quæstiones fidei arduæ, quæ non possunt sufficienter determinari ex claris testimoniis Scripturæ vel traditionis; ergo debet dari aliud fundamentum, ex quo possit prudenter regulari iudicium Ecclesiæ, cui promissa est assistentia Spiritûs Sancti.

8. In Lege Moysaica multa determinabantur per oracula; ergo cum Lex gratiæ non sit deterius conditionis, idem revelationibus tribuendum.

Respondetur ad 1. 3. 4. 5. 6. ibi sermonem esse vel de rebus pertinentibus ad arbitrariam Disciplinam Ecclesiæ, quæ possunt determinari per revelationes privatas; vel de articulis fidei jam aliunde stabilitis & receptis per traditionem Ecclesiæ, sic ut revelationes privatæ tantum tribuant occasionem definitioni solenni Ecclesiæ.

Ad 2. Respondetur, ibi quæstionem esse non de articulo fidei universali, sed de iudicio particulari ferendo ab uno Episcopo, qui in huiusmodi controversiis dubiis rectè sequeretur revelationem authenticam, quamvis privatam.

Ad 7. Respondetur, Ecclesiam in urgentibus negotiis semper habere aliquam regulam, nempe sensum communem & traditionem Ecclesiæ; quæ si non extent, signum est, Deum nondum voluisse Ecclesiæ manifestare rem, de qua quæritur. Ut proin Ecclesia non opus habeat confugere ad revelationes privatas

ad 8. Respondetur, ea oracula non pertinuisse ad decidendas controversias fidei, sed ad gubernationem politicam Reipublicæ Hebraicæ.

Regula 8. Non est signum visionis illusoriæ, si in ea visa fuerit divina essentia transeunter. Ut intelligatur hæc regula, notandum; in visione intellectuâli, in qua videntur objecta sine formis rerum sensibilibum, posse servire triplicis generis species. Primò possunt servire species intellectuâles à rebus sensibilibus acceptæ, sed tamen per abstractionem circumstantiarum materialium, puta figuræ, quantitatis, & coloris deputatæ. v. g. justitia hominis justî non considerando ipsam figuram hominis. Secundò possunt servire species intellectuâles non acceptæ à rebus sensibilibus, sed infusæ. v. g. species hujus veritatis: *Virtus est amanda*. Tertiò potest per modum speciei intelligibilis servire ipsa essentia objecti visi; v. g. quando juxta sententiam D. Thomæ Beati vident Deum sine specie creata.

Hoc prænotato dico, non esse signum deceptionis, si quis dicat, se vidisse divinam essentiam intuitivè. Ratio est, quia in omnium Theologorum sententia hic modus visionis est possibilis. Controversia Theologorum solùm in eo est an aliqui viderint essentiam divinam, & an divina essentia possit videri in hac vita solùm transeunter, an verò permanenter? Qui admittunt, visionem divinæ essentia intuitivam fieri per speciem creatam, ut Suarez & alii, concedunt, eam visionem posse haberi permanenter; quia species divinæ essentia potest permanenter uniri intellectui viatoris. Econtra Thomistæ, qui defendunt, essentiam divinam non posse videri mediante specie creata, solùm admittunt in viatore visionem intuitivam divinæ essentia transeuntem, eò quod hæc visio fieri non possit sine unione essentia divinæ cum intellectu humano, & sine totali abstractione intellectûs à sensibus, quæ unio & abstractio in homine viatore non potest esse perpetua. *P. Gravina L. 2. C. 9.* sic habet, *Sententia D. Tho-*

ma 2. 2. Q. 94. a 4. ad 6. est, visionem intellectualem divinæ essentiae nulli concedi, nisi beatis, & privilegiatis, ut Moyfi & Paulo, qui viderunt divinam essentiam per modum transeuntis. Sed tunc mutata est in Paulo conditio viatoris quodammodo. Nam ad videndum Deum per divinam essentiam requiritur, ut homo totaliter abstrahatur à sensibus; ut Paulo contigit.

Regula 9. Visio genuina potest etiam fieri in somno. Ratio est, quia ex Scriptura & communi sensu Doctorum constat, quod Deus in somnis soleat immittere visiones; sicque se accomodare generali suæ regulæ, vi cujus in operando semper utitur causis secundis & dispositionibus naturalibus, ubicunque & quousque sufficiunt, ne videlicet recurrat ad modum operandi miraculosum sine necessitate. Cum ergo in somno mens sit tranquillior, & ob cessationem aliorum motuum aptior ad recipiendas divinas impressiones aut angelicas, frequenter Deus ea dispositione utitur. Hinc *Numerorum* C. 12. dicitur: *Si fuerit Propheta vobiscum, in visione cognosceor, ab eo, & in somno loquar cum eo per visionem.* *Tertullianus* C. 47. *de Anima*, ait: *Nabuchodonosor divinitus somniat, & major pars hominum ex visionibus Deum discit.* *S. Thomas in Job.* C. 4. *Leç. 3.* dicit: *Tempus nocturnum propter quietem magis est congruum divinis revelationibus percipiendis. Veriora tamen & certiora esse solent, cum vigilantibus apparent; quia in somno spirituales visiones minus discerni possunt à somniis frivolis & consuetis.*

Quia ergo plurima sunt somnia vana, & frequenter immissa etiam à doemone, tradendæ sunt regulæ, quibus discernantur vana à divinis, de quibus postea.

Regula 10. Personæ Ecstaticæ possunt habere peccata venialia non plenè deliberata; non tamen possunt durante Ecstasi pati fluxum seminis.

Certum est, pertinere ad hæresin Pelagianorum & Origenis, quod animæ perfectorum non sentiant passionēs. Id enim inter errores Pelagianorum & Origenistarum ponit *Hieronymus in Epist. ad Ctesiphontem* dicens: *quod introduxerit Apatbiam Stoicam.* Quod verò Hieronymo standum sit in probatione vel improbatione Origenistarum, constat ex *Gelasio D. 15.* Hoc non obstante dicendum, aliquibus ad aliquod tempus concedi perfectissimam à passionibus pacem, ut patet ex sensu Doctorum, quos citat *P. Gravina L. 2. C. 13.* videlicet *S. Bernardi Serm. 52. in Cantica. Brachar. 2. P. C. 16. Richard. in C. C. 33. Alberti M. de adhærendo Deo C. 15.*

Dicendum. 2. Quamvis perfecti maximè dono contemplationis præditi & unitivam viam adepti possint carere peccatis venialibus voluntariè commissis, nunquam tamen carere possunt venialibus ex subreptione commissis. Probatur ex *S. Augustino* (seu potius alio authore) *de Dogmat. Eccles. C. 68.* ubi ait: *Veraciter omnes Sancti pronuntiant, se esse peccatores, quia in veritate habent, quod plangent; si non reprehensione conscientie, certè tamen mobilitate & mutabilitate prævaricatricis naturæ.* *B. Henricus Suso Dial. de Verit. C. 10.* ubi docet: unitum non amplius peccare, intelligendus est pro illa hora, qua talis homo actu est in unione contemplationis.

Dicendum 3. Corpus durante vera contemplationis unionem non posse pati feminis fluxum; quia ex illa unione tanta oritur applicatio mentis, ut omnes vires inferiorum potentiarum suspendantur.

Regulæ Practicæ ex P. Gravina.

Regula 1. Eoipso, quod Revelatio sit alicujus foeminae, non est recipienda sine indicii aliunde certis. Ita Gravina P. 2. L. 1. C. 2. assert. 3. Ratio est, quia revelationes mulierum contingit ex variis causis esse falsas. Primò enim oriuntur ex complexione foemineæ. Quia, ut observat F. Joannes Nider in suo Præceptorio; foemina cum sit mollis, flexibilitatem habet complexionis; & facile potest earum imaginatio multis phantasiis sigillari. Præterea cum earum complexio sit frigida, ac proinde melancholica, fortem efficit imaginationem. Unde notavit Gerson, quod ex earum frequenti imaginatione ad aliquod objectum, ac si oculis vidisset, illud imaginatur, nempe Christum vel angelos. Apprehensio enim appetitum animale excitat, ex quo corpus alteratur; ex alteratione verò appetitus ita afficitur, ut realiter videre existimet, quæ sola imaginatione cogitantur. Novi, ait, quasdam mulieres simplices, & in via Dei ambulantes quæ Deum cum immensa luce fulgentem videre sibi præsentem existimabant; & ex vehementi ista fixatione non esse visiones supernaturales deprehendo. Et Cajetanus 1. 2. Q. 17. a 7. dicit: *Videbis, quod pluries accidentia personis patientibus Ecstasin & hujusmodi* (revelationes seu visiones) *causantur ex sua imaginativa originaliter; quamvis forte consuetudo mutata sit in naturam, ut invitas postmodum afficiat. Cujus signum est, quod si diutius ad oppositos mentis actus sese toto conatu transferunt, ab hujusmodi accidentibus deseruntur.* Ita Cajetanus; ex cujus doctrina Confessarii & animarum directores habent generale remedium, ac revelationum criterium.

Altera causa aptissima ad immutandam phantasiam foemineam sunt passiones animæ; nempe lætitia, tristitia, odium,

amor; ex quarum actione in phantasiam mulieres frequenter patiuntur visiones. Cum enim mulieres sint teneræ complexionis, facile passionibus præsertim amatoriis subjiciuntur; quo fit, ut cum amor phantasiam maximè afficiat, & exinde mentis aciem obfuscet, præsertim si accedat defectus judicii, imagines rerum veræ & reales existimentur; unde & ille dixit: *Credimus, an qui amant, ipsi sibi somnia fingunt?* Quæ delusio non tantum ex profano amore, sed etiam ex spirituali dilectione & affectione causari potest, si anima intentè ad spiritualia feratur, & affectu præsertim inordinato aut imprudenti. Exemplum aptissimum habetur *L. 6. Confess. S. Aug. C. 13. de S. Monica*, quæ cum ad corrigendam filii sui libidinem vehementer cuperet, cum matrimonio copulari, varias phantasias de futuro Augustini matrimonio passa est. Cum, inquit S. Augustinus, *(Mater mea) desiderio forti à te deprecaretur quotidie, ut ei per visum ostenderes aliquid de futuro matrimonio meo, nunquam voluisti. Et videbat quædam varra, & phantastica, quo cogebat impetus de hac re satagentis humani spiritus; & narrabat mihi non cum fiducia, qua solebat, cum tu demonstrares ea, sed contemnens ea. Dicebat enim, discernere se nescio quo sapore, quem verbis explicare non poterat, quid interesset inter revelantem te, & animam suam somniantem.* Ita Augustinus.

Tertia causa illusionis in foeminis facile esse potest doemon, qui potest agere in potentias internas & phantasiam, comovendo spiritus vitales, & species sensibiles; immo in ipsos etiam sensus externos, repræsentando objecta sensibilia. Quia ergo complexio foeminea humoribus abundat, & tenerè lachrimas emittit, & intensissimè fertur in suas actiones, longè majores in iis dispositiones reperit doemon, quàm in sexu virili, ad commovendos humores, ut inordinati affectus nascantur. Unde ex vehementia affectuum & cogitationum fit facile, ut aut videre sibi videantur, quæ cupiunt; vel ut ipse doemon se immisceat, & interiores vel
exterior-

exteriores sensus immutet. Unde S. Thomas 1. Q. 116. a 5. ait: *Dæmones secundum certa augmenta Lunæ perturbant hominis phantasiam, quando considerant cerebrum ad hoc esse dispositum.* Cum ergo foeminae magis dispositae sint ob connaturalem abundantiam humorum, non mirum, si dæmon magis foeminarum phantasiam quam virorum perturbare & ludificare conetur. Quare, nisi certis documentis probetur, quod huiusmodi immutatio sensuum fiat virtute angeli, vel Dei, præsumentum, quod sint dæmonis opera; vel saltem in dubio iudicium est suspendendum, & in negativam potius partem inclinandum.

Quarta causa, ob quam magna cautela adhibenda, & plumbeo pede incedendum ad ferendum certum de ejusmodi visionibus iudicium, est ipsa multitudo mulierum, quæ putant se habere visiones. In Sacris enim Litteris paucissimas Prophetissas legimus, plurimos verò Prophetas. Econtra apud Ethnicos paucissimos jactatos Vates; plurimas verò jactatas Prophetissasprehendimus. In Novo quoque Testamento similiter paucas intuemur; nam B. Virginem, Annam, Elisabeth, & quatuor Philippi filias prophetico spiritu dotatas quidem legimus; non tamen fuit tanta frequentia mulierum ac virorum.

Quinta causa sumitur ex fine talium visionum; quia regulariter ordinantur ad instruendam Ecclesiam, ad quam instructionem mulieres ordinariè vocatae non sunt. Hinc in Joele C. 2. quando dicitur; *Effundam de spiritu meo super omnem carnem, & super servos & ancillas meas in diebus illis effundam spiritum meum; non additum est; somniabunt, aut visiones videbunt; sed dicitur; Senes somniabunt. Et juvenes vestri visiones videbunt.* Similiter Apostolus ad Ephes. 4. dona enumerans ait: *Posuit Deus quosdam Apostolos, & quosdam Prophetas, non dicit, quasdam.* Et Tertullianus exponens illud 1. Cor. 14. *Mulieres in Ecclesia taceant,* ait: *Non permittitur mulieri in Ecclesia loqui; sed nec docere, nec arguere, nec offerre.* Chrysostomus in eundem locum

ait: *Mulierum quoque libertatem amputavit, ut omnia secundum ordinem fierent.* Similia habentur *L. 6. Constit. Apost. C. 6.* Resecanda proin est multitudo infinita hodie somniantium, ut quibus non est permixtum loqui, nec permittatur ullo modo, ut sint velut oracula Delphica, quando passim de rebus impertinentibus interrogantur. Multa pronuntiant visa, quæ sunt potius deliramenta; & potius discere debent in silentio & erudiri, quàm huiusmodi visis erudire non solum privatim, sed etiam in domibus & conventiculis magnatum adducunt discipulos post se. Unde egregie in hunc locum quidam dixit: *Semel mulier prædicavit, & mundum seduxit.*

Sexta causa habendi mulierum revelationes suspectas est illa ipsa causa, ob quam arcentur à munere docendi; quia videlicet sunt leves, incautæ, imprudentes, honoris cupidæ, & garrulæ, ex quibus dispositionibus facilis est via ad deceptiones. *S. Chrysostomus* inquirens causam prohibitionis apostolicæ, ob quam à munere docendi exclusæ, & ad tantam subjectionem redactæ sunt, respondet; quia mulier est res imbecilla, & mobilis & levis. *Hom. 37. in C. 14. Epist. 1. ad Cor.* sic habet: *Sexus mulierum incautus est, & mollis.* Quia facile flectitur vel de malo ad bonum vel de bono ad malum. Virilis autem sexus cautior est, & durior. Cautior quidem, quia quæ videt discutit ratione; durior autem, quia nec de malo facile inclinatur ad bonum; nec de bono facile revocatur ad malum; nam sequitur rationem; & ideo durior, quia rationabilior. Quod laudis & honoris cupidæ sint, observat *Carthusianus L. 2. de Reg. vit. Christ. C. 3.* Sicut ergo iis loqui inhibuitur est ob sexum tam fragilem, ita non est æquum, ut passim tanquam Sybillæ, & tanquam oracula habeantur.

Septima causa est, quia mulieres curiosæ sunt, sciendi ac experiendi cupidæ. Ob quod Diabolus potest se per eas facilius insinuare.

Octava

Octava causa est, quia doemon per mulieres mediantibus ejusmodi visionibus multas sectas & errores introduxit. Sic, prout observat Hieronymus ad Cresiphontem, Simon magus suam hæresin condidit adjutus auxilio Helenæ meretricis visionariæ. Marcion Romam præmisit mulierem visionariam, quæ decipiendos animos præpararet. Apelles suarum doctrinarum comitem habuit Philomenam visionariam. Montanus per Priscam & Maximillam multas foeminas hæresi polluit. Ita etiam Begardi per Beguinæ visionarias suas disseminarunt hæreses.

Itaque, quamvis aliquæ mulieres videantur esse piæ ac religiosæ, non propterea negligendum, quin eoipso debeant cautius examinari, quia sub specie recti pernitiōsa muscipula ponitur. Hinc & diabolus per mulieres religiosas contra Paulum & Barnabam seditionem movisse legitur, ut habetur *Act. 13. Judæi autem concitaverunt mulieres religiosas & honestas, & excitaverunt persecutionem in Paulum & Barnabam.*

Regula 2. Visiones & apparitiones personarum habentium visum vel auditum debilem, nisi concurrant indicia aliunde certa, & cum debilitate sensus concurrat imaginatio fortis, præsumendæ sunt esse meræ illusiones. Ratio est, quia ubi ista duo simul in eodem homine concurrunt, nempe sensuum exteriorum debilitas, & imaginatio fortis, facillimæ sunt illusiones, ut exemplis sequentibus manifestum fiet. Sic Aristoteles 3. Meteor. C. 4. narrat: Antiphontem semper ante oculos suos vidisse simulacrum hominis; quæ illusio proveniebat ex eo, quia macula quædam in oculo existens resplendebat in corneam tunicam oculi, quæ tanquam speculum concavum deferbat imaginem ejus maculæ per pupillam in interiorē cavitatem oculi; & imago maculæ sic depicta in oculo, dum adjuta erat per imaginationem fortem, referebat phantasie imaginem hominis. Aristoteles

teles sic habet : In ejus pupilla (seu potius in ambitu pupillæ) erat humor crassus, (seu macula) & ipse propter debilitatem visus judicabat de idolo in eo impresso, sicut de quodam extrinseco, quia utebatur pupilla (seu potius tunica cornea ambiente pupillam) quasi speculo, & humore (seu macula) tanquam objecto, & judicabat ipsum esse hominem ambulantiem propter similitudinem. Sicut & in aliis laborantibus infirmitate oculorum apparet aranearum tela ante oculos, quibusdam autem muscæ volantes &c. Huic exemplo Aristotelis possum addere aliud de Presbytero mihi notissimo, cui, quoties volebat, obversari videbatur ante oculos orbiculus, similis monetæ. Adhibitis variis consiliis medicorum tandem deprehensa est in circumferentia pupillæ extraordinaria macula, quæ, dum commovente imaginatione obvertebatur debitè corneæ tunicæ, videbatur iste orbiculus.

Aliud exemplum de illusionem visus debilis præbet Halo visus circa lumen candelæ, aut lunæ. Cujus signum est, quod Halo iste videatur quando oculus à lumine v. g. 20. 50. aut 100. passibus est remotus, non autem in vicinia. Et in eadem mediocri distantia videtur ab oculo debili non autem à forti. Universim autem non videtur, quando oculus est armatus perspicillis, aut perspectivo. Quod ipsum contingit in observatione stellarum fixarum, quæ, si observantur oculo nudo, apparent sub varia magnitudine; sed si inspiciantur tubo astronomico, apparent instar puncti. Ex quo manifestum est, lumen illud stellarum sub ea magnitudine, qua cernitur, esse spurium & tantum apparens ob debilitatem visus. De Auditui idem probat experientia, dum morbus aurium varios sæpe tinnitus insonat, ut Medici agnoscunt, dum tractant de hoc morbo, Corobantissimo dicto.

Regula 3. Idem tenendum circa eas personas, quæ præter imaginationem fortem etiam pollent extraordinaria subtilitate visûs vel auditûs. Ratio est, quia in talibus personis ob mobilitatem spirituum & partium
organum

organi visus vel auditus facile per imaginationem fortem efformantur eadem modificationes in organo, quæ aliàs efformari solent ab objecto. Exemplum hujus veritatis præbet *Cardanus de se ipso* L. 6. de Variet. Rerum C. 43. ubi testatur: se in infantia sic potuisse moderari suam phantasiam, ut ante suos oculos apparent imagines, quascunque vellet; vim tamen illam phantasiæ cum incremento ætatis fuisse imminutam. Sic ait: Cum volo, video, quæ volo, oculis, non vi mentis, velut imagines illas, de quibus dixi, cum infans essem, me vidisse. Sed nunc, credo id fieri per occupationes, nec diu, nec perfectè, nec omnino semper, cum volo, nec tamen, nisi velim. Moventur autem perpetuò, quæ videntur imagines. Itaque video lucos, animalia, orbes, & quæcunque cupio. Credo causam esse vim imaginatricis virtutis, & visus subtilitatem. In prima juvenia, quod cum Tiberio Cæsare commune fuit, in maximis tenebris omnia lustrabam, ac si dies clara esset, sed brevi tamen dies illa mihi subtrahebatur. Nunc etiam aliquid video, sed tamen non discerno, causa est cerebri caliditas, spirituum tenuitas ac substantiæ oculi, & vis calida imaginantis virtutis. Ita Cardanus.

Regula 4. Idem dicendum de iis, qui pollent imaginatione forti extraordinaria, maxime si sint naturæ immoderatè melancholicæ, aut muliebris; idque verum est, etiamsi visio vel apparitio conjunctam habeat alterationem extraordinariam in corpore. Ratio est, quia in hujusmodi personis sola imaginatio valet repræsentare varia objecta, & immutare motus ac affectionis corporis; ut bene observat *S. Thomas* 3. P. Q. 13. Art. 3. ad 3. ubi sic discurret. Imaginationi, si fuerit fortis, obedit corpus quantum ad casum de trabe in alto posita, quia imaginatio nata est esse principium motus localis, ut dicitur 3. de anima. Similiter quantum ad alterationem, quæ est secundum ca-

lorem & frigus, & alia consequentia, eò quod ex imaginatione consequenter natæ sunt consequi passiones secundum quas movetur cor & sic per commotionem spirituum corpus alteratur; aliæ verò dispositiones corporales, quæ non habent naturalem ordinem ad imaginationem, non transmutantur ab imaginatione, quantumvis sit fortis, puta figura manus, vel pedis, vel aliquid simile. Ita S. Thomas. Idem confirmatur innumeris experienciis.

Sic ad imaginationem sequitur passio amoris & vehementior pulsus arteriæ; ex qua observatione Eristratus Medicus Antiochum amore Stratonicæ captum fuisseprehendit. Gulosis sæpe ex appetitu solo quorundam ciborum quos vehementi imaginatione apprehendunt, movetur saliva; & ea saliva eodem sapore, qui cibis cogitatis inest, non rarò inficitur. Nonnullis quando vident comedentes acida, obstupefcunt dentes; alii viso pharmaco, aut sentientes illius odorem vehementi purgatione solvunt alvum. Ex consideratione quoque affectionum corporis in aliis nascuntur eadem affectiones in considerante; sic multi cum oscitantibus oscitant, & mingunt cum mingentibus. A vehementi rei concupitæ affectu nedum pueri, sed etiam gravidæ mulieres v. g. propter nimiam vetiti cibi vel potûs aviditatem dulcem salivam, etsi non comedant, interdum defluunt. Similiter mulieres gravidæ nonnunquam foetui notam imprimunt, aut eundem in monstrum transformant ex vehementi imaginatione objecti concupiti vel monstrosi. Sic & oves nascebantur Jacobo Patriarchæ discolors, quando ipsarum visui ad fontem objiciebantur virgæ discolors. *Gen. 9.* & Gallina fovens ova ad aspectum serpentis serpentinam imaginem suis pullis impressit, ut scribit Gravina. Lætitia aut tristitia extraordinaria consimiliter miros effectus edit in corpore. Sic mater viso filio redeunte ex Cannensi victoria expiravit præ lætitia. Sophocles & Dionysius tyrannus accepto nuntio tragicæ victoriæ subito è vivis excesserunt. Paria operatur

aur timor, pallent repente trementes; stant arrestæ comæ, gelidusque per ossa tremor currit; vox faucibus hæret; & multi exinde nascuntur morbi. Vice versa alii curantur timore, prout notissimum est de singultu & quartana. Dum in certamine unus Cræsum gladio peteret, ejus filius, puerulus & mutus repente linguam solvit clamando; *ne interficias Cræsum.*

Alios mirabiles imaginationis effectus recenset S. Augustinus L. 14. de Civ. Dei C. 24. Quos supra recensui C. 2. Reg. 14. Cum autem imaginatio vim suam habeat potissimum in eis, qui sunt complexionis melancholicæ, videndum est primò, an tales visionarii sint naturæ melancholicæ, dein verò, utrum ea sit excessiva. Melancholia moderata omnibus communis est, qui excellunt in aliqua arte vel scientia, adeò ut Aristoteles scribat, omnes cujuslibet artis aut facultatis peritos complexionis fuisse melancholicæ, sive à natura sive ex accidenti tales evaserint. Et ratio est, quia humor melancholicus magis fixam naturam habet, ut proin non tam facile diffuset, sed recollectioni stabili mentis ad intra melius inserviat; si proin ille humor melancholicus conjunctus sit cum natura terrestri ignea, quæ subtiles & agiles sufficiat spiritus, reddit in artibus & scientiis præstantissimos, ac valde ineptos ad visiones phantasticas. Si verò ille humor densus ac fixus conjunctus sit cum natura humida, ac terrestri, non ignea, ut solet esse in foeminis, sic reddit stultos & phantasticos. Dum enim ille humor melancholicus ascendit in caput, depravat phantasiam, turbat memoriam, offundit tenebras, & varias sistit imaginationi formas, plerumque, ut in tenebris fieri solet, horridas. Inde videbis homines tali morbo affectos mœrere sine causa, timere ubi nullus timor, vitam damnare, tenebras exquirere, & solitudinem. Quàm miros hujusmodi humor melancholicus secundi generis sæpe imaginationi induxerit formas, monstrant varia exempla. Sic quidam credebat se esse sine capite. Alius existimabat, se transformatum fuisse in Gallum. Quidam arbitra-

rus, se mutatum esse in granum milii nunquam induci potuit, ut domo exiret, metuebat enim, ne comederetur à Gallina. Nonnulli existimabant se esse mortuos, de quibus varia exempla refert P. Nider & Gravin.

Nec verò ea melancholia tantum oritur à natura sed etiam à causa accidentali, puta ex firma cogitatione rei tristici, aut ex causa extrinseca, puta ex immoderatis vigiliis, jejuniis, exercitiis indiscretis, & solitudine nulla discretionem temperata. Exinde enim fit, ut cerebrum consumptis spiritibus fœculento ac crasso succo subsidente repleatur, & ad excessum siccitatis redigatur, & temperamentum frigidum austo sanguine ac exhalatis spiritibus induat, ac denique obtenebrescat. Tales quandoque dicunt, se videre dæmonum turbas ac legiones, aut flammarum globos, ita ut de inferis, aut de aliis locis sibi talia divinitus revelata fuisse credant & pronuntient.

Regula 5. Visiones eorum, qui aliàs sunt læsi capitis, aut obsessi à dæmone, nullam merentur fidem. Ratio prioris est, quia laborantes phrænesi vel mania, facile in visiones phantasticas incurrunt. Prout Bracharensis 2. P. Compend. ex Gersono his verbis observat: Meditantes inquit, maxime caveant, ne efficaciter, fixè, ac profundè rebus corporeis licet bonis meditatione inhæreant, sed mox evolare studeant ad abstractas considerationes, scilicet spirituales & universales. Ex profunda enim corporalium imaginatione sæpe læditur vis phantastica, incurritur mania, & obijciuntur variæ illusiones ita ut multa se videre quis existimet & audire quæ tamen non videt & audit, ut si dicat, videre Christum Crucifixum in Sacramento, aut cantus beatorum audire. Incidit etiam sæpe in vanas & fabulosas revelationes, immo & in errorem contra fidem. Ita ille. Idem observat S. Hieronymus ad Rust. dicens: sunt qui humore cellarum immoderatisque jejuniis, tœdio solitudinis, ac nimia lectione vertuntur in melancholiam.

Ratio

Ratio secundæ partis est, quia multi obsessi vaticinantur loquente dæmone. Exemplum habetur in *Act. C. 16.* ubi Apostolus ex Pythonissa vaticinante ejecit dæmonem, quamvis adhortante populum ad credendum Paulo. Aliud Exemplum refertur apud *Cyprianum in Epistola Firmiliani, quæ est 75.* cùm enim post Alexandri Imperatoris tempora multi fierent terræ motus, *Emerfit* quædam mulier, quæ prophetam se proferret, & quasi sancto spiritu plena sic ageret; ita autem principalium dæmoniorum spiritu ferebatur, ut per longum tempus sollicitaret & deciperet fraternitatem, ac mirabilia quædam & portentosa perficiens, & facere se terram *movere polliceretur* - quibus mendaciis & incantationibus subegerat mentes singulorum, ut sibi obedirent, & quocunque præciperet, & duceret sequerentur. Fecerat quoque mulierem illam cruda hyeme nudis pedibus per asperas vias ire, nec vexari in aliquo, aut lædi illa discursione. Dicebat etiam se in Judæam & in Hierusalem festinare, fingens tanquam inde venisset. Hic & unum de Presbyteris, Rusticum, & alium Diaconum fefellit, ut eidem mulieri commisceretur, quod & paulo post detectum est. Ita Firmilianus.

Signum autem, quod tales personæ arreptitiæ sint, est si ea, quæ revellantur, à ratione honestatis devient; si ad curiositatem tendant, aut in Dei vel proximi contumeliam redundant. Sic refert *P. Nider* duo similibus arreptitiorum, curiosa sectantium exempla. *L. 3. Forminerii C. 1.* narrat de quodam juvene, qui postquam fuit obsessus à dæmone, ut postmodum detectum est, in orationibus erat assiduus; Frequenter in ecstasim rapiebatur ab omnibus sensibus alienatus. Ab ecstasi quadam die excitatus latinam linguam, quam nunquam didicerat, loqui cœpit. Gallicam similiter linguam, quam nunquam didicerat, exprimebat. Multa loca scripturæ proferebat, in cœlo quoque mirabilia se videre asserbat. Accurrunt undique femellæ, quæ cito credunt, & leves sunt corde; spiritum sanctum in eo adesse proclamabant. Cor-

dati verò Fratres, qui juvenem rudem satis esse cognoverant, sinistrae hos eventus accidere interpretabantur. Quid faciunt? Summa reverentia diviniſſimum Sacramentum in altari exponunt, & ad adorandum juvenem exhibent. Præſentiam ſummi regis ferre non valuit obſeſſus, quin velut Dagon ante arcam corrueret. Exorcismis proin fuit dæmon adjuratus & ab obſeſſo expulſus. Juvenis poſtea valdè erat hebes. *P. Gravina* addit aliud exemplum. Diebus, inquit, noſtris erat quædam perſona orationibus aſſiduis intenta, cilicio membra domans, per ſemitas mortificationis incedens, ſacramenta frequentans, ab omni etiam licita converſatione ſe abſtinens, vel de Deo, vel cum Deo loquens, tanquam altera Anna à templo non recedens, orationibus & obſecrationibus Domino ſerviens, ut ab omnibus fuerit habita velut exemplar virtutum & imago probitatis. Præter hæc varios & intenſos affectus erga Chriſtum, Deiparam, & Sanctos habebat, variis donis ſe cumulata narrabat, ut modò monilibus, armillis, modò variis gemmis, inauribus, & quidquid ad mundum muliebrem attinet, excellentius ornaretur. Demum eo dono ſe præditam aſſerebat, ut ſacra etiam ſtigmata quadam die ſuſcepturam affirmaret. Vexillum quoque, in quo erat ejus imago depicta, è coelo demiſſum Gabrielis manu videre ſibi viſa eſt; annulo quoque ſubarrhatam à ſponſo, monile alterum velut aureum vellus eidem traditum certò certius aſſerebat; coronam auream variis margaritis intextam poſt ſolennem proceſſionem in coelis habitam in caput ejus è coeli faſtigio delapſam accepiffe narrabat. Ad raptum & ecſaſin ſæpe ſe componebat, ac ſi in ejus poteſtate eſſet, quodocunque vellet, ſe in exceſſum mentis conferre. Tanta erat vitæ ejus exiſtimatio, ut non ſolùm ſpectatores ad vitam rectam componeret, ſed etiam devotas perſonas ad eam inviſendam alliceret. Et tamen hæc mulier detecta eſt arreptitia; eamque deceptam potius fuiſſe, quàm decipere voluiſſe exitus comprobavit.

Regula 6. Prudentes & experti modicam adhibent fidem revelationibus ac visionibus foeminarum, quas flexibiles ad malum, inconstantes ad bonum, & valde pronas ad aucupandam vanam gloriam agnoscunt. Ratio est, quia, ut experientia monstrat, hujusmodi mulieres facile visiones fingunt, aut illuduntur facile à dæmone. *P. Nider* L. 3. C. 9. narrat in Civitate Constantiensi extitisse Reclusam, quæ raptus & ecstases se habere fingeat. De eadem stigmata quoque Domini in manibus ac pedibus prædicabantur. Quando verò populus cum sacerdotibus ad ejus Cellam exhibat constituto die, illa quidem jacebat velut in raptu immobilis, sed nihil stigmatum apparuit. Non multo post tam ista mulier, quæ populos dementabat, quam unus aliquis in fictionibus hujusmodi cooperarius per Officialem Constantiensem ad Palinodiam quorundam malè assertorum coacti sunt in publico spectaculo non sine magna facies eorum cooperiente confusione. *Idem* L. 3. C. 1. ait: Notitiam habui cujusdam virginis optima fama & devotionis spiritu dotata, dum adhuc in sæculo degeret, quæ ingressa in Monasterium non minus in Dei obsequio videbatur sincera sed tamen vanæ gloriæ spiritu percita revelationem & ecstasin finxit, quam nunquam experta est. Cum enim audisset in mensa sæpius legi, quam abstractè priores sancti & sanctæ vixissent, ut de eorum numero existimaretur, publicè etiam sæpius merè ficta clamare coepit, alta voce & in jubilo, & cadendo solotenus fingere raptum vel mentis excessum. Multo tamen elapso temporis intervallo conscientia stimulis agitata coacta est rem detegere, ut facinus illud sibi à divina Clementia condonaretur. Audivi quoque, aliam foeminam quasi in jubilo clamare coepisse, & eò præ cæteris majorem sanctitatis famam sibi comparasse, quo majoris præ cæteris erat in populo estimationis. Tandem falsa est, ea procedere, ex va-

næ gloriæ furore. Sic ille. Hujusmodi solent duabus viis ingredi, & induere cothurnos utrique pedi aptos. Aliquando enim sunt dissolutæ, vanæ & garrulæ; alio loco discurrunt de rebus altissimis, & simulant sanctitatem, ex qua ipsa actionum inæqualitate cognosci possunt.

Regula 7. Si persona, cui tribuuntur visiones aut revelationes, fuerit pravis moribus imbuta præsertim vitiis carnalibus subdita, & curis, ac sollicitudinibus superfluis irretita, judicandum est, eam esse vel deceptam ac illusam, aut eam esse deceptricem.

Regula 8. Idem judicandum est de iis, qui refrenare impatientiæ motus negligunt. Ratio est, quia hujusmodi passiones irrefrenatæ impediunt elevationem mentis ad contemplationem spiritualium, ut docet *S. Thomas 2. 2. Q. 172. A. 4. C. & Q. 12. de Verit. a 4. & 5.* Nec obstat, quod Matth. 7. dicatur, multos in judicio dicturos; *Nonne in nomine tuo prophetavimus &c.* Et tamen laturos sententiam condemnationis: *Nescio vos.* Quia ibi vel sermo est de dono prædicationis, ad quod non requiritur unio affectiva cum Deo, sicut in Ecstasi. Vel sermo est de vitiis spiritualibus, qualia sunt superbia, invidia &c. quæ non ita turbant harmoniam passionum, ut impediunt conversionem totalem imaginationis & rationis ad Deum, necessariam in Ecstasi, sicut tamen eam turbant passiones iræ, tristitiæ, delectationis, timoris, peccata carnalia, & immensæ sollicitudines sæculi. Et ideo etiam Rabbi Moyles bene dicit; hoc esse signum, quod aliquis sit falsus Propheta, quando voluptatibus & sollicitudinibus sæculi detinetur. Dixi ita præsumendum esse, quia non est Deo impossibile, in casu extraordinario in bonum electorum suorum v. g. gentilium, quos vocat ad Ec-

clesiam:

clesiam: conferre etiam lumen prophetiæ dissoluto homini; quamvis talis casus aut nunquam extiterit, aut rarissimus sit, & tunc forte solum reperibilis, quando non reperitur alius melior, à quo possit promulgari Evangelium.

Regula 9. Rejiciendæ visiones eorum, qui utuntur superstitiosis mediis ad scienda recondita. Ratio est, quia non dantur media naturalia ad obtinendam scientiam reconditorum, nisi per Deum & angelos, aut per dæmonem. Deus autem non infundit scientiam reconditorum, nisi dependenter à mediis à se ordinatis, qualia non sunt superstitiosa, puta vanæ & de se inefficaces observationes, certa jejunia, inspectio quarundam figurarum, ignotorum verborum pronuntiatio, quæ omnia Deus non ordinavit ad obtinendam secretorum mysteriorum scientiam. Adeoque necesse est, in hujusmodi operibus intervenire operam dæmonis, cui nunquam adhibenda fides. Rectè *Tertullianus Apolog. C. 23.* *Magi phantasmata edunt, etiam defunctorum inclamant animas, ut in necromantiis pueros in eloquium oraculi eliciunt; ut in hydromantiis multa miracula circulatoriis præstigiis ludunt. Somnia immittunt habentes semel invitatorum angelorum & dæmonum assistentem sibi potestatem per quos & capræ & mensæ divinare consueverunt. Et C. 44.* *Notata sunt etiam hæreticorum commercia cum magis, cum circulatoribus, cum astrologis, cum philosophis curiositati deditis. Adeo & de genere conversationis qualitas fidei existimari potest. Doctrinæ index disciplina est.*

Regula 10. Non facile adhibenda est fides visionibus personarum, quæ nondum transierunt per viam purgativam mortificando passiones, sed per saltum ad contemplationis montem accesserunt; maximè si se non subjecerint directori spirituali, si-

mul probo & docto. Ratio est, quia tales personæ potissimum expositæ sunt deceptionibus ac illusionibus demonum; quod probatur tum authoritatibus Sanctorum, tum Exemplis. Idem dicendum, si tales personæ libenter conversentur cum sociis, profana sectantibus, deceptionique demonum similiter obnoxius. Exemplum ejusmodi personæ, directorem habere nolentis refert *Cassianus Collat. 2. C. 5.* Hero, inquit, cum seniorum consilio acquiescere nollet circa indiscretionem sui jejunii, rationem volens suis definitionibus regi, quàm majorum præceptis obtemperare, sua præsumptione deceptus Angelum Satanae velut Angelum lucis cum summa veneratione suscipiens, ejusque præceptis pronò obediens famulatu semetipsum in puteum cujus profunditatem oculorum non attingit intuitus, præcipitem dedit, de Angeli videlicet sui sponsione non dubitans, qui eum pro merito virtutum ac laborum suorum nequaquam posse affirmaverat jam ulli discrimini subiacere. Cujus rei fidem ut experimento suæ sospitatis evidentissimè comprobaret, se in supradictum puteum nocte intempesta illusus injecit, magnum videlicet virtutis suæ meritum probaturus, cum exinde exisset illæsus. De quo cum jam penè exanimis ingenti fratrum labore fuisset extractus, ut jam die tertia finiturus, quod deterius est, ita in deceptionis suæ obstinatione permansit, ut ei ne experimento quidem mortis suæ persuaderi potuerit, quod fuisset demonum calliditate illusus. Quamobrem pro meritis laborum tantorum & annorum numerositate, qua in eremo perduravit, vix potuerat obtineri, ut non etiam memoria & oblatione pausantium (id est, in morte quiescentium) judicaretur indignus. Aliud non minus formidabile exemplum refert *Nider L. 3. Formic. C. 4.* Tempore, inquit, quo trigésimum circiter annum agebam in quodam loco, ubi concionibus & excipiendis confessionibus insistebam, veniebat ad me virgo corpore & animo, quæ meis consiliis in his, quæ ad salutem animæ pertinebant, frequenter utebatur. De labore ma-
nuum

num vivebat, pauperulam propter Christum vitam agens. Quia verò ingenio satis subtilis erat, & affecta divino verbo, instans quosdam & revelationes habebat specietenus satis pulchras, & scripturæ sacræ consonas, sed a quo spiritu proficerentur nescio. In dubium id revoco, quia ut postmodum didici, clavinum & libertatem nimis diligebat. Credulus satis statim aliquando pro tunc fui talibus, ut verum fatear, & meam juvenilem stultitiam. Verum quia prædicta virgo sub nullius fuit obedientia, liberè incessit, quo lubebat, semper, tamen sub virtutis specie, sine qua nemo religiosus decipitur, & exinde voluit peregrinari in suum malum ad quendam B. Virginis locum, & obtinuit. Vivebat eodem tempore in loco quodam religiosus, heu! solo nomine & sacerdos & verbis amatoris & incontinentia plenus, & animarum perdendarum aucupius gnarus, qui in itinere conjunctus virgini de verbis venit ad obsequia, de obsequiis ad amicitiam, & in tali familiaritate virgo misera jam erat in faucibus se devorantis doemoniacæ Philomelæ. Exinde enim ipsa totaliter philocapta est anima in verbis & gestibus viri primum; deinde ex frequentia aditus per eum stuprata est. De quo thesauro irrecoverabiliter subtracto tam indiscretè doluit, ut gladio se occidisset, nisi vi ablatum esset manibus corruptoris. Ad me igitur consilii gratia venit, dedi consilium, ut viro non appropinquaret, etiam justo. Quod nec secuta est. Crescente amore amasii divinæ ultionis iram experta est in phrænesin incurrendo. A qua postmodum liberata, nec sic meis monitis acquiescendo vitam emendare voluit, & satis diu luto inhærens, me aliisque ad meliorem frugem adhortantibus derelictis, in malitia perseveravit. Deflorator verò gravi infirmitate percussus facinora agnoscens verè ut credo poenituit & non vulgaria signa suæ prædestinationis dedit, qualia nunquam in quocunque morituro deprehendi.

Regula 11. Personæ alioquin mendaciis assuetæ dum prodit visiones & revelationes, non debet credi. Ratio est, quia mendaciis assueti gradatim facile eò ascendunt, ut etiam fingant visiones. A mendaciis enim jocosis fit gradus ad officiosa; ab istis ad perniciofa seminando doctrinam falsam, aut tuendo fidem veram mendaciis, prædicando videlicet falsa miracula; ostendendo reliquias fictas pro veris, miscendo vitis Sanctorum falsa privilegia, ac denique fingendo visiones. De his omnibus ergo tenenda illa Regula Aristotelis, & Hieronymi ad Julianum Diaconum, ut mendaci etiam dicenti vera non credatur. Cæterum quod humana malitia ad fingendas etiam visiones facile progrediatur, patet ex variis similium impostorum exemplis. Sic Tertullianus de anima C. 28. Pythagoram septem annis delituisse sub terra, ac postea, tanquam surrexerit à mortuis, narrasse, quæ in inferis viderit. *Ad auram, inquit, popularem captandam virtutem simulat Pythagoras in victu, & vestitu parcissimus septem annorum spatio sub terra delitescens sola matre conscia earum rerum, quæ ad sustentationem erant necessariae, subsidium ministrante.* Postmodum colore immutato, facie confecta macie, populis suasit, se jam defunctum toto illo tempore ad inferos descendisse cum Manibus collocutum. Numma Pompilius sacra illa, quæ Romanis tradidit, ut refert Augustinus L. 8. de Civ. C. 35. asseruit se à Nympha Ægeria didicisse.

Regula 12. Visiones personarum pauperum, ægrè pauperiem suam ferentium, suspectæ sunt. Idem judicandum de religiosis, in ipso paupertatis statu superbientium, ac vanam gloriam sectantium. Ratio est, quia paupertas iniquè tolerata, & superbia multa generant figmenta. Ob quod Juvenalis.

ære minuto

Qualiacunque volunt judæi somnia vendunt:

Regu-

Regula 13. Quando viduæ vanæ & garrulæ revelationes jactitant, non est illis applaudendum. Idem de virginibus & conjugatis ferendum judicium. Ratio petitur ex priori Regula, quia conversatio dissoluta non convenit cum statu Ecstatico.

Regula 14. Personæ, cui deficit vera fides, jactanti revelationes, non credendum, nisi tendant ad confirmationem veræ religionis. Ratio est, quia constat, in hæreticis, & infidelibus operari dæmonem visiones hujusmodi frequentissimas. *Irenæus* L. 1. C. 9. enarrans hæresin Marcosianorum ait: *Datur intelligi, eum & dæmonem quendam parædram habere, per quem prophetare videtur, & quotquot putat fieri participes suæ gratiæ, prophetare facit. Maxime enim circa mulieres vacat, & hoc circa eas, quæ sunt honestæ, & circumpurpuratæ & ditissimæ, quas sæpe adducere tentant & blandiens ait: Participare te volo ex gratia mea - sume primum à me, & per me gratiam; aperi os tuum & propheta. Cum autem mulier responderit, nunquam prophetavi & nescio prophetare, invocationes quasdam faciens denuo dicit ei; aperi os tuum, & loquere quæcunque & prophetabis. Illa autem seducta & elata ab iis quæ prædicta sunt, concalesciens animam à suspitione quod incipiat prophetare, cum cor ejus multo plusquam oporteat palpitet, videt & loquitur deliriosa.* Ita *Irenæus*. Similiter ex Diaboli officina prodire oracula Delphica, Pythica, Claria, Dodoneæ, & Apollonius, Minoës, Hermotinius Chazomenius, Socrates, & alii Gentiles, & Simoniani & Gnostici, qui se vates jactaverunt.

Regula 15. Si persona prætendens visiones deprehendatur præsumptuosa, confidens in suis meritis ac viribus, ita ut è collo expectet revellatio-

nes, & angelicas instructiones, non est illi credendum. Ratio est, quia talia è coelo petere tentatio potius Dei est, quàm fiducia. Tales autem per varias diabolicas illusiones humiliari permittit Deus.

Regula 16. Sensibilis amor & affectio erga Deum visionem concomitans vel subsequens non est signum certum visionis veræ. Ratio est, quia amoris sensibilis status etiam provenit ex principiis affectuum naturalibus; immo aliquando etiam à dæmone. Adjungo in hac re verba *P. Gravinae*, quia notatu digna. Charitas quoque, inquit, tam erga Deum quam proximum examinanda est, num sit aurum obrizum, an auri fucatam habeat speciem. Plerumque (ait *Gerson de Distinct. vis. ver. à falsis. v. Signo*) dilectio quarundam personarum ad Deum, ad Sanctos, ad spirituales homines vitiosa est, & carnalis. & *L. de Simplic. cordis*, quem sequitur *Bracharensis 2. P. Compendii pag. 176.* Cavendum, ait, ne circa amorem decipiamur. Contingit namque in foeminis aut viris, qui foemineæ sunt complexionis, amorem erga Deum, qui purus & spiritualis esse debet in nobis falsum esse & *carnalem*. Unde laudat quandam foeminam dicere solitam. *Nihil est* mihi magis suspectum, quàm amor etiam erga Deum; nam cum passionum omnium sit vehementissima, multa discretione indiget & fræno. Fuit etiam foemina, quæ spirituali amori tradi se existimans nescio quid carnale ac foedum se pati fatebatur in corpore. Alia verò furioso amore quodam etiam in viros sanctitate conspicuos ardentissimè ferebatur, nec ad illius rapidi amoris moderationem ullis monitis retrahi poterat, cum maximo salutis suæ periculo. Idem *Gerson. L. de Dist. ver. revel. signo 5.* exemplificat de Maria de Valentianas, quæ dogmatizabat: *Eos, qui ad eminentiam illam divinæ dilectionis pervenissent, liberos esse à præceptis.* Alius non parvæ existimationis vir eodem modo deceptus dicere solitus

solitus erat; non omne peccatum mortale charitatem corrumpere; immo potius illam aliquando acrius intendere. Ut si quis ex considerata vel experta fornicationis delectatione in admirationem, laudem, & amorem divinæ bonitatis atque dulcedinis ardentius excitaretur, non discernens delirus ille, quod multum interesset inter amoris passionem & *sinceram charitatem*. Ex hoc germine Beghinos & Beghardos in cænum hæreseos cecidisse compertum est, quia indiscretam dilectionem nomine devotionis palliabant. Alii turpiter lapsi, vel in proximo cadendi periculo fuerunt, qui spiritu incipientes carne consummarunt, spirituales amorem in carnalem transmutando; & frequens est lapsus in illis, qui in dilectione proximi vel divitias vel alia bona fortunæ attendunt potius quam virtutem, & quod est turpis amoris incentivum, motivum dilectionis aucupantur a venustate, floris ætate, & hujusmodi. Quod si *gratior & pulchro veniens de corpore virtus adjuvat*, plus timendum est de illecebra, ne sub virtutis amictu penetralia invadat cordis. Insuper ex iisdem authoribus, quod maximè mirandum est, sæpe accidit, ut arcano Dei judicio aut dæmonis astutia post amissam charitatem sentiat in se homo omnia illa indicia ac signa prioris dilectionis ac devotionis, & putet se divino agi spiritu, cum tamen hæc omnia ex informi quodam habitu proveniant, & priorum exercitiorum usu non penitus expulso. Quis hæc audiens non obstupescat? Quis hæc meditans non exhorrescat? Hucusque *P. Gravina*, addens hoc salubre monitum, quo probari possit, vera an falsa sit illa charitas. Ut ergo, inquit, hos laqueos evitet persona Deo vacans, privatam devotionem ac spirituales dulcedinem obedientiæ, aut salutem proximorum nunquam præferat, seipsum non quærat, & ubique pro Dei amore se abneget, sinceram & intimam humilitatem exponat à Deo. Sic *Gravina*.

Regula 17. Personæ visionariæ, si non radicam habeant solidam humilitatem, suspectæ sunt. Porro solida humilitas non consistit in protestatione verborum, dum se indignissimos iis favoribus & maximos peccatores pronuntiant, sed dum seriò abscondi favores quærunt, & famam fugiunt. Ratio verò est, quia Deus superbis visiones non solet concedere, sed subtrahit. De his *P. Gravina* rursus sic scribit: Si persona humilis deprehendatur, ex signis, operibus, simplicis spiritus conjectura demonstratur. Si verò spiritu superbiæ ventoso agitetur, verendum est, si miracula prætenderentur, à spiritualibus nequitiis habere originem, vel à propria phantasia, ut docet *Gerson. L. CC. signo 4.* Adeo autem Sapientia divina humilibus gratiam istam præstare solet, ut si contingat animas humiles de his donis inflari, non solum his charismatibus privet, sed in peccata maxima cadere permittantur, & pessima morte vitam concludere. Unde *Richardus L. de Erudit. interioris hom. P. 1. C. 20.* scribit: Scimus autem, quod nonnulli sint, qui ex multitudine revelationum suarum se extollunt. Permittuntur autem, qui ejusmodi sunt, ex digno Dei judicio cadere, ut desinant superbire. Dum igitur in culpam labuntur, confunduntur, & compuncti purgantur, & purgati rursus illuminantur. Sed si illuminati iterum superbiant, lumen, quod receperunt amittunt - hanc cadendi & resurgendi vicissitudinem sæpe alternant. Multi autem hanc alternandi consuetudinem pessimo tandem fine concludunt, de quibus constat, quod spiritualium charismatum gratiam non tam ad suam, quàm ad aliorum utilitatem receperunt. Hæc *Richardus.* *Signum autem humilitatis* deprehendetur, quando cum ejusmodi dona dantur, humiliter reverentur, & reputant se his donis indignos, & Deum pro Deo relinquunt, obnixè eum rogando, ut si illi placeat, ejusmodi dulcedines in cruces transmutet pro gloria Dei & proximorum salute. Quod si non potuerint id obtinere; saltem rogent, ne publicè sed secretè ea dona confe-

conferat, & ne illis abutantur. Et quia dicitur 1. Cor. 14. Spiritus prophetarum prophetis subjecti sunt, quantum ad pronuntiationem, non quantum ad cognitionem, ut S. Thomas Lect. 6. explicat, in eorum potestate est pronuntiare quæ revelantur & non pronuntiare, nempe quando utilitas vel charitas exigit. Sic, ait idem sanctus; nihil valet excusatio dicentium, oportere loqui, quæ revelantur, quia non cogit te spiritus, quin tacere possis, & si cogeret spiritus domini ad loquendum, esset causa dispensationis. Similiter humilitatis signum est, cum magis anima de ejusmodi donis gemit, quàm exultat & jubilat, & se abscondit. Quotiescunque verò ejusmodi personæ famam vulgi aucupantur, & lucem desiderant, ut videantur ab hominibus, suspectæ sunt. Et magis, si, quando Patres spirituales contradictores habent, qui eos reprehendunt tanquam pro illusis reputantes, & contra illos tanquam rigidos censores & indiscretos murmurant, vel obloquuntur, ac si non intelligant, quæ ipsæ experiuntur &c. cum similia eructant, ex loquela manifesti fiunt, ex ore se loqui illius, qui Rex est super filios superbiæ. At, inquiunt, quis potest divino motui resistere? faciant, quod possunt, renuntiando his mirabilibus cum debita subordinatione ad divinam voluntatem. Nam si non illudentur, copiosiori lumine manifestabitur veritas. Hucusque P. Gravina.

Regula 18. Visiones eorum, qui in via spirituali adhuc tyrones sunt, pro suspectis haberi debent. Quod si insuper ad visiones non prius pertransita via mortificationis ascenderint, pro illusis habendi sunt. Ratio est, quia tyrones sunt aut inexperti, aut præsumptuosi; tales autem facile patent illusioni dæmonum. Nec Deus, cujus omnia opera sunt ordinata, solet perducere ad finem non transitis mediis. Gravina ait: Si per saltum deprehendas aliquas personas saltitare velle, suspicio est, ne velut Icarus

volare velint. Et in hunc errorem frequenter incidere solent recenter vitæ spirituali addicti; novitate enim spiritus, & dulcedine quadam spirituali referti se jam ad visiones & revelationes pervenisse arbitrantur. *Gerson. de probat. spirit.* ait: *Quia novitius fervor cito fallitur, si regente caruerit*, præsertim in adolescentibus & foeminis, quorum est ardor nimium avidus, varius, effrænis, ideoque *suspectus*. Unde veteri proverbio dictum est. Animal, quod cito ruminat, monstruositatem passurum in via spiritûs. Sic accidit cuidam ex Novitiis sub Tyrocinio B. *Aloysii Bertrandi* in ejus vita L. 1. C. 6. qui cum tyro esset in via spirituali dum diceret se visus videre, pro illuso habitus & ad sæculum reversurum illi prædictum est à Sancto. Non multi dies transierunt, & habitum reliquit; & licet tentaret eremiticam vitam assumere, nec fuit Eremita, nec alius Religiosus. Semper in quacunque exercitatione periculosum est, juvenes & tyrones allegare, qui ut novi architecti plerumque vestigia veteranorum dedignantur sequi, & cupiunt cuncta reddere nova, obstupefcunt ad ea, quæ nunquam viderunt, non quia in se mira, sed quia rara, non secus ac rustici ad visum cometæ. Nascitur quis rerum gerendarum capax; sed quia experientia memoriæ filia affert discretionis judicium, eâ carentes facile in errorem labuntur. - Putant tales tyrones, se in montem contemplationis ascendisse prætereundò montem myrrhæ mortificationis. Quando talis apprehenditur, qui putat se in montem Thabor ascendisse, mendacium loquitur, & cum illis reponendus est. Ita Gravina.

Regula 19. Si nec antecedenter, nec concomitanter, nec subsequenter visiones cum cruce, persecutione, tolerantia & vita mortificata conjunctæ sint, valde suspectæ sunt. Ratio est, quia Deus tales visiones non solet concedere, nisi in solatium tolerantiae. Gravina ait: Diligenter examinandum, an vita factis operaque doctrinæ

næ congruant. Hoc signo Apollonius apud *Eusebium* L. 5. C. 17. pseudoprophetas cognoscebat. *Cum enim*, ait, dixerit dominus, ne possideatis aurum & argentum nec tuas tunicas; isti verò, quos ipsi prophetas & martyres vocant, non à divitibus modo, sed & à pauperibus, & orphanis & viduis pecunias extorsisse monstrantur. - Si inficias eunt, eorum prophetas munera accepisse, hoc pro confecto statuunt, se, si munera accepisse manifestè convincuntur, non omnino esse prophetas. Dic mihi, prophetane comam coloribus tingit? prophetane stibio oculos illinit? prophetane sumptuosè, & vestitu splendido ornatus incedit? prophetane tabulis & tesseris ludit? prophetane foenus *exercet*? &c. Ubi ergo videris ejusmodi personas cincinmatulas, comatulas, vanitatibus innumeris scatentes, in pseudoprophetarum cuneis sunt reponendi. Insuper discutiendum, an ejusmodi dona cum mortificatione & cruce sint conjuncta. Nam si nec antecedenter, nec concomitanter, vel saltem subsequenter sint ad invicem connexa, valde suspectæ sunt tales revelationes & prophetiæ. Fundamentum est, quia hæc dona dantur ad manifestationem fidei & utilitatem Ecclesiæ; fides autem maximè ostenditur super omnia alia signa ex mortificatione & patientia Christiana. His enim crevit maximè Christiana Religio, quibus mundus victus est & proculcatus. Oportet ergo multo magis his novissimis temporibus ad has notas respicere, quàm ad quævis alia mirabilia, ut sciamus, num hæc dona à Patre luminum descendant. Christus, Apostoli, & Doctores Ecclesiæ nihil aut parum de ejusmodi visionibus prædicarunt; scripserunt, aut inculcarunt; sed totam Christiani ædificii basin in charitate, humilitate, mortificationibus, & persecutionibus perferendis constituerunt. Rariores quoque sancti fuerunt extraordinariis istis favoribus præditi, ut disceremus potius hæc admiranda quàm imitanda. Nec ordinariè & regulariter per totam vitam, & quacunque oblata occasione delictis hujusmodi fruebantur, & ad eas non illico admittebantur, nisi

post multos exantlatos labores; Magistri quoque insigniores Ecclesiarum regulariter Ecstasi & raptu non docebantur. Quis ergo tam levis corde erit, ut simplicibus & minus prudentibus præsertim mulieribus tam frequenter ejusmodi visiones & apparitiones contingere velit contendere? Talis est visionum character, quem describit Apostolus. *Ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis, angelus Satanae, qui me colaphizet, docens notam & characterem revelationis divinæ esse persecutiones & tentationes.* Hanc notam eleganter exposuit Jo. Franc. Picus C. 2. tunc scilicet revelationes fidem mereri, si aliis Prophetis conformes sint, quorum alii odio habiti & vexati, alii quoque injuriis affecti, alii quoque immani Regum, & populorum suorum *rabie trucidati*. Maximè ergo elucent, cum post probationem subsequuntur consolationes; hæc enim Dei praxis est, post tempestates tranquillum facere. Unde & David cecinit: *Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tuæ letificarunt animam meam.* Quis ergo prætereundum potest visiones & revelationes, quando pro Christo nullum laborem, nullam sustinuit persecutionem? Ita Gravina.

Regula 20 Si persona revelationes optet, & affectet; aut habitas passim evulget & communicet, suspectæ sunt. Ratio est, quia Sancti agnoscunt, petere revelationem esse tentationem Dei, & eo casu frequenter dari diabolo, potestatem ad illudendum S. Vincentius Ferrerius Tr. de vita spirit. C. 12. ait: *Qui cupiunt se tradere orationi & contemplationi, non desiderant sentimenta, visiones, & revelationes, quæ sunt supra naturam, & communem cursum eorum qui Deum diligunt, & eum amore vero & firmissimo timeant & referentur.* Tale namque desiderium non potest reperiri absque radice & fundamento superbiæ & præsumptionis, immo tentationis, curiositatis erga res divinas; nec sine aliqua vacillatione, & fluctuatione fidei. Ob hujus peccati poenam divina

vina iustitia deferit talem animam hæc affectantem & desiderantem; & permittit, ut in illusiones varias & tentationes diaboli incidat, & falsis visis & revelationibus *decipiatur*. S. *Theresia* idem advertit Moral. 6. C. 9. dicens: *Nunquam Deo supplices pro ejusmodi donis obtinendis. Primò, quia id procedit ex humilitatis defectu ea dona postulare, quæ nunquam quis meruit. Nullus agricola regnum optat, cum videat, se nunquam id meruisse. Secundò, quia in maximo versatur deceptionis periculo; & Diabolo sat est una parvula rimula ad ingrediendum in cor hominis, ut decipiat. Tertiò, quia ex imaginato desiderio putat se videre anima, quod non videt, & ex affectu eorum, quæ die cogitamus, noctis tempore somniantur.* S. *Augustinus* L. 10. Confess. C. 35. *In ipsa Religione Deus tentatur, cum signa & prodigia flagitantur non ad aliquam salutem, sed ad solam experientiam desiderata. In hac immensa sylva plena insidiarum & periculorum quanta à corde meo discipuli! quantis mecum suggestionibus, & machinationibus mecum agit inimicus, ut signum aliquod petam! sed obsecro te, ut quemadmodum longe est à me ista consensio, ita sit semper longè & longius. Si ergo tales Sancti, quibus divina instructio longè magis necessaria erat ad aliorum instructionem, quàm privatis, non petunt visiones etiam ab aliis non est desideranda visio. Nec obstat, quod Ephrem in vita Basilii ex Amphiloquio, Maurus ex Surio in ejus vita, Herebertus apud eundem Mense Martio, & alii apud Cæsarium legantur, enixè à Deo postulasse divinorum secretorum revelationem. Id enim in casu extraordinario speciali dispensatione, ex instinctu divino contigit. Secundum autem legem communem hæc petere prohibitum est; nec petitio à Deo acceptatur nisi ipse ad eam moveat, cum aliàs sit filia curiositatis, levitatis ac temeritatis & magistra superstitionis. Quàm cautè verò revelationes silentiò contegendæ sint, docet Apostolus, qui suum raptum in cælum 14. annis preffit silentio, ut observat S. *Ambrosius* his verbis:*

Ante annos 14. revelatum sibi dicit, & tamen revelationem tamdiu apud se tenuit, & repressit, nec dixisset, nisi utile nobis judicasset, ut diceret ne revelationibus extolleremur. Addit P. Gravina. Discant hoc, qui asserunt se audisse arcana verba & revelationes passim habuisse pronuntiant, advertant præsertim mulierculæ, quæ vix aliquo favore Dei se impleri dicunt, subito convocant amicas & vicinas & cognatos, indicantes se prope-modum raptas in paradisum, & non tantum, quæ fideant mysteria audivisse, sed & quæ publicent; quæ tamen multoties tantum somniarunt. Quod utinam non quotidie experiremur his præsertim temporibus, quando tot sunt, qui revelationes & visiones somniant.

Regula 21. Si persona deprehendatur jam aliàs fuisse illusa à dæmone, omnes reliquæ visiones suspectæ sunt. Ratio est, quia dæmon eam personam, quam aliàs decepit, solet frequentius tentare eo genere, quo victor extitit. Id demonstrat casus deplorandus cujusdam Eremitæ, de quo his verbis refert Antiochus hom. 84. Fuit, inquit, in Monte Sina quidam monachus, qui celebre adeo edidit suæ continentię specimen, ut in Cellula multos vixerit annos inclusus, postremo multifariis revelationibus Diaboli, & insomniis illusus ad Judaismum delapsus est, & carnis circumcisionem. Cùm igitur Diabolus huic identidem vera quædam insomnia demonstrasset, & velut objecta illecebra inescasset illius obscuratam mentem, novissimè oculis illius objecit copiosam turbam Apostolorum Martyrum, aliorumque omnis generis Christianorum densissimis tenebris & omni dedecore oppletam. Parte opposita Moysen, Prophetas, populum quoque Judæorum offert, splendida admodum luce conspicuum, inque gaudio & hilaritate vitam traducentes. Hæc cum spectasset miser, in vestigio surrexit, derelictoque illo monte in Palæstinam usque pervenit. Rectà contendit in Noura & Lybiadem Asyla Judæorum. Cum istis denarrasset, quæ sibi

sibi visæ fuissent, diabolicas apparitiones, circumcisus est, ac professus Judaismum, accepit uxorem, inque omnium prospectu adversus Christianos edidit dogmata propugnator factus Judaicæ superstitionis. Hunc ego vidi ac plerique Monachorum. Neque enim quatuor anni sunt à morte illius, qua miserè perruptus est. Catharri enim profluvium aliquando passus, & vermium corrosione tabescens expiravit. Hunc cum vidissemus ego, & alii Monachi, correpti timore ingenti cum luctu lamentati sumus. Erat id sane quàm miserabile spectaculum. Vir hic totus incanuerat in monastica exercitatione, consenueratque laboribus attritus, & is tandem cum mulieribus jocatur, verba loquitur obscæna & impura, & blasphematur Christum. Merito igitur Dominus dicebat: Vigilate, quia nescitis, qua hora *fur venturus sit*. Idem Sanctus initio ejusdem Homiliæ fideles exhortatur, ne aures accomodent ejusmodi insomniis, nam ad nos implanandos hæc efficiunt dæmones, & miserè seductos inescant & oblectant, ut deinceps nullo negotio hominem pertrahant ad captanda lenocinia illecebræ voluptatis. Non dissimulem illusionem passus est *Radbodus apud Surium* die 20. Martii. In infirmitate namque constituto apparuit dæmon se transfigurans in Angelum lucis, diademate aureo, & gemmis fulgentissimis redimitus, hæc illi suggerens: Dic quæso fortissime virorum, quis te ita seduxit, ut à cultura Deorum & prædecessorum tuorum religione velis discedere? si persistas in tali Religione, ad domos aureas æternaliter mansuras pervenies, quas in crastino tibi sum daturus. Accessi Wolframum Christianorum Doctorem, & ostendat tibi, si Christianorum susceperis dogma, mansionem æternæ claritatis, quam pollicetur. Sin minus, monstrabo tibi mansionem eximie pulchritudinis, quam ego tibi sum daturus. Rem totam cum Wolframo communicat, qui respondet, has omnes technas esse & illusiones dæmonis. Perstitit Princeps incredulus, & se Christianorum religionem amplexurum profitebatur, si à Deo suo non demon-

demonstraretur domus aurea, quam sponderat. Verum dæmonis præstigiæ detectæ sunt. Cum enim Diaconus cum socio ad Principem ablegaretur, in itinere à quodam præferente speciem hominis domus illa aurea ostensa est. Sed signante se Diacono signo crucis species illius hominis in figuram dæmonis, & domus in luctum conversa est.

Regula 22. Omne quod revelatur privatis revelationibus, si discordet à regula fidei & moribus, consuetudinibus, ac præceptis Ecclesiæ, rejiciendum est. Ratio est, quia veritas non est sibi contraria.

Regula 23. Si aliquis vivendi modus assumatur vel introducatur, etiam sub specie sanctitatis, quem populus Dei fervare non consuevit, ut suspectus vitari debet. Ratio est, quia ratio prudentiæ exigit, ut in directione humanorum actuum certum semper præferatur incerto. Cum ergo sequi Ecclesiasticas regulas via certa & tuta sit; econtra sequi privatas revelationes, via incerta sit, ista relinqui debet. Regulam probat Gravina exemplis. Sic, ut refert *P. Nider* L. 5. C. 8. fuit Coloniæ quædam virgo omni tempore habitu virili incedens, arma deferens, velut cæteri milites stipendiarii armis dissolutis utens, choreas ducens, epulis insistens; quæ & mira ostentabat; vitrum enim à se confractum in parietem jactatum reparavit; mappam à se laceratam integravit. Cum duæ partes inter se litigarent de Sede Trevirensi, unam partem se velle inthronizare gloriabatur, ut fecerat quædam Joanna Carolo Regi Galliæ, quam & resuscitaram asserbat. Sed capta ab Inquisitore clam de Coloniaeducta Galliam intravit, militi in matrimonium copulatur à malo sacerdote; sed tandem Metensem civitatem adiit, & publicam concubinam egit.

Qualis

Qualis autem fuerit illa Joanna, idem P. Nider prosequitur dicens; quod ea mulier in Gallia spiritu prophetico & miraculorum potestate pollere credita semper virili veste usa fuerit, & in multis proeliis Carolum Regem Galliae contra Anglos adjuverit. Tandem per Anglos capta fassa est se habere familiarem angelum, qui ex multis conjecturis & probationibus diabolus fuit existimatus, unde per publicam justitiam incinerationis poenam sustinuit, prout Angliae Rex ad Imperatorem Sigismundum scripsit. Eodem quoque tempore duae foeminae insurrexerunt, dicentes se à Deo missas esse, ut praefatae Virgini Joannae opitulentur, & per plures Magistros Theologiae examinatae tandem repertae sunt daemonis astu deceptae. Una quae agnovit se per astum Sathanae deceptam, errores abjuravit; altera in sua pertinacia permanens ignibus consumpta est. Eadem doctrina, ut scribit P. Gravina, applicanda est ad improbationem Instituti illius, assumentis arroganter titulum Jesuitissarum, quod quia continebat exercitia mulierum sexui incompetentia, ab Urbano VIII. eliminatum est. Similiter merito sublatus est mos, qui irrepserat apud pauculos contra communem morem recipiendi plures particulas consecratas, majorem gratiam obtinendi praetextu.

Regula 24. Revelationes, quae incitant ad particularem opinionem sequendam, quam nec Scriptura, nec traditio, nec Patres, nec scholastica doctrina commendat, sed solius asserentis novitio placito venditatur, rejiciendae sunt. Hinc recte Richardus de S. Victore L. de Contempl. P. 1. C. 81. dicit: se non recipere Christum, si comites non habeat Moysen & Eliam. Id est, nisi doctrina, quae à visionariis censetur esse Christi, adstipulantes habeat legem & prophetas & Ecclesiam. Ratio autem est, quia tales singulares opiniones, etiamsi non contrarientur fidei, eandem tamen infirmant & dehonestant, aperiendo viam innu-

meris talibus revelationibus, inter quas facile contingit esse aliquas falsas. Hoc ipsum autem parit confusionem, si cum reverentia recipiantur vera cum falsis, nonnullis Doctoribus se in tali revelatione fundantibus, aliis eam recipientibus. Cum ergo Deus non censeatur cooperari ejusmodi confusioni, non censendus est esse author revelationum circa opiniones singulares.

Regula 25. Prætendenti, secum per revelationem dispensatum esse in aliqua lege naturali, vel Ecclesiastica, credendum non est. Ratio est, quia in nova Lege optimè constitutis legibus & finibus bonorum ac malorum non datur ullus casus, quo ea dispensatio sit conveniens; immo ipsa ejus possibilitas esset in majus scandalum & occasionem peccatorum, quàm in bonum; maximè si tales dispensationes prætenduntur clanculariæ. Neque obstat, quod Deus in antiqua Lege legatur sic dispensasse, ut enim bene *Picus L. 9. C. 2.* observat Alius in antiquis, alius in recentioribus Prophetis modus observandus est; eorum enim vita & virtutes inprimis spectandæ, & non tam quid traderetur, quàm quis traderet examinandum fuit. In istis verò post confirmatum Canonem quid tradatur magis quàm quis tradat, considerare opus est. Cum enim priscis illis temporibus jam Prophetæ ut unius Dei cultores recepti essent etiam si quæ operabantur, extranea viderentur, ut qui se percuti jussit in maxillam, ut Ezechiel muro perfracto, & Hieremias lumbari putrefacto incedens. Si hæc facerent, quæ viderentur extranea, æqui tamen, bonique consulebant auditores pii. Junioribus autem & qui nostra tempestate prædicant, non statim acquiescendum; siquidem operæ pretium est, attentè perspicere, quàm prioribus consonent, quàm declarent vetera, quàm necessaria, quàm utilia, quàm *bona suadeant*. Alia ratio, cur non credendum hujusmodi privatis revelationibus dispensatoriis, est, quia semper sunt aliquo modo dubiæ; dubiæ autem dispensationi

contra

contra legem certam inniti non licet, maxime in materiis, in quibus difficillimas facit dispensationes consequentiarum absurdarum & abusuum periculum. Et ex hoc ipso patet disparitas ad objectionem desumptam ab exemplo veterum Patriarcharum, aut Prophetarum, quia videlicet revelationes ipsis factæ considerandæ sunt non tanquam privatæ, sed tanquam ordinatæ ad Religionis constitutionem, ob quod non erant dubiæ, sed certæ. Id bene observat cum *Thoma Angelico Picus L. 9. C. 5.* his verbis: Quia Patriarchæ erant etiam tanquam conditores fidei, habebant visiones fundamentales, radicales totius cultus & Ecclesiæ Dei; & ideo nullo modo dubiæ erant illæ visiones, sicut sunt, quæ fiunt singularibus personis, quas non est securum sequi, nisi per alias certitudines rationis, vel catholicæ fidei, vel scripturæ earum veritas primitùs innotescat nobis.

Regula 26. Quando revelationes etiam personarum sanctarum invicem pugnant, utraque pro suspecta & dubia habenda est. Ratio est, quia non datur fundamentum certum, certo & irrefragabili iudicio præferendi unam alteri. Hanc regulam fusè prosequitur *Picus L. 9. C. 2. § 4.* Loquendo tamen de iudicio probabili, juxta P. Gravina; præferantur graviores & doctiores rudibus, quin & sanctiores, si sanctitas extra controversiam sit explorata 2. mares fœminis cæteris paribus 3. major numerus minori numero cæteris paribus. 4. Quæ sacris Litteris, doctis ac probatis Doctoribus magis conveniunt, & humanæ rationi, prudentiæ, ac spiritui devotionis conformes sunt. In his locum habet regula Gelasii ex Apostolo; *omnia probate, quod bonum est, tenete.* Quæ omnia si considerasset Henricus de Hassia, non præcipitanter dixisset: S. Brigittæ & S. Catharinæ Senensis revelationibus nihil esse deferendum.

Regula 27. Revelationes amphibologicæ de futuris eventibus suspectæ sunt. Ratio est, quia taliter æquivoca erant oracula dæmonum ex Dodonæa Quercu & Tripode, ut proin hic modus vaticinandi videatur proprius esse dæmoni. Nec obstat, quod etiam in revelationibus S. Brigittæ L. 4. C. 20. legatur similis revelatio. Cum enim pro salute infirmæ deprecaretur, respondit Dominus: Non morietur ista infirma, quia placent mihi opera tua. Promulgavit sententiam S. Brigitta, quod non moreretur infirma; id enim Christi veritas revelarat. Sed illa mortua est, & moerenti Brigittæ apparuit Deus dicens: Ne turberis; verum est, quod dixi tibi. Non est mortua; nam separatio animæ & corporis iustorum non est nisi somnus. Non, inquam, hoc obstat, quia in Regula solum dictum, quod huiusmodi revelationes æquivocæ debeant esse suspectæ, quia in ejusmodi facillime multæ possunt se insinuare fraudes, ut non possit discerni, an quis loquatur spiritu suo, vel spiritu Dei. Quare suspecta habenda est omnis prædictio, nisi suis verita circumstantiis. P. Gravina testatur narratum sibi esse à fide digno, quendam huiusmodi visionarium dixisse viro eximio, quod non moreretur ex illa infirmitate; mortuus tamen est non sine gravi animæ periculo, eò quod ita fiderit verbis illius sanctuli; ut vix domui & conscientiæ jam morti vicinus consulere potuerit.

Regula 28. Revelationes non sunt applicandæ ad resolvendas quæstiones philosophicas, Theologicas, aut Historicas inter Doctores controversas. Hanc regulam insinuat P. Gravina P. 2. L. 2. C. 5. his verbis: observandum, ut non solum non doceatur aliquid regulis fidei repugnans, sed etiam ne aliquid dicatur præter regulam fidei, ut faciant illi, qui plures quæstiones, quas Doctores inter se nondum veritate eliquata in controversiam adducunt salva fidei compage, conantur inter dogmata collocare, putantque res non definitas
divinis

divinis revelationibus solvere, ut, an cœli decem sint, vel plures, & alia ejusmodi de quibus fit mentio apud SS. Augustinum & Thomam. Ratio autem est, quia Deus non solet revelationibus servire curiositati hominum in rebus ad fidem aut salutem animarum ac Religionis cultum non pertinentibus.

Regula 29. Revelationes, quarum objecta non congruunt divinæ sapientiæ, recipiendæ non sunt. Patet, quia non est opus aliquod vacuum sapientiâ divinâ. Hinc, ut P. Gravina L. CC. exemplificat, si quis diceret, sibi revelatum, quod totus mundus movebitur motu recto; vel quod aliquis creabitur, qui mox sit annihilandus, talia deliramenta essent prorsus abjicienda.

Regula 30. Revelationes, quarum objecta sunt curiosa, aut inutilia, recipiendæ non sunt. Ratio est, quia scriptum est: *Ego Deus docens te utilia*. Hanc regulam P. Gravina L. CC. deducit sequentibus verbis: Quare, inquit, interdum peccatur à multis impostoribus tam maribus, quàm fœminis, quæ de statibus animarum pronuntiant, num sint in purgatorio, vel jam à poenis absolutæ, num sint in cœlo, vel in tartareis abyssis, & num sint hæ de hac infirmitate convalituræ, num deducendæ ad poenas mortis. Revelavit Deus multa ejusmodi cum expedire judicaverit; sed modo hæc sæpe finguntur ad lucra, & gloriolam captandam, fœventque potius humanam curiositatem, quàm aliquod reportetur emolumentum. Si enim animæ proferantur è purgatoriis poenis ereptæ, illico præsentis vel amici inani fiducia pleni à suffragiis exhibendis cessant, & in executione testamentorum fiunt negligentes, si executionem tanquam non necessariam dijudicant. Quibus verò vitæ mortalis dilatio repro-mittitur, adeo socordes fiunt de dispositione animæ pro futura vita, ut nihil cogitent de illa. Multæ aliæ personæ fingunt se habere revelationem de occultis, nempe hanc vel illam personam

esse in peccato, & multoties nihil aliud reportatur, quàm confusio vel infamia proximi, & curiositatis nutrimentum, cum hoc donum discretionis spirituum & cogitationum cordis detur à Deo paucis prudentibus taciturnis ad utilitatem. Temporibus nostris vidimus detectam pro hæretica Juliam quandam, quæ tantæ erat existimationis & famæ sanctitatis, ut multi vererentur accedere ad illam consulendam, nisi prius sacra exomologesi peccata expiarent. Qui effectus non illi fatidicæ diabolicæ tribuendus, sed divinæ bonitati malis utentis ad bonum, & devotioni fidelium reverentium, quos putant servos Dei, qui etsi in individuo deciperentur, non decipiebantur in universali æstimatione servorum Dei. Sic ille. Quare, nisi ex aliis indiciis demonstretur veritas revelationis, qua demonstrata supponenda utilitas, rejiciendæ sunt tales revelationes.

Regula 31. Ex circumstantia loci vel temporis non potest sumi certa regula pro adstruenda vel improbanda revelatione. Ratio est, quia & fiunt illusiones dæmonum de die, & in Ecclesia. Jobi 1. legitur dæmonem adstitisse in consilio bonorum angelorum; Christum sustulit in pinnaculum templi, eidemque suggestit falsam revelationem. Et supra ex Rusbrochii vita C. 5. relata est historia de muliere, quæ duobus dæmonibus stipata accedebat ad percipiendam Eucharistiam.

Regula 32. Ipsa multiplicitas revelationum alicui personæ facta suspecta esto. Ratio est, quia non videtur congruum divinæ sapientiæ, multiplicare in immensum revelationes, nulla apparente necessitate. Hanc regulam persequitur *P. Gravin* P. 2. L. 3. C. 2. his verbis: Congeminatæ in diversis temporibus eadem vel aliæ revelationes diligenter expendendo, ne multiplicitas earundem sine necessitate magnam suspicionem

cionem generet, præsertim si revelationes istæ respiciant ea, quæ alioqui ingenio & industriæ humanæ studiis comparari possunt. Accedit, ut doctè Gerson de probatione spirituum observat, cum semel loquatur Deus & idipsum non repētat, onerosum ac vanum esse, reiteratas diversis temporibus maxime circa idem objectum in immensum visiones super visiones multiplicare. Non sic procedit fides nostra, ait idem, quam Deus sub paucissimis Sacramentis, & præceptis concludi voluit in comparatione veteris legis, ne, ut illa, apparetet lex gratiæ magis onerosa. Certè, addit idem, non est verosimile, has reiteratas & multiplices revelationes à Deo proficisci, quia omissa sacrarum scripturarum lectione, doctrinaque Sanctorum magis se converterent homines ad has visiones audiendas, eò placentiores, quo recentiores, & curiosos oculos, auresque prurientibus magistris exhiberent; ita quæ magis necessaria sunt, nescirent, quia, ut scripsit Seneca, supervacua didicissent. Unde concludit tandem sapienter. Inde perspicuum est, quàm necessarii sint Theologi in Canonizationibus, & examinatione doctrinarum; addo
& Revelationum. Hucusque
P. Gravina.

C A P. IV.

Regulæ Practicæ ex Joan. Gersone
Cancellario Parisiensi.

R*egula* 1. Nullius personæ revelationes sine
indiciis aliunde certis sunt recipiendæ tan-
quam indubitatæ ante ejus mortem. Ratio
est, quia dæmon potest longo tempore immittendo mille san-
ctissimas doctrinas hominem fallere, ut tandem inter mille verita-
tes immisceat unam falsitatem, eamque in autoritate constituat;
aut certè ut ea falsitate deprehensa obtineat lucrum ex scandalo.
Gerson. Tr. de Distinctione verarum & falsarum Visionum sic
discurrit; Debemus præcipuè in examinatione ejusmodi visionum
non præcipitare sententiam, sed usque ad plenissimam examinatio-
nem suspensum tenere judicium, maximè nisi falsitas, aut fatuitas
cognata falsitatis aperta sit. Ubi verò nihil falsum aut delirum
primo aspectu conspicitur, non solum explorare convenit, quæ
facta sunt, sed exitum expectare. Nam promittit aliquando dæ-
mon veritates plurimas, & post temporis tractum quando per-
suasit hominibus, tunc id quod fallit subministrat; & hoc vel ad
deceptionem personæ singularis; vel ad impugnationem mira-
culosarum operationum nostræ Religionis, quibus fides innixa
subsistit; vel ad vituperium totius devotionis; aut ad scandalum
verbi divini. Etenim dum cadit unus, quem antea magni esse
nominis talium revelationum fama vulgavit, irridet ipsi deinceps
sæculares sæculariter viventes unumquemlibet, qui religiosa sim-
plicitate vitam agere decreverit; appellatur confestim illusor & il-
lusus, clamatur phantasticus, exhibilatur papelardus, begardus, &
sic occasione accepta irridetur justæ simplicitas. Sed & simplices
per

per talia palam decepti aut vix aut nunquam possunt ad viam veritatis reduci, quoniam nec audiunt Clericos, quos hypocrisi, invidia, & malignitate laborare credunt; neque emendantur per laicos, quos ignorantes ut seipsos esse cognoscunt.

Regula 2. Nullius personæ revelationes sine indiciiis aliunde certis tanquam indubitatae recipiendae sunt, nisi prius examinatis ejus omnibus actis, dictis, & scriptis usque ad mortem. Patet ex Regula præcedente; quia dæmon quandoque longo tempore inculcat vera, ut aliquando persuadeat falsa.

Regula 3. Revelationes veræ à falsis non nisi per notitiam quandam experimentalem propriam certò dignosci possunt.

Regula 4. Itaque si ipsa persona, quæ habet revelationes, de illis dubitat, aut timet ne fallatur à dæmone, veritas earum revelationum ab aliis sine indiciiis aliunde certis ut certa comprobari non potest. Hæc regula ostenditur à Gersone ex eo, quia sicut somnia imitantur in omnibus actiones vigilantium, nec nisi per notitiam experimentalem vigiliæ à vigilantibus discerni possunt, ita etiam visiones falsæ imitantur veras, nec nisi speciali illo lumine dignosci possunt. *L. CC. signo 4.* sic habet: In casu, quo revelatio bonis moribus obviaret, nisi divina dispensatio interveniret, revelatio angelica sive prophetica taliter circumstantionata esse debet, quod revelationem accipienti vel eis, pro quibus fit revelatio, de ea dubitare non liceat. Oportet enim, ut tam clarè cognoscatur revelatio esse à Deo, quàm clarè scitur, aliquid esse scripturæ sacrae aut rationi conforme. Et in hoc casu maxime necessarium est donum, quod discretionem spirituum vocamus.

mus. Quæres, quid agit hoc donum, quod discretionem spirituum juxta Apostolum appellamus? Agit equidem, ut sapore quodam intimo, & illuminatione quadam experimentalis sentiat homo differentias inter veras revelationes & deceptorias illusiones. Hoc tradit B. Gregorius in Dialogo. Hoc idem de seipso B. Bernardus in suis miraculis fatetur. Sentiebat enim, & ut sic dixerim, gustabat interno quodam afflatu & odore, quando ad faciendum miracula sibi virtus aderat, utpote, ad sanitates operandum: quemadmodum de Christo dicit Evangelista, quod sensit virtutem de se exisse, dum sanata est mulier ex contactu fimbriæ vestimenti. Augustinus quoque refert in suis Confessionibus, matrem suam isto modo inter veras & falsas nocturnæ quietis imagines & visiones discrevisse. Cum igitur regula universalis aut doctrina certa & infallibilis nequeat tradi super hac materia de discretionem spirituum, aut de revelationum veritate, cum ista res plus in experientia, & conditionum particularium, quæ infinitæ sunt, concursu quàm in arte versetur, videamus similem in re pari, immo longe faciliori difficultatem. Petamus ab aliquo dari nobis sub arte & doctrina universali, per quam sciri poterit evidenter de seipso vel alio semper, quando somniis illuditur, aut veris vigiliis exercetur. Attende inprimis, quod visiones somniorum plerumque discursivæ sunt, rationales, & super se reflexæ. Nam quærit homo si somniat; utrinque insuper arguit; & tandem deliberatè concludit, quod vigilat. Adde, quod tanta est somnii ad vigiliam propinquitatis similitudo, ut hæsitet homo etiam vigilans ac visa secum retractans, si tunc vere dormiebat. Interroga jam aliquem de vigilantibus, quomodo scit, an vigilat? respondebit; bene scio. Persiste, & dic: quomodo bene scis? nullus responsioni alius erit exitus nisi ut dicat: certè scio, quia sic experior. Nil allegare valebit præter solam experimentalem notitiam ipsius vigiliæ, quæ valde dispar est à somniis, fortior scilicet atque lucidior, per quam non opinatur, sed scit se vigilare.

Trans-

Transferatur hæc similitudo ad rem, quæ tractatur. &c. Vide Infra Regulam 14. & 21.

Regula 5. Revelationes, quæ recedunt à principiis, & consuetis modis divinæ sapientiæ, non sunt adscribendæ Deo. Ratio est, quia revelationes non sunt tantum effectus divinæ omnipotentiae, sed etiam sapientiæ, quæ in suis effectibus resplendere debet.

Regula 6. Hinc si modus revelationum recedit à legibus prudentiæ humanæ, quando magis repugnabit legibus sapientiæ divinæ! Utramque hanc regulam declarat *Gerson L. CC.* his verbis: Aliqua in revelationibus sic se habere possunt, ut quamvis non sint palam & directè contraria divinæ omnipotentiae, quin absolutè possint fieri; sunt nihilominus refellenda tanquam inania & fatua, & divinæ sapientiæ incongrua, quemadmodum si quis diceret, sibi esse revelatum, quod totus mundus movebitur cras motu recto; quod unus angelus annihilabitur, postmodum recreabitur, non adducendo aliam utilitatem. Item, quod quilibet Prælati debet nudus incedere, & bajulare crucem super suos humeros; aliàs tota peribit Ecclesia. Talia, inquam, velut delira, & divina revelatione indigna statim abjicienda sunt. Neque enim relucet tantum in divinis operibus potentia, sed bonitas & sapientia, quam effudit super omnia opera ejus. Ad hoc refertur, quod antea dictum est de narrationibus supervacuis phantasticarum apparitionum & de inutili per eas temporis consumptione. Pro hoc valet quod habemus ex determinatione Doctorum super illud *Matth. 4.* Si filius Dei es, mitte te deorsum. Miraculum si pia utilitate aut necessitate careat, eo factò suspectum est, aut rejiciendum; sicut fuisset, Christum volare per aëra; & ut communiter sunt omnia magorum sacrilega præstigia. Fuit nostris temporibus mulier in talibus famata re-

velationibus, quam hoc signum, nisi fallor, delirasse convincit.

Regula 7. Revelationes personæ, quæ aut per superbam curiositatem, aut ob vanam laudem, aut ob præsumptionem sanctitatis cupida est habendi revelationes insolitas, cujus signum est, si se ejusmodi revelationibus dignam reputet, aut in talibus enarrandis gloriabunda delectetur, aut sine necessitate festina illas proferat, contemnendæ sunt. Ratio est, quia ejusmodi dispositio animi est valde idonea ad illusiones dæmonis.

Regula 8. Revelationes personæ, quæ non habet signa positiva constantis humilitatis, v. g. repugnantiam ad laudes & reticentiam perpetuam extra casum necessitatis, & actiones protestationibus humilitatis conformes, admittendæ non sunt. Utramque hanc regulam deducit *Gerson* L. CC. hoc modo, *Signo 1.* Si aliquem cognoveris, inquit, qui per superbam curiositatem, & vanam laudem, atque præsumptionem sanctitatis cupidus sit habere revelationes insolitas, qui se dignum istis reputet, qui in talibus de se enarrandis gloriabundus delectetur, scito, quoniam illudi meretur; neque magnipendas, si aliquam habuisse revelationem jactanter affirmet. Deest enim humilitas. De sanctis Patribus habemus narrationes plurimas super tanta humilitatis observatione. Cuidam ex Patribus dæmon apparuit transfiguratus non solum in angelum lucis, sed in Christum; dixit se ad hoc venisse in mundum, ut ab hoc Patre videretur & adoraretur. Cogitabundus aliquamdiu mansit iste sanctus Pater instar Mariæ virginis, & cogitans, qualis esset ista salutatio dicebat

bat intra se; Nunquid non adoro quotidie Christum? quid sibi vult talis apparitio? Et ad humilitatem illico confugiens, ait ad doemonem: Vide, ad quem mitteris; non enim dignus sum, hic videre Christum. Quo dicto tam humili doemon confusus & pudibundus abscessit. Alius Pater clausit oculos in re simili; No-lo, inquit, videre Christum in terris; illum in cœlis videre contentabor. Et B. Martinus ex superbo doemonis ornatu falsitatem loquelæ diaboli, qui se Christum dicebat, agnovit. Est igitur hominibus saluberrimum consilium contra tales doemonum illusiones pondus humilitatis observare, se reputare intellectu pariter & affectu indignissimum, qui super alios homines revelationem accipiat, qui præ aliis à Deo mirabiliter visitetur; & si quæ talia præter solitum evenire circa eum contigerit, rejiciat à se cum sancto, humili, verecundoque pudore. Deputet talia vel læsioni propriæ phantasiæ, & se habere aliquid simile phreneticis, & maniacis, aut melancholicis reformidet; vel caveat, ne propter enormitatem præcedentium peccatorum datus sit in reprobum sensum, ut talibus illusionibus seducatur. Si talia sint diaboli machinamenta, ex humilitate hujusmodi evanescent; aut si velit Deus, quod in his tolerandis exerceatur, non nocebunt. Si verò sit divina revelatio, non ficta humilitas piè renitens, magis præparabit locum ad ejus susceptionem, & audire merebitur, ascende superius, quanto in loco plus infimo recumbere conabitur. Habes in Exodo, quoties Moyses à se repulit divinam jussionem, dum ad Pharonem mitteretur, obsecro, inquit, Domine, mitte, quem missurus es. Et Jeremias clamat: A, a, a, Domine Deus, nescio loqui, quia puer ego sum. Si quis objecerit, quod Apostolus suas revelationes jactanter aperuit & promulgavit; respondent sancti Doctores, inter quos Chrysostomus; aliud est, inquit, ex quadam necessitate vel habendi consilii, vel ad utilitatem audientium secreta gratias suas aut virtutes suas prodere; aliud sine quavis sua aut aliorum utilitate talia per inanem gloriam ventilare. Un-

de Maria Virgo, quæ conservabat omnia verba conferens in corde suo, postmodum Apostolis præsertim Lucæ sacra mysteria sibi soli credita differuit, non ad jactantiam, quia non tamdiu tardasset, cum omne vitium præceps sit, sed ad Ecclesiæ Religionisque ædificationem. Quin etiam devotus Bernardus, qui toties iussit, ut homo virtutes suas plus abscondat etiam familiarissimis & devotissimis, quàm alii vitia sua occultare satagunt, pluries de suis donis & gratiis per contemplationem adeptis palam nedum loqui sed scribere, non esse superbiam arbitratus est. Quo pacto? quoniam hoc agere non compellebat vanitas sed charitas; & jam in humilitatis terra radicem virtutis, ne jactantiæ aura velleretur, altè demiserat. Hæc charitas & ædificationis necessitas à præsumptionis suspicione B. Paulum absolvunt, quia propter subintroductos falsos apostolos, qui gloriosos se monstrabant, autoritatis suæ pondus coactus est propalare. Est igitur non quælibet manifestatio revelationis sibi factæ arrogans vel superba, sed ea tantummodo, quæ fit inaniter, vanè, & absque fructu ædificationis vel consilii, sed fit ad exonerandum tumorem animi, & ad scalpendum prurientes aures adstantium curiosa hujusmodi narratione vanitatum. In sæcularibus actibus laudare se potest homo sine culpa, dum suæ defensionis urget necessitas; Sic Tullius perorando, ne pelleretur in exilium, conservationem civitatis romanæ à se factam, aliaque egregia opera sui Consulatus commemoravit. Sic Scipio Africanus triumphum, quem de Carthagine subjugata reportarat, in defensionis suæ patrocinium contra accusatores suos allegavit; & uterlibet absque imputatione ad jactantiam. Sic & reperies, quod parentes Joannis Baptistæ non garrula & vana curiositate super nomine pueri revelationem sibi factam vulgaverunt; illam dicere extorsit sola necessitas, dum in circumcissione puer nomen esset accepturus. Addendum tamen est, quod vult Gregorius in Dial.; humilitatem veram non esse pertinacem, sed obtemperantem cum tremore; & planè non humilitas, sed superbum

bum est indicium de sua æstimatione, si quis prætendendo humilitatem contemnat Prælatum aliquid operis ardui præcipientem; necque enim hoc ageret, si non esset sapiens in oculis suis.

Regula 9. Si revelationes non sint ad utilitatem, & persona sit adhuc in spiritu novitia, habendæ sunt pro falsis. *Gerson L. CC.* sic habet: Ea manifestatio revelationis est arrogans, si fit vane absque fructu ædificationis. Si non aliud afferret hæc loquacitas incommodum, abunde illud est, quod rei inappretiabilis videlicet temporis fit consumptio. Quapropter non parum ad rem attinet, si res, de qua fertur esse revelatio, sit utilis ad mores, ad Rempublicam, ad divini cultus honorem & augmentum, aut si fit supervacuis rebus seu narrationibus immixta. Refert denique plurimum, si quis novitius sit in exercitio virtutum, aut veteranus, quoniam virtus, dum incipit, levissimo flatu confellitur; inveterata autem sua stabilitate nixa consistit.

Regula 10. Revelationes personarum, in quibus concurrit tenacitas proprii iudicii cum indiscretionem jejuniorum & vigiliarum, non sunt recipiendæ. Ratio est, quia in iis, qui sequi solent ductum proprii iudicii, & simul dediti sunt extraordinariis jejuniis, ac vigiliis, dæmon reperit aptas dispositiones ad illusionem. *Gerson L. CC. Signo 2.* sic habet: Si videris aliquem incedentem via regia, qui non vult ambulare in magnis & mirabilibus super se; sed medio quodam tenore regulas vivendi sequitur à patribus institutas, nec transgreditur fines, quos patres sui posuerunt, de tali noli credere leviter, quod fallatur per dæmonum illusiones, quem & credere consilio, & in omnibus observare moderamen discretionis perspexeris. At verò sunt alii, quibus placet, propria sententia duci, & ambulant in adinventionibus suis, impellit eos
propria

propria opinio; jejuniis supra modum se macerant; protendunt vigiliis; lachrimis plusquam oportet cerebrum turbant & extenuant; & inter hæc nullius credunt monitis; consilio neminis acquiescunt, ut temperatius se habeant; Doctores præterea & in lege peritos audire aut consulere non curant, & consultos spernunt; nimirum quia magnum jam aliquid esse persuaserunt sibiipsis, & quid eos agere conveniat, plus omnibus sapere arbitrantur. De talibus pronuntio, quia cito prolabuntur in omnem dæmonum illusionem; cito impingunt ad lapidem offensionis, quia cæca præcipitatione & nimia velocitate rapiuntur; propterea quidquid de insolitis revelationibus pronuntiaverint, habeto suspectum. Pauci sunt menses, dum eram Atrebat, audiui de quadam muliere conjugata & habente liberos, quod aliquamdiu per duos dies, nonnunquam per quatuor & amplius manebat sine cibo; erat proinde multis admirationi. Feci, ut loquerer cum ea, examinaui eam multis sermonibus; reperi hanc abstinentiam non sobrietatem, sed vanam superbamque pertinaciam: nam & post tale jejunium dira fame excruciatam inexplebili voracitate comedebat. Nullam insuper asserebat solidam causam, quare sic ageret, nisi quod se indignam dicebat, quæ pane vesceretur. Fatebatur præterea; neque à Confessore suo, neque ab alio se habere hanc vivendi regulam. Nam à dimidio anno & amplius nullius habebat Confessorum vel absolutionem vel consilium. Expavi fateor, & exhorui; dissimulans tamen cœpi ostendere, dæmonis hos esse laqueos, & eam periculo insanix vicinam esse; nam & erat vultu attonito, & color similis jamjam morituræ videbatur. Petebam, si sciret aliquos, quorum autoritas, & fides, majoris essent ponderis & reputationis apud eam, quam propriæ æstimationis judicium? Respondit illico suspirabunda & gemens, demissis humi oculis, se miseram, se peccatricem, se indoctam plus omnibus & insciam. Subintuli, si verè ita de se sentiret, quo pacto sine cujusquam alterius consilio tam insolitam, & ab aliis sanctioribus

ribus & fortioribus non observatam abstinenciam sequeretur? Cœpit nescio quas responsionum ambages volvere; & possidebat mentem ejus quædam arrogantia, qua se victam erubescat confiteri. Tandem eam monui, ut fatuam hanc defereret jejunandi obstinationem, & absque peritorum consilio nihil singulare, & ab aliis inobservatum sequeretur. Non respondit ad hæc. Discessi; & quid postmodum egerit, ignoro. - Itaque ad par exitium vergunt abstinentia nimia, & crapulosa voracitas, nisi quod irremediabilior est excessus in abstinentia. Morbos enim affert incurabiles, ex læsione cerebri & rationis perturbatione, quo fit, ut per maniam aut furiam, aut cæteras passiones melancholicas sic profundantur & intimè radicanentur phantasmata, interius reservata in cerebro, quod esse reputantur veræ res extrinsecus apparentes, & audire se putat homo, videre, vel tangere, quod nullo sensu exteriori percipitur. Pleni sunt medicorum libri portentosis ejusmodi apparitionibus, & judiciorum corruptionibus, ex læsione virium interiorum nascentibus. Advertendum tamen diligenter, quod hominum diversæ sunt gratiæ, tum ex naturali bonitate complexionis, tum ex dono illius, qui dividit singulis, prout vult. Quocirca fieri potest, quod absque culpa & nota indiscretionis arripiat unus modum vivendi austeriorem, qui non omnibus conveniret.

Regula 11. Revelationes, in quibus à perspicacioribus Theologis reteguntur aliqua, latenter obviantia Scripturæ saltem probabilius, rejiciendæ sunt. Ratio est, quia Dæmon sat lucratur, si inter mille & mille pulcherrimas veritates immisceat latenter vel unicum errorem, sic ut non apertè incurrat in oculos quorumvis Theologorum. *Gerson L. CC. Signo 4.* sic discurret: Quantum signum genuinæ revelationis est veritas. Sicut enim moneta falsâ est, si in aliquo vel minimo puncto denarius in sua configuratione discrepet, ita &

revelatio, si discrepet à Scriptura. Attamen tanta est nonnunquam similitudo denarii falsi ad verum, ut vix nisi à doctissimis possit falsitas deprehendi; quia inter tot veritatis lineas ad fraudem positas non statim unus falsitatis punctus se aperit. Visi sunt hæretici, qui magnos Catholicæ Doctrinæ compingebant libros, ut solam hæresin inter tot veritates latenter infererent, & cautions efficaciorique fraude publicarent. Hæc res indicat, ex quanta necessitate talis moneta revelationum insolitarum debeat à Theologis, priusquam admittatur, examinari, quorum præcipuè interest, inter veram falsamque religionem, moresque concernens, discernere.

Regula 12. Etiam intentissima affectio amoris erga Deum non est infallibile signum, revelationem, ex qua illa causatur, esse à Deo. Ratio est, quia huiusmodi affectio etiam nonnunquam oritur ex principiis naturalibus, & reperitur subin in personis manifestè seductis. *Gerson. L. CC.* sic discurrit: Quintum signum est charitas, seu divinus amor. Hoc signum non statim sufficiens est propter fucatum colorem vanæ & carnalis dilectionis. Siquidem expertum est, mulerculas quasdam fuisse, quæ circa Deum vel alios viros sanctos magis afficiebantur dilectione vitiosa ignoranter, quàm vera, sancta, & sincera charitate moverentur. Et de Idololatriis constat, quia Deum diligere se licet errantes existimant. Quocirca scripsit quædam devota mulier, nihil ita se habere suspectum, sicut dilectionem, & plus quàm diabolum, etiam dum circa divina & personas probatæ sanctitatis versatur. Hoc non muliebriter traditum est, quoniam passio seu motio quanto vehementior, tanto præcipitatio facilior invenitur & regi difficilior. Amplius hanc ob causam videntur inter cæteras errasse Begardi & Begardæ ob indiscretam dilectionem, nomine devotionis palliatam. Argumentum huius rei est in quodam libello, incredibili pene subtilitate ab una foemina composito, quæ Maria de Valentianas dicebatur.

batur. Hæc agit de prærogativa & eminentia dilectionis divinæ, ad quam si quis devenerit, fit secundum eam ab omni lege præceptorum solutus. - Et certe amor inter omnes animæ passiones magis penetrativus est, & alienativus. Si verus est & castus, & sanctus, juvat incogitabiliter ad cogitandum cœlestia. Si verò aut vanus sit, erroneus, aut libidinosus, varias sibi format illusiones, ita ut credat videre seu cogitare quæ prorsus ignorat. Si prædicta Maria non de viatoribus, utique ligatis ad præceptorum divinorum impletionem, sed de statu beatorum dilectionem, quam scribebat, applicasset, vix altius quidquam de divina fruitione quoad aliqua dici potuerat, sed fallebat eam tumiditas animi passioni dilectionis immixta. Putabat igitur se frui Deo, dum vivebat ea passio fortis circa Deum in ejus animo, quantumcunque à divinis præceptis longè esset.

Regula 13. Eadem persona, quæ habet aliquando veras revelationes, potest alia vice illudi. *Gerson* L. CC. sic habet: Non est prætereundum, quod eadem persona, sicut nunc potest esse bona, & ornata charitate, nunc declinare in vitium, & rursus à malitia in justitiam converti, sic possibile est, eandem personam nunc veris revelationibus visitari, nunc fatigari vel tentari falsis illusionibus. Nam & Prophetæ nostri, ut David, Elisæus, & Nathan, non semper ad nutum præsto habebant secundum Gregorium & Historiam propheticum spiritum. Unde Nathan ex frequenti usu propheticæ visionis credidit propriam æstimationem esse revelationem, dum ipsi David quærenti de ædificatione templi respondit; *Fac, quæcunque babes in corde tuo, Dominus tecum est.* Valet hoc exemplum ad ea, quæ de usu dilectionis divinæ prædicta sunt. Quamobrem qui in talibus existimant se proprio sensu, arte vel industria discernere, videant ne errent, quoniam si præsumptionis spiritus obrepserit, subintrabit facile vanitas illusionis.

Regula 14. Certitudo de veritate revelationis solum potest haberi per aliquod supernaturale lumen. Gerson L. CC. dicit: Cave, ne inferas, tanquam nulla sit aut fuerit in sanctis revelationibus certitudo. Sicut Apostolus de revelatione ait: *Scio hominem &c.* Habetur sanè certitudo, sed à divino lumine, non humana solum investigatione aut æstimatione. Sicut non sequitur; datur deceptio & illusio in iudicando de somno & vigilia; igitur nulla est de vigilatione certitudo, nullaque adhibenda vigilantibus fides indubia. Vigilabant sancti in divino lumine; nos peccatis obruti plerumque portenta vitiorum aut illusionum somniamus. Novi hominem, qui post multum temptationis involucrum super uno ex fidei articulis in tantam subito lucem veritatis & certitudinis introductus est, ut nullæ prorsus residerent dubietatis reliquæ, nulla facillatio, sed serenitas multa iubente eo, qui fluctibus imperat. Addebat, quod non ex ratione aliqua sicut tunc se interrogabat & optimè meminit, sed ex sola humiliatione & captivatione intellectus in obsequium fidei & omnipotentiae Dei istud meruerat, ut non amplius dubitaret de illa fide, quam de existentia. Quærebat rationem tantæ solididatis & pacis in credendo; nihil aliud reperiēbat, nisi quod sic experiebatur. Non credent fortassis mundani sapientes, tales fieri illuminationes; quoniam verissimè pronuntiatum est per prophetam: *Illuminas tu mirabiliter à montibus æternis; turbati sunt omnes insipientes corde.* Hucusque Gerson. Addo meipsum intimè nosse virum quendam à juventute eruditionis studiosum, cui fermè simillimum contigit, & in quo ille infusus habitus æquali semper effectū jam per Dei gratiam perseverat ultra viginti quinque annos.

Regula 15. Revelationes etiam ab Ecclesia approbatæ non eoipsò carent omni illusionē aut falsitate. Ratio est, quia intentio approbantium non est, ut
decla-

declarentur ejusmodi revelationes carere omni falsitate, sed quod careant falsitate noxia, saltem aperta; aut quod contineant doctrinas utiles, utut permixtas propositionibus dubiis, aut etiam falsis. *Gerson Tract. de examinatione doctrinarum Part. 1. Confid. 1.* sic habet: Protestamur inprimis, nihil nos fore dicturos favore vel odio, sed tanquam in articulo mortis positi coram iudice Deo volumus cautelas insinuare contra falsas prophetias suspectasque doctrinas maximè diebus istis malis. -- Attendendum multiplicem esse doctrinarum per Ecclesiam seu concilium approbationem. Quædam approbantur ut certitudinaliter, vere, necessariòque credendæ. Quædam, ut utiles ad moralem, religiosamque doctrinam sine mixtione falsitatis noxiæ, non tamen sunt sic, ut credantur obligatoriè, sed dicuntur de pietate fidei. Quædam verò solùm permittuntur ut legantur, non quin sint mixtæ falsitates, sed habent aliunde plurimas utiles doctrinas, sicut sunt scripta multorum Doctòrum. Ita Gerson.

Regula 16. Revelationes doctrinales, quæ probari non possunt ex Scriptura & traditione independenter à revelatione, rejiciendæ sunt ad minimum ut suspectæ, aut ut impertinentes ad Religionem. Ratio est, quia in materia dogmatis nihil ponitur novi quoad substantiam. *Gerson L. CC. Part. 2. Confid. 1.* sic habet: In examinatione doctrinarum attendendum est principaliter, si doctrina sit conformis Sacræ Scripturæ tam in se, quàm in modo traditionis. Declaratur ex autoritate Dionysii dicentis: *Nihil audendum dicere de divinis, nisi quæ nobis à Scriptura Sacra tradita sunt.* Cujus ratio est, quoniam Scriptura nobis tradita est tanquam regula sufficiens pro regimine totius Ecclesiastici corporis & membrorum usque in finem sæculi. Est igitur talis regula & exemplar, cui se non conformans alia doctrina vel abjicienda est ut hæreticalis aut suspecta, aut impertinens ad Reli-

gionem prorsus est habenda. Hic *Glossa* quædam super illud: *Apparuerunt Moyses & Elias loquentes cum Jesu*, ait: Suspecta est omnis revelatio, quam non confirmat Lex & Prophetæ cum Evangelio; alioquin delusiones dæmonum, aut potius proprii capitis phantasiationes, quàm revelationes habeantur. At verò dicet aliquis; quod à principio Ecclesiæ dentur usque nunc salubres doctrinæ tam verbis quàm scriptis insertæ, quas Scriptura Sacra non continet. Immo continet, respondemus, secundum aliquem gradum veritatum catholicarum, quos gradus alibi explicavimus.

Regula 17. Revelationes doctrinales, quæ introducunt novum modum loquendi & terminos non usitados à Doctoribus Ecclesiæ, admittendæ non sunt. Ratio est, quia in mysteriis fidei non solum fugienda est novitas doctrinæ, sed etiam vocum, inquantum non cogit necessitas, qualis tamen nunquam datur ad revelationes privatas. *Gerson* L. CC. sic habet: Prima cautela sit, nullam recipere doctrinam absoluto iudicio, nisi modis præfatis probatam; & eo magis, si sermo vel modus sit extraneus à communi sermone Doctorum, quamvis sermones graves apparerent morales vel philosophicæ. Theologizat aliquando dæmon, ait *Climacus*; & patet in Evangeliiis etiam coram Jesu, quem tentare præsumpsit, & dicere: *Scriptum est: angelis suis Deus mandavit de te.* Nihilominus prohibuit Christus. Cui Paulus & alii se conformant, ne testimonium quantumlibet in superficie verum accipere-tur à dæmoniacis, vel prophetis insanientibus. Ratio est, quia nullum verum bono fine dicunt; & quia continuò aut tandem falsitatem ingerunt, etsi mille præmiserint veritates. Non est enim doctrina fallens, quæ non vera misceat, secundum *Bedam*. Altera cautela est, conferre protinus doctrinam, quæ terminos habet peregrinos, vel sententias novas & peregrinas ad terminos Doctorum

et eorum communium & sententias eorum. Hoc Paulus intellexit cum diceret ad Discipulum: *Profanas vocum novitates evita.* Hoc Augustinus; *Nobis*, inquit, *ad certam regulam loqui fas est.* Hoc Hieronymus; *Ex verbis*, inquit, *inordinate prolatis oritur hæresis.* Hoc custodivit Sacra Facultas Parisiensis; cujus unum è multis sit hoc exemplum: Unus Licentiatus posuit in Vesperis; Quod Pater sit *causa* Filii, id est, Pater generat Filium. Confestim oppressum est os ejus, neque illi permissum est ejusmodi terminis uti, licet ostenderet exponendo se verum sensum tenere. Sic Augustinus loquens de fato juxta Philosophorum aliquorum veram sententiam, quod Deus sit fatum; *Tene*, inquit, *sententiam, sed corrige linguam.*

Regula 18. Revelationes mulierum præsumptum dirigere suâ doctrinâ Clericos, ac Principes, eosque docere magistraliter velut ex officio habeantur pro valde suspectis; adeoque in dubio rejiciantur. Ratio est, quia Deus noluit instrui Ecclesiam per Magisterium mulierum; sed si aliquando per mulieres aliquid revelavit, erant actus singulares; non magisterium & officium stabile. *Gerson L. CC. Confid. 2.* ait: Sexus muliebris ab Apostolica prohibetur autoritate, ne palam doceat; doctrinam intellige seu verbo seu scripto nomine suo publicatam, maximè si fuerit ad viros, nec qualescunque sed sapientes, sed eruditos, sed statûs in devotione vel religione præcellentis. Sententia est Gregorii; præsumptionem esse, velle docere sanctiorem, doctioremque. Culpat *Hieronymus* eos, qui *discunt, pro pudor! à fœminis.* Quid si talis sexus apposuerit ambulare in magnis & mirabilibus super se; visiones quotidie super visiones addere; læsiones quoque cerebri per epilepsiam vel congelationem aut aliam melancholiciæ speciem ad miraculum referre; nihil denique dicere nisi vice Dei sine medio revelantis; appellare sacerdotes Dei filios suos; docere

docere eos professionem suam, in qua nutriuntur assidue, qualiter obedire superiori debeant, etiamsi ille foret diabolus incarnatus. Tales docent, quod illi sint imperfecti, qui in adversis dolent; cum tamen nec Maria, nec Paulus, immo nec Christus haud dubie perfectissimi fuerint doloris expertes; immo si desunt poenae sensus, qualis erat patientiae virtus? dicit altera, se annihilatam fuisse pro morula temporis. Altera dicit, quod mirabiliori unione Deus sibi uniebatur, quam humanitati susceptae in Christo. Neque tamen per hoc derogamus gratiae Dei, neque mulierum, quas elegit, privilegiatae sanctitati; sed nobis vigilandum est adversus astutias diaboli; & cautela duplex sumenda est. Primum omnis doctrina mulierum, maxime solennis verbo vel scripto, reputanda est suspecta, nisi modis praefatis fuerit diligenter examinata, & multo amplius, quam doctrina virorum. Patet ratio; quia lex communis, nec qualiscunque sed divina eas arcet. Quare? Quia facilius seducibiles, quia pertinacius seductrices, & quia non constat, eas divinae gratiae esse cognitrices. Ubi sunt scripta tot devotissimarum eruditissimarumque foeminarum, sicut Paulae, sicut Eustochium? Certè nulla supersunt, quia nulla praesumpserunt. Secunda cautela est; Conferatur statim doctrina per singulas sententias & verba, si sit conformis ad Doctores approbatos, & si sic; quid addat ad illos in pondere sententiarum, vel religionis aedificatione, pensetur. Sunt enim doctrinae quaedam habentes folia verborum quasi speciosissima, quae si discutiantur, inveniuntur similes ficulneae, cui maledixit Dominus, quia sunt sine fructu; aut pro fructu ut poma Sodomae reddunt solum cinerem, quo turbatur sensus, non reficitur affectus, nec tandem illuminatur intellectus.

Regula 19. Revelationes mulierum, etiamsi sint conformes communi doctrinae Theologorum, si tamen nihil contineant majoris utilitatis, rejiciendae

dæ sunt. Ratio est, quia Deus non censetur frustra multiplicare revelationes circa dogmata jam aliunde nota. Ita Gerson in Regula præcedente.

Regula 20. Revelationes continentes sensum ambiguum, qui trahi possit ac vergat in malam partem, non benignè exponendæ, sed rejiciendæ sunt. Ratio est, quia, si non dentur alia certa revelationis genuinæ indicia, non datur necessitas recedendi ab obvio verborum sensu. *Gerson L. CC.* sic ait: Notetur, quod sancti Prophetæ, & Doctores jam universaliter approbati recipiunt in suis verbis obscuris & ambiguis interpretationem, qualis non debetur novellis prophetantibus de corde suo, aut priusquam constiterit, quasi de suo, quamvis divino.

Regula 21. In illis personis, qui aliquando habuerunt visiones verè divinas, etiam experimentalis notitia ac gustus non est infallibile signum, visionem esse verè divinam. Ratio est, quia per vivacem rememorationem eorum, quæ aliquando sentiebant, possunt imaginari, se actu versari in eo statu. *Gerson Tract. de Discretionem Spirituum* sic habet: Probare spiritus utrum ex Deo sint, contingit multipliciter. Primò per modum artis, sicut per eruditionem Scripturarum. Alius modus est per inspirationem intimam seu internum saporem, sive per experimentalem dulcedinem quandam, sive per illustrationem à montibus æternis, effugantem tenebras omnis dubietatis. Probare spiritus, an ex Deo sint, per modum artis & per regulam infallibilem pro particulari casu aut non potest aut vix fieri humanitus; sed requiritur donum Spiritus Sancti quod Apostolus nominat discretionem spirituum; quo dono fit, quod mens non solum in se, sed etiam in aliis noscit, an spiritus ex Deo sint. Nemo autem cognoscit

certitudine infallibili ea, quæ per solam experimentalem notitiam vel sentimentum interius & sensum geruntur in alterius animo. Quemadmodum ergo tradere regulam generalem, quæ distingueret inter visionem somnialem & illam quæ fit in vigilia, nullus facile posset propter varias similitudines inter utrasque visiones, multo magis in proposito. Scit nihilominus homo vigilans se certitudinaliter & experimentaliter videre, quamvis non ignoret, se in somnis habuisse visiones valde vicinas & similes suæ vigiliæ, adeo quod somnium suum narrare somniando quandoque videatur. Scit similiter homo spiritualis in vigilia verè lucis divinæ positus, videre se divina, quæ videt, verè sentire, odorare, & sapere. Quare? quia vigilat. Potest nihilominus recogitare ex se vel aliis, quod nonnunquam ponitur in quodam somnio naturalis cognitionis aut diabolicæ illusionis, qui dum sic se habet & quodammodo dormit ad divina, putare potest, quod vigilet ad ea, sicque falli. Vidit hæc B. Gregorius asserens, spiritus prophetarum non semper esse in potestate, vel distincta cognitione prophetarum, probans hoc per Nathan, qui ad David cogitandem ædificare Domum Dei respondit: *Omne quod est in corde tuo, fac; quoniam Dominus tecum est.* Cujus contrarium ipsa nocte revelavit Deus.

Regula 22. In probandis vel improbandis revelationibus non convincit unum tantum signum, sed complexum plurium. Ratio est, quia complexum plurium signorum rarissime conjungitur cum falsitate. Gerson L. CC. dicit: Probare spiritus in alienis personis oportet, ut ab operibus signa sumamus. Fallit tamen unum signum vel pauca, si non in unum plura conglobaverimus. Ita enim tradit Tullius; ita Boethius, ita Aristoteles in conjecturali causa faciendum.

Regula 23. Perpetuæ visiones, in quibus nil singulare discitur, nisi quod continetur in Scriptura,
aut

aut aliis libris, non sunt à Deo, sed à phantasia, aut à doemone. Ratio est, quia Deus non multiplicat revelationes otiosè. Doemon autem habet suum finem, quia occupat homines his objectis, ut avocet à Scripturis, & ut Confessarii alique infumant tempus in audiendis, legendis, ac discutiendis ejusmodi revelationibus. *Gerson* L. CC. sic habet: Examinandum, an revelationes excedant communem modum loquendi in Scripturis, vel communem modum intelligendi. Si enim non excedant, frustra ponitur revelatio. Quod in Scriptura semel locutus est Deus, sicut *Job* loquitur, idipsum non repetit. Onerosum quippe esset, ne dicam, vanum, visiones super visiones in immensum multiplicatas debere recipere tanquam ab ore Dei prolatas, ac deinde certissima fide credendas. Sicque demum nostra fides nostraque religio, quam Deus, teste *Augustino*, voluit contineri sub paucissimis articulis, redderetur plus onerosa, quàm *Lex vetus*. Hinc alia ratio sumitur, quia omisso divinarum Scripturarum studio magna pars Christianorum ad has visiones, ideo placentiores quia recentiores converteret oculos & aures prurientes, sicque necessaria nescirent, quia juxta *Senecæ* verbum *Supervacua* didicissent. - Hoc etiam præcipuè considerare oportet, si sit mulier, cui fiunt revelationes; qualiter cum suis Confessoribus conversatur, & Instructoribus; si colloctionibus intendit continus, sub obtentu nunc crebræ confessionis, nunc prolixæ narrationis visionum suarum, nunc alterius cujuslibet confabulationis. Expertis crede, nominatim *Augustino*, ac *Bonaventuræ*. Vix est altera pestis vel efficacior ad nocendum, vel insanabilior. Quod si nihil aliud haberet detrimenti, nisi temporis pretiosi latissimam hanc consumptionem, abundè Diabolo satis esset.

C A P. V.

Regulæ Laurentii Brancati Cardinalis
de Lauræa Ord. Min.

Regula 1. Contemplationes ac visiones eorum, qui docent, aut sectantur sequentia erronea principia, ad illusiones dæmonis referendæ sunt. *De Orat. opusc. 2. C. 4.* ubi sic scribit. Referam nunc errores circa orationem mentalem.

Primi, qui circa orationem mentalem errarunt, sunt Evchitæ, qui docebant orationem mentalem faciendam capite versus umbilicum deflexo; eo enim modo se divinam quandam lucem videre, adoremque sancti spiritus concipere, quem per nares efflare deberent.

Alii, ut *Begardi & Beguini*, in Concilio Viennensi damnati inter alios errores docuerunt. Primo: hominem contemplativum ita finalem beatitudinem cum omni perfectionis gradu posse in hac vita acquirere, sicut obtinebit in patria. Secundo: posse per contemplationem ad talem gradum perfectionis ascendere, ut reddatur impeccabilis; & qui ad talem gradum pervenerat, non tenebatur ulla bona opera facere.

Alii, ut refertur in *Chronicis Minorum Part. 2. L. 7. C. 26.* docebant, orationem mentalem hoc modo faciendam. Homo quoad intellectum alienus esse debet ab omni cogitatione rerum corporalium & spiritualium; & sperare ac expectare debet cogitationes illas, quas Deus illi imprimet ac infundet. Quo verò ad corpus, debet rectus stare, strictis labiis, quantum potest, retinens respirationem; & statim sentire incipiet mutationem aliquam
in

in corpore; & interdum non sentiet angustiam; interdum verò prorumpet in magnas voces. At non semper eodem modo. Interdum cadet in terram retrorsum; interdum in faciem. Interdum tandem in actus irracionales prorumpet. Et quod, quando corpus tale aliquod patiebatur, signum erat, quod homo ille incipiebat contemplari. Interrogatus vir sanctus, Frater *Ugo Pansiera*, an hic modus orandi bonus esset; respondit, doctrinam hanc irracionalem ac bestialem esse, & assignavit has rationes. 1. Quia homo vacans perfectioni non debet se alienare ab omni cogitatione corporali, & spirituali. 2. Quia in via perfectionis sunt necessaria opera virtutum etiam corporalia. 3. Quia si homo detinet intellectum suspensum ab omni operatione, se exponit illusioni doemonis, qui sine ulla resistantia ei immittere poterit perverfas cogitationes. Aliæ verò operationes corporeæ ut strictioris retentionis halitus esse vanas, & diabolicis insidiis adinventas.

Alii detecti sunt 1623. Hispali in Hispania, dicti Illuminati, qui docuerunt. 1. Quod homines orationi mentali dediti non sint adstringendi ad laborem manuum, aut alia exercitia corporalia. 2. Quod perfecti non egeant operari opera virtutum. 3. Quod orans ita se colligere in Dei præsentia teneatur, ut nec discurrat, nec meditetur, nec in Jesu Christi passione, multò minus in ejus sanctæ humanitatis cognitione immoretur. 4. Quod nullo modo unquam utendum sit imaginibus, ut quis se ad orandum colligat. 5. Quod à quovis ex eorum Illuminatorum numero semper ac singulis horis videri possit id, quod ab ipso jam semel in oratione visum fuit. &c.

Novissimè anno 1656. nefarii quidam prodierunt, qui docuerunt. 1. Orationem mentalem ita esse homini necessariam, ut homo sine ea non possit salvari. 2. Si ab Episcopo vel alio Superiore prohibeatur alicui oratio mentalis, non est eis obediendum; neque si sub excommunicatione jubeat. 3. Quo tempore

facienda est oratio mentalis, uxor non tenetur obedire viro aliquid præcipienti, quod orationem impediat. 4. Quod orationi mentali vacantes vel peccare non possunt, vel difficillimum est, quod peccent. &c.

Regula 2. Contemplatio est simplex & fixus intuitus intellectus sine discursu circa rem aliquam seu veritatem. *Opusc. 3. C. 1.* Explicatur exemplo pictoris, qui ab initio considerat seorsim omnes partes picturæ à se faciendæ, dein, postquam perfectæ fuerit, omnium partium proportionem, ordinem, colores, lineamenta &c. uno obtutu admirandus contemplatur. Sic & ille, qui discurrendo circa aliquod mysterium omnes illius partes considerat, postmodum totum cum omnium partium harmonia fixo intuitu contemplatur. *C. 2.* Concomitatur autem hunc actum intellectus, quando est fructuosus, affectio pia voluntatis. *C. 3.* & aliquando est infusus, aliquando verò acquisitus *C. 10.*

Regula 3. Status contemplativus non est semper supernaturalis, sed datur etiam naturalis. *Ib. C. 10.* Hæc regula, cum status contemplativus vicinus sit cum extasi, & visionibus, immo sæpe cum illis coincidat, est magni momenti. Probatur autem unanimi consensu Doctorum. *S. Bernardus in Flor. C. 55.* debemus assuescere in contemplatione. Et in *Tr. de octo punctis. Punct. 1.* Verum est, quod huic contemplationi nullus mortalium potest firmiter inhærere; scias tamen, ubi mentis intentionem debeas habere fixam, & ad quam destinationem semper animæ tuæ revoces initium - noscere debes, quod frequentia actus similem sibi habitum generare consuevit. *Richardus à S. Victore L. 5. C. 1.* Aliud est contemplationis gratiam divinitus percipere; atque aliud est de hujusmodi dono, Dei quidem cooperatione, proprio exercitio comparare. Et *C. 2.* Primus contemplationis modus surgit ex industria humana; tertius
ex

ex sola gratia divina; medius autem ex utriusque permixtione, humanæ videlicet industriæ, & gratiæ divinæ. *S. Bonaventura* Art. 3. de ordine ascendendi ad Deum. Ex sensibilibus ad spiritualium cognitionem ascenditur. Primò per sensus externos concipiuntur sensibilia. Secundò per imaginationem per quam rerum similitudines concipiuntur. 3. Per rationem, per quam concipiuntur rerum naturæ. 4. Per intellectum, per quem concipiuntur spiritus creati. 5. Per intelligentiam, per quam percipitur spiritus increatus. 6. Per sapientiam, per quam aperitur spiritualis gustus. Sensus percipit, imaginatio repræsentat, ratio intelligit, intellectus judicat, memoria servat, intelligentia comprehendit, & ad contemplationem adducit; sed sapientia gustat; & sic fit ab inferioribus ad superiora ascensus. Et Art. 4. de 7. itin. ætern. Per Origenem gradus ascendendi ad contemplationem plures sunt. Primus vita activa. 2. Sensuum exteriorum retractatio ad interiora, & collectio eorum in unum. 3. Elongatio à phantasmatibus imaginativis ad spiritualia. 4. Tollere impedimenta retardantia animam ad objecta superiora tendentem, & ad divinæ naturæ cognitionem; quod licet sit præter rationem, non est tamen super eam. 5. Verus contemplator est, si fit super omnia intelligibilia in caligine ignorantiae. Addit Lauræa. Hic ultimus gradus est contemplatio infusa, cæteri verò spectant ad acquisitam.

Regula 4. Itaque etiamsi Deus in visione intelligatur absque omni phantasmate & specie rerum sensibilibus, non eoipso habetur certum signum, quod illa visio sit supernaturalis. Patet ex dictis. Et ex C. 11. ubi *Lauræa* sic habet: Contemplatio acquisita & infusa conveniunt in hoc, quod utraque est simplex intuitus intellectus sine discursu, adeo ut utraque cum suspensione actuum aliarum potentiarum sit fixa cum stupore & admiratione
cogni-

cognitio; licet cum majore distractione & alienatione à sensibus infusa. Conveniunt etiam in eisdem objectis; utraque enim tendit in Deum, ac divina principaliter; & in omnia alia à Deo revelata minus principaliter, cum ordine tamen ad Deum. Conveniunt tertio in mediis, quia utraque per species intelligibiles, & sæpe etiam per imaginabiles cognoscit seu intuetur ea, quæ in illa repræsentantur. Conveniunt quarto in aliquibus principiis, ut in intellectu intuyente, & voluntate affecta seu amante; & in auxiliis supernaturalibus, sine quibus nullum bonum opus fieri potest, quod sit fructuosum.

Regula 5. Etiam alienatio à sensibus & ectasis non est certum signum, quod visio seu contemplatio sit potius infusa, quam acquisita. Patet ex dictis in Regula præcedente.

Regula 6. Signa probabilia, quibus contemplatio infusa possit discerni ab acquisita, sunt sequentia. Ib. C. 11.

Prima differentia est ex parte subjecti seu dispositionum ejus. Quia pro acquisita contemplatione & fructuosa sufficiunt illæ dispositiones, quæ requiruntur pro meditatione fructuosa, scilicet ut sit homo capax, instructus de natura & qualitatibus contemplationis, & examinata conscientia cognoscat se non habere peccatum mortale. At pro infusa hæc dispositio non sufficit; sed requiritur regulariter, ut per viam purgativam per multum tempus transierit, per virtutes morales refrænaverit passionēs, sæcularia negotia deseruerit, concupiscentias omnes carnalium seu corporaliū nec non etiam spiritualium ambitionis, honoris, famæ, & gloriæ omnino abjecerit; & silentio ac solitudini se dederit.

Secun-

Secunda differentia est, quod contemplatio communis & acquisita regulariter post meditationem fit, & raro sine illa, exceptis exercitatis in ea. At non sic infusa; quamvis enim aliquando habeatur cum meditatione prævia, regulariter tamen sine illa accidit. Apprehenso nempe objecto intellectus statim figit in eo aciem mentis, illud cum admiratione & aliorum actuum suspensione intuendo.

Tertiò, in acquisita contemplaturus proprio labore distrahit se ab externorum cogitatione & à speciebus seu phantasmatibus, & figit mentem in objecto; non sic in infusa; quia statim ac vult contemplaturus ad contemplationem applicare apprehenso aliquo objecto revelato, Deus eam abstrahit ab omnium exteriorum, & interiorum consideratione, subtrahens concursum inferioribus potentiis, ne eam perturbent.

Quartò, in acquisita lumen supernaturale fidei sufficit; at in supernaturali & infusa lumen majus Deus infundit, & ita magnum, ut excedat vim intellectus, & quasi obfuscet illum; & ideo à Mysticis vocatur caligo & tenebræ.

Quintò, in acquisita nullum donum Spiritus Sancti regulariter infunditur, quia tales contemplativi non perfectè purgati non sunt effecti spirituales, id est, à terrenis totaliter alieni. At cum infusa Deus concedit contemplativo duo dona Spiritus Sancti, scilicet donum intellectus, per quod clarè ac distinctè cognoscit objecta, quæ contemplatur; & donum sapientiæ, id est, saporis ac dulcedinis voluntati, quo illa objecta & Deum in illis saporosè & dulciter amat.

Sextò, per acquisitam lentè & cum aliquo labore per meditationem pervenitur ad intuitum veritatis. Per infusam verò fortiter & statim eam intuetur.

Septimò, per acquisitam incipientes non alienantur à sensibus patientes extasin seu raptum; & proficientes aliquando; at per infusam sæpe.

Octavò, per acquisitam non videntur nisi illæ veritates, quæ assumuntur ad meditandum & contemplandum. At per infusam videntur aliæ vel connexæ, vel diversæ.

Nono. Acquisita valde remota est ab unione seu osculo Dei, in quo consistit perfecta felicitas quæ potest in hac vita mortali communicari hominibus à Deo. At infusa est valde proxima ad eam.

Decimò. Per acquisitam, ut experiuntur incipientes immo & proficientes, non statim sentitur dulcedo, sapor, ac suavitas, sed potius molestia & amaritudo, ac repugnantia sensus, eò quia in eis nondum sunt frænatae passionēs. At in infusa sentitur sapor de Deo, dulcedo, & suavitas statim.

Undecimò. Acquisitam multi possunt adipisci, si de ea instruantur, licet pauci proficiant. At infusa paucissimis, ac raris, ac perfectissimis hominibus à Deo conceditur.

Duodecimò. In acquisita contemplans non ita supra se & extra se fit, ut non cognoscat se, & reflectat in id, quod facit. At in infusa, ut contemplativi testantur, contemplans ita est extra se, & supra se actus, ut nec se nec aliud cognoscat; sed in solum objectum, quod contemplatur, firmiter, & fixè intendat.

Decimòtertiò, quia post contemplationem acquisitam contemplans potest distinctè & absque difficultate narrare, & quod intuitus est, & modum, omnesque circumstantias rei cognitæ. At in infusa non sic; quia, ut testantur B. Angela de Fulgineo, S. Theresia, S. Petrus de Alcantara, & B. Joannes de Cruce, postquam quis ab actu contemplandi redit ad se, non potest clare ac distinctè referre nec quæ intuitus est, nec modum intuenti, in quo, & per quid; sed dicit, se nescire explicare, quid actum sit.

Regula 7. In contemplatione etiam acquisita videtur Deus tam sub conceptu positivo, quam negativo. Ib. C. 15. adeoque neuter modus est certum signum visionis supernaturalis ac infusæ. Regulam verò Lauræa probat ex consensu Doctorum.

Regula 8. Omnes homines cujuscunque status, conditionis, & sexûs, si instruantur, sunt capaces exercendi actus contemplationis acquisitæ; quamvis non omnes sint proximè capaces. Ib. C. 17. adeoque ex conditione personæ non potest haberi certum argumentum, quod contemplatio seu visio sit supernaturalis & infusa. Dicitur, *proximè* non quemvis esse capacem; quia ille solùm proximè ad eam non est capax, qui se ad eam non vult disponere. Regulam Lauræa probat ex consensu Doctorum; præcipuè ex D. Gregorio in Ezech. hom. 17. ubi dicit: Non enim contemplationis gratia summis datur, & minimis non datur, sed sæpius hanc summi, sæpe minimi, sæpius remoti, aliquando etiam conjugati percipiunt.

Regula 9. Datur etiam oratio quietis ac silentii in contemplatione acquisita; adeoque ille status quietis non est argumentum contemplationis ac visionis infusæ. *Idem Opusc. 4. C. 6.* ubi sic scribit: Oratio quietis acquisita, quæ gradus seu species contemplationis est, consistit in hoc, ut justus aliquo tempore vel magno vel parvo juxta devotionis spiritum ab omni temporalium cura se abstrahens, & ab omni alia cogitatione semet in se recolligens sibi præfigat in se, sicut revera est, Dei præsentiam, & omne phantasma seu imaginationem fugans, quia nequit Deus per imagines phantasticas repræsentari, Deo inhæreat per fidem intuendo, eoque per-

fruatur amando. Ita hanc orationem declaravit Balthasar Alvarez pius & devotus Jesuita, ut refert *Ludovicus de Ponte* in ejus vita C. 13. Hic autem modus contemplationis acquisitæ, dictus *oratio quietis*, à sanctis ac mysticis Doctoribus admittitur. Probatur. *S. Bonaventura* de stimulo amoris Par. 2. C. 7. dicit: Qui vult cum activa contemplativam vitam habere, ut suum Dominum in omnibus contempletur, videtur mihi, quod via sit brevis & bona, videlicet, ut se totum recolligens intret ad cor suum, & intima cordis ingrediens se resolvat in Deum, ut nihil nec videat, nec sentiat, nisi Deum.

Regula 10. In illa contemplatione, quæ dicitur, oratio quietis, tunc, quando est acquisita, intellectus & memoria operantur liberè, sola verò voluntas quiescit. Adeoque ex suavi quiete in Deo non habetur argumentum, visionem intellectui & memoriæ operanti adscribi non posse. Idem L. CC. C. 6. sic scribit. Videamus jam, quid faciat anima in oratione illa quietis ex *S. Theresia*: C. 15. suæ vitæ sic scribit: Nihil autem animam tempore hujus quietis facere oportet, quam ut suaviter & sine strepitu ullo se teneat. Strepitum autem intelligo per intellectum verba, & considerationes multas - voluntas hoc tempore de intellectu non magnopere laboret, eo quod is vexator sit & importunus. Si autem ipsa eum participem facere voluerit ejus, quo fruitur, aut eum quietum reddere, inconsulta faciet, nec proficiet. Sæpe enim homo voluntatem recollectam & quietam esse videbit; intellectum verò inquietum & turbatum. Satiùs ergo est, ut eum sic dimittat, quàm eum insectetur. - Intellectus quoque hìc exci- tatur ad concinnas & compositas gratias agendas; sed voluntas est in sua quiete - denique mentalis oratio penitus hìc omittenda non est, vel nec verba etiam aliqua vocalia. Si interdum usurpare ea velint, aut possint. Ita *S. Theresia*, ex cujus verbis patet, quod

quod loquatur de acquisita. Nam in actu contemplationis infusæ anima sic remanet à Deo absorpta, & suspensa, ut nec se, nec suas potentias videat, nec discurrat.

Regula 11. Contemplatio acquisita est signum, proprietas, & effectus sanctitatis in persona contemplativa, saltem probabile; ergo eo ipso Sanctitas personæ non est argumentum, quod ejus contemplatio aut Êctasis & visio sit supernaturalis & infusa, sed potius ex sanctitate personæ & dispositionibus sanctis inferendum, quod sit acquisita. Ratio est, quia & dispositiones præviæ ad contemplationem acquisitam, & actus concomitantes, & subsequentes consistunt in sanctis affectionibus cordis. Idem Opusc. 3. C. 13. & Opusc. 4. C. 4. eas dispositiones prævias, concomitantes, & subsequentes ad contemplationem acquisitam, ex D. Doctoribus ac piis sic refert:

Bern. Serm. 53. de modo bene vivendi. Quicumque prius in vita activa proficit, ad contemplationem bene ascendit. Qui hanc temporalem gloriam aut carnalem affectat, à contemplativa prohibetur. Idem in Tract. de octo punctis. Puritas cordis continua, vel quasi continua; passionum frænatio per exercitium moralium virtutum acquisita; fuga sæculi; abstinentia à negotiis curisque mundi; solitudo, taciturnitas; in humanis successibus nec lætandum, nec tristandum pro amicis, & cognatis; sed pro eis orandum; sine multiloquio paucis verbis, & placido vultu & voce remissa loquendum & respondendum; diligendum plus audire quàm loqui; non imitendum prudentiæ propriæ, non esse sapientem in oculis propriis, nec sensibus confidendum; altiora non quærenda, & fortiora non scrutanda; nunquam otiosum manendum, sed semper legendum, orandum, vel meditandum; singulis

horis singula exercitia tribuenda; considerandum, quod grandis restat via, donec videatur Deus in Sion. Hæc in contemplativo homine requiruntur ex *S. Bernardo. S. Bonav. de 7. Itin. ætern. Dist. 2.* Contemplativus debet esse sine peccato; alioquin impeditur, ne sursum feratur. Debet esse liber à cura temporalium, quia liber spiritus dimittitur, quando calcatis terrenis desideriis ab appetitione temporalium in securitate mentis exoneratur. Debet esse perspicax & sanatus, oculum mentis à cupiditatibus avergens, & in Deo figens. Plura videri possunt L. CC. C. 4.

Regula 12. Etiam contemplationis acquisitæ effectus sunt affectiones sanctæ; adeoque ex his effectibus non habetur argumentum, quod contemplatio aut visio sit supernaturalis & infusa. Idem *Opusc. 5. C. 4.* eos effectus enumerans dicit: Primus effectus contemplationis acquisitæ est animæ tranquillitas. 2. Contemptus rerum temporalium, & desiderium æternorum. 3. Tolerantia laborum & afflictionum hujus vitæ. 4. Libertas spiritus, & superioritas ejus ad omnia mundana. 5. Colligatio cum Deo. 6. Virtutum variarum cumulus. 7. Dilectio Dei dulcis & delectabilis. 8. Clarius cognitio mysteriorum, quàm per ordinarium lumen fidei. Quæ omnia Lauræa L. CC. C. 4. & 5. probat auctoritate Doctorum.

Regula 13. Potest contemplatio acquisita aliquando esse tam vehemens, ut quis naturalem Ecstasim, seu alienationem à sensibus patiat in Contemplatione. Idem *Opusc. 5. C. 6.* sic habet: Ecstasis significat alienationem mentis à sensibus. Raptus pro eodem accipitur. Sed Mystici dicunt, esse quidem alienationem à sensibus sed cum violento aliquo corporis motu, quod in contemplatione infusa aliquando accidit. Videmus enim sic alienatos in al-

tum

tum elevari, & sic interdum à terra elevatos per aliquod tempus manere; aliquando retrorsum agi velut volando, & iterum antorsum ferri; istæ alienationes à sensibus cum his motibus peculiari nomine dicuntur *raptus*, sed communi nomine omnes *Ecstasies* dicuntur *raptus*. Ecstasis autem seu raptus duplex est; quidam naturalis, quidam præternaturalis vel supernaturalis. Et utraque adhuc duplex. Naturalis enim vel est morbosa, vel sana. Præternaturalis vel est divina, vel dæmoniaca. Ecstasis naturalis morbosa est alienatio à sensibus, quæ provenit ab aliquo morbo, ut quæ præcedit à spasmo, ab ebrietate, vel ab aliquo medicamento somnifero, vel à phrenesi, vel ab obstinatione melancholici delirii. De hac extasi non loquimur. Ecstasis naturalis sana est, quæ oritur ex vehementi apprehensione alicujus objecti prædicti, acquisiti vel perdit, vel alicujus insoliti ac noliti eventus, quorum exempla mox referam. Causa verò immediata, cur extatici naturales sic detineantur, ex *Paulo Zacchia* in Quæst. Medicolegal. L. 4. Q. 6. est, quia in cerebrum confluunt omnes spiritus animales destinati internis & externis sensibus, ac motivæ potentiæ. Et ideo sic alienati non operantur, & videntur sibi multa conspiciere, & loqui cum aliis. Additque Zacchias, quod inter somniantes & extaticos hæc est differentia, quod illi in somno, isti in vigilia sunt à sensibus alienati. Augustinus refert exemplum de quodam presbitero, qui quoties volebat, extasim in se causabat, & efficiebatur insensatus velut mortuus. At quidquid sit de hoc, quod forte dæmoniicum erat, hoc pro re nostra certum est, quod naturaliter ex vehementi apprehensione alicujus rei maximè voluntæ vel nolitæ vel gravissimæ & insolitæ oriri potest alienatio à sensibus. De Regina Saba vidente magnificentiam Salomonis dicitur: Non erat præ stupore ultra in ea spiritus. Et de Nabal 1. Reg. 23. ut audierat Davidem contra se esse iratum; Emortuum est cor ejus intrinsecus, & factum est quasi lapis. Aliud exemplum Ecstasis naturalis adducit *Plutarchus in Bruto* de Portia uxore Bruti exspe-

expectante exitum conjurationis in Julium Cæsarem, & per nuntios audiente quæ fiebant, *præ dolore non sustinuerunt ultra corporis vires, sed animo fluctuatione æstuante & fatiscens repente animi stupor eam corripuit, animi defectus adfuit, color mutatus, vox suppressa.* His prænotatis

Probatur Regula. Quia applicatio in aliqua contemplatione potest ita esse vehemens, quod omnes spiritus vitales in cerebrum confugiant, & sensus externi eis destituti immoti maneant. Etsi enim, ut suo loco dictum est, ad actum fructuosè contemplandi requiratur specialis gratia; quando tamen per eam jam habitam quis in actu contemplationis est, potest etiam suo conatu intensius, immo intensissimè in eo actu applicari; & tunc accidere potest naturalis alienatio seu ectasis, quamvis rarò. Et hinc est, quod jam per annos fere triginta expertus sum, cum agitur de Canonizatione alicujus servi Dei, & fit scrutinium de miraculis, inter ea non numerantur Ectases, nisi evidenti aliquo signo sint adnunciatæ. Et ratio est, quia, ut dixi, esse possunt naturales. Istæ autem, etsi mirabiles dici possint, non tamen miraculosæ. Confirmat hæc sua dicta Lauræa ex S. Bernardo, Richardo, & S. Bonaventura.

Regula 14. Etiam in ea Ectasi, quæ provenit ex movente Deo, & ex speciali gratia divina, potest intervenire visio propriæ phantasie, adeoque erronea. Patet ex probatione Regulæ præcedentis.

Regula 15. Interdum contemplativi decipi possunt per Ectases dæmoniacas. *Opus. 5. C. 6.* Ratio est, quia Deus permittit, ut servi sui temptationibus dæmonum subjaceant, ut humiliari discant. Et de facto sæpe illudit Dei servos, inferendo in phantasia species aliquas rerum, quæ in re non sunt. Sic putavit ipsum Christum se posse illudere, cum ostendit
ei

ei omnia regna mundi, quod *Cyprianus de Jejuniis* & tentatione Christi explicat per species in phantasia Christi productas. Quamvis cum D. Gregorio teneam, id diabolum fecisse per species visibiles.

Regula 16. Quando in Ecstasi homo contemplans nil aliud boni vel mali experitur, nisi quod in aliis contemplationibus non extaticis experiebatur, nec cum majori aut minori devotione ex ea Ecstasi ad se revertitur, signum est, quod fuit naturalis; non divina, nec dæmoniaca. *Opusc. 5. C. 7.* Probatur à paritate apparitionum, de quibus S. Augustinus L. 12. de Gen. ad Litt. C. 12. loquens ait: Cum spiritualis visio penitus alienato à corporis sensibus animo imaginibus corporalium detinetur sive in somnis, sive in Ecstasi; si nihil significant, quæ videntur, ipsius animæ sunt imaginationes. &c. Si enim nihil novi adducit, quod contemplatio sine Ecstasi non adducebat, nec boni, puta majorem illustrationem intellectus, aut dilectionem, delectationem, saporem, vel suavitatem ex parte voluntatis, vel revelationem aliquam privatam bonam, vel aliud simile, quæ à Deo semper sunt, dici non potest Ecstasis divina. Sic etiam econtra si nihil mali, aut ad malum suadens adducit, vel bonum, tamen cum malis circumstantiis, non est dæmoniaca. Restat ergo, ut sit naturalis.

Regula 17. Ecstasis dæmoniaca dicenda est, quando in ea vel consulitur aliquod malum, vel apparet fieri aliquid ad nullum bonum ordinatum, vel etiam si consulatur bonum, non tamen ob finem bonum, vel multum turbat, & turbatum relinquit. Ib. C. 7. probatur exemplis. Sic Abraham Eremita,

D. E. A. de Revelat. Pars I.

P

ut

ut refert Ephrem Syrus, dum in media nocte divinas laudes caneret, vidit lucem magnam in Cella, & vocem sibi dicentem: Beatus es, nullusque tui similis, qui omnes voluntates meas explesti. At vir Dei agnoscens fallaciam ait: O plene dolo atque omni fallacia; ego homo peccator sum; sed nomen Domini mei Jesu Christi mihi murus est, in quo te increpo immunde canis & statim evanuit. Et Simeoni Stylitæ apparuit dicens: Dominus misit me angelum suum, ut rapiam te, sicut rapui Eliam. Optant te videre sancti Angeli, Apostoli. &c. At cum Simeon elevans dextrum pedem, ut ascenderet in currum, signaret se signo crucis, statim evanuit. Ita narrat Antonius discipulus in ejus vita. In vita Pachomii habetur, quod quadam vice eo orante apparuit illi dæmon dicens: Pachomi, ego sum Christus, & venio ad te fidelem amicum meum. At Pachomius dixit intra se. Adventus Christi tranquillus est; ego autem nunc turbatus variis cogitationibus æstuo. Et signans se signo crucis ac exufflans in illum dixit: discede à me Diabole &c. & relicto fœtore discessit. Id autem, quod dæmon solet facere in somno vel vigilia, majori cum fiducia facit in Ecstasi, quam ipse efficit in servis Dei, qui nisi cauti sint, facilius in oratione illa decipi possunt. Hic autem effectusurbationis in Pachomio ad loquelam diaboli cum cogitationum æstuatione debet sumi pro uno signo visionis seu revelationis dæmoniacæ. Licet enim etiam in divinis apparitionibus & revelationibus oriatur aliqua turbatio, ut Abraham & B. Virgini accidit, ea tamen nec vehemens est, nec diu durat; & post eam sequitur consolatio.

Regula 18. Extasis divinæ, saltem partialiter à Deo productæ, id est, à Deo concurrente, signa sunt tranquillitas, suavitas, atque jucunditas, humilitas, devotio, ac sancte vivendi desiderium suadens bona. lb.

Regu-

Regula 19. Eadem sunt signa visionis ac revelationis divinæ aut dæmoniacæ, quæ Ecstasis. Ib. C. 8.

Regula 20. Visiones & revelationes, etiam quæ apparent bonæ sæpe sunt à dæmone, nec facile discerni possunt absque speciali-illustratione divina, & sine dono discretionis spirituum. Idem in 3. Tom. 4. de Gratia Disp. 19. Art. 10.

Probatur ex Scriptura & Patribus. 2. Cor. 11. Paulus dicit: Ejusmodi pseudoapostoli sunt operarii subdoli, transfigurantes se in apostolos Christi. Et non mirum; ipse enim Sathanas se transfigurat in Angelum lucis. *Interlin.* subdoli. addit: *sub specie religionis decipientes.* Et Glossa ordin. ibi multa addit de fallaciis diaboli sub specie boni suadentis mala. Hieronymus in eundem locum. Non tam facile somniis aut aliquibus tanquam angelis lucis fides habenda, ne forte Sathanas transfiguret se in angelum lucis & decipiat incautos. Et *Tertullianus in L. Adv. hæres. C. 6.* de ejusmodi præstigiis loquens ait: Præviderat jam tunc Spiritus Sanctus futurum in virgine quadam Philumene Angelum seductionis, transfigurantem se in angelum lucis, cujus signis & præstigiis Apelles inductus novam hæresin induxit. Theodoretus in Caput præfatum, ait. Mos est diabolo divina imitari, & adversus prophetas pseudoprophetas producere, angelorum figuram imitari & homines decipere.

Prob. 2. ex 1. Tim. 4. Spiritus autem manifestè dicit quod in novissimis temporibus discedent quidam à fide, attendentes spiritibus erroris & doctrinis dæmoniorum in hypocrisi loquentium mendacium. *Interlin.* dicit, quia maligni spiritus in illis loquentur, simulata religione, ut magis decipiant.

Prob. 3. Ex Rich. in Cant. C. 17. dæmones interdum mala sub specie boni occultant, & ad quædam bona incitant ut ad malum perducant. Falsa enim devotione decipiunt; quia per quasdam orationes & meditationes dulcem affectum & lachrimas in anima producant, ut vel mentem in errorem, aut electionem, vel corpus perducant ad debilitatem. Malè quosdam de aliorum salute sollicitant, quos incitant & accendunt ad conversionem vel ædificationem aliorum longe positorum, quatenus à quiete mentis, & utilitate propria dejiciant. Cum itaque aliquid nobis suggerit agendum, perpendere debemus, utrum aliqua sui parte indiscretio se misceat, vel dolus inimici se ingerat, si cum debito timore & cautela fiat, si humana laus vel ostentatio subrepat, si vanitas vel *levitas aliqua impellat.*

Prob. 4. ex Comment. Ambrosii sive alterius in Ep. 1. ad Thessal. C. 5. Solent spiritus immundi fallaciter quasi per imitationem dicere bona, & inter hæc subinducere prava ut per hæc bona, quæ sunt accepta, ferantur & mala; ut quia unius spiritus dicta putantur, non discernantur ab invicem; sed per id, quod licitum est, commendetur illicitum, autoritate nominis, non virtutis.

Prob. 5. ex Gregorio M. L. 33. Mor. C. 22. Sæpe dæmon specie sanctitatis induitur, & nisi per divinam gratiam simulationis ejus detegi indumenta non possunt. Bene dicitur, Jobi 41, *quis revelabit faciem indumenti ejus?* subaudis, nisi ego, qui servorum meorum mentibus gratiam subtilissimæ discretionis inspiro, ut revelata malitia faciem ejus nudam videant, quam coopertam ille sub habitu sanctitatis occultat. Et quia fidelium mentes corrumpere conatur aliquando ostensione sua, aliquando suggestionem, bene subjungitur: *Et in medium oris ejus, quis intrabit?*

Prob. 6. ex Bernardo Serm. 32. in Cant. Quis ita vigilet diligens observator motionum internarum suarum sive in se, sive ex se factarum, ut liquidò ad quæque illicita sensu cordis sui discernat

scernat inter morbum mentis, & morsum serpentis? quantumlibet enim quis omni custodia servet cor suum, & omnia quæ intra se moventur, vigilantissima intentione observet, etiam si diuturnum forte in his habuerit exercitium, & frequens experimentum; non poterit tamen ad purum in se dignoscere, discernereve malum innatum & malum seminatum; nam delicta quis intelligit? Et ego non possum tradere vobis quod non accepi. Non autem accipi, fateor, unde assignem certam notionem inter partum cordis, & seminarium hostis.

Regula 21. Itaque etiam de Sanctis certò sciri non potest, utrum in eorum Ecstasibus, vel revelationibus determinatis non interveniat fraudulentata suggestio dæmonis, nisi in individua Ecstasi vel revelatione habeantur positiva signa moraliter certa, exclusiva omnis formidinis. Sequitur hæc regula ex præcedente.

Regula 22. Revelationes ex DEO non sunt, quando repugnant fidei circa agenda vel credenda. Ib. n. 374. Patet.

Regula 23. Certum quidem est, illustrationem esse à Deo, quando ad bonum profectum incitat, sed hoc ipsum certum non est, quod in se videtur bonum, à dæmone hîc & nunc non ordinari ad malum. Ibid n. 377. Probatur ex S. Augustino de Gen. ad Litt. L. 12. C. 13. Discretio sane difficillima est, cum spiritus malignus quasi tranquillus agit, ac sine vexatione aliqua corporis assumpto humano spiritu dicit, quod potest; quando etiam vera dicit, & utilia prædicat. Transfigurat se, sicut

scriptum est in angelum lucis; ad hoc, ut cum illi in manifestis creditum fuerit, educat ad sua. Hunc discerni non arbitror, nisi dono illo, de quo Apostolus: *alii discretio spirituum.*

Regula 24. Adeoque nec tranquillitas à revelatione relicta in animo est certum signum, quod sit divina. Patet ex præcedenti.

Regula 25. Visio vel revelatio, quæ in animo excitat motus superbiæ, non est à Deo. Ib. n. 379. *Probat*ur ex Gregorio L. 34. C. ult. ubi ait: Evidens signum mali spiritus est, quando incitat ad superbiam. Christus semetipsum exinanivit formam servi accipiens. Diabolus dixit, *ascendam super altitudinem nubium, similis ero altissimo.* Christus ad sputa, ad palmas, ad colaphos, ad spineam coronam, ad crucem, ad lanceam atque ad mortem veniens membra sua admonet dicens: *Si quis mihi ministrat, me sequatur.* Diabolus verò nihil aliud mentes sibi subditas doceat, quàm celsitudinis culmen appetere, cuncta æqualia mentis tumore transcendere, societatem omnium hominum alta elatione transire &c.

Regula 26. Apparitiones, quæ inducunt delectationem sensibilem in carne, non sunt à Deo. Ib. n. 380. *S. Bonaventura* in Opusc. de profectu Religios. 7. C. 18. sic ait: Quidam decepti à seductoriis spiritibus, vel propriis falsis opinionibus putant sibi apparere Christum, vel ejus gloriosam genitricem, & non solum amplexibus, & osculis, sed etiam aliis indecentioribus gestibus & actibus ab eis demulceri; ut sicut prius ipsorum interius delectatur spiritualiter, ita & caro exterius congruo oblectationis sensu consoletur, quod non solum est falsum, sed etiam blasphemia gravis esse comprobatur. De his verò, qui aliquando dulcedinem spirituales sentiunt, continuo etiam delectationis carnalis pruritu illecti foedantur, nescio quid judicem, nisi

nisi quod potius eligo illis carere floribus, quos de luti fordibus legere deberem. Et sicut illos damnare non audeo, qui inviti quandoque in huiusmodi spiritualibus affectionibus carnis fluxus liquore maculantur; ita eos excusare nescio, qui tali fluxu ex consensu delectantur.

Regula 27. Apparitiones, in quibus non intercedit honesta gravitas, non sunt à Deo. Ib. n. 381. *Tertullianus* in L. de præscript. C. 43. hoc signum innuit dicens: Ubi Deus est, ibi metus in Deum; qui est initium sapientiæ. Ubi metus in Deum, ibi gravitas honesta, diligentia attonita, cura sollicita, adlectio explorata, communicatio deliberata, promotio emerita, subiectio religiosa, apparitio devota, processio modesta, Ecclesia unita, & Dei omnia.

Regula 28. Quando internus instinctus, visio, vel apparitio impellit ad aliquid cum præcipitantia, inquietudine, ac quadam impatientia de eventu, non sunt à Deo. Ib. n. 384. Hanc optimam & certam regulam tradit *Richardus* in Cant. C. 7. ubi ait: Cum aliquis ad aliquod bonum moveretur facile, & cum aliqua cordis levitate, timendum est, quod huiusmodi levitas sit à carnalitate, maximè si aliquid ibi annexum sit, quod delectare humanitatem possit. Item suspecta est cordis alacritas, quando impellitur ad aliquid homo cum quadam vehementia, & impatientia dilationis. Quia Spiritus Sanctus modestus est, & tranquillus, & temperati sunt motus ejus.

Regula 29. Quando instinctus internus, vel visio operatur poenitentiam, aut alios fructus Spiritus Sancti, à Deo sunt. Ib. n. 382. & 383. *S. Bernardus* Serm. 57. in Cant. dicit: Si sensero, aperiri mihi sensum, ut intelligam scripturas, aut sermonem sapientiæ quasi ebullire ex intimis

intimis aut infuso lumine desuper revelari myſteria aut certè expandi mihi, quaſi quoddam largiſſimum coeli gremium, & uberores deſuſum influere animo meditationum imbres, non ambigo ſponſum aſſe. Quod ſi ſe pariter infuderit humilis quædam, ſed pinguis intimæ aſperſionis devotio, ut amor cognitæ veritatis neceſſarium quoddam odium vanitatis in me generet, & contemptum, ne forte ſcientia inflat, aut frequentia viſitationum extollat me, tunc proſus paternè agi mecum ſentio, & Patrem aſſe non dubito. Et Serm. 1. de Pent. Initium revertendi ad Deum pœnitentia eſt, quam ſine dubio ſpiritus operatur non noſter ſed Dei.

Regula 30. Etiaſi is, qui apparet ad ſpiritualia incitet immo etiam cum eo, cui apparet, ea efficiat, ut ſi Litanias, Officium &c. recitet, non eſt certum, viſionem non eſſe à dœmone. Idem L. CC. Diſp. 20. Art. 19. Num. 854. In hoc, inquit, caſu, orandus eſt Deus, ut illuminet ad cognoscendam veritatem, ſi bonus vel malus ſpiritus ſit.

Regula 31. Effectus, etiaſi appareant miraculoſi, in confirmationem falſitatis, aut viſionum dœmoniacarum editi, cenſendi ſunt facti opera dœmonis, aut motu proprio, aut ex pacto implicito fundato in aliqua actione ſuperſtitioſa, aut præſumptuoſa tentatione Dei. Idem L. CC. Diſp. 20. Art. 18. N. 792. dicit: Miracula Deus facit in confirmationem doctrinæ, quæ prædicatur, vel comprobationem ſanctitatis alicujus ſervi Dei.

Regula 32. Poſteſt dœmon operari ſequentia permittente Deo. 1. Poſteſt diſpoſitiones neceſſarias ponere
ad

ad hoc, ut nascantur animalia. 2. Potest morbos inferre corporibus applicando activa passivis. 3. Potest inferre damna arboribus & frugibus, aërem inficere, pluvias, grandinem, tonitrua, fulmina, & similia meteorologica excitare. 4. Ex notitia dispositionum, complexionum, & aliarum circumstantiarum probabiliter prædicere futura. 5. Ex commotione phantasie inducere ad amorem vel odium alicujus, quamvis non cogere. 6. Movere corpora ab uno loco in alium, & homines transportare in regionem longinquam. 7. Scire citò, quæ in remotissimis locis aguntur. 8. Brevi tempore eas sanationes operari, quæ natura & ars medica longissimo tempore operarentur. 9. Oculos aliosque sensus variis modis deludere, ut appareant quæ non sunt; & quæ sunt absque advertentia auferantur, & alia aliunde accepta substituantur. 10. Adeoque per illusionem sensuum potest patrare ea, quæ videntur esse vera miracula. Ibid. Art. 16. & 17.

Regula 33. Superstitio aut pactum saltem implicitum cum doemone intervenire censetur in sequentibus casibus. 1. Si quis utitur mediò ad effectum nec à natura nec ab arte ad eundem ordinatò. 2. Si ad eum obtinendum applicentur verba incognita, vel characteres ignoti, vel instrumenta aliqua characterizata, vel herbæ, pulveres, aliave simplicia cum vanis observationibus collecta, aut præparata, vel in tali die, aut hora, sive cum prolatione talium verborum, sive coram tali persona virgine, vel prægnante, & similibus; tunc si effectus obtinetur, doemoniacus est. Quia in talibus semper adest pactum implicitum cum doemone. Immo quamvis quis protestaretur, se nolle effectum illum à doemone habere, neque in earum rerum usu pactum ullum cum doemone includere, si effectus obtinetur, adhuc doemoniacus est, & protestatio illa est contraria facto. 3. Si pro obtinendo aliquo effectu sacra aliqua fiant modo indebito contra praxin Ecclesiæ. Vel si sacris aliqua profana seu vana misceantur, quæ nec ab Ecclesia nec à natura ad eos

fines sunt instituta. Tunc si effectus contingat, doemoniacus est. Ut si ritu judaico Deus coletur, si missa vel alia divina ordine inverso aut confuso celebrentur. Has enim deordinationes in contemptum religionis procurat doemon, vel si in ejusmodi sacris voces profanæ, aut res non sacræ sed vanæ misceantur; aut si quæratursacerdos tali die aut mense natus, aut ordinatus, vel tali aut tali nomine nuncupatus &c. Si aliquod istorum intercedat, & effectus obtinetur, doemoniacus est censendus. 4. Si sacramentalia applicentur cum modis seu circumstantiis indebitis. v. g. Si applicentur verba S. Scripturæ speciali aliquo charactere scripta, vel in pagina, tabula, aliove subjecto, cum aliqua vana observatione parato. Si applicentur Sanctorum reliquiæ cum aliis impertinentibus rebus, seu verbis, aut figuris ignotis. Si crux vel inversa, vel in aliquo subjecto speciali formata, vel erecta, sed cum aliquo ignoto vocabulo, aut figura associata, vel in tempore aliquo determinato, vel in loco speciali, aliave simili circumstantia inani. Si determinatus numerus crucium applicetur &c. si effectus eveniat cum aliquo istorum procuratus, doemoniacus est censendus. 5. Si alii abusus Sacramentorum aut Sacramentalium præcedant pro mediis præparandis ad effectum consequendum; ut si baptizetur res aliqua, imagines, herba, brutum &c. & iis aliquis utatur ad effectum consequendum. Si super re aliqua dicatur Missa, vel si oleo Chrismatis inungatur, ut possit postea applicari ad effectum consequendum. Si sequitur effectus cum aliquo istorum procuratus doemoniacus est censendus. 6. Si pro effectum obtinendo invocentur angeli, quorum nomina ignota sunt Ecclesiæ, vel misceantur cum illis. Si effectus obtinetur, est doemoniacus. Tria nomina angelorum sunt Canonica in Scriptura, scilicet, Michael, Gabriel, Raphael. Uriel autem in Esdra relatum non habetur pro Canonico. Cætera autem, quæ à quibusdam circumferuntur, nomina doemoniorum sunt. Ita Zacharias in Concilio Romano secundo. 7. Si philacteria seu amuleta gestentur cum aliqua Reliquia, aliove

aliove Sacramentali, sed determinata quadam veste, vel filo ligata, vel cum admixtione alterius rei improprie, vel formata in tempore, vel loco, vel aliis determinatis circumstantiis. Si effectus accidunt, dæmoniaci putandi sunt. 8. Si ad effectum obtinendum exigatur à patiente seu postulante fides aliquarum rerum, quæ revelata non sunt, sed apocrypha. v. g. quod Christus febrici laboraverit; quod Adam pluribus diebus in Paradiso terrestri manserit &c. & similia. Vel exigatur ab eodem fides, quod patraturus illum effectum habet potestatem patrandi. &c. Si effectus eveniant, dæmoniaci censendi sunt. 9. Si Missæ aliquæ celebrentur ad effectum obtinendum, sed cum quibusdam insolitis cæremoniis ministrorum, loci, temporis, candelarum, & similibus vanorum: Tunc si effectus sequatur, dæmoniacus erit &c. 10. Quando quis præviis quibusdam orationibus, jejuniis, aliisque determinatis devotionibus & vanis observationibus derepente videtur scientiam aliquam, aut plures acquirere, & de iis facile ac promptè discurrere cum antecederet eas vel totaliter ignoraret, vel perfectæ earum notitia careret. Certè à dæmone assistente id fit. Etsi enim Deus possit scientias infundere, tamen non instituit determinata media, & præsertim vana, vel cum vanorum admixtione ad earum infusionem obtinendam. 11. Si in distans producantur effectus mediante aliqua re, vel facto distante à passo, seu subiecto. Etsi enim aliqui nescio quas Sympathias admittentes dicant, naturaliter accidere, quod si absentis vulnerati frustulum panni sanguine vulneris intinctum unguento aliquo liniatur, vulnus naturaliter curetur, ego tamen ejusmodi sanationes tanquam dæmoniacas detestor. 12. Quando sanitates ab aliquibus efficiuntur, de quibus non constat habere gratiam gratis datam sanitarum seu virtutum.

Regula 34. Apparitiones etiam Sanctorum si-
ve externis oculis visibiles, si-ve internè tantum

in phantasia existentes, pro dæmoniacis habendæ sunt. 1. Si ad eas obtinendas adhibeatur aliquod factum vel dictum ex duodecim. 2. Quando apparens consulit aliquid contra fidem vel bonos mores. 3. Quando non excitant ad spirituales profectum sed ad temporalia, & inania. 4. Quando invitant ad superbiam. Ita Art. 19. L. CC. N. 850.

CAP. VI.

Regulæ Cardinalis Bona Ord. Cisterc.

De Discretionem Spirituum.

R*egula* 1. Non potest homo discernere sine lumine supernaturali à Deo infuso, an quis ambulet in Spiritu veritatis. C. 1. Ratio est primo, quia juxta Apostolum nemo novit, quæ Dei sunt, nisi spiritus ejus 1. Cor. 2. Secundo quia vocationes Dei diversæ sunt, ut eadem, quæ in uno via à Deo est, in alio sit contraria impulsui divino. Tertio, quia fraudes diaboli sunt multiplices & innumeræ nocendi artes, & laquei pene inextricabiles; idemque se quandoque transfiguret in angelum lucis. Quarto, quia affectionum nostrarum tumultuantium impetus simul moventur, ac simul currunt cum instinctibus internis, ut proin instinctus boni à pravis inter tot affectionum agitarum procellas ac tenebras difficulter discerni possint.

Regula 2. Ad unam eandemque rem modo dæmon, modo natura, modo Deus impellit. Ib. N. 3.

Regu-

Regula 3. Sanctitas personæ non tollit periculum aut suspicionem de illusione dæmonum; immo majus est de illusione periculum in sanctis, quàm non sanctis. Ib. N. 1. Ratio est, quia, cum juxta Scripturam Habacuc 1. v. 16. *Satanæ cibus electi sint*, illos præcipuè decipere ac devorare conatur, qui sanctiores sunt. Et ob hoc sanctiores cautius cavere debent, ne ab illo decipiantur. Exemplum habetur in Tertulliano, qui dum specie deceptus castitatis & abstinentiæ insanarum mulierum deliramenta tanquam veras prophetias præcipiti judicio suscipit, ex Ecclesiæ Magistro fidei hostis acerrimus factus est.

Regula 4. Discretio spirituum consistit in peculiari motione Spiritûs Sancti ad discernendum inter varios motus à quo spiritu proveniant, bono an malo, sive ad mores spectent, sive ad doctrinam; sive quis interius & invisibiliter moveatur, & excitetur, sive exterius per homines docentes & consulentes, aut per angelos sensibilibus loquentes vel apparentes. C. 2. N. 2.

Regula 5. Discretio spirituum est gratia gratis data; adeoque sanctitas personæ non est argumentum, quod polleat discretionem spirituum in se vel in aliis. Ib. C. 2. N. 3. Ratio est, quia Apostolus hanc discretionem spirituum ponit inter gratias gratis datas 1. Cor. 12. dicens: divisiones autem gratiarum sunt. Alii datur prophetia, alii discretio spirituum; alii genera linguarum. Hinc discretio spirituum non omnibus datur, sed quibus & quando vult,

vult, ad discernendos spiritus non solum in seipsis, sed etiam in aliis ad communem Ecclesiæ utilitatem.

Regula 6. Donum discretionis spirituum non infunditur per modum habitus permanentis, sed per modum motionis transeuntis; adeoque ex eo, quod aliqui sancti probentur habuisse donum hujus discretionis, non sequitur, quod illud semper habuerint. Ib. N. 3. Ratio est, quia concors est Theologorum sententia, hanc & cæteras gratias gratis datas in solo Christo extitisse per modum habitus. Idem docet S. Gregorius L. 2. Mor. C. 27. dicens: In cunctis fidelibus spiritus venit, sed in solo mediatore semper singulariter permanet, quia ejus humanitatem nunquam deseruit, ex cujus divinitate procedit. In illo igitur manet, qui omnia & solus potest. Nam fideles qui hunc accipiunt, cum signorum dona semper habere, ut volunt, non possunt, hunc se accepisse quasi in transitu ostensione testantur. *Idem. 2. Dial. C. 21.* Prophetiæ spiritus Prophetarum mentes non semper irradiat. Quia sicut de Spiritu Sancto scriptum est; ubi vult spirat; ita sciendum est, quia & quando vult aspirat. Quod omnipotens Deus ex magnæ pietatis dispensatione disponit; quia dum spiritum prophetiæ aliquando dat & aliquando subtrahit, & mentes elevat in celsitudine, & custodit in humilitate, ut & accipientes spiritum inveniant, quid de Deo sint; & rursus non habentes cognoscant, quid de semetipsis.

Regula 7. Discretio Spirituum ut plurimum solis justis & mundis corde, ac à perturbatione passionum liberis infunditur. Ib. N. 4. Ratio est, quia licet gratiæ gratis datæ etiam in malis juxta communem Theologorum reperiri possint, perturbationes tamen passionum sunt specia-

specialis dispositio animi, valde opposita luci internæ, & tranquillo de statu interno iudicio, ut observat D. Th. 2. 2. Q. 172. A. 4. Idem docent Joannes Climacus, S. Diadochus, & S. Laurentius Justinianus. L. CC. relati.

Regula 8. Eadem regulariter non reperitur, nisi in iis, qui humiles corde sunt, & variis tentationibus diutissimè probati. Ib. N. 4. Ratio est, quia, ut Sapiens Eccles. 34. ait: Qui non est tentatus, quid scit? vir in multis expertus cogitabit multa, quod potissimum locum habet circa mysticas Sancti Spiritus operationes, ejusque occultas semitas, & diversas vocationes, diaboli versutias, & intima cordis penetralia; ubi concurrit complexum tot circumstantiarum, ut per experientiam uno quasi obtutu videri, minimè verò doctrina explicari possit. Idem docet S. Laurentius Justinianus L. de Obed. C. 16.

Regula 9. Hinc autoritas eorum, qui eam tranquillitatem animi, humilitatem, aut certè per varias tentationes experientiam non habent, in hac materia non præbet solidum argumentum ad stabiliendam aut refellendam veritatem revelationum. Sequitur ex Regula antecedenti.

*C A P. VII.***Regulæ de Revelationibus**

ex Joan. Franc. Pico Mirandulano.

R*egula 1.* Is, qui certus est revelationem sibi factam divinam esse, tenetur ei credere, non secus ac Evangelio. *De Fide. Theor. 9.* Ratio est, quia alioquin repugnaret Deo.

Regula 2. Certitudo, revelationem divinam esse, habetur per speciale lumen supernaturale, exclusivum in intellectu omnis ambiguitatis aut dubii. *Ibid.* Ratio est, quia lumen supernaturale infusum non est minorum virium, quam lumen naturale circa scientiarum principia per se nota; sicut ergo lumen naturale omnem ambiguitatem in intellectu excludit, & per hoc reddit eundem certum, ita ea claritas luminis, quam Deo conferendo revelationes infundit, expellit omnem ambiguitatem, & per hoc ipsum reddit intellectum certum, revelationem divinam esse; & tranquillissimum constituit animum, ita ut nulla suboriatur cogitatio aut formido oppositi. Paulus Apostolus tantum aberat, ut dubitaret de revelatione sibi facta, ut etiam scriberet: etiamsi Angelus aliud vobis evangelizaverit, anathema sit. Sed & vidi & audivi, qui publicè contestaretur, dubitare se magis posse, an duo binarii quaternarium efficerent; itemque an totum majus esset sua parte, quam id, quod de futuris sibi revelatum fuerat, falsum esse, aut à Deo non provenisse. Idem mihi & alii de revelationibus ad se factis asseruerunt; quanquam nonnulli mentiti sint. Expertus enim sum prædictores veros, expertus sum & falsos.

Regu-

Regula 3. Si quando ambiguitas in anima prophetæ refederit, aut divina revelatio non est, aut saltem non pura & impermixta, sed vel phantasmatibus, vel tempori, vel conditioni alicui, vel rationi naturali permixta & conglutinata. Hæ ipsæ tamen revelationes à personis, quæ aliquando veras revelationes habuerunt, spirituque prophetico pollent, à falsis revelationibus facile discernuntur. Ibid. Probatur ab experientia S. Monicæ, quæ, ut S. Augustinus in L. Confess. testatur, dicere solebat, discernere se, quid interesset inter animam suam somniantem, & DEum revelantem.

Regula 4. Illi, quibus ejusmodi revelationes non fiunt, eisdem credere non obligantur. Ibid. & Theor. 14. Ratio est, quia fidelium universitatis ad alia credenda non adstringitur, nisi quæ ab omnibus credenda proponit Ecclesia, videlicet Concilium Generale, aut summus Pontifex, Ecclesia non reclamante. Theor. 8. & 14. & quia alioquin teneremur quandoque credere inter se opposita, cum revelationes nunquam pugnent inter se.

Regula 5. Similiter ad credendas eas veritates quæ ex ejusmodi revelationibus certa consequentia deducuntur, soli illi, quibus eæ revelationes fiunt, non autem alii adstringuntur. Ibid. Theor. 9. & 7. Ratio est, quia ea, quæ certa illatione ex præmissis lumine fidei vel naturæ deducuntur, virtualiter, in iisdem continentur; adeoque etiam substant eidem lumini suasio fidei, & iisdem credendorum, vel non necessariò credendorum obligationi & regulis.

Regula 6. Revelationes, etiam Sanctorum, quando ab Ecclesia proponuntur, quamvis necessario credendæ non sint, non tamen sunt temerè, sine convincenti testimonio vel argumento in oppositum rejiciendæ. Theor. 14. & 15. Ratio 2. partis est, quia si leve ac temerarium censeretur, prudentis hominis, nulla etiam dignitate insigniti, judicium falsum arbitrari, nisi evidenti id testimonio constaret; quanto magis injuriosum & multa dignum, eorum judiciis inconsulto fidem abrogare, qui aut majestate virenda, aut vitæ puritate in terris præfulgent. Ratio verò 1. partis est, quia tales revelationes ab Ecclesia non proponuntur, ut necessariò credendæ. Ita enim Gerson, Christianissimus cognomento Theologus in Declaratione compendiarie earum veritatum, quæ aut de necessitate salutis credendæ sunt, aut de sola probabilitate, aut de pietate fidei tenendæ, scribit: non omnia, quæ tradidit, vel tolerat Ecclesia publicè legenda, esse de necessitate salutis credenda, sed illa duntaxat, quæ universali totius Ecclesiæ consensu implicite, vel explicitè, vel interpretativè concurrente sub definitione judiciali tradit esse credenda. Et demum subdit; Legendas, & miracula Sanctorum, vitas Patrum, visiones devotarum personarum, recitationes & opiniones Sacrorum Doctorum. &c. suscipi ab Ecclesia & legi permitti, non ideo, quia determinet talia de necessitate salutis credenda, sed quia proficiunt ad commovendos affectus pios fidelium. Et de hujusmodi materia idem Doctor passim per sua opuscula, præsertim prima parte voluminum, eruditè, & doctè, & evangelicæ veritati & rationi consentaneè.

Regula 7. Quando dubium est, revelationem personæ eximiæ veram an falsam esse, suspendendum est judicium. Hanc Regulam Picus non tradit expressè

pressè de Revelationibus, sed de Controversiis fidei; ob paritatem tamen rationis etiam ad illas extendenda est. L. CC. Theor. 22. ait: si dubietas exoriretur, quænam partium in Controversiis fidei Evangelicæ veritati niteretur magis, nullo modo præcipitanda foret sententia. Periculosum enim, & impium, in causa fidei tam seria & tanti discriminis quidquam temerè definire. Quamobrem librato iudicio veritas, quæ se fidelium mentibus ingerat, exspectanda est; & in eo quod intercedit tempore exorandus est Deus pro impetranda discretionem spirituum. - Suspendendum proin aliquando iudicium in causis fidei controversis & ambiguis, ne laqueis diaboli irretiamur.

Regula 8. Dantur prophetiæ ac revelationes tacitè conditionatæ, quæ non semper implentur. De Prænot. L. 2. C. 6. ubi ait: Quæ conditionata est prophetia, non impletur semper. In ea enim tantum prævidetur & prænuntiatur Ordo causæ ad effectum, qui impediri ac transmutari aliis intervenientibus potest; veluti cum Jonas prænuntiavit eversionem civitatis Ninive, ita exigentibus incolarum flagitiis, quibus veluti causis per poenitentiam Ninivitarum succisis consentaneum erat, ut etiam effectus seu desolatio aboleretur. Sic & Isaias Ezechiæ mortem prædixit, affectâ morbo naturâ id volente, qui fufis prece & lachrimis vivendi spatium impetravit.

Regula 9. Prophetiæ dantur duo genera; una habetur *per lumen*, quo reteguntur antea incognita; altera *per instinctum*, quo mens movetur ad credenda aut promulganda, quæ jam antea fuerant cogitata & cognita. Ib. C. 9. Ut hæc regula bene intelligatur, Pico explicat naturam hujus *luminis*, de Prænot. L. 2. C. 1. In prophetia tria concurrunt. 1. Earum rerum, quæ revelantur, species seu notæ, impressæ vel sensibus per apparitionem,

nem, vel phantasiæ, & imaginationi infusæ; aut intellectui indicatæ. 2. Intelligentia eorum, quæ per eas notas ac species significantur, quod pertinet ad revelationem. 3. Notitia certa utrum ea significatio sit derivata à Deo; an verò proveniat à suggestionem dæmonis? hoc, quamvis etiam pertineat ad revelationem, propriè tamen pertinet ad discretionem spirituum. Sæpe ambæ conjunguntur & eodem lumine manifestantur. Et C. 2. Ille propriè Propheta intelligitur, qui visionum, apparitionumque, aut notarum menti inspiratarum significantiam per revelationem percipit, quæ sine infuso divino lumine non est. Ex defectu hujus revelationis propriè prophetæ non erant Balthasar, Pharaon, Nabuchodonosor, quibus manus in pariete scribens, vaccæ & spicæ, & statua &c. ostensa sunt. Si autem aliquando adfuerit lumen, abditas veritates intellectuales pandens, prophetia non deest, quamvis defint rerum similitudines sensibiles; infunditur enim aliquando intelligentia ex lumine absque specie sensibili, sicut Davidi, & Salomoni, & Apostolis creditur adfuisse. Et C. 3. Prophetia supernaturali lumine habetur, quo illustratur prophetæ mens ad canoscenda, quæ postmodum aliis invulgant. Hoc autem lumen intellectui per se non immanet per modum habitus, ut prophetæ semper pro libitu futura prævideant, sed inest eorum menti, ut passio quædam transiens. Deest enim Spiritus prophetiæ aliquando prophetis. Ita Elisæus de Sunamitide dicit: Anima ejus in amaritudine est, & Dominus non indicavit mihi; & Nathan quoque ad Davidem pertinere credebatur, ut templum strueret Domino quod & ipsi Regi affirmarat, donec revelatione edoctus Salomoni id munus incumbere palinodiam cecinit. D. Thomas comparat prophetæ mentem discipulo necdum, principia artis perfectè adepto, quem de singulis oporteat erudiri; aut aëri, qui nova semper illuminatione indiget. Imaginor ego ita evenire, sicut cum in obscuro jacet, subito accedente lampade illuminatur; ea recedente cæcudit in tenebris; redeunte iterum illustratur. Intellectus

lectus noster, cum fallatur plurimum per ratiocinationem ipsam atque discursum, crepusculi vicem gerere videtur ad præsentia, notis verò comparativè ad futura. Huic illud Petri consonat: *Habemus propheticum sermonem, cui bene facitis attendentes, quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco.* Et illud Michæ, *dum sedero in tenebris Dominus lux mea est.* Et C. 8. Porro huic divino lumini subjiciuntur universa, quæcunque cognosci possunt. Confirmari potest exemplo corporei luminis, cui omnia colorum genera substant, & ab eo collustrantur. Nec secus spirituale illud lumen suos quasi radios quocunque dirigere potest, cum omnia divino lumini præsentia, præstoque sint.

Regula 10. Propheta errare potest, quando lumen præfatum est tenue, aut instinctus ambiguus. Ib. C. 9. ait: Prophetæ mens duplici modo moveri à Deo ad prædicendum potest; aut enim expressa & certa revelatione illustratur, de qua locuti sumus. Aut instinctu quodam occulto ducitur, & in utroque habentur gradus. Lumen enim illud propheticum aliquando intensius, aliquando verò remissius esse potest, sicut in lumine, quod manat de corporibus, liquet. Et sane rebus majoribus, credituque difficilioribus intensius lumen requiri, consentaneum est, quàm minoribus. Quis enim ambigat Abrahamum ad immolandum filium non inductum, præterquam afflentissimo & exuberantissimo lumine, quo extra omnem dubitationem cernere posset, ita à se fieri debere, quanquam aliud sibi esse alioquin agendum naturali lumine monstraretur? Sed & ipse allocutus ego viros prævidentes sum, qui aliqua ostensa sibi clarissimo lumine dicebant; alia non adeo intenso, ut citra dubietatem certiores essent. Pro dispositione item prophetæ varia variè interdum in eis lumen recipitur. Pro rebus item, quæ aut prope aut longè, id est, cito aut tardò futuræ sunt. Inde fit, ut non uno semper modo, sed multis modis loqui & prænuntiare possint. Nec secus falli quis posset imprudens propheta, ac imprudens civis.

Si enim ille de eis, quæ in sua civitate aut villa aut domo sunt, sensibilibus iudicium ferre vellet alio sensu, quàm proprio uniuscujusque sensibilis, deciperetur. Pari modo, si de eis, quæ particulari lumine minimè monstrantur, pronuntiaret propheta, falli posset. Instinctu autem quandoque certo ducitur propheta, quandoque ambiguo, minimè videlicet discernens, proprio id an divino spiritu cogitaverit. Instinctus autem ille imperfectum quiddam est, ut ait Thomas, in genere prophetiæ, & augeri, uti de lumine diximus, & minui potest, cum ipsum instinctum interdum etiam humanæ patiantur mentes, quemadmodum XIImo in Genesin volumine scribit Augustinus; quem si bonus alioquin & verus propheta ambiguè quandoque sequeretur, atque ob id deciperetur, statim corrigeretur à Domino. Exemplum legitur de Nathan propheta, qui cum proprio spiritu Davidi consulisset, ab illo prius ipse consultus; an construeret templum? construendam omnino, quam excogitaverat domum Dei, correctus mox ab illo recantavit. Quamobrem de Prophetis loquens magnus ille Gregorius scribit: Ne tamen error ex hoc possit accidere, per Spiritum Sanctum citius correcti ab eo, quæ vera sunt, audiunt, & semetipsos, quia falsa dixerint, reprehendunt. Ob duplicem igitur hunc motum dupliciter propheta pronuntiant, expressa revelatione scilicet, & instinctu, ac pro intensione remissioneve vel luminis vel instinctus; quanquam hi qui ad prænuntiandum populis futura deliguntur propheta, clarissimis revelationibus illustrentur, quo fit, ut audacter atque intrepidè pronuntient. Scandalum enim & præjudicium majus esset, si falsitas publicè doceretur, nec si postea palinodiam canerent, omnes eam intelligerent, qui asseverationi interfuere.

Regula 11. *Revelationes de objectis curiosis tanquam suspectæ & dubiæ habeantur.* Ratio est, quia ea, quæ videntur curiosa, aliquando ob utilitatem publicam aut privatam, quamvis non propatulam, revera revelata sunt sanctis;

sanctis; plerumque autem, objecta veræ revelationis non fuerunt. *Picus de Prænot. L. 8. C. 5.* sic habet. Non frivola & inania, nec passim & frequentissimè, aut ab omnibus, nec quacunque ex causa, ut præsciantur, à Deo, vel angelis postulanda sunt. Quando aliqui, ex eo, quod legant prophetis, & aliis Sanctis particularia multa v. g. de statu regum & populi revelata esse, Dei afflatu prænosse affectant, sibi imputent, si decipiantur. Singularia quippe vel temporis alicujus, vel hominum privilegia ad omne tempus, vel ad quoscunque homines transferri æquum non est. Froenanda proin curiositas est, & ea, quæ vel in sacris Litteris, vel statutis Ecclesiæ, vel Theologorum doctrinis, vel sanis philosophorum dogmatis, vel civilibus legibus, aut medicinæ præceptis reperiuntur, non importuna curiositate supernè quærenda sunt. Pudeat homines in religione Christi quæcunque minutula per revelationem rimari, cum etiam apud Ægyptios gentiles id nefas esse putatum sit. Rescribit Jamblichus ad Porphyrii Epistolam pro Anebone Magistro: Sacerdotes Ægyptios de rebus exiguis divinam intelligentiam non interpellasse, sed de iis, quæ ad purgationem & salutem animæ pertinerent. Et sane, quæ nec conducunt ad bene beatèque agendum, aut quæ multo post tempore futura sunt, postulanda non sunt, ut præsciamus; sed ea tantum, quæ ad salutem pertinent, de quibus alioquin ex sacris litteris, vel aliorum consilio, & litterariis monumentis exactè erudiri non possumus, tamen ea, quæ posteritati futura sunt, non excludamus. Subeat Christianorum mentes pudor eximius, dum nimia anhelant futurorum cupidine, & prænoscenti magis, quàm propriæ salutis æstuant siti, quando Jamblichus gentilis censuerit, Deos suos oculere futura tum, cum virtus exercenda esset. Si hoc ille vidit in tenebris, nos in luce non videbimus? Quanquam minimè sacrilegium putaremus, si id quis humiliter peteret sub præfatis conditionibus, ac dum urgens esset necessitas, nec adesset, qui divinis revelationibus illustraretur.

Regula 12. Revelationes, quæ ex uno capite dubiæ ac suspectæ sunt, ex aliis indiciis dijudicandæ sunt, veræne an falsæ sint. Picus L. CC. sic habet: Quoniam verò de particularibus non est scientia, nec commodè sciri potest, quinam sint divinis hauriendis afflatibus idonei, quibus nos videlicet concedamus, idcirco ad dubiarum revelationum regulas descendamus.

Regula 13. Revelationes veræ à falsis ex seipsis non facile discernuntur sine indiciis extrinsecis, ex conditione personæ & dispositionum, aut sine discretione spirituum. L. 9. de Prænot. C. 1. sic habet: difficillimum est in hac re iudicium; communicant enim sæpe cum divinis prænotionibus naturales, cum superstitiosis curiosæ, ex quibus non jam mixtio resultet atque confusio, verùm nostri potius oculi mentalis hallucinatio; & anima existimare potest, percepisse ab angelis, quod ipsamet ex seipsa finxit, vel somno præpedita, vel nimio amore obcoecata, vel ardentioribus odiis affecta, vel corporalibus morbis hallucinata. Hinc regulas constituere oportet, quibus divina ab humanis secernantur. Perpendenda igitur revelantis conditio, ipsa natura revelationis & ejus proprietates; utrum in aliis genuinis revelationibus reperiantur, & vita & mores personæ, dein quæ patiatur extrinsecus, affectiones videlicet &c. sed exactius discretione spirituum secernuntur.

Regula 14. Revelationes personarum, in quibus deprehenduntur causæ propinquæ fraudum aut illusionum, & ipsæ pro suspectis habeantur. L. 9. Prænot. C. 2. Tales autem personæ sunt 1. qui nimia macie confecti cholera nigra laborant, aut senio macerati ad extremam decrepitam pervenerunt, nisi in iis multa sanctitatis indicia præ-

præcesserint. Ratio est, quia tales quandoque videre sibi videntur, quæ non sunt. 2. Qui veræ Religionis exortes sunt, ut gentiles. Quia tales patent illusionibus dæmonum. 3. Quorum mores fidei non respondent, præsertim si soleant efferri superbia, si dilabantur voluptate, si ducantur avaritia. Quamvis enim & mali homines aliquando vera & magna prædicare possint, rarò tamen id evenit. Quapropter in istis semper fraus metuenda est. 4. Qui aliàs se monstrarunt esse judicii præcipientis non recti ac imprudentis. Nam qui nimis avidus, minusque consideratus & præceps in aliqua re est, sive ea ad irascibilem sive ad concupiscibilem pertineat, verendum ne ita in iis, quæ ad intellectum & ad divina spectant, pariter ruat, & ex imprudentia prolapsus offendant. 5. Qui temperatione corporis, morbo, aut studio vicini aut proni sunt in phrenesin, aut passiones phantasticas. Nam & ægroti multi, & phrenetici, & ob intensiorem animi exorbitantes vidisse se quandoque putant & audivisse, quæ nunquam oculis vel auribus hauserunt; sicque ex multis ac vehementioribus phantasiis hallucinantur. 6. Qui vehementi animi impetu præditi vel ardenti amore vel odio macerantur, aut novitio fervore subito abripiuntur. Nam & iis, qui novitio quodam fervore Deo famulantur, ob fixas rerum imagines, quibus meditandis ad pietatem excitari cupiunt, vana pro veris ostendi possunt, & à dæmone, & à seipsis illudi; maximè si præter Magistrorum Dogmata habenas laxent; ita permittente Deo, ut in posterum cautiores fiant, vel ut piaculum eluant. 7. Qui in somnis vident, quæ fervidè amant. In somno enim potissimum periculum inest, ne ea, quæ interdiu cogitavimus, *tempore nocturno reddat amica quies*. Et in amatoriiis rebus præsertim id accidit, ut qui amant, sibi somnia fingant. Quod & consonat rationi; cum nulla in nostro animo regnet affectio animi imperuosior amore. Quamobrem eis, qui ferventiori amoris impetu feruntur etiam ad res non malas, periculum imminet, ne affectu nimio hallucinentur. Dum enim vo-

luntas nimium propensa est, aberrare iudicium potest. 8. Qui aliorum consilia respuunt. 9. Qui de omnibus se à Deo per revelationem erudiri præsumptuosè cupiunt. 10. Qui tribulationes indignanter ferunt. 11. Qui singularitatem vitæ, & in vestitu sequuntur, nulla speciali utilitate spiritali inducti. Quia hæc omnia sunt signa superbix. 12. Qui delectantur mendaciis. Talium, etiamsi prædictiones aliquæ veræ sint, omnia, quæ effantur, aut pro falsis, aut de falsitate suspectis haberi debent. 13. Si sit novitius in visionibus percipiendis, nec antea unquam de illusionibus tentatus fuerit; cum enim nullus sit, quem dæmon non aggrediatur, verendum, ne decipiatur in principio; maximè cum per experientiam & collationem plurium visionum non potuerit sibi comparare regulam, dignoscendi visiones veras à falsis. 14. Si sit Spiritus instabilis, vagi, turbulenti, ac inquieti. Quia Spiritus Domini non solet quiescere, nisi super quietum & humilem. Et ea est proprietas recepti in animo Spiritus, ut animum avocet à terrenis ad cœlestia, eaque pace quiete & tranquillitate animum perfundat, quam mundus dare non potest. Hucusque Pico.

Regula 15. Revelationibus virorum majori confidentia assentiendum, quàm mulierum. Has enim, ne publicè in Ecclesia docerent, vetuit Apostolus; & rationis iudicium, quo resistent illusionibus, in viris firmitus est.

Regula 16. In antiquioribus prophetis magis attendendum erat ad mores eorum, quàm ad dicta & dogmata; in istis verò post confirmatum Canonem ad dogmata magis, quam vitam loquentis inspiciendum est. Quia antiquis temporibus non dabatur hominibus alia regula discernendi veras revelationes à falsis, nisi autoritas loquentis. Nunc autem post constitu-

tam

tam veritatis regulam licet prius inspicere, an ea, quæ proferuntur, prioribus consonent? quàm declarent vetera, quàm necessaria, quàm utilia, quàm bona suadeant?

Regula 17. In revelationibus inspiciendum, si constans ipsa revelatio fuerit, si sacris consona libris, si ad honorem Dei & hominum salutem pertinet, si non abhorreat ab eis visionibus, & ab eo scribendi loquendique modo, quæ probatis viris ab Ecclesia attribuuntur, si similitudinem gerat cum eis de quibus non dubitamus. Quod si à consueta revelationum formula recedat, aut nova sit, aut & quidpiam insolitum referat, iudicium suspendendum est, & examini maturiori temporique subijciendum. Prænot. L. 9. C. 3. Sic & Jacob, cum de somno Josephi sermō haberetur, non præcipitabat sententiam, sed, ut Scriptura loquitur, Pater rem tacitus considerabat. Et B. Virgo, dum ab Angelo salutaretur, non continuò assensum præbuit, sed cogitabat, qualis esset ista salutatio. S. Ambrosius quoque non tulit præceps iudicium in revelatione sibi facta de Corporibus Martyrum Gervasii & Protasii. Ita & S. Antonius Eremita monebat suos, ut, si illis offeretur visio, audacter requirerent, quisnam esset, & unde venisset, qui apparet; si enim esset apparitio Sanctorum, subito timorem ex angelica consolatione convertendum in gaudium; secus, si diabolica foret tentatio, ex percontatione evanituram.

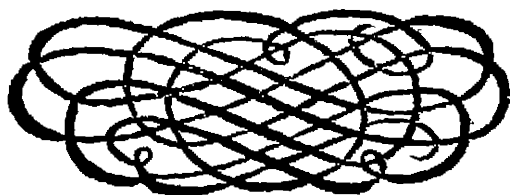
Regula 18. Quando revelationes diversarum personarum inter se contrariantur, eæ præferendæ, quæ scripturis, sensui Doctorum, & rationi magis consentiunt, maximè si sint personarum sanctitate & discretionem spirituum illustrium. Quod

si verò ambæ personæ sanctæ sint, & expertæ; suspendendum iudicium, vel quod cuivis libet, sentiendum. Prænot. L. 9. C. 4. Ratio prioris partis est, quia cum dæmon semper suis mendaciis nitatur invertere opera Dei, non propterea revelationes probatæ rejiciendæ, quod dæmon suis illusionibus contradicat. Ratio verò posterioris est, quia v.g. circa Revelationes S. Catharinæ Senensis, & S. Brigittæ de Conceptione B. V. quæ dissentiant inter se, difficile est scire, quæ ex his duabus vera aut falsa sit.

Regula 19. Revelationes, quæ non manifestè propriam vel communem utilitatem præferunt, vel rejiciendæ, vel severiori examini subjiciendæ sunt. Ib. C. 5.

Regula 20. Nulla in particulari Regula excitari potest ad stabiliendam revelationem veram, à Scripturis vel Ecclesia pro vera non receptam, quæ aliquando in particulari casu non fallat, aut non fallere possit, præter eam, quæ habetur ex discretionem spirituum. Ib. C. 6. Ratio est, quia dantur innumerae deceptiones hominum vel dæmonum, etiam ubi non est locus suspicioni de fraude; secundò quia ipsæ Regulæ Sanctorum sine discretionem spirituum non sufficiunt. S. Antonius visiones veras à diabolicis distinguebat, quod istæ fierent in formis truculentis & relinquerent terrorem. S. Monica eas discernebat sapore quodam interno. S. Catharina Senensis retulit, se hoc à Deo signum accepisse discernendarum mentis visionum. Si dæmon in forma lucis seu angeli, aut ipsius Christi, aut Sanctorum in mente quorundam transformaret se, primò exoriturum in mente

te gaudium & alacritatem; id verò mox evaniturum, & successurum toedium obortis etiam tenebris & stimulis. Econtra si à Deo visitaretur anima, primo aspectu oriturum sanctum timorem, & cum eo pariter gaudium & securitatem; permanfurumque illud in mente gaudium cum fame virtutum. Sed procedente opere ipsamet manifestavit, alacritatem illam non esse sufficiens signum, nisi ardenti virtutum desiderio & humilitate perfunderetur anima, & in divinæ charitatis fornace exureretur. Itaque, si alacritatis ferventiorisque virtutum amoris fieret accessio, divinas à dæmoniis discernebat. D. Bernardus intimo quodam afflatu eas sentiebat, quando simul sibi aderat divina virtus ad patranda miracula & operandas sanitates. Apud Severum legimus, cum S. Martinus sensisset, adesse Domini virtutem, Catechumenum ejus orationibus à mortuis suscitatum. Alii illam internam discretionis spirituum vim vocant *illuminationem experientiæ*, alii *lumen propheticum*, alii *sensum divinum* minus sensibilem, ut Origenes contra Celsum; alii *inspirationem intimam*, alii *consilium*; alii aliter, ut apud Gregorium, Cassianum, Augustinum, Athanasium, Hugonem, Gerfonem, & alios legere est.

CAP. VIII.

Regulæ R. P. Joannis Thomæ Castaldo
de Alaffio, Ord. Præd. & Inquisitionis Romanæ
Qualificator ac Consultor.

Hic Author edidit Romæ 1650. tres Tomos in Fol. de Potestate Angelica, ubi tradit sequentes Regulæ.

Regula 1. Non est certum signum, nullam intervenire operationem dæmonis, quando invocatur nomen Divinum, vel JESU. T. 1. Dist. 1. Q. 1. Art. 5. Dub. 1. ubi sic de Discretionem miraculorum scribit: Etiam magi nomen DEI & JESU immiscent in suis superstitionibus, ut facilius credantur. Narrat Baronius ad annum 56, Judæorum Exorcistas & Magos usos fuisse adversus dæmones nomine JESU instar Apostolorum. Et ad annum 60. narrat, Lucianum Epicureum annulum accepisse ex quadam Cruce contextum, quo erat securus adversus prævos dæmones &c.

Regula 2. Miracula dæmoniaca à divinis discerni possunt, 1. ex *efficacia* virtutis, quia signa aliquando fiunt circa ea, ad quæ virtus naturalis se non extendit, ut est suscitare mortuos. 2. Ex *utilitate* signorum; quia signa per bonos facta sunt de rebus utilibus, ut in curatione infirmitatum & hujusmodi: signa autem per malos facta sunt in rebus nocivis vel vanis, sicut quod volant in aëre, vel reddunt membra hominum stupida. 3. Ex *sine*, quia signa bonorum ordinantur ad ædificationem fidei & bonorum morum. Sed signa malorum sunt in manifestum nocumentum fidei & honestatis.

Regu-

Regula 3. DEus concurrit nonnunquam cum pravis hominibus ad miracula non solum, quando ea dirigunt in confirmationem veræ fidei, sed etiam quando iis abutuntur ad vanitatem & usum malum, dummodo non ea ordinent in confirmationem doctrinæ falsæ. L. CC. Art. 5. Quæstioncula 1. sic habet: Quod DEus concurrat cum Prophetis pravis supernaturaliter, ordinantibus id ad pravam finem vel proprium commodum, conceditur. Non enim mirum est, aliquid fieri à Deo media creatura, & ab hac ordinari ad pravam finem - per hoc tamen Deus non concurrit ad malum illud, ut causa particularis, sed ad miraculum ipsum, ad quod Deus concurrit ut instrumentum; at ordinaret ad pravam finem per actum, cuius ipse est causa principalis; at Deus tantum concurrit ut causa universalis. Moura pluribus probat, peculiariter D. Thomam 2. 2. Q. 178. a. 1. ad 3. & 1. Cor. 12. Lect. supponere, à malis posse fieri miracula, dummodo ad confirmationem suæ falsæ doctrinæ non dirigantur.

Regula 4. Etiam si visio videatur præseferre ab initio finem bonum, potest nihilominus provenire à dæmone intendente finem exitialem. Ib. Art. 5. *de fine visionis.* Et confirmat hoc exemplo. Ita, inquit, successit Beato Jordano Generali secundo Ordinis nostri, febribus acutissimis laboranti. Erat Cœnobii Prior quidam, qui aliquando Medicinæ operam dederat. Is sciens Jordanum in morbo sibi esse rigidissimum, dixit: Pater, oportet ægrotum se medico subicere. Quapropter, licet sis Religionis caput, mihi te subdas, & obedias necesse est. Annuit venerandus Pater humiliter. Igitur præter consuetudinem Ordinis super plumas quievit, ut Prior jusserat. At nocte diabolus formam præferens angelicam apparuit dicens:
O in-

O infelix, quale Ordini tuo & fratribus exemplum præbes? Sed non est tui Deus in finem oblitus, qui ad te corrigendum me misit. Surge igitur è grabato, & terræ protinus supplex inhæreas. Statimque Diabolo evanescente Jordanus in terram corruit, & sic jacens, postquam illuxit, à Priore & Fratribus invenitur. Quem Prior severè corripuens coegit in strato decumbere. Sequentē nocte iterum Diabolus pristina formâ assumpta adstitit, & durius quàm antea redarguit, velut inobedientem; moxque in solum ipsum desilire præcipit. Quem cùm mane Prior in solo jacere conspexisset, asperimè increpavit; & quia tantam membrorum debilitatem contraxerat, sicque humores indurati fuerant, ut vix spiritum haberet, jussit ipsum stratum ascendere. Tertia nocte diabolus ut prioribus apparuit; sed vir sanctus in faciem ejus exspuens eum fugavit. Dæmon enim intendebat inhabilem reddere Jordanum ad prædicandum, cum innumeros fere peccatores converteret.

Regula 5. Si apparitiones miraculo non confirmantur, vel sine lumine dicto divino, suspendenda est sententia. Ib. §. unde veniat visio. Sic egit Jacob, somnia sui filii tacitus considerans. Debent autem esse vera miracula, non mira tantùm, quæ dæmones ipsi possint efficere V. Reg. 9.

Regula 6. Si revelatio aliis indubitatis revelationibus confirmetur, prior redditur indubia. Ib. ita fuit revelatum Papæ Liberio ac Patritio & ejus uxori eadem nocte de Ecclesia ædificanda in Colle Exquilino; & fundatio Religionis de Mercede fuit simul revelata Arragonum Regi, S. Raymundo, & S. Petro Nolasco. Dixi *indubitatas*. Quia potest dæmon revelationem fictam repetere, vel alià etiam falsà primam conari stabilire.

Regula 7. Si revelationes diversæ ad invicem opponantur, omnes suspendendæ, nec præcipitanda sententia. Ib. ratio est, quia interdum diabolus conatur veram revelationem per falsam eludere; & quandoque DEUS dæmoniacam per veram vult eliminare.

Regula 8. Certum est, dæmonem etiam timoratiſſimis quandoque illudere. Ib.

Regula 9. Revelationes non publicentur, antequam à Sede Apostolica examinentur. Ib. *subdubium*. Leo IX. in Bulla, *Supernæ*, relata à Pegna in fine directorii jubet, ut inspirationes non approbentur, aut populo publicentur, antequam à Sede Apostolica examinentur; concionatoremque contrarium facientem privandum ducit munere; rursusque subiectum excommunicationi Pontifici reservatæ decernit, nisi sit periculum in mora, de quo Suarez de Censuris D. 22. S. 6. N. 8. In Capite autem, *cum ex injuncto*. Concil. Later. præcipitur, ut non nisi miraculo vel scripturæ testimonio probatæ recipiantur. Quod prædocuerat D. Thomas ad Romanos decimo lectione secunda; & interpretandus est de miraculis evidentibus, & indubitabilibus patratis ad illum specialem finem; ita quod nulla tergiversatione possit celari, vel dubitari, an sit à dæmone, vel à casu in talibus circumstantiis.

Regula 10. Revelationes non sunt admittendæ, nisi probatæ miraculo, aut Scripturæ testimonio. Patet ex Reg. 9.

Regula 11. Revelationes, cum & ipsæ sint miracula, non sunt admittendæ sine sufficienti necessitate, ac fundamento. Ib.

Regula 12. Revelationes etiam virorum, quorum vita & doctrina ab Ecclesia probata est, non habent authoritatem irrefragabilem, sed tantum probabilem, cui quisque absque fidei periculo valeat contraire; immo & absque temeritatis nota, & absque peccato mortali duriæ, seu incredulitatis. Ib. ex Cajetano T. 2. Tr. 31. C. 1. & C. 5. concludit, in revelationibus non tam attendendum esse ad pietatem materiæ illarum, quam ad Patrum doctrinam; contra quam si convincantur fieri, angelum Sathanæ, vel phantasias, aut figmenta sapientibus ingerere videntur. Et loquebatur expressè etiam de revelationibus Brigittæ. De cujus & Beatæ Mechtildis revelationibus sic scripsit *Baronius* Tom. 8. in vita Gregorii & Phocæ. *Veneror quidem, & colo, ut par est, sanctas ipsas; sed de revelationibus ipsis factis, vel potius ipsis adscriptis, ea duntaxat recipio, quæ Ecclesia recepit* - immo addit, ipsas proferre pugnantia inter se, & cum veritate catholica. Nec multum distat *Suarez* cum Tom. 3. in 3. D. 35. S. 2. & 4. sic prodit: *Revelationes fœminarum non cogunt nos, ut eas veras esse credamus*. Tractat autem de quodam affirmante, flagella quæ Christus passus est, numerum quinque millium excessisse. Dein licet D. 2. S. 5. §. 3. simpliciter approbet ut certas revelationes B. Brigittæ; tamen D. 36. S. 4. in dubio, an Christus nudus pependerit in Cruce, relatâ opinione negativa ex Brigitta, affirmativam sequitur. Tandem *Cajetanus* supra C. 1. ait: Revelationibus contentis in sacra pagina & Decretalibus fidei inhæremus tanquam necessariis; ita quod se hæreticum probat, qui pertinaciter alicui eorum adversatur. Revelationi autem factæ Sanctis, quorum doctrinam Ecclesia suscipit, tanquam probabilibus inhæremus, ut D. Thomas, & Augustinus scripserunt, & magistra rerum experientia quotidie testatur.

Regula 13. Revelationes particulares, quæ non spectant ad communem Ecclesiæ statum & utilitatem, nec fuerunt traditæ ab Apostolis & Prophetis, Ecclesia approbante, nequaquam sub objecto fidei Catholicæ continentur. Ibid. D. 2. Q. 1. a 5. Controv. 6.

Regula 14. Revelata particularibus personis, etsi supernaturalia sint, ut v. g. si alicui revelaretur, quod ex merito Christi angeli consecuti sint gloriam, non spectat ad assensum fidei virtutis Theologicæ. Ib.

Regula 15. Non est idem specificus assensus, quo assentimur catholicis veritatibus supernaturalibus ac assensus ille, quo quis adhæret veritatibus facta particularia concernentibus. Ib.

Regula 16. Hujusmodi revelationibus ad communem Ecclesiæ statum non spectantibus planè tamen intellectum determinantibus assentitur homo per lumen supernaturale fidei particularis, quod est intellectui infusum non per modum habitûs, sed per modum actus.

Regula 17. Revelationes foeminarum inprimis suspectæ sunt. Ib. a 5. Controv. 5. §. signa ex parte personæ. Ubi ait: Foemineus sexus vehementibus æstibus passionum abundat, quare quod à passione proficiscitur, à Deo credunt provenire. Præcipuè cavendum à revelationibus foeminarum gar-

ricularum, & earum quæ volunt viris dominari, & sunt laudis cupidæ, aut cervicosæ; & præcipuè si interior spiritualis superbia in illis latitet. Plures alti cedri Libani revelationibus foeminarum ceciderunt, ut Tertullianus. Quantos literatos & pios sæculares & Ecclesiasticos traxerat illa Soror Julia Neapolitana, prædicans, secum coeuntes, quia erat in statu perfectionis, non peccare! cujus exemplum simile prodit D. Thomas Opusc. 64. sicut & similis historia successit Florentiæ his annis & alibi in hoc nostro sæculo. Quantos deceperit Magdalena de Cruce Cordubensis suis demoniacis revelationibus, & Ulyssipone Maria de annuntiatione, Anna Rodriquez & similes aliæ dicant qui inspexerunt adhuc viuentes. Exemplum aliud prodit de la Torre his temporibus de quadam foemella, decipiente suis falsis visionibus insignem virum Litteris & Sanctitatis opinione fulgentem. In regno Perueni, inquit, extitit quidam Franciscus de Cruce, Doctissimus Theologus, ac ante, ut videbatur, egregiis virtutum ornatus dotibus. Hic factus familiaris cuidam foeminæ, quæ se edoceri ab angelo magna mysteria jactitabat, quæque extra se interdum rapiebatur, aut rapi simulabat, sic ei devinctus, sic credulus, ut de magnis Theologorum quæstionibus consilium & decisionem peteret, prædicans, eam Deo valde charam, & Dei revelationibus plenam. Ac tandem vel credens revelationibus acceptis ab illa sua prophetissa, vel ipse apparitionibus demoniacis illusos in impia & insanissima dogmata prolapsus est. Aiebat se Regem futurum, & Pontificem summum &c. Simile quid evenit his annis in Urbe Romæ. Presbiter quidam, Barbonius appellatus, eò quod nutriebat barbam longam, à quadam Tertiaria D. Francisci falsis visionibus ita seductus fuerat, ut crederet & publicaret universo orbi cum maxima commotione Procerum Ecclesiæ, Pontificem Urbanum intra paucos dies moriturum, qui tamen supervixit pluribus annis.

Regula 18. Suavitas interna, quæ sentitur in revelatione, non est omnino certum signum, eam esse divinam. Ib. Art. 5. *Subdubio*. sic habet: Guilielmus. Part. 2. de Universo C. 142. fatetur, diabolus per solam suam naturalem præsentiam familiaritatemque, quatenus angelus est, jucundissimam, excellentissimamque consolationem posse infundere, & ut loquitur, placorem fere inexplicabilem, de quo inexpertus dicere possit: Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit.

Regula 19. Etiam in ipsis colloquiis cum Deo habitis ac veris revelationibus potest dæmon quandoque immiscere falsa. Ib. sic habet: Supponendum est, DEum esse fidelem, qui non patitur nos tentari supra id quod possumus, sed vires confert ad resistendum dæmoni illudenti; ut quantumcunque conetur decipere non tamen faciat illulum peccare, absque suo libero consensu. Licet, notante Medina 1. 2æ. ex documento 2. S. Vincentii, non obstat, quin Deus quandoque saltem in poenam permittat diabolo facultatem augendi consolationem & moraliter & per modum illuminantis falsissima & periculossima sentimenta, ut ipse loquitur, in anima imprimendo, etiam in colloquiis habitis cum Deo à personis quantumcunque recollectis & Dei obsequio mancipatis, quod S. Thomas tremendo exemplo exponens dicta verba Pauli, *Transfigurat se* &c. illustrat.

Regula 20. Ex probitate vel improbitate vitæ non potest sumi certum argumentum, revelationem esse divinam, aut dæmoniacam, aut vicissim. Ibid. Aliqui, inquit, signum assignant ad credendum revelanti, divinitus fuisse illustratum, si bonæ vitæ fuerit. Non est tamen dubitandum, timoratissimis etiam interdum illudere dæ-

monem, sicut ex adverso nequissimis eorum suas Deus exhibet revelationes, ut de gratiis gratis datis dictum est. Balaam & Cayphas prophetarunt, S. Vincentius in Prælect. Spirit. sic ait: Non habeas magnam existimationem visionum, revelationum, & apparitionum. Ista enim nonnunquam fieri solent hominibus sceleratis.

Regula 21. Non est certum signum revelationis divinæ, si persona, cui fit, eam intelligat, aut dæmoniacæ, si eam non intelligat. Ibid. Certum est, inquit, hoc signum non esse adæquatum, cum quandoque dæmon etiam loquatur cum perfectè penetrantibus ejus manifestationes; & quandoque DEUS loquatur per non penetrantes.

Regula 22. Revelatio non est habenda divina, quando in ea intervenit inordinatio naturæ, vel species mali. Ibid. Aliam, inquit, assignant regulam Chrysostomus, & D. Thomas 2. 2. Q. 172. a. 3. C. scilicet revelationem non esse divinam, si malum immisceatur in factò, vel habeat speciem mali, ut si in Ecstasi vel alienatione à sensibus aliqua inordinatio naturæ interveniat, ut in furiosis & arreptitiis contingit. Ubi Cajetanus ait: Alienatio in Prophetis non fit cum aliqua inordinatione honestatis aut mentis: unde infert, si fiat cum vehementi cordis saltu, vel cum denudatione pudendorum, non est à Spiritu Sancto.

Regula 23. Quando id, quod inspiratur, vel revelatur, habet rationem mali dispensabilis, non est universim à dæmone. Ibid. Patet in Samsone, & in sanctis foeminis approbatis ab Ecclesia, quæ ex inspiratione divina se interfecerunt, ut docet S. Thomas 2. 2. Q. 59. a. 3. ad 2. Nequaquam autem revelatio est pro dæmoniaca habenda.

da, si duntaxat præferebat stultitiam vel furorem. Sæpe enim DEUS præcipit suis Prophetis, quæ oculis hominum stulta apparebant.

Regula 24. Revelationes concernentes directionem principum longè suspectius habendæ, & severius examinandæ sunt, quàm aliæ. Ibid. Peculiari, inquit, indagine scrutandæ sunt visiones ad favorem principum dominantium emanatæ; facile enim credi possunt ad aucupandam illorum gratiam & ob proprium interesse venditatas. Ideo rigorosè infrascriptæ revelationes Regum & Principum interpretandæ sunt. Patet inprimis hanc descriptionem verificari in ea, quam describit Moura §. 41. de Joanne III. Lusitanæ Rege ex vulgatissima fama, præcipuè apud illius tempestatis nobiles & Dynastas & Augustinianos Patres; apparuisse videlicet illius animam cuidam ejusdem Ordinis Monacho, nomine F. Ludovico de Moura, quem ita terruit ea visio, ut ipse dicebat, ut ad vitæ forsan discrimen detulerit. Cui Monacho plura revelavit, ut suo nomine Reginæ Catharinæ conjugii renunciaret, dato prius in veritatis signum secreto quodam, quod à solo utroque conjugio sciri poterat. Cuncta fere eò reducebantur, ut regni clavum, quem Regina à se dimiserat, omnino assumeret: insuper ut Confessarium, cui ipsa peccata fatebatur, dimitteret; idemque faceret Nepos Rex Sebastianus puer. Dein retulit, se in eo statu esse, ut jam fidelium suffragiis non indigeret. Commendavit tamen, ut pro fratris sui & principis Eduardi animabus centum Missæ persolverentur, & ut quinque foeminæ in matrimonium collocarentur &c. &c. Fuit tamen præfatus Monachus examinatus à Regio Consilio, Jurisque ac Theologiæ peritis, & reprobatus eo præcipuè titulo, quod à dæmone illusos existimaretur, vel proprio interesse ductus. *Paramus de Orig. Inquit. Q. 10.* quandam describit foeminam Tertiariam cujusdam Ordinis, Lusitanam, Sanctam appellatam & communiter existimatam, utpote Epistolis etiam à Gregorio

rio XIII. commendatam: Eo, inquit, hæc religiosa foemina sua consilia dirigebat, ut si ad exitum perduceret, fieri non posset, quin Hispaniam perturbaret; Cum enim satis authoritatis & fidei simulata sanctitate sibi comparasset, moliebatur, Lusitanum Regnum, quod in Philippi secundi potestatem devenerat, in pristinum statum revocare.

Ad hanc Castaldi Regulam pertinet, quod legitur in Vita *P. Ludovici de Ponte*, qui erat Director Mariæ de Escobar, Revelationibus claræ. Cum enim hæc sæpe ab eo peteret, ut aliqua intimaret Regi ratione aulicorum, eò quod diceret, sibi angelum talia monentem apparuisse, nunquam credidit, quamvis aliàs magnam suæ vitæ partem in conscribendis ejus piæ foeminæ revelationibus insumpserit.

Regula 25. Examinandum, an revelationes, quæ adscribuntur Sanctis, veræ sint, & utrum ab ipsismet Sanctis affirmantur esse à DEO. Ibid. Sic in antiqua S. Francisci Ordinis Historia typis excusa referebatur, auditum esse ex ore S. Francisci, Regnum Lusitaniæ Castello Coronæ & Imperio nunquam conjugendam fore. Quæ prophetia, ubi eventus eam falsam esse demonstravit, coëgit illum Ordinem, ut de novo illam historiam ederet, absque revelationis illius mentione.

Regula 26. Etiam à revelationibus ab Ecclesia approbatis licet recedere cum fundamento & ratione. Ibid. Art. 5. Controv. 8. ait: Philippus *Morneus* progressu 59. ait: Gregorius XI. moribundus anno 1370. Cardinalibus consilium dedit, ne revelationibus amplius præbeant fidem; quandoquidem à Brigitta & Catharina deceptus tam infau-
sto omine iter assumpserit. Ex dictis patet, plures esse veras re-
velationes ab Ecclesia approbatas quæ tamen approbatio non fa-
cit

cit eas esse de fide, ut ait *Vasquez*. Tom. 2. in 3. Disp. 17. C. 6. nec enim Ecclesia eas ut infallibiliter approbat, sed ad hoc, ut tanquam piè, inquit, & absque ulla superstitione prudenter à populo recipi possint & observari. Unde ait Gravina: Ecclesia probabilitatem earum proponit, & nihil in contrarium inventum fuisse: liberum est tamen, illis non stare. Sicut & dum tot Pontifices Doctrinam D. Thomæ approbarunt, non illam ad fidem spectare decreverunt; aliàs nullus posset illi adversari. Id declarant mirificè Salmanticenses, Biescas, de S. Thoma, Nazarius, Gravina, Arauxo, & alii plures in Apologiis doctrinæ divini Magistri. Quod autem peccatum committat, qui revelationes particulares præfatas à Sede Apostolica approbatas non recipit, aut ab illis dissentit, non est manifestum apud omnes. Henricus de Hassia in Genesin, & Sybille Decade 1. Q. 3. nullum credunt committi peccatum; immo talibus revelationibus nullam fidem adhibendam, neque pro veris acceptandas esse indubitanter, sed nec esse ullum præceptum Ecclesiasticum illis credendi. Contrarium tenet Delrius & Arauxo; etsi namque nullum præceptum imponatur ab Ecclesia; adest tamen divinum & naturale præceptis, illis tanta diligentia semel adhibita à Sede Apostolica approbatis non dissentiendi; aliàs impudenter & temerè agit, qui illas pro suo arbitrio absque alio fundamento rejicit; temeritas quippe vitium est. Hucusque Castaldus. Quæ tamen ex Mornæo refert de Gregorio XI, non sunt liquida, ut annotatur à Roncaglia in Notis ad Hist. Eccles. P. Natalis Alexandri, eò quod S. Catharina à Gregorio XI. fuerit æstimata usque ad ejus obitum. Vide etiam Part. 2. N. 4. de illusionum illustrium exemplis ex Gersone.

*CAP. IX.**Regulæ Joannis Rusbrochii*
Can. Reg.

R*egula* 1. Non est credendum revelationibus earum personarum, quæ semper tantum experiuntur revelationes ac visiones sub speciebus rerum sensibilibus, nisi in quantum eæ revelationes continent veritates aliunde certas. *De Ornatu Spirit. Nupt. L. 2. C. 25.* sic habet: Sub hoc amoris æstu nonnulli interdum supra sensus in Spiritum rapiuntur; & vel dicitur eis verbis; vel sub formis, & similitudinibus proponitur eis aliqua veritas sive pro ipsorum aut aliorum necessitate. Ista revelationes aut visiones dici solent; quæ si sub corporeis fiant simulacris & imaginibus, in phantasia recipiuntur. Et hæc interim Angelici Spiritus virtute Dei in hominibus efficiunt. Sin autem sub intellectu veritate, aut spiritalibus, iisdemque, ut sic dicam, incomprehensibilibus fiant similitudinibus, quibus DEUS modo quodam incomprehensibili se ostendat, intellectu suscipiuntur. - Quosdam invenire licet, quibus incidant multa, aut inspirentur, quique opinentur multa, & mira somnient, tametsi semper foris hæreant in sensibus. At isti amoris æstum ignorant, quandoquidem multiplices sunt. Possunt hæc & ex natura ipsa accidere, vel bonorum, vel malorum spirituum opera. Quatenus igitur cum Scriptis divinis & veritate consentiunt, eatenus fidem commodare illis licet; quod si quis præter ea aliunde certa quippiam eis tribuere velit, facile is poterit in errorem induci.

Regula 2. Personæ verè illuminatæ nullas aut raras solent habere visiones, raptus, ac revelationes. Ibid. C. 37. & 38. sic habet: Primus hujus gratiæ rivus pura quædam ac mera simplicitas est. Hic vires omnes animæ tam infimas quàm supremas supra omnem multiplicitatem evehens quåndam in hominè simplicitatem efficit. Hinc memoria à peregrinis & extraneis cogitationibus, & ab instabilitate fit libera, & supra omnes sensibilibus imaginum incidentes species in quåndam defigitur unitatem; in eandemque unitatem tum naturalis tum supernaturalis perpetua illi manet propensio. Alter rivus spiritualis quædam claritas est, intellectum illustrans, adeo ut in cunctis virtutibus veram præstet ac indicet discretionem. At verò lux ista non est sita in nostra potestate, sed DEUS eam dat, quibus vult, & quibus volet horis & temporibus. Hisce hominibus, ex luce fruentibus, nulla est revelatio necessaria, neque supra sensus raptus opus habent; quandoquidem vita, conversatio, & habitatio eorum supra sensus & portionem sensitivam in spiritu agitur, ubi DEUS, quidquid illi placet, & vel eis vel aliis necessarium est, eis manifesto revelat. Quanquam si vellet, posset utique Deus à sensibus externis abstractis intus eis diversis modis raras quasdam similitudines ac species & futura ostendere ac manifestare. Idem in *speculo æternæ Salutis* C. 10. ait: Nunc communicantium diversitatem explicare conabor. Primum genus sunt homines ex natura molli corde; quos cum divina tangit gratia, affectus eorum & desiderium humanitatis Christi amore adeo incalescit & permovetur, ut implacabili erga Venerabile Sacramentum desiderio teneantur, ita ut quandoque amentes se fieri putent, si non liceat SS. Sacramentum percipere. Hujusmodi viri rari sunt, & ut plurimum foeminæ aut virgines sunt; quandoquidem mulierum mollior est natura, & in spiritu necdum sunt sublevati ac illuminati; unde & exercitatio eorum sensualis est & appetitiva, & Domini JESU humanitate in phantasia prorsus depicta nondum intelligere

queunt, quomodo JESUS in spiritu absque Sacramento suscipi possit.

C A P. X.

Regulæ B. Henrici ab Vrimaria Ord. Erem. S. Aug.

In suo L. De Spiritibus eorumque Discretionem. Impresso Antverpiæ 1652. tradit sequentes regulas.

Regula 1. C. 2. Instinctus divinus quadruplici signo cognoscitur. 1. Si ad exemplum Christi & Sanctorum invitet. 2. Si invitet ad humilitatem. 3. Si ab exterioribus ad interiora mentem colligat, eamque ad unionem cum DEO disponat. 4. Si animam majore fructuum opulentia reficiat & compleat.

Regula 2. C. 3. Instinctus angelici quatuor signa sunt. 1. Instinctus angelicus initio conturbat, in fine consolationem adfert. 2. Angelus bonus initio abscondit se, in fine verò se ostendit & prodit. 3. Instinctus angelicus semper invitat ad bona & utilia. 4. Angelicus instinctus excitat bonam voluntatem incipientium ad peccati detestationem; proficientium ad fervorem internæ devotionis; perfectorum verò ad internæ dulcedinis prægustationem.

Regula 3. C. 4. Instinctus diabolicus semper instigat ad id, quod reipsa exemplis Christi & vitæ Sanctorum est contrarium; etiam si quandoque id non videatur in apparentia. 2. Id ad quod diabolus homi-

hominem instigat, elevat hominem ad tumorem mentis. 3. Id ad quod diabolus instigat, à corde proprio magis abstrahit & elongat. 4. Id ad quod diabolus instigat, hominem in virtutibus magis extenuat, donisque Dei gratuitis quasi exuit, atque ad creaturas & terram abjicit. 5. Diabolus initio consolatur, & delectat, postea verò affligit & cruciat. 6. In principio affert securitatem, in fine diffidentiam & dubietatem, ac perplexitatem. 7. Bonam voluntatem & charitatem extinguere nititur.

Regula 4. C. 6. Instinctus naturalis triplici signo agnosci potest. 1. Instinctus naturæ mentem in scientia proficere volentem per multa phantasmata distrahit; instinctus autem gratiæ eam cum Deo unit. 2. Instinctus naturalis inflat, divinus verò humiliat. 3. Ille minuit divinæ dilectionis fervorem; iste auget. 4. Instinctus naturæ impedit hominem à consecutione donorum gratuitorum interiorum, quæ tria sunt. Primum ut homo beneficia divina sibi jugiter concessa meditetur. Secundum, ut in virtuosis exercitiis dulciter delectetur. Tertium, ut in mentalibus delitiis divinæ contemplationis & intimæ unionis delectabiliter voluptetur. 5. Instinctus naturæ impugnatur exercitationem virtutum etiam quoad exercitia exteriora. Ea in tribus consistit. Primò in ferventi desiderio exercendi omne bonum virtutum, quod Deus dederit. Secundò in sui dejectione, qua putat, se nihil adhuc adeptum eorum, quæ adipiscenda restant. Tertiò in ferventi desiderio ferendi omne malum quod Deus immiserit.

*C A P. XI.**Regulæ P. Henrici de Hassia
Ord. Erem. S. Aug.*

In L. de Discretionē Spirituum. Impresso Antverpiæ 1652.
tradit sequentes regulas.

R*egula 1.* Large sumpto revelationis vocabulo omnis manifestatio veri, quæ fit homini vel ex creaturis vel ex scripturis, revelatio DEI & ejus allocutio dici potest. Loquor autem hîc de immediata supernaturali revelatione divina, respectu cujus se habet mens humana solum passivè, qua DEUS quandoque præter ea, quæ secundum communem cursum naturalem & supernaturalem manifestavit, specialiter aliquos informat & dirigit. V. C. 10.

Regula 2. Ad distinguendum Spiritum DEI à Spiritu erroris rimanda est varietas originis interiorum motionum & impulsionum nostrarum secundum carnem & Spiritum. Possunt enim provenire primò ex passionibus, quia timor v. g. facit crebrò in cogitationem venire id, de quo timetur. Secundò excessus alicujus humoris, vel melancholiæ; nam bona vel mala dispositio cerebri, aut spirituum animalium vertit occulto motu cogitationem improvisè ad hæc vel illa objecta. + Quartò ex multitudine & varietate phantasmatum seu specierum objectabilium longo tempore collectarum in aliquibus melancholicis tenacis & vagæ memoriæ multoties subito & velocissime post agitationem phantasiæ
eorum

eorum per diuturnam cogitationem aut sollicitam indagationem alicujus oriuntur, & occurrunt multa mirabilia imperceptibili velocitate tanquam ab aliquo spiritu eis immittantur, ut sunt parabolæ, historiæ, vel passus Scripturæ Sacræ, in qua phantasia laborat. Item hominibus speciebus plenam habentibus phantasiam multa occurrunt ex improvise per accidens & casualiter. Volentibus enim intendere & cogitare de re aliqua, propter ordinem & connexionem phantasmarum, occurrunt aliqua sæpe extranea imperceptibili velocitate, quasi aliunde inducantur cogitatione nostræ. v. g. à simili volenti ire Romam occurrit quandoque casualiter aliquis homo vel aliud, de cujus occurso miratur, vel aliquid ei accidit, de quo non credidisset. Sic suo modo possunt accidere casuales occursum phantasiæ hominis solliciti, & circa certam materiam intenti. V. C. 2.

Regula 3. Non est facile credendum revelationi vel inspirationi, etiamsi occurrat ex improvise, quando homo per contemplationem est circa aliam materiam intentus. Patet ex dictis V. C. 2. ubi author addit: Quare qui talibus leviter credit, videtur esse quasi vanè cupidus supernaturalium revelationum & miraculosarum circa se motionum.

Regula 4. Non est credendum, revelationes vel inspirationes esse divinas, etiamsi occurrant post devotionem, quando versantur circa objecta quorum cognitio aliter haberi potest, quàm ex Revelatione, aut quæ non est necessaria. C. 4. sic habet: Aliqui considerantes, quomodo abstineant, abstracte, devotèque præ aliis vivant, efficiuntur duræ cervicis, & immobiles in conceptibus suis, & credunt, quod propter vitam suam in omnibus Dei inspirationem habeant, nec permittantur errare.

Alii

Alii afficiuntur importunè revelationibus & miraculis & hic est quidam modus tentandi Deum. Alii tam volunt, quàm credunt se rapi in Deum, ut in factis suis omittant viam & modum procedendi humanum; & illi negligunt processum humanitus habenda & exercenda prudentiæ; & illos sæpe Deus propter indiscretionem derelinquit. Item alii credunt, quod quidquid eis post devotionem incidit vel occurrit v. g. post contemplationem vel Eucharistiam, sit specialis Dei revelatio. - Judicet itaque quilibet ex præmissis, si securum sit, credere, quod quidquid homini post orationem & habitam ad Deum devotionem etiam cum lachrimis occurrit circa negotium de quo sollicitus fuit, sit supernaturalis revelatio. Stat enim, quod homo humano consilio & processu si his quæ hætenus revelata sunt, & manifestata, bene uti velit, inveniet quod sibi magis expedit. Præsumptuosus ergo est. Et tentare Deum videtur, qui in omni casu vult supernaturaliter à Deo erudiri in agendis & cognoscendis. Deus enim, ut Augustinus sentit, sic res administrat, ut eis proprios motus secundum hætenus indita & tradita habere sinat; usquequo non possunt amplius, & tunc desuper concurrat, & ulterius dirigat, &, ni fallor, hoc ipsum perfectionem explicat creatoris. v. g. ad excellentiæ perfectionem creati artificis est, si opus taliter fecerit, quod diu beneque currere possit, ex primaria ejus institutione, vel sequente ejus reformatione. Ideoque artifex, v. g. horologii quamdiu opus suum bene currit, non apponit manum. Ita videtur imaginandum de primo artifice quod instituerit à principio universum dando potentias & modos agendi, & se conservandi. At postquam contabuit, & nimis exorbitavit, iterum reformavit dando legem Moyfi; ac dein per Christum. Quamdiu ergo homo potest se juvare in agendis & cognoscendis ex his quæ Deus manifestavit, & ex viribus naturalibus & doctrinis &c. non est justum, Deum miraculosè & noviter apponere manum dirigendo per novas revelationes vel miraculorum operationes.

C A P. XII.

Regulæ P. Ludovici de Leone
Ordinis Eremitarum S. Augustini.

Hic celebris author, qui suo tempore habebatur pro ornamento, luce, ac gloria totius Hispaniæ, in Dissertatione præliminari ad Opera S. Theresiæ, quæ à Consilio Regio ipsius examini commissa fuerant, tradit sequentes Regulæ ex S. Theresia.

R*egula* 1. Revelationes, quæ sunt à DEO, producunt semper in anima multas virtutes tam pro bono eas revelationes recipientis, quàm pro salute & utilitate aliorum.

Regula 2. Vita christiana non debet unquam in ullo homine dirigi ex revelationibus. Regula enim vitæ & doctrinæ Christianæ est Sancta Ecclesia, & illud, quod vel Deus revelavit in suis libris, vel quod dicat sana & vera ratio.

Regula 3. Perfectio animæ non consistit in revelationibus; neque illæ sunt certum signum interioris gratiæ in recipiente revelationes. Neque huic Regulæ obstat, quod S. Theresia, ubi tractat de altioribus gradibus orationis, & in multis aliis locis soleat dicere, quod anima stet ex parte Dei, quod ambo se intelligant, & quod tales animæ certæ sint, Deum cum illis loqui; & similia. Hic enim modus loquendi non debet sic intelligi, quasi admittat certitudinem de gratia

tia in iis, qui occupantur hujusmodi exercitiis, aut in aliis quantumcunque sanctis; nisi eam certitudinem habeant ex revelatione particulari. Ratio est, quia ipsa S. Theresia de se ipsa scribit: Id, quod me torquet, Domine, est, quod non certò sciam, utrum amem te, & utrum desideria mea sint accepta in conspectu tuo. Et in alio loco: O me infelicem, Deus meus! quomodo potero scire, quod non sim separata à te? O vitam meam infelicem, in qua necessum est vivere cum tanta incertitudine in re tanti momenti. Et in libro de Mansionibus loquendo de animabus jam ingressis in mansionem septimam, unam ex perfectioribus dicit: De peccatis mortalibus, quantum sciunt, sunt liberæ; non tamen securæ; quia forsan aliqua habent, quæ non agnoscunt; quod ipsum ipsis non leve tormentum est. Adeoque S. Theresia per illum modum loquendi solùm vult dicere, quod & verum est, nempe hujusmodi animas in ejusmodi exercitiis occupatas sentire præsentem Deum per effectus, quos in iis producit, nempe quod eas assuaviet, quodque eas illuminet, & iis conferat monita, ac oblationem; quæ quamvis sint magnæ gratiæ divinæ, ac sæpe conjunctæ sint cum gratia justificante, aut ad eam ducant, non tamen semper cum ea conjunctæ sunt. Id manifestò probatur ex dono Prophetiæ, quod reperiri potest etiam in eo, qui constitutus est in peccato mortali. Is certus est, Deum secum loqui, & sibi dare monita, quamvis certus non sit, an se justificet. Potest esse, quod

S. Theresia, postquam præfata scripserat, acceperit de sua gratia particularem revelationem, id tamen pro certo affirmari non potest.

C A P. XIII.

Regulæ R. P. F. Bartholomæi Sybille.
Ordinis Prædicatorum, Theologiæ Pro-
fessoris.

In opere suo, quod intitulatur; *Speculum peregrinarum questionum*, quodque impressum est Romæ 1493, & dedicatum Alfonso de Arragonia, Duci Calabriæ, Decade 1. C. 8. Quæst. 1. 2. 3. 4. 5. & Decade 3. C. 8. Quæst. 4. & 5. tradit sequentes Regulas, ex variis authoribus, quos citat, desumptas.

Regula 1. Ecstasis & raptus aliquando causantur ex causis naturalibus. Decade 1. C. 8. Q. 1. QQ. 2. ubi sic scribit: Cum in extasibus sopiantur vires inferiores, & anima sæpe administrationem corporis suspendat, sciendum est, quod in homine est trium virium naturalis ordo & ad invicem connexio, scilicet virtutis naturalis, animalis sive sensitivæ, & intellectualis. Et de communi cursu virtus naturalis servit animali; & animalis sive sensualis servit virtuti intellectuali. Nam videmus, quod virtus naturalis indiget in suis operationibus calore & spiritibus, quæ à corde originaliter procedunt, & diffunduntur per omnia organa sensuum. Et manifestum est etiam, quod illis organis interius & exterius magis laborantibus natura ibi de illis magis diffundit; & sic uno modo contingit, illa organa in excessu actuationis virtutis sensitivæ distrahi vel discrepari. Et iterum spiritus naturales, quibus indiget virtus digestiva, exterminantur vel deficiunt propter multitudinem generationum spirituum sensitivorum. Ex quo patet, quod ve-

hemens & fixa & profunda actuatio virtutis sensitivæ interioris sopire potest sensus exteriores, & similiter debilitare vires naturales propter illarum virium connexionem. Ex hoc primo sequitur secundum, scilicet, quod omnis vehemens intellectualis spirituum contemplatio, in qua phantasia vel interior sensitiva excessivè laborat, naturales vires enervat, & soporat sensus exteriores, & sæpe inducit ecstasin vel raptum. Hæc Henricus de Hasfia super Genesin.

Regula 2. In mulieribus dantur dispositiones ad Ecstases & raptus naturales. Ibid. QQ. 5. ubi ait: Ad quæstionem, quare mulieribus sæpius fiant revelationes, quàm viris, respondetur; quod de hoc à philosophis triplex causa solet assignari. Prima accipitur ex qualitate complexionis; quia mulieres naturaliter multum habent de humido. Humidum autem, cum incæptum est moveri, non cessat, quousque attingat ad id, quod intendebat. Ex quo contingit, mulieres diutius stare in suis cogitationibus & imaginationibus, quàm viri. Unde vir citius digerit suas conceptiones vel imaginationes, quare minus apparent eis mirabilia. Et quia humidum etiam, quod ut dictum est, in mulieribus abundat, est bene receptivum figurarum, & diversas etiam figuras accipit. Exinde est, quod ipsis mulieribus apparent plura mirabilia & diversa somniando. Secunda causa accipitur ex defectu rationis. Nam mulieres, ut dicitur in Politicis, habent ratiocinativum invalidum, unde minimè vigent ratione, & discretionem in comparatione ad viros. Propter quod si veniant mulieribus aliquæ phantasticæ apparitiones, & visiones mirabiles, minus est ratio contradicens, quàm in viris. Tertia causa sumitur ex abundantia passionis. Nam sicut dicit Philosophus in libro de Somno & Vigilia, illi qui sunt in passionibus, ad modicam similitudinem moventur, & credunt verum esse, quod apparet. Unde quia in mulieribus abundant passionem, ideo statim
ad

ad modicam similitudinem vel speciem credunt ei, quod sibi apparet. Hæc ex Joanne de S. Gemniano.

Regula 3. Prophetiæ & revelationes vaticinantium & quandoque raptarum mulierum Christo verè devotarum ut puta Brigidæ seu Brigittæ, Catharinæ de Senis, & similium, nec debent haberi pro indubitanter veris, nec tanquam à Spiritu Sancto editæ acceptandæ sunt vel prædicandæ. Tum quia similia fieri possunt ex industria humana exercitata, & lumine fidei confortata. Tum quia nihil prohibet illas quandoque fuisse illusas, eo quod forte non sine culpa præsumpserunt illa facere, quæ ad eas non pertinuerunt. Docere enim vel prædicare mulieribus juxta Apostolum non permittitur. Tum quia eas nonnunquam potuit fallere phantasia nimis fatigata. Tum quia, si libri earum bene considerentur, occurrunt ex dictis & modis dicendi aliqua minus sapida, minus rationabilia; aut veritati dissona. Tum quia prophetiæ earum supervacuæ videntur & doctrinæ. Cùm authenticè ex sacris Scripturis & Sanctis Doctoribus habeatur, quidquid de talibus est salutis necessarium. Tum quia stat, aliquem esse valde sanctum, & tamen omnem doctrinam ejus esse ex spiritu humano. Tum quia non constat, eas missas esse ad docendum vel prædicandum à Deo. Nam si Deus voluisset uti earum officio in docendo, & prophetando, utique sanctioribus mulieribus in hoc usus fuisset, ut sancta Elisabeth, & similibus; quas constat, nihil talium attentasse, sed solum studuisse perfectioni virtutum, nihil se intramittentes de impertinentibus earum statibus. Potuit tamen esse, quod Deus ad supplendam negligentiam Ordinariorum, & ad ipsorum majorem confusionem suscitaverit quandoque & suscitet quasdam mulierculas tanquam doctrices, & prophetas, sicut etiam apparet in vaticiniis utriusque sexus in populo Hebræorum, ut sic propter novi-

tatem & raritatem mulierum doctrinæ legantur ab iis, qui divinos libros, & divinas scripturas legere neglexerunt, & cupiunt doctrinarum novitatibus auribus pruriri & converti ad Fabulas Poëtarum. Sicut etiam propter negligentiam Judicum Israel suscitavit Deus Spiritum pueri junioris Daniel, ne sanguis innocens Susannæ effunderetur. Hæc Henricus de Hassia super Genesin.

C A P. XIV.

Regulæ ex P. Petro Thyraeo S. J.

R*egula* 1. Somnia non esse divina ex septem indiciis cognosci potest. 1. Ex rerum, quæ somniantibus occurrunt, perturbatione, dum videlicet res variæ nullo ordine sibi invicem succedunt; dum subito oriuntur non apparente causa vel dispositione, & subito evanescunt, aut in res alias commutantur. Hæc subitanea rerum permutatio signum est, quod sequantur commotionem spirituum sine ordine vagantium. 2. Ex falsitate. 3. Ex rerum levitate. Nulla enim in Deo datur sufficiens ratio, nos de minimis rebus, ad salutem impertinentibus, edocere per somnia. 4. Ex malitia, ad quam inducunt. 5. Ex rerum inutilitate. Quando res ostensæ non serviunt ad aliquam utilitatem, nisi forte ad curiosam scientiæ ostentationem. 6. Ex earum superfluitate, puta quando ostenduntur res, de quibus nullum potest haberi dubium. 7. Ex somniantium impietate, v. g. dum per somnia superstitiosè cupiunt edoceri. Ita Thyraeus de Apparitionibus L. 3. C. 13.

Regula 2. Quod somnia sint à DEO, ex his indiciis cognosci potest. 1. Ex rerum conditione, utpote talium, quæ à solo Deo sciri possunt; quales sunt futura contingentia, arcana cordium, alta fidei mysteria. 2. Ex interiori motione, puta ex singulari mentis illuminatione & commotione, qua Deus sic mentem illuminat & afficit, ut perspicuè agnoscat, authorem somnii esse Deum, nec ea de re ullatenus dubitare possit. Ita Thyraeus L. CC. C. 14. Sed notitia de futuris contingentibus, & de arcanis cordium est signum incertum, ut patet ex Regulis à S. Augustino supra traditis.

Regula 3. Non est signum certum revelationis divinæ 1. Forma apparentis. 2. Nec majestas rerum gravium, quæ revelantur; quia etiam dæmones de altissimis mysteriis religionis possunt instituere sermonem. 3. Nec finis bonus. Quia etiam à dæmone potest res sub specie boni proponi. 4. Nec contestatio illius, qui apparet, asseverantis, se esse Deum. 5. Nec modus aliquis specialis, quo in animo afficiuntur, qui accipiunt revelationem; cum non appareat, cur dæmon illum specialem modum in animo non possit procurare. 6. Nec rerum eventus, quia dæmon potest hominum mentibus aliqua suggerere, quæ ille ipse sua vi est effecturus. 7. Nec sanctitas loci, in quo fit. 8. Nec specierum nunquam antea habitarum, aut luminis novitas. 9. Nec singularis animi præparatio. Idem L. CC. L. 4. C. 16.

Regula 4. Indicia revelationis divinæ sunt 1. Excitatio specialis animi. 2. Sapor specialis. 3. Illuminatio specialis, quæ non solum manifestat clarè rei revelatæ intelligentiam sed & ipsum loquentem, sicut vox loquentis utrumque manifestat. Priora duo indicia non concurrunt in omni revelatione, maximè publicam ad utilitatem facta; tertium autem melius est, maxi-

maxime si concurrant dictorum majestas, æquitas, altitudo, eventus, & similia. Idem L. CC.

Regula 5. Certa indicia revelationis divinæ non sunt 1. Eventus prædicti rerum, quæ etiam ab alio quàm solo Deo sciri possunt. 2. Miracula præcedentia revelationem. Idem L. CC.

Regula 6. Revelationes merentur fidem, si ii, de quibus constat, esse prophetas, constanter asserunt, se habere revelationem. Idem etiam in aliis personis tenendum, si constantes sint in sua assertione, si insuper revelationes non contineant vana, curiosa, atque ad rem parum pertinentia, sed talia, quæ faciunt ad Dei gloriam, aut proximorum salutem, commodumque spirituale; atque insuper ea sit vitæ conditio, quæ sequentibus notis designatur. Idem L. CC. C. 19. & 20.

Regula 7. Ad hoc, ut fide dignus sit, qui affirmat sibi factam esse revelationem, requiritur.

1. Ut sit unius Dei cultor.

2. Catholicus.

3. Considerandi *mores & vita*, si fidei, quam profitetur, rectè convenient. Si superbia soleat efferri; si voluptate detineri; si avaritiæ & cupiditati hujus mundi deditus sit. Sciscitandi amici, interrogandi familiares. Observanda vita diligentissimè quantum datur & licet. Nam tametsi mali homines veris revelationibus aliquando illuminentur à Deo, ut in Balaam & aliis vidimus v. g. Pharaone, Nabuchodonosore, rarò tamen id evenit, sed fere semper vel in doctrina vel in moribus falsitas & error immiscetur.

4. In-

4. *Ingenium & judicium* talis personæ diligentissimè pensandum est ex aliis muneribus, quæ forte obierit; si recti judicii fuerit, si prudenter se habuerit; nam qui nimis avidus, minusque consideratus in aliqua re fuerit, verendum, ne ita in rebus, quæ ad intellectum, & ad divina pertinent, ruat, & ex imprudentia lapsus offendant.

5. *Æstimanda quoque est corporis temperamentum, sanitas, studium.* Cum & ægroti multi, & ipsi phrenetici ob intensiorem animi nimiam exorbitantes vidisse quandoque se putant, & audivisse, quæ nunquam aut oculis aut auribus perceperunt. Igitur & quo feratur animi ejus impetus, & ardentine amore vel odio incitatus fuerit, percontandum est. Siquidem in his, qui novitio quodam fervore Deo famulantur, ob fixas imagines rerum, quibus meditandis ad pietatem excitari cupiunt, vana pro veris ostendi possunt, & à doemone, & à seipsis, potissimè, cum præter Magistrorum dogmata aliquid faciunt, sinente Deo, & permittente, ut in posterum cautiores evadant.

6. In somno potissimum periculum est, ne his visionibus decipiamur.

7. Perscrutandum est, qua de causa quis suas revelationes patefaciat, levitate an utilitate; & hac spiritali vel temporali; sua an aliorum, an utrorumque magis moveatur. Quod si finis bonus videbitur prima fronte, non ob id tamen pes figendus est, sed de finibus ipsis habenda est quæstio; cum non solum apertum & proximum, sed occultum & longinquum inspiciendum sit diligentissimè.

8. Inspiciendum, an qui patitur visiones, sit *nigro humore affectus*, id est *melancolico*, vel *nimia macie confectus*. Nam qui cholera nigra laborant, & qui senio, aut nimia macie confecti sunt, sæpenumero decipiuntur. Et hinc est, quod senes ad extremam decrepitam delirant. De his ergo supradictis, ne delirent, maxime formidandum est.

9. Attendamus conversationem ejus, qui videt visiones. Si communis, si privata, si secreta, si publica; si in activa, si in contemplativa vita degit; si vestimentis affectatis utatur. Signum autem humilitatis inaffectedatæ est conversatio communis.

10. Videndum, si masculus, si foemina? si vaga, si garrula, si stabilis, si quieta, nam in pace factus est locus Dei, cujus spiritus, ut docent sacræ Litteræ, non quiescit, nisi super quietum, & humilem, & trementem verba illius.

11. Cognoscuntur hac ratione non difficile, qui vanis visionibus ludificantur, si aliorum spernunt consilia, si de quibuscunque erudiri se à Deo per revelationes præsumunt. Nam & Moyses crebris Dei alloquiis assuetus, quamvis de minutis etiam rebus ad populi gubernationem spectantibus, supernis illustrationibus clarebat, Jetro viri alienigenæ consilium sumpsit. Sic Paulus, qui ad tertium usque coelum raptus fuerat, humana ope, humano etiam consilio quandoque usus est.

12. Cognoscuntur visiones à falsis ex fructibus subsecutis. Præcipuum autem fructum ejus, qui patitur divinas visiones, ego existimo esse veritatem non fucata, non adulteratam, sed puram ac nitidam, quam altissima gignat humilitas, quæ non meretur illudi, quæ non elata, non pertinax est, non inquieta, non garrula, non auri aut honoris sitibunda, neque omnino sapiens in oculis suis, ratione, authoritate bonorum, doctorumque virorum utens.

13. Perpendendum est diligenter, si, qui videt visiones, cum tribulationibus vexatur, aut libenter eas patitur, aut certè desperatus non furit. Vult enim Augustinus, ut adversitates amare non jubeamur, sed tolerare. Hoc pacto si aliis Prophetis conformes sint, dignoscitur; quorum alii odio habiti & vexati, alii injuriis affecti vel trucidati.

14. Prænosendum, an verax est, qui istas apparitiones de se narrat. Nam qui delectatur mendaciis, non Christo sed Diabolo conformatur. Quare si mendax est, quæcunque dicit, aut falsa, aut de falsitate suspecta habeantur, præsertim si foemina sit, quæ ratione minus pollet, ut Aristoteles asserit in Politicis; quamobrem minus apta ad discernendum. Sed & humidioris naturæ cum sit, fluunt rerum species celerius. Anxiæ præterea foeminæ, & voti cupidæ plerumque sunt. Sunt præterea phantasie imbecillioris, cujus fatigatione facile decipi possunt. Quæ omnia in genere illis tribuuntur, tametsi aliquæ viris plurimis prudentia & iudicio quandoque præsent.

15. Illud etiam videndum, si ille qui visiones habet, aliquando deceptus fuerit, tentatus à doemone transfigurante se in angelum lucis. Nam talis nullam fidem meretur.

16. Percontandum etiam est, si dum visis exceptus est, ad divinorum amorem & terrenorum contemptum excitetur; si pacem animi, & quietem nanciſcitur. Divini Spiritus proprietas est, ut à terrenis avocet animum, & ad coelestia, æternaque incendat, pace & quiete perfundat, quam mundus dare non potest.

*C A P. XV.**Regulæ ex S. Theresia
Ord. Carmel.*

R*egula* 1. Ecstasis est alienatio animi à sensibus, seu abreptio animæ à corpore instar repentinæ mortis ita tamen, ut in potentiis animæ regulariter non impediatur earum operatio propria interna, puta, in phantasia, memoria, & intellectu. Has Ecstases S. Theresia describens in sua Vita C. 20. ait: Sicut à nubibus attrahuntur vapores terræ, sic Deus attrahit & elevat ad se animam in coelum, ubi illi ostendit divitias suas. In Ecstasi anima se habet, quasi non animaret corpus; nam experientia docet, quod tunc naturalis calor deficiat, & sensim frigescat, quamvis idipsum non sit sine dulcedinis sensu & voluptate. Raptui non potest resisti; sæpe anima repente sine ulla sua præparatione aut cooperatione à Deo tanquam ab Aquila in sublime abripitur, ignara quo feratur. Hinc exoritur metus, mixtus dulcedine. Requiritur proin generosus animus, ultrò sequendi sui raptoris ductum, quem, etiamsi nolit, nitaturque in adversum, nequit impedire. Sæpe connixa sum raptui resistere timore hominum, in quorum præsentia fiebat, aut metu deceptionis. Interdum prævalui, sed cum magna debilitatione virium, tanquam cum forti gigante luctata essem. Aliis autem vicibus prævalere non potui. Communiter cum anima simul trahebatur sursum caput; immo interdum è terra elevebatur totum corpus, quamvis id rarò contigerit. Semel cum Deus inciperet me sic attrahere in aliorum præsentia, me postravi in ter-

ram

ram, ne adverteretur, quamvis & tunc id præsentis adverterint. Exinde rogavi Dominum, ne ita sensibiliter eam mihi conferret gratiam, quod & hucusque obtinui. Quando volebam resistere videbatur mihi, vim quandam ingentem sub pedibus meis se infinuare, ac elevare me. Ab initio magnus me subiit timor, dum sensi sic elevari meum corpus à terra; quamvis enim suave sit sic rapi, non tamen perditur sensus; sensi enim me esse elevatam. Raptum sequitur timor tantæ majestatis, quæ sic elevat, & amor tam amantis Domini. Sæpe in Ecstasi videbatur mihi corpus ita alleviari, quasi perdiderit omnem gravitatem; interdum ea alleviatio erat tanta, ut non adverterim amplius, me pedibus terræ insistere. Regulariter in Ecstasi corpus manet instar mortui, ut nihil operari valeat. Corpus manet tunc in eo statu, in quo occupatur ab Ecstasi; v. g. si ab initio Ecstasis sedit, perseverat in sessione; si manus habuit clausas, aut apertas, in eodem statu eas retinet. Quamvis in Ecstasi regulariter retineantur sensus, aliquando tamen eos omnino perdidit; id tamen rarò contingit, nec in illa omnimoda destitutione sensuum diu perstiti. Nihilominus in Ecstasi sensus communiter sunt perturbati; & licet corpus quoad actiones externas nihil operari valeat, advertit tamen, & audit quasi à longè, quæ aguntur. Per hoc tamen nolim dicere, etiam tunc quidpiam adverti, vel audiri, quando Ecstasis supremum gradum attingit. Voco supremum gradum, quando potentia animæ sic destituuntur, ut nec videant, nec audiantur, nec sentiant. Id fit ob intimam unionem cum Deo, & totalem transformationem in Deum, quæ tamen non diu durat. Quamdiu autem durat, non sentiuntur potentia animæ, nec scitur, quid in iis contingat. Ita in meipsa experta sum. Si quis objiciat, cur ergo interdum Ecstasis durat per aliquot horas? respondeo, sæpe Deum hoc modo facere, ut postquam animam totaliter cum suis potentiis in se attraxit, ac immerfit, denuò dimittat à se duas reliquas potentias, memoriam & voluntatem, retinendo solam voluntatem. Summa

illa immersio omnium potentiarum parum durat. Nihilominus etiam post dimissionem reliquarum duarum potentiarum voluntas adhuc unita Deo sic retinet eas potentias, & corpus, ut se non impediant. Plerumque in Ecstasi oculi sunt clausi, quamvis nolumus eos claudere; quando autem remanent aperti, nihil visu discernitur. Itaque in Ecstasi corpus destituitur viribus motricibus, ut interiores potentiae sint magis collectae. Neque tamen tanta tunc est memoriae, & intellectus collectio, ut per aliquot horas, quibus Ecstasis durat, nulla detur memoriae ac intellectus evagatio seu distractio. Verum quidem est, quod hae duae potentiae in Ecstasi communiter sint absorptae in laude Dei, aut contentur ea intelligere, quae in anima accidunt, non tamen sunt ad hoc satis idoneae ac excitatae, sed se habent instar hominis, qui e gravi somno ac somnio nondum plenè evigilavit. Hæc propterea fufius declaro, ut, si aliquibus personis hæc gratia concedatur, confessarii sciant, eas in Ecstasi non debere necessariò esse similes mortuis. Durante Ecstasi corpus est sine viribus, sed post Ecstasin aliquando obtinet magnum vigorem. Quando verò Ecstasis fuit magna, contingit, quod corpus duobus tribusve post illam diebus remaneat adeo perturbatum & absorptum, ut tales homines videantur non satis sibi esse præsentis. C. 21. In Ecstasi fiunt revelationes, & visiones. C. 27. Quando visio est intellectualis, quantum existimo, in potentiis animæ nullus fit motus, neque in sensibus, ita ut tunc dæmon nullam habeat ansam operandi. Sed hoc solum interdum contingit, & non diu; sed aliis vicibus mihi videtur, quod potentiae animæ non sint prorsus elevatae ac ligatae; nec sensus privantur suis operationibus, sed tantum intra se manent collecti. C. 40. Interdum post magnam Ecstasin, in qua omnes potentiae animæ fuerunt ligatae & absorptae, quod tamen, ut dixi, exiguo tempore durat, anima manet adhuc collecta, ita ut ne quidem exterius in se reversa sit; & tunc etiam post Ecstasin duae potentiae, memoria & intellectus manent tanquam stupefactae

factæ & deliræ. In libro de Sex Mansionibus Mans. 6. C. 4. rursus Ecstases hoc modo describit; Quando Deus loquitur ad animam, claudit omnes januas sensuum. Nam quando animam per Ecstasin ad se attrahit, adimitur adeo illi respiratio, ut, quamvis alii sensus interdum relinquuntur diutius liberi, nullo tamen conatu potest loqui. Interdum verò contingit, ut simul eodem momento ligentur omnes potentiaë, quo casu ex aspectu manuum & corporis apparet, quasi in corpore non sit amplius anima; interdum deprehendi non potest, an adhuc detur respiratio. Sed hoc non diu durat, nam quando violentia raptus aliquantum remittit, corpus denuo aliquantulum redit ad se, & incipit denuo respirare. Attamen violentus ejusmodi raptus non diu durat; sed, quando definit, voluntas & intellectus nihilominus uno, duobus, pluribusve diebus manent adeo absorpti, ut videantur inhabiles ad attentionem circa alias res, quàm Deum; ad creaturas videntur quasi oppressæ somno. Ibidem C. 5. ait: Quando fit raptus seu Ecstasis, interdum ab initio sentitur repentina motio animæ, qua videtur celerrimè abripi. Inde nascitur ingens timor. Quomodo enim fieri posset, ut homo perfectè compos rationis non timeat, dum videt ac sentit, animam suam rapi, immo aliquando etiam corpus, repente, quin tamen sciat, quo feratur? à quo rapiatur? & quo modo trahatur? nam in motu illo subitaneo non statim scitur, utrum à Deo sit. Cæterùm raptus ille eo modo fit, ut planè quis existimet, separari animam à corpore; & quamvis certum sit, corpus non esse mortuum, anima tamen per aliquot momenta nescit, utrum in corpore sit, an extra corpus. Videtur ipsi, quasi fuerit in regione longe diversa ab ea, in qua sumus; ibi illi apparet etiam aliqua lux tam diversa à nostro lumine, ut si toto vitæ tempore quis conaretur imaginatione similia effingere, nec lumen illud nec res in illo visas posset in se exprimere. Fit interdum, ut in illo lumine simul in momento discat ac videat tantam rerum copiam,

ut aliàs pluribus annis earum nec millesimam partem studio proprio potuisset assequi. Haud equidem scio, utrum tunc omnia illa contingant in corpore; quod verò me attinet, certa mihi videor, animam esse in corpore, nec corpus esse sine anima. Illud denique pro certo affirmo, quanta celeritate globus plumbeus evolat ex sclopeto exploso, tam celerem esse evolutum animæ in Ecstasi; & quamvis id fiat sine strepitu ac fragore, non tamen fit sine sensu notabilis motionis, ita ut locum habere non possit illusio, aut phantasia. Quis igitur dubitet, magnanimitate opus esse, ut quis sequatur ductum trahentis, dum non aliter apparet, quàm si anima separetur à corpore deperdito jam usu sensuum?

Regula 2. Ecstasis potest aliquando esse naturalis aut diabolica. Signa autem hujus sunt.

1. Si nullum post se relinquat effectum supernaturalem in anima, videlicet pacem internam, alacritatem ad omnes virtutes &c. 2. Si Ecstases sunt frequentes, & tamen nunquam in iis revelantur aliqua mysteria, censendæ sunt naturales. 3. Si non imprimunt animæ certitudinem quandam, quod Ecstasis sit à Deo. 4. Si in Ecstasi accipit verba blanda ac consolatoria à Deo, quin simul animæ infundatur sensus profundæ humiliationis, puta contemptus proprii, contritionis &c. 5. Quando Ecstases quidem secum ferunt incitamenta ad bonum, non tamen constantia ac quietas, sed cum fortissimis incitamentis ad oppositum sub specie boni, sic ut in animo non subsequatur tranquilla quies, sed perturbatio; quò tamen non pertinent anxietates ortæ ex suggestionibus scrupulorum, attamen per modum tentationis facile superabiles. 6. Si in Ecstasi detur visio intuitiva Christi diu perseverans. 7. Si eorum, quæ in Ecstasi visa aut audita sunt, non perseveret constanter clara cognitio, sed brevi succedat obscuritas, aut oblitio. 8. Quando post Ecstasin relinquuntur cogitationes contra articulos fidei certos, quamvis illæ solum irruerent instar tentationum, ac primorum

rum motuum. Hæc signa Ecstasis naturalis aut diabolicæ S. Theresia ponit in sequentibus locis. In sua Vita C. 20. ait: In Ecstasi vera relinquuntur in animo præfati effectus, pax, alacritas ad laudem Dei, &c. quando verò non relinquuntur præfati effectus, dubitare valde, an Ecstasis sit à Deo; immo metuerem, ne loco Ecstasis sit insania, de qua scribit S. Vincentius. Ibidem C. 25. ait: Si persona, cui fit revelatio, sentit se in cogitationibus titubantem circa articulos fidei; si apud semetipsam dicat: Quia Deus mihi hoc revelavit, potest æquè esse verum, ac illud, quod aliis Sanctis dixit; etiamsi tales suggestiones diaboli non credat, sed præcisè per modum primorum motuum ejusmodi cogitationibus incipiat tentari, jam suspecta sit visio. Censeo enim, si apparitio fuisset vera, tantam à Deo simul conferendam fuisse firmitatem, soliditatem, ac invariabilem constantiam, ut sæpe ne quidem in contrarium exurgant primi motus. In L. de Mansionibus Mans. 5. C. 1. ait: Quando Deus per veram visionem animæ aliquid manifestat, semetipsum in partem intimam animæ tam profundè imprimit, ut, postquam ad se reversa fuerit, nullatenus dubitare possit, Deum in se, & se in Deo fuisse. Hæc veritas tam firmiter ac tenaciter ipsi inhæret, ut etiamsi pluribus annis non repeteretur ejusmodi gratia, nihilominus illius oblivisci non posset. Quomodo autem fieri potest, ut ea objecta quæ in tali visione intellectuali intelliguntur, quamvis non videantur, nihilominus tam tenaciter inhæreant memoriæ? hoc nescio; hoc tamen scio pro certo, me verum dicere; & si talis persona præfatam certitudinem in se non experiretur, nollem dicere, in illa contigisse unionem totius animæ cum Deo, sed tantum unionem unius alicujus interioris potentia; aut contigisse censerem animæ gratiam alterius generis, animabus conferri solitam. Ibidem Mans. 6. C. 3. ait: Quando animæ revelantur aliqua futura, præsertim in executione ardua, simul infunditur animæ pax, gaudium in Deo, & certa securitas de eventu, quæ perseverant, quamvis intercedant tantæ difficul-

tates in executione, ut ea videatur impossibilis. Quando vero ejusmodi vaticinia proveniunt à phantasia, nullum reperitur ex his indiciis, nec certitudo, nec pax, nec interna dulcedo; nisi forte id contingat aliquibus personis debilis phantasiæ & naturæ obtusæ &c. nam & tales quasdam personas novi, quibus id in contemplatione & ejusmodi spiritualis somni contigit. Tales personæ in profunda illa recollectione revera adeo sunt extra se, ut nec seipsas exterius sentiant; & omnes eorum sensus adeo sunt soporati, ut similes sint alto somno oppressis; immo forte sic revera contingit, quod dormiant, & quod sic instar somniantis ejusmodi objecta videant, & verba audiant, tanquam profectia à Deo. Verùm & tunc effectus ex tali visione relictæ se habent instar somni transeuntis. Posset etiam contingere, quod, dum à Deo aliquid valde instanter & fervidè petunt, ipsis videatur, divino responso concedi, quod flagitant. Et hoc quandoque contingit. Hinc novi personam, quæ cum haberet frequentes visiones, ab initio valde dubitabat, an non provenirent à sua imaginatione. Quod enim attinet dæmonem, si ab ipso proveniant, hoc facilius deprehendi potest. Habet quidem & ille mille nocendi artes, sic ut angelum lucis optimè norit imitari; solùm tamen, meo judicio, id poterit, pronuntiando clarè ac distinctè verba, quæ ingerit, ita ut audiens tam parum possit dubitare an illa audierit, ac si fuissent pronuntiata ab angelò bono; effectum tamen, puta pacem & illustrationem animi non poterit conferre, sed inquietudinem & perturbationem. Si verba quæ audiuntur, fuerint blanda ac consolatoria, & non simul sentiantur eo majores affectiones humiliationis & confusionis, credatur pro certo, non esse Spiritum Dei, qui loquitur. Certum enim est, si loquitur aut apparet Spiritus Dei, quo major est gratia, eo vilius & humilior se æstimat anima. Ibidem C. 4. ait: Censeo, si ejusmodi Ecclæsiales sæpius recurrunt, & nunquam in iis revelantur aliqua mysteria, quod non sint veræ Ecclæsiales, sed naturales infirmitates. Nam in personis debilis naturæ

turæ, quales nos foeminæ plerumque sumus, facile contingere potest, quod natura vincatur vi quadam forti, & sic absorpta remaneat. Ibidem C. 6. ait: Effectus causati per Êctasin sunt desideria perfecte Deo placendi, & patiendi omnia ad promovendum ejus cultum; sed desideria illa non sunt transeuntia; manent enim constanter, & oblata occasione prodeunt in effectum. Notandum tamen, hæc ipsa desideria patiendi & operandi pro honore Dei interdum esse moderanda, dum vehementer angunt. Licet enim videantur esse desideria animæ in spiritu valde perfectæ, fieri tamen posset, ea quandoque excitari ab ipso dæmone eo fine, ut judicemus, nos quoque esse tam sanctè constitutos. Censeo tamen, dæmonem non posse excitare tantam pacem, qualis datur in illo ipso animæ tormento, quo torquetur suis sanctis desideriis; sed excitabit ea desideria commovendo aliquam passionem, aut fortem inclinationem, qualis sentiri solet in cura temporalium. Advertendum etiam, quod similia possint causari ex debilitate temperamenti ac naturæ; immo & soleant causari, præsertim quando personæ sunt teneræ, sic ut de quacunque re facile lachrimentur. Millies credent, se lachrimari causa Dei, etsi id verum non sit. Et potest contingere, quod audito quovis verbulo de Deo uberrimè illachrimentur, cum tamen ad has lachrimas forte plus conferat humor aliquis circa cor considens, quàm amor Dei. Quia verò credunt, lachrimas esse donum, ideo iis laxant retinacula, quousque fluunt. Dæmon verò per hoc quærit eas personas sic defatigare, ut nec orare amplius valeant, nec regulas observare. Ibidem C. 9. ait: In visione imaginaria, in qua apparet Christus, si anima potest diu hærere in illius aspectu, non credo, visionem esse veram; sed potius credo, esse intensam contemplationem, quæ formatur à phantasia; & figura Christi comparata ad eam, quæ datur in visione vera, erit quasi aliquid mortuum. Dantur personæ tam debilis phantasie, quarum & aliquas novi, quæ in omnibus, in quibus objecta fortiter imaginantur, putant

intercedere visionem; tales, si aliquando habuissent veram visionem, facile ex discrimine deprehenderent suum errorem, quod enim vident, hoc efformant sua imaginatione; ob quod nullum relinquit effectum, nisi talem, qualis enasci solet ex consideratione alterius devotæ imaginis; hinc & citius memoria excidit, quàm somnium.

Regula 3. Quando visiones optantur, aut desiderantur, facile fit illusio dæmonis aut phantasiæ. *S. Theresia de Mansionibus* Mans. 6. C. 9. sic habet: Hoc sedulo inculcatum volo, ut nunquam à Deo petatis instrui per visiones ac revelationes; nam quamvis bonæ sint ac utiles, non decet tamen, eas desiderare; primò, quia hoc est contra humilitatem. Secundò, quia talis anima aut decipitur, aut est in maximo periculo deceptionis diabolicæ. Dæmoni sufficit, si possit intrare per ostiolum aut per rimam, ut mille fraudibus decipiat. Tertiò, quia si quis rem vehementer desiderat, imaginatio facile persuadet, videri vel audiri, quod petitur, sicut illi, qui de die aliquid cupiunt, & cogitatione illi inhærent, de illo noctu somniant.

Regula 4. Non datur omnino certum indicium discernendi visiones veras à falsis, nisi ex diuturna experientia visionum genuinarum, aut ex effectu indubiè supernaturali, v. g. diuturno ac constanti vaticiniorum eventu, & constanti impressione virtutum sine ulla unquam permixtione mali. Adeoque *S. Theresia* ad probandas visiones vult expectari tempus, an videlicet effectus boni sint constantes, & sine permixtione malarum suggestionum, v. g. vanæ gloriæ, in-
quie-

quietudinis, perturbationis. &c. vult etiam expectari, an illa persona, quæ habet visiones, aliquando habeat visiones indubitato divinas, cujus rei aliud signum certum non est, nisi operatio miraculorum, & vaticiniorum constans eventus; si enim aliquando experta est veras visiones, ipsâ experienciâ discernet lumen, gloriam, figuram, & affectiones animi dari solitas in visione vera, & falsa, cum dæmon, aut imaginatio non possit, aut permittatur imitari omnia. Hinc personæ, quæ aliàs nunquam expertæ sunt visiones veras, non possunt scire limites potestatis diaboli, nec modum illum specialem luminis, gloriæ, & gustus interni, & alacritatis virtutum, & quietis in ipsis anxietatibus ac crucibus à Deo conferri solitum in visionibus veris. Verum quidem est, quod S. Theresia sæpe putet, tuto fidi posse visionibus, si relinquant in animo affectiones bonas, quietem, gaudium, amorem Dei, contemptum sui, desiderium patiendi. &c. Attamen alibi apponit limitationes, videlicet, si illæ affectiones sint constantes, si sint sine immissione violentarum tentationum, immo etiam primorum motuum in oppositum, si denique habeant quendam specialem modum, tantum in veris visionibus reperibilem, & verbis inexplicabilem, sed sola experientia eorum cognoscibilem, qui habuerunt aliquando visiones veras. Itaque fatetur, præsertim in libris suis posterioribus, se quidem credituram, ejusmodi visionem esse divinam, non tamen audet spondere certitudinem absolutam, eò quod artes dæmonis sint imperscrutabiles, qui aliquando pro suarum deceptionum lucro contentus est cogitatione superbiæ immixta mille affectionibus bonis. Certitudinem autem absolutam unice fundat in experientia, & effectu indubiè supernaturali, qualis v. g. essent repentina immutatio totius hominis ad bonum ac stabilis eradicatis in momento omnibus passionibus ac pravis inclinationibus, aut eventus vaticiniorum constantes, sanationes miraculosæ &c. Hoc esse Systema S. Theresiæ quoad Criterium revelationum patebit ex sequentibus ejus textibus. In Vita sua

C. 20. sic habet: Post Ecstasim, quando anima iterum ad se redit, sentit se valde generosam ad extollendum vexillum pro gloria Dei, & ad contemnenda pericula, immo & adenda, certa de victoria. Ibi clarè agnoscit vilitatem terrenorum. Ibi se & sua omnia perfectè resignat voluntati divinæ. In vera Ecstasi hi effectus indubitato relinquuntur & manent in anima. Si verò non sequuntur, dubitarem valde, an Ecstasis esset à Deo; immo metuerem, ne loco Ecstasis sit insania, de qua scribit S. Vincentius. Ibidem C. 25. ait: Declarabo jam, quomodo accadat, quando Deus alloquitur animam, quod sæpe mihi contingit. Verba, quæ audiuntur, formantur clarè ac distinctè, & clarius percipiuntur, quàm si audirentur auribus externis; nec possibile est ab iis attentionem avertere, ne audiantur; ostendit enim Deus, se esse Dominum animæ. Vellem hîc declarare, quales possint intercedere deceptiones; existimo tamen, vix ullum subjectum esse posse deceptioni, qui magnam habet verarum ejusmodi visionum seu allocutionum experientiam. Non quidem scio pro certo, an taliter expertus absolutè possit decipi; sic tamen etiamnum judico. Me quod attinet, experta sum, in visionibus veris prius duobus tribusve annis quandoque ea prædicta fuisse, quæ postea evenerunt omnia; & hætenus nunquam in ejusmodi vaticiniis decepta sum. Potest quidem, ut arbitror, contingere, quod aliquis, qui in oratione quidpiam fervidè ac instanter petit, sibi videatur pro intensione imaginationis aliquid audire, v. g. hoc vel illud eventurum; attamen, qui semel expertus est visiones & allocutiones veras, agnoscet, in visione vera ejusmodi res clarius agnosci, magnumque esse discrimen; præterea, si ejusmodi visa vel audita sunt partus proprii intellectûs, deprehendet authorem ex eo, quia alius modus est auscultandi dicta ab alio; & alius loquendi. Dein in tali allocutione imaginaria liberum est homini avertere attentionem, sed in allocutione divina id homini non est liberum. Aliud signum ac certius est, (NB. bene S. Theresia

resia hoc vocat certius, quia proximè assignatum patitur instantiam in somniis, in quibus putamus nos audire dicta ab aliis, nec lignum nobis est, attentionem avertere.) Certius, inquam, si-
gnum est, visionem aut allocutionem non esse à Deo, si nullum relinquat effectum. In allocutione, quæ est à Deo, verba con-
juncta sunt cum opere; & quamvis continerent minas & pœ-
nas, disponunt tamen anima ad omne bonum, excitant in illa
teneram devotionem, illuminant, refovent, & collocant in magna
quiete. Si tentata fuerit ariditate, tribulatione, inquietudine, hæc
omnia tanquam spongia simul absteruntur. Quod si allocutio
veniat à diabolo, non solum nullum relinquit effectum bonum,
sed insuper causat malum. Hoc mihi non sæpius, quàm bis ter-
ve contigit, & statim fui admonita à Deo, ea à dæmone esse;
præter magnam ariditatem etiam relinquit magnam inquietudi-
nem in anima, qualem sæpe experta sum, & etiamnum experior,
quando Deus me permittit tentari. Dat quidem etiam dæmon
dulcedinem & gustum ad bonum, sed illa longe diversa sunt ab
illa dulcedine, quæ datur in visionibus veris. Hinc dæmon ea
suavitate interna solum decipere poterit eos, qui nondum gusta-
runt suavitatem à Deo concedi solitam in visionibus veris, con-
sistentem in quadam refocillatione animæ amœna, forti, profundè
impressa, & tranquilla. Nam breves quædam affectiones devo-
tionis, & alii quidam levis momenti motus boni, qui ad pri-
mum quemvis tentationis seu persecutionis afflatum, instar floscu-
lorum, evanescunt, quàmvis ab initio sint boni & sancti, non
tamen sufficiunt ad discernendos effectus boni & mali spiritus.
Hinc magna constanter cautela opus est. Nam personæ, qui in
via contemplationis non longius processerunt, quàm huc, facile
poterunt decipi, quando habent visiones vel revelationes. In vi-
sione diabolica etiam non remanet teneritudo ac mollities cordis.
Credo, quod Deus non patiatur animam à dæmone decipi, quæ
in fide tam solida est, ut parata sit pro ea mori, & sibi met ipsi
diffi-

diffidens sollicitè in ea inquit, quæ fidei conformia sunt. Si verò talis anima sentiat, suas cogitationes interdum fluctuare ac titubare, aut si apud semetipsam dicat: Cum Deus hoc mihi revelaverit, poterit utique æquè esse verum, ac illud, quod aliis sanctis revelavit, quamvis has suggestiones non credat, sed iis solum per modum primorum motuum tentetur à dæmone, (nam in iis se detinere per se clarum est esse malum) jam suspectam habeo talem visionem. Credo enim visiones veras sic comparatas esse, ut sua consolidatione fidei ac corroboratione animi sæpe etiam impediunt subsequentes primos in adversum motus. Quando visiones sunt à dæmone, evanescit & fugit ab anima omne bonum; ita ut remaneat ad bonum languida, conturbata, & sine bona operatione; nam quamvis videantur excitari bona desideria, deprehenduntur tamen ea non esse efficacia, & ipsa humilitas, quæ relinquitur, est falsa, turbulenta, & amara. Censeo cum, qui expertus est in visionibus veris, hæc facile intellecturum; nihilominus fateor, dæmonem habere varias artes & fraudes; hinc in isto genere nihil adeo tutum est, ut non sit melius, undequaque timere & ambulare cautè eligendo doctum Magistrum, cui nihil reticendum. Quod attinet effectus verarum visionum, ipsamet eos experta sum. Cum enim per biennium valde timerem, ne visiones, quas habebam essent à dæmone, & viri docti idipsum metuerent, in hac summa anxietate & perturbatione mihi semel dicebantur hæc verba: *Confide filia, ego sum; ego non te deseram.* His verbis animo simul illabebatur alta quies, quam nullus hominum efficere suis adhortationibus potuit. Exinde sensi me totaliter immutatam, plenam fortitudine, pace, luce; quæ prius metuebam dæmones, sæpius mihi apparentes, jam illos contemnebam tanquam muscas; & hæc intrepida vis etiamnum constanter in me perseverat. Ita S. Theresia. Observo tamen, ex hoc ipso consequi, quod non omnes visiones veræ causent pacem internam, aliosque effectus constantes; alioquin S. Theresia per

inte-

integrum biennium his effectibus non caruisset. Ibidem C. 28. ait: Semel Humanitas Christi mihi apparuit eo modo, quo pingi solet in sua Resurrectione; pulchritudo & majestas ejus erat inexplicabilis, excedens omnia, quæ in terris pulchra sunt, aut quæ imaginatio quantumvis plurimum annorum conatu fingere posset. Splendor niveus, quo fulgebat, non perstringebat oculos mentis, quibus videbatur, sed recreabat. Lux ejus adeo diversa erat à nostra, ut ipsum lumen solis in ejus comparatione fordeat, pigeatque ad istud aperire oculos. Illa se habet instar aquæ limpidissimæ in vase crystallino collustrato à sole, istud vero instar aquæ luteæ. Verbò, se habet ad lumen solis ut lux vera ad lucem pictam. Etiam si toto vitæ tempore quis conetur imaginatione sua illam assequi, non tamen assequetur. Sensus externus visus ad eam videndam nihil conferunt, videbatur enim sensibus internis; nec potest impediri visio claudendo oculos, aut avertendo attentionem; cogitur enim anima ad attendendum & intuendum oculis internis. Videbatur mihi ex aliquibus indiciis, quod tantum esset imago Christi; ex multis aliis verò, quod esset ipsemet Christus; aliquoties quidem erat adeo obscura, ut crediderim esse tantum imaginem, sed & tunc excedebat tantopere effigies pietas, quantum excedit homo verus hominem pictum. Quandoque apparet tanta majestate, ut dubitari non possit, esse ipsum Christum, præsertim post communionem; tunc tanta autoritate dominatur in suo habitaculo, ut anima seipsam quasi annihilatam videat in Christo. Tunc non obstante quod Christus se exhibeat amicabilem, anima confunditur de suis peccatis, deque iis serió dolet. Tanta est vis talis apparitionis, ut nisi Deus per Ecstasin, in qua apparitio disparet, animam juvaret, ab infirmitate humana perferri non posset. Attamen illa majestas adeo impressa manet memoriæ, ut nunquam possit dari oblivioni, nisi in ariditate, in qua ferme anima obliviscitur ipsius Dei. In ista apparitione anima totaliter immutatur & immergitur Deo, & confertur ipsi de

novo vivax amor Dei. Hæc visio, quamvis sit imaginaria, & quantum est de se, inferior intellectuâli, summopere tamen æstimanda est, & meo iudicio caret omni periculo; nam ex effectibus patet, quod dæmon in ea nullam habeat partem. Ter aut quater, ut puto, dæmon sub tali figura conabatur mihi repræsentare Christum visione falsa; induit tunc quidem formam corpoream, sed non potest imitari illam gloriam, quæ reperitur in visione vera. Facit tales repræsentationes, ut animam perturbet in visionibus veris; sed anima per se illi resistit sentiendo tœdium; & perturbatur, amittitque omnem gustum ad orationem. Hinc credo, quod anima etiam nondum experta visiones veras, sed solum assueta contemplationi ac unioni cum Deo, has fraudes possit advertere. Qui verò semel habuerit visiones veras, etiam à longe has fraudes sentiet. Nam quamvis talis apparitio dæmonis incipiat cum suavitate & voluptate quadam interna, anima tamen statim eam suavitatem respuit, & meo iudicio hæc alia est, quam illa cœlica, quæ secum trahit amorem purum ac castum. Nec dici potest, talem apparitionem provenire ab imaginatione, quia pulchritudo vel unius manus transcendit omnem imaginationem. Et supposito etiam quod imaginatio ad hanc contribueret, sequeretur tamen, quod non solum nulli exinde nascerentur effectus boni, sed etiam anima afficeretur positivè tœdio. Econtra in ista apparitione, de qua ago, anima ditatur valde. Hinc quando aliquæ personæ sanctæ, quas tamen Deus non ducebat ista via, mihi injiciebant timorem de illusione, respondebam hac paritate. Si quis amicorum in allocutione mihi donasset pretiosam gemmam, non possem persuaderi, illam allocutionem esse merè phantasticam, aut illusoriam; sic dum in momento sensi animam traductam esse ab amore vitiorum ad amorem virtutum, mihi que virtutum solidam immobilitatem collatam esse, ut noverunt mei Confessarii & familiares, non possum credere dæmonem hoc medio uti velle ad me supplantandam. C. 29. S. Theresia pergit asseverare, ima-

gina-

ginationem nostram insufficientem esse, ad efformandam tantam pulchritudinem humanitatis Christi. Ibidem ait: Volui interdum considerare colorem & formam oculorum Christi sic mihi apparentis, sed nunquam potui hoc obtinere, sed potius apparitio totaliter evanuit. Hoc contingit in omnibus apparitionibus, quod diligentia humana nihil possit addere, detrahere, aut juvare, ut appareat esse opus solius Dei. C. 38. ait: Ingens est discrimen inter lucem, quæ videtur in visionibus, & lucem solis; hæc enim ad illam comparata etiam obscura videtur, imaginatio non potest ad hanc pertingere, nec ad aliud eorum, quæ tunc videntur, præsertim illam voluptatem, quæ suavissimè per omnes sensus diffunditur. Semel ultra horam sic permansi in Ecstasi, ubi mihi Dominus mira ostendit. Exinde sensi manifestam meliorationem in mea anima. Tunc noluissem iterum reverti ad hanc vitam, quia contemptus omnium terrenorum, qui in me remanserat, erat ingens. Omnia arbitrabar ut stercora, & agnoscebam, quàm malè in iis collocetur tempus. Tunc & impossibile animæ est, æstimare ea, quæ mundus æstimat. Illud dominium animæ supra terrena tantum est, ut dubitem, an illud quispiam comprehensurus sit, nisi ipsemet id expertus fuerit. Ea alienatio animi ab omnibus terrenis fit sine ulla nostra opera, & ex veritates sic imprimuntur, ut clare agnoscamus, quod eas tam brevi tempore non potuerimus assequi ex nobis ipsis. Exinde etiam in me effectum est, quod non amplius timeam, quem prius semper valde timueram; nam Ecstasis magnam habet similitudinem cum morte, seu separatione animæ à corpore. Præterea hæc visiones juvant, ut animus libenter conversetur cum iis, quos vidit in cœlo; unde fit, ut in comparatione illorum mihi videantur viventes quasi mortui, sic ut totus mundus nullam mihi præbeat conversationis solatium. C. 39. ait: Semel facta in Ecstasi vidi thronum Dei, in quo sedere Deum non quidem vidi sed intellexi, mihi videbatur portari ab aliquot animalibus, & cogitabam an non forte essent quatuor ani-

malia. Qualis autem fuerit, & quid in eo fuerit, non vidi, sed tantum vidi multitudinem angelorum, qui videbantur mihi pulchriores aliis angelis, quos vidi in cœlo; cogitabam an non forte essent Cherubini & Seraphini. Gloriam, quam tunc vidi, nullus imaginatione assequi potest, qui eam non est expertus. Exinde pudet animam meam, se demittere ad ullam rem terrenam. Ignis amoris divini, quem in duarum horarum Ecstasi concepi, absumpsit in me totum veterem hominem cum omnibus ejus defectibus, tepore, & miseriis; contigit mihi, ut Phœnici, qui ex suis cineribus resurgit novus. Ita etiam anima in longe aliam immutatur, induendo aliam cupiditatem, & aliam fortitudinem, ita ut non videatur esse eadem. Semel, cum metuerem, meas visiones esse meras illusiones, Deus mihi apparuit dicens; omnia ea eventura, quæ peterem, ut etiam revera illud evenit, quod tunc petii. Dixit insuper, ut attenderem ad quotidiana amoris in me incrementa; exinde enim me cognituram, quod visiones non sint à dæmone; non præsumi debere, quod ipse in animabus fervorum suorum tantum locum permetteret diabolo; & quod iste non possit dare tantam claritatem intellectus & tantam quietem animi. In L. de foundationibus Monasteriorum C. 8. ait: Non examinabo hîc, quandonam revelationes sint à Deo; id enim sufficienter innotescit ex ingentibus lucris, quæ relinquuntur in animabus. Cum semel Confessarius quidam mihi narraret de apparitionibus B. Virginis, alicui suarum pœnitentium factis, in quibus & varia prædicebantur, quorum aliqua eveniebant; unde & cætera omnia indubitato credebantur, respondi, expectandum adhuc aliquamdiu esse, an prophetiæ ceteræ evenirent, & quos relinquerent effectus; examinandumque, quam vitam illa persona duceret. Tandem deprehensum est, fuisse meras nugas. Itaque & ipsa persona, cui fiunt revelationes, aliquamdiu expectet, antequam eas aperiat, ne contra suam intentionem ipsum etiam Confessarium decipiat. In L. de Mansionibus seu Arce animæ Mans. 5. C. 1. ait: Quando
Deus

Deus apparet, tam profundè semetipsum in animam imprimit, ut dubitare non possit, Deum in se fuisse, & se in Deo. Et hæc veritas tam tenaciter inhæret, ut post multos annos ejus non possit oblivisci dari. Ibid. Manf. 6. C. 2. Non potest ille sensus amoris provenire ex naturali affectione aut melancholia, aut illusionem dæmonis. Facile enim agnosci potest, eam affectionem provenire ex loco, ubi habitat Dominus incommutabilis. Dein effectus non sunt tales, quales esse solent in aliis devotionibus, in quibus ob abundantiam dulcedinis absorbentem relinquitur facultas dubitandi; hic verò sensus non absorbentur, & nihilominus suavem illam poenam amoris conantis se diffundere nec possunt augere nec minuere. Si quis quærat, cur hic sit tanta securitas, & major quàm in aliis, causam esse censeo, quia inprimis dæmon nunquam poterit dare tam suavem poenam amoris, ut est ista. Poterit quidem dare suavem aliquam dulcedinem & voluptatem, quæ videatur esse spiritualis, sed ut tantam poenam conjungat cum tanta quiete animi, facere non poterit. Nam ejus potestas se tantum extendit ad sensus materiales, in quibus si commovetur dulcedo, non est conjuncta cum tanta pace & tranquillitate, seu quiete. Secundò, quia hic suavis turbo venit ex alia regione, ubi nullum habet imperium. Tertiò, quia relinquit tantam utilitatem in anima, videlicet resolutiones patiendi & magnas adversitates perferendi amore Dei; & se separandi à terrenis gaudiis ac negotiis, & societate mundanorum. Quod in his non intercedat illusio, ex eo liquet, quia si quis alio tempore conetur similia percipere, id efficere non poterit; maximè cum tunc animo adimatur facultas dubitandi de hoc. Et si relinquitur in animo dubium, sciat quivis, eoipso non esse verum impulsus numinis, quia tam clarè sentitur, ac si auribus magnam vocem audiremus. Neque dici potest, hoc provenire à melancholia; nam ista sua artefacta ludit in phantasia, illa verò contingunt in intima partæ animæ. Potest quidem esse, quod in hoc errem; quamdiu autem mihi

non affertur à quopiam intelligente alia ratio, insistam semper huic opinioni Ibid. Mans. 6. C. 3. ait: Sive hæ allocutiones proveniant à parte interiore animæ, sive ab externo, non prohibet, quin possint esse à Deo. Certissima omnium signa sunt ista: Primum & certissimum signum est magna efficacia talium verborum. v. g. Si anima sit constituta in magnis anxietatibus, timoribus, curis, & inquietudinibus, tenebris, ariditatibus, & spiritus unico verbo dicat: *Non turberis*, vel, *non timeas*, aut, *non sis sollicita*, evanescunt in momento omnes anxietates, timores, curæ, immo & dubia de veritate apparitionis. Secundum signum est magna quies relicta in anima cum devota & tranquilla recollectione animi, & bona dispositione ad laudem Dei. Tertium signum est, quod talia verba etiam post longum tempus non excidunt memoria, ut solent excidere alia verba, quæ audimus ab hominibus quantumvis magnæ authoritatis; nam quamvis interdum in intellectu oriatur aliqualis dubitatio de rebus, quæ videntur esse impossibiles, utrum sint futuræ vel non, & insuper intellectus aliquantum vacillet, remanet tamen in anima tanta securitas, ut non finat se absterri, etiamsi difficultates perseverent pluribus annis. Quando autem hæ allocutiones proveniunt ab imaginatione, non reperiuntur hi effectus. Sed qui magnam experientiam habet circa allocutiones divinas, non potest meo iudicio in his errare, quando verò concurrunt enumerata prius signa, satis tutò credi potest, visionem provenire à Deo, ita tamen, ut si revelentur illi res magni momenti, mandandæ executioni, aut concernentes proximum, nihil aggrediatur sine abrobatione Confessarii verè docti & pii, etiamsi ipsi videatur certissimum, revelationem esse à Deo. Alius modus allocutionis divinæ est intellectualis, quando anima audit verba in intima parte animæ; ibi tam ex modo allocutionis, quàm ex verbis clarè cognoscit, quod dæmon eo pertingere non possit. Signa sunt quia verba sunt distinctissima, ita ut ne syllaba quidem desit. Secundò, quia sunt de rebus inopi-

opinatis de quibus nunquam cogitavimus. Tertiò, quia tunc nos habemus per modum audientis, non per modum componentis. Quartò, quia tunc unico verbo multa comprehenduntur. Quinto, quia simul alia comprehenduntur, quæ verbis non explicantur. Poterit quidem dæmon etiam proferre verba tam clarè ac distincte, ut æquè dubitari non possit, ac si provenirent à spiritu veritatis, sed eosdem effectus producere non poterit, nec tantam conferre pacem, & lucem, sed potius inquietudinem. C. 5. Ibid. ait: Effectus, quem in anima talis visio producit, nemo satis æstimare poterit, nisi qui illum expertus fuerit. Ex hoc satis innotescit, eam non provenire à dæmonè; hic enim non posset talia objecta proponere, ex quibus in anima relinquitur pax, quies, & profectus in bono; dein sequentes tres effectus & quidem in summo gradu; primo agnitio magnitudinis ac excellentiæ divinæ; quia quò plura pertinentia ad Deum videmus, eo perfectius illam agnoscimus. Secundò agnitio suiipsius & humilitas, videndo, quod res tam contemptibilis creatorem tantorum mirabilium offendere ausa sit, & illum vel intueri audeat. Tertiò, quod omnia terrene valde contemptibilia reputet exceptis iis, quæ ad cultum divinum servire possunt. Ibidem C. 6. Rursus describens effectus veræ Ecstasis ait: Ex ejusmodi gratiis in anima nascitur ingens desiderium fruendi authore tantorum donorum, ita ut præ desiderio dissolvendi vitam jam agat in poena quantumvis suavi. Hinc solet cum lachrimis precari Deum, ut eam educat ex hac lachrimarum valle; omnia eam tædio afficiunt, quæcunque in ista videt. Quando sola est, lenitur aliquando dolor; redit tamen citò, & si non redeat, dolet ex hoc ipso. Verbò omnia quæ idonea sunt inflammando amori, etiam media sunt avolandi ad Deum. Inde frequentes Ecstases; etiam in locis publicis; inde murmura, & persecutiones; inde metus, hunc ipsis quandoque augmentibus Confessariis. Quamvis enim in magna securitate videatur esse constituta, quando conversatur sola cum
Deo;

Deo; timet tamen, ne illudatur à dæmone. Ejusmodi animæ Deus etiam confert ingens desiderium, cum nec in minimo offendendi, immo nec ullam imperfectionem committendi, si foret possibile; hinc vellet fugere societatem hominum & invidet Eremitis in deserto, ex altera verò parte vellet in mundo juvare ad salutem animarum saltem unicæ, dolet ob conditionem sexûs, quod hoc præstare non possit, invidetque quibus id licet. Veræ itaque Ecstases sine dubio causant hos effectus non enim consistunt in desideriis transeuntibus, sed constanter permanentibus, & oblata occasione operantibus, ex quo proin colligitur, eas non fuisse nisi vere divinas, neque quod anima nihilominus volente Deo humiliare ejus superbiam possit relinqui in ariditate, timore, & conturbatione; ex hoc ipso enim ingeneratur animæ cognitio sui nihili, & misericordiæ divinæ. Communiter tamen anima est in dispositione priore. Interdum cum præfato desiderio se uniendi cum Deo solet etiam infundi inexplicabilis jubilus ac gaudium, quo incitatur ad laudandum Deum; tunc nullo modo dubitat, se esse in statu securo; & meo judicio id merito; nam tale gaudium in intima parte animæ conjunctum cum tanta pace & incitamento ad laudes divinas est impossibile causari à dæmone. Ibidem C. 8. loquens de seipsa, tanquam de alia persona, narrat, quod longo tempore per visionem intellectualem viderit Christum quasi præsentem ac suo lateri cohærentem. Oculis corporeis, inquit, nihil viderat, intelligebat tamen certissimè, Christum esse, ita ut dubitare non potuerit, præsertim, quando Christus ad discutiendos timores illi à Confessariis propterea incuscos dicebat: *Nolo timere, ego sum.* His verbis ita confortabatur, ut nullatenus potuerit dubitare. Exinde etiam incitabatur ad perpetuam memoriam Dei, eò quod semper sibi visum sit, Deum in se respicere; & quia advertibat, semper Christum adesse suo dextro lateri, non quidem modo sensibus perceptibili, sed subtiliori, qui explicari nequit, eoipso tamen certiori; in illo enim modo

modo intervenire posset deceptio, hîc verò non, quia interius relinquit ingens lucrum, & tales effectus, qui nec à melancholia, nec à dœmone causari possunt; neque enim dœmon procurare posset tantam bonorum copiam, tantam pacem internam, tantum desiderium in omnibus placendi Deo, & tantum contemptum omnium, quæ possunt abducere à Deo, & tantum studium puritatis conscientiæ ob jugem divinæ præsentiae memoriam. Ibidem C. 6. de ingenti desiderio moriendi, ut simus cum Deo, loquens dicit: hoc ipsum desiderium aliquando esse moderandum, dum nimium angit, avocando attentionem ad alia. Dein addens rationem subjungit: Nam, cum hæc desideria videantur esse effectus personæ jam in spiritu perfectæ, facile posset contingere, ea excitari à dœmone hoc fine, ut cogitemus, etiam nos esse tales personas in spiritu perfectas. Censeo tamen, dœmonem non posse efficere tantam quietem & pacem, qualem hoc desiderium stante suo cruciatu causat; sed forte ea excitabit desideria commovendo passiones ac inclinationes, quales sentiri solent ex cura temporalium. Qui autem neutrum horum expertus fuerit, non poterit hoc intelligere, & dum existimabit, id rem magnam esse, promovebit illud desideriorum tormentum, sicque valde nocebit suæ sanitati. Idem potest etiam provenire à teneritudine complexionis, pronæ ad lachrimas, cui audito quolibet verbo de Deo resisti non potest. Dœmon autem per hoc quærit, ut ejusmodi personæ sic defatigatis viribus orationi & suis regulis amplius vacare non possint. Ibid. C. 8. ait: Hi effectus (hucusque recensiti) facile agnosci poterunt ab iis, qui idem experti sunt. Nam, ut jam dixi, censeo esse impossibile, quod sint ab imaginatione vel dœmone. Si enim forent ab imaginatione, non possent tamdiu durare; & si venirent à dœmone, non afferrent tam notabilem utilitatem, nec conservarent animam in tanta pace interna; cum hæc non sit consuetudo illius; neque tam perversa creatura potest causare tantum bonum, etiamsi vellet, nam subito se immiscerent

vapor propriæ æstimationis, & cogitationes, quod quis sit aliis melior. Dein hæc perpetua unio animæ cum Deo, & jugis elevatio mentis ad Deum tantam ipsi crearet molestiam, ut etiam si vellet tales causare effectus, non tamen frequenter simili deceptione rediret. Nec Deus talia permittet in anima sibi totaliter dedita, sed celerrimè procurabit, ut ipsi fraus dæmonis detegatur. Ibid. C. 9. ait: Tales visiones contingunt etiam dum anima nullam prorsus cogitationem habet de visionibus; repente enim illi obversantur ejusmodi objecta cum vehementi commotione omnium potentiarum & sensuum concomitante ingenti timore, ad quem tamen subsequitur pax beata, ut enim, dum prosternebatur D. Paulus, orta est in cœlo vehemens tempestas, ita contingit in interiore mundo. Fit enim valida commotio, & statim reddit serenum, tunc anima instruitur in mysteriis & veritatibus sublimibus, ut nullo opus habeat magistro; Deus enim ab illa tollit omnem ruditatem; & anima aliquamdiu remanet certa, hanc gratiam provenire à Deo. Si Confessarii eam reddunt timidam, ille timor se tantum habet per modum tentationis diabolicæ, ut contingit in tentationibus fidei, in quibus licet à dæmone possit turbari, remanet nihilominus firma, immo certior, sciens, dæmonem talia bona procurare non posse, qualia in se experitur. Poterit quidem dæmon tale aliquid efficere, sed non tanta veritate, majestate, & efficacia. Quia autem Confessarii ista interiora animæ videre non possunt, & illi, quibus fit illa gratia, se forte explicare non possunt, ideo timent, & quidem merito. Ideo necesse est, ut cum talibus personis visionariis cautè procedatur, & expectetur tempus; & successivè videndum, quales fructus ab his visionibus relinquuntur, qualis implantetur humilitas, quanta conferatur soliditas virtutum ac fortitudo; si enim dæmon habuerit partem, brevi detegetur.

Regula 5. Ecstasēs ac Revelationes veræ non faciunt aut supponunt hominem statim perfectum, sed tantum movent ac disponunt ad perfectionem successivè obtinendam. In sua Vita C. 21. ait: Descripsi nunc effectus veræ Ecstasis; fatendum tamen, eos aliquando esse majores, aliquando minores. Nam licet ab initio Ecstasis hos effectus producat, nondum tamen statim ipso opere comprobantur; hinc fit, quod non semper statim sciri possit, an persona Ecstatica revera habuerit illos effectus internos. Potest quidem Deus in momento reddere perfectum, sed non solet. Hinc & in me, ex quo has gratias consecuta sum, semper crevit fortitudo animi, & expurgatio à perturbationibus.

Regula 6. Quando in visione aliqua apparet imago Christi, nunquam conspuenda est, etiamsi esset à Dæmone. De Fundat. Monasteriorum. C. 8. ait: Dicam de apparitionibus provenientius à dæmone, quando induit personam Christi, aut alicujus Sancti. Scio personam, quæ valde torquebatur à suis Confessariis; quando enim ipsi apparebat imago Christi, jubebatur se signare Cruce, & Christi illudere imagini. Quando vero locuta est postmodum cum viro admodum docto F. Dominico Suarez, dixit, id non rectè fieri, nec à quopiam faciendum. Nam Christi imago semper veneranda est, ubicunque reperiatur, etiamsi ab ipso dæmone picta esset. Per hoc nobis præstat obsequium, si repræsentet imaginem Christi, quæ postmodum remanet impressa nostris cordibus. Hæc animadversio hujus viri docti mihi valde placuit; nam si conspiciamus devotam imaginem, non remorabitur nostram devotionem, si sciamus, eam à scelesto quopiam homine pictam esse. Idem reperit de Mansionibus Mans. 6. C. 9. ubi ait: Viro illi docto valde displicuit, quod in tali casu Christo putatio illudendum sit, & ficus

B b 2

demon-

demonstranda. Dicebat enim, imaginem sui Regis semper in honore habendam esse. Et plane video, eum recte dixisse; cum & in humanis indignè quis ferret, si ejus imaginem inhonoraret; quanto magis, si dedecore afficiatur imago Regis nostri, id indignè laturum putamus. Qamvis de hac re jam semel scripserim, idipsum tamen repeto; quia scio personam, cui idipsum præceptum fuerat à Confessario, & angustabatur valde. Consilium meum est, ut si quis idipsum vobis consuluerit, non sequamini hoc consilium. Mihi enim rationes, quas quidam mihi proposuit summopere placuerunt. In sua Vita C. 29. ait: Cum mihi frequenter appareret Christus, Confessarius extraordinarius in absentia Ordinarii mihi præcepit, ut Christo sic apparenti monstrarem ficum, meque signarem cruce; nec dubitarem, esse dæmonem. Hoc grave mihi accidit, quia dubitare non poteram, eum, qui mihi apparuit, esse Deum. Parui tamen; sed ne toties me deberem signare cruce, in manus sumpsi crucem. Hoc semper faciebam; ut autem monstrarem ficum, non feci semper. Hoc enim durissimum sentiebam, in memoriam revocando illusiones Christo à Judæis factas. Christus mihi respondit, in hoc obediendum Confessariis; se non curare ejusmodi illusiones. Quando verò Confessarii mihi interdicebant orationem, hoc videbatur ægre ferre; dicebat enim, id esse tyrannidem, & hoc voluit à me illis referri.

Regula 7. Finis à DEO intentus causandi Ecstasin est. 1. Ut animæ dilectæ fiat prægustus cœlestis gloriæ. 2. Ut illi concilietur æstimatio apud homines. 3. Ut sic fiat perfecta cum Deo desponsatio, quæ sine alienatione à sensibus fieri in vita non posse videtur facile.

Regula 8. Si omnes perfectè diligerent DEUM, sicut ille nos amat, omnes paterentur Ecstasi.

Regula 9. Ideo foeminae patiuntur plures veras Ecstases divinas, quia magis sunt ad illas dispositae. Has tres Regulas insinuat sequentibus locis. In sua Vita C. 27. ait: Videtur mihi, quod Deus per ejusmodi Ecstases velit animae praeberè notitiam eorum, quae sunt in coelo; sicut enim ibi se invicem intelligunt sine prolatione verborum, ita hic Deus intelligitur praecisè per hoc, quod velit intelligi. Ibidem C. 40. ait: Cum semel cogitarem, quae causa sit, quod nunc ferè nunquam amplius publicè habeam Ecstases; intellexi mihi dici: Nunc non amplius id necessarium; jam enim in sufficiente auctoritate constituta es ad eum finem, quem intendo. Condescendo infirmitati humanae. De Mansionibus Mans. 6. C. 4. ait: Desponsatio cum Deo meo iudicio tunc fit, quando animae immittit Ecstases, quibus alienatur à sensibus. Nam si illi relinqueretur usus suorum sensuum, videndo se tam vicinam divinae majestati, forte impossibile foret, manere vivam. Ibidem dicit: Quando de his mirabilibus Dei, de Ecstasum beneficio, loquor, non possum non dolere videndo, quanta perdamus ex propria culpa. Nam licet verum sit, ista ad eas pertinere res, quae dantur, cui ipse voluerit; nihilominus, si eum ita amaremus, sicut ipse nos amat, daret ea omnibus. In sua Vita C. 40. ait: Has gratias Ecstasum Deus frequentius multò confert foeminis quàm viris; & audiavi à Sancto viro P. Petro de Alcantara, immo ipsamet id observavi, quod in hac via foeminae magis proficiant, quàm viri. Afferebat ad hoc probandum praelara argumenta, quae laudi cedunt foeminis.

Regula 10. DEUS in visionibus etiam veris quandoque promittit, semper exaudiendas quorundam preces. In sua Vita C. 39. ait: Cum semel instantissimè precarer Deum, ut alicui personæ, cui obligata eram, restitueret visum, quem fere totaliter amiserat; timerem autem, ne propter mea peccata Deus me non exaudiret, apparuit mihi ut aliàs consuevit, ostenditque mihi vulnus suæ manus sinistræ. Cumque ei propterea condolerem, dixit, se tanta mei causa passum haud dubiè non minus facilem fore ad exaudiendas meas preces. Præterea promisit, me nihil precaturum, quod ipse non esset concessurus, quia jam sciebat, me nihil petituram, nisi quod cederet ad ejus honorem: addidit, se hanc ipsam petitionem exaudire. Et revera intra octo circiter dies illi personæ visus fuit restitutus. Potest quidem contingere, id non ob meas preces, sed ex alia causa factum esse; quia tamen hanc visionem habueram, ita eram certa, ut sine hæsitazione propterea Deo gratias egerim. Ibidem C. 19. ait: Petrum de Alcantara post ejus mortem sæpe vidi gloria circumdatum. Statim ut obiit mihi apparuit, quod & aliis dixi; post octiduum venit nuntius de ejus obitu. Semel mihi Deus dixit; neminem in hujus viri nomine aliquid petiturum, quod non esset impetraturus.

Verùm circa hanc ultimam S. Theresiæ visionem ac doctrinam, in qua continetur promissio de exaudiendis precibus hujusmodi promissiones, si revera datæ sunt per apparitionem veram, semper sunt tacitè conditionatæ, sub ipsa videlicet conditione; *si debitè petantur*, eo ordine, ac modo, quo decet, ut à Deo exaudiantur. Hinc non sunt censendæ veræ promissiones, quæ ex sua natura sunt exorbitantes, v. g. quæ præbent occasionem socordiæ, quæ spondent conversionem, aut apparitiones in articulo mortis, &c. &c. aut liberationem determinatam è purgatorio. Similiter

ter exorbitantes petitionis essent, si quis v. g. in nomine S. Petri de Alcantara peteret liberationem omnium animarum è purgatorio, gratiam conversionis efficacem pro omnibus peccatoribus, dona gratis data, resurrectionem mortuorum, sanationem omnium claudicantis v. g. S. Francisci, &c. &c. Hæc enim non impetrarentur, quia Deus vult, ut omnia ordine fiant; adeoque non licet petere aliqua contra ordinem per leges immutabiles divinæ justitiæ, æquitatis, & sapientiæ præstabilitum à Deo. Hæ Leges autem perlinquatur homini, ut princeps tenebrarum opprimatur non potentia, sed virtutum merito, ut in operibus gratiæ non cedatur per saltus, sed servatis intermediis. &c. Quamvis accurate ille ordo divinæ æquitatis & sapientiæ præstabilitus à Deo ab homine comprehendere non possit, nisi per instinctum internum, aut per experientiam casuum consilium; aut negativè, inquantum aliqua repugnarent etiam legibus Sapientiæ humanæ.

C A P. XVI.

Regulæ practicæ ex S. Joanne de Cruce
Ord. Carmel.

In suo libro, cui titulus: *Ascensus Carmeli*, postquam monstraverat, perfectionem consistere in perfecta unione seu assimilatione cum Deo, quæ obtineri non potest sine depuratione omnium affectuum à creatis, præsertim sensibilibus, ostendit, quibusnam supernaturalibus operationibus Deus hominem ad eam exspoliationem affectuum & unionem assimilativam cum Deo magis ac magis perficiat. Inter eas operationes divinas sunt etiam sensibiles devotionis gustus, virtutum & sapientiæ implantatio repentina & constans, Ecstases, revelationes &c.

De his ergo tradit sequentes
regulas.

Regula 1. Omnes apparitiones, visiones, revelationes, consolationes, suavitates, sensationes, &c. quæ percipiuntur sensibus externis, semper ac universaliter ab anima, quantum in ipsa est, recusandæ sunt; semper ab iis oculus mentis avertendus; nunquam iis nec per momentum delectatione morosa assentiendum aut acquiescendum; multo minus desiderandæ sunt. Regulariter sunt à dæmone, & tunc relinquunt in animo aliqualem perturbationem saltem per modum tentationis; & si ab anima delectatione
ne

ne admittantur, aut assensu, causant ingentia damna. Quando verò sunt à DEO, causant in anima incitamentum & alacritatem ad bonum ex ipso earum contemptu; Quando igitur divinæ sunt, ideo dantur, ut contemnantur, & anima ex victoria, qua superat has oblectationes sensuum quantumvis divinas, ducatur ad intelligibilia. Quod si aliquando in casu valde rarò admittendæ sunt, id non fiat, nisi in circumstantiis per viros doctos, spirituales, & expertos eximie juxta effectus præfatos examinatis; & etiam tunc sine omni desiderio & affectu ad eas. Hæc notabilis Regula S. Joannis à Cruce ab eo traditur in præfato libro, L. 2. C. 11. ubi sic habet: Egi hæcenus de cognitionibus naturaliter acquisitis, hinc agam de cognitionibus supernaturaliter, attamen ope sensuum externorum obtentis, videlicet per visum, auditum, gustum, odoratum & tactum. Solent enim interdum devotæ personæ oculis videre imagines Sanctorum, angelos, luces, splendores; auribus audiunt verba insueta; odoratu quandoque percipiunt suavissimos odores; gustu sentiunt res saporissimas. Ipse etiam tactus quandoque sic afficitur voluptate, ut penetrentur medullæ, & omnia ossa videantur natare in mari quodam deliciarum. Suavitas illa, quæ sic se diffundit in omnia membra, à Scriptoribus mysticis, vocatur *unitiva*, & oritur ex devotione sensibili. Hinc advertendum, quod licet omnes hi effectus possint oriri ex Deo, nunquam tamen tutò iis fidendum est; immo prorsus non sunt admittendi, sed potius totaliter vitandi & fugiendi non examinando, utrum boni vel mali sint. Ratio est, quia, cum sint magis externi ac corporei, datur minor certitudo, an sint à Deo, cui proprium est, se communicare animo. In ista communicatione interna ad animam datur major certitudo & major

utilitas; in illa verò communicatione ad sensus externos plerumque reperitur periculum & deceptio. Nam si iudicium de rebus spiritualibus relinquitur sensibus externis; iudicant eas comparatas esse modo sensibili; adeoque errant. Hinc valde errant illi, qui ejusmodi apparitiones ac sensationes æstimant; per hoc enim se exponunt periculo deceptionis; aut certè incurrit impedimentum, quo valde impeditur à profectu in spiritualibus, cum ista sensibilia nullam habeant similitudinem cum spiritualibus. Hinc ejusmodi personis timendum, ne forte tales res potius proveniant à dæmone, quàm à Deo; nam in rebus externis ac sensibilibus dæmon majorem potestatem habet, faciliusque decipit, quàm in internis ac spiritualibus. Præterea ista sensibilia minus conducunt ad spiritualia, quia valde distant corporalia & spiritualia. Nam licet aliquando ab iis oriatur aliquid devotionis & spiritus, quando proveniunt à Deo; fructus tamen ille longe minor est, quàm si objecta fuissent intelligibilia. Ex dictis sequitur, quod & aptiora sint ad causandum in anima errorem, præsumptionem & vanitatem; nam cum tam crassa & materialia sint, fortius commovent sensum; animæ autem videntur esse res aliquæ magnæ; ideo sequitur illas, existimans præeunte hoc lumine, duce, ac medio se pervenire posse ad suum scopum, nempe ad unionem cum Deo. Quo plus autem talia attendit & æstimat, eò longius deviat à perfectâ via, & à genuino medio, quod est fides. Et quia anima videt sibi contingere tanta mirabilia, sæpius insensibiliter irrepit certa æstimatio sumptius, ita ut sibi videatur aliquid valere apud Deum, quod est contra humilitatem. Præterea etiam dæmon bene novit animæ inspirare complacentiam & satisfactionem de seipso, quæ tentatio quandoque satis clara & aperta est, dum ejusmodi objecta in sensibus excitat. Nam oculis exhibet apparitiones Sanctorum cum splendore elegantissimo; auditui ingerit verba blanditiis mellea; odoratum demulcet odoris suavissimis; in ore causat gustus dulcissimos; & in tactu diffundit voluptatem, ut ani-

mam

nam sic inescatam præcipitet in multiplicia mala & gravia. Itaque ejusmodi repræsentationes abjiciendæ & expellendæ sunt. Nam etsi aliquæ earum forent à Deo, ipsi per hoc non infertur injuria, nec anima perdit quidpiam illius fructus, quem illarum ope Deus in ipsa causat. Ratio est, quia omnes operationes divinæ, siue fiant in sensibus internis siue in externis, suum primum effectum simul uno eodemque momento causant in anima, nulla relicta facultate deliberandi, aut donum abjiciendi; ut enim hujusmodi effectus in anima incipit sine illius cooperatione ac dispositione, ita eosdem perficit sine ipsius consensu ac industria; hinc tam parum animæ liberum est, talia dona acceptare aut rejicere, quam parum manui aut pedi nudo supra ignem posito liberum est sentire calorem; sentiet enim siue velit siue nolit. Ita apparitiones & visiones primum suum effectum non causant in corpore, sed in animo; sicut econtra apparitiones provenientes à dæmone in anima etiam nolente causant inquietudinem, instabilitatem, perturbationem, ariditatem, vanitatem, præsumptionem; quamvis hi effectus non sint tam efficaces ad operandum malum, quantum illi ad causandum bonum. Nam operationes illæ dæmonis vix pertingunt ad sphæram primorum motuum, nec ad aliud possunt animam commovere, nisi ipsa velit, nec inquietudo quam secum ferunt, diu durat, nisi ipsa anima sua inconsideratione aut pusillanimitate longioris durationis causa sit. Econtra operationes divinæ intimè penetrant animam, & relinquunt constantes suos effectus, nempe incitamentum, animositatem, & alacritatem ad bonum provenientem ex ipsa victoria de superata delectatione sensuum. Quod si anima tales apparitiones aut sensationes, quantumvis provenientes à Deo, æstimet, & in earum immissionem consentiat, exinde sequuntur sex ista inconvenientia. Nam primò minuitur per hoc perfectio, qua dirigimur per fidem; huic enim plurimum detrahit, si ejusmodi objectorum experientiam nanciscimur per sensus. Elongatur proin anima à vero medio pertingendi ad u-

nionem cum Deo, dum suos oculos non claudit omnibus sensibilibus. Secundò talia sensibilia impediunt & retardant animum, quia se detinendo circa ista sensibilia non se convertit ad intelligibilia. Tertiò, incipit anima acquirere propensionem ac delectationem ad ista sensibilia, iisque sic adhærere, ut ad veram abdicationem, exinanitionem, ac denudationem sui non pertingat. Quartò amittit etiam ipsos bonos effectus, à Deo in tali apparitione divina causatos in animo, quia oculos suos immergit in id, quod in his apparitionibus est vilissimum, nempe in sensibilia. Quintò perdit dona & beneficia Dei, quia ea cum inordinata adhaesione recipit, & non bene illis utitur; nam ea cum inordinata affectione recipere, nec iis uti utiliter ad finem à Deo intentum, idem est, ac velle ea solùm recipere ad suam oblectationem, ad quem tamen finem Deus ea non concedit. Sextò quando talia admittuntur, aperitur dæmoni janua, ut aliis apparitionibus similibus animam decipiat; neque enim difficile ipsi est, fingere similes, ut bonæ appareant; nam, ut loquitur Apostolus, novit se transformare in angelum lucis. Itaque animæ necessarium est, ut ejusmodi apparitiones aut sensationes oculis clausis rejiciat, undecunque demum veniant. Nam, si hoc facere negligat, dabit locum apparitionibus ac sensationibus provenientiibus à dæmone, sicque illi tribuetur tanta potestas, ut frequentius loco apparitionum divinarum admittantur diabolicæ, prout multis incautis ac imperitis animabus contigit, quæ tam pertinaciter ac confidenter his impressionibus inhæserunt, ut non nisi maximo cum labore ad viam puritatis fidei potuerint reduci; immo multæ, in quibus dæmon jam altas radices egerat, nunquam amplius in eam viam reversæ sunt. Itaque consultum est, omnes tales visiones rejicere clausis oculis, & timere omnes; ex iis, quæ proveniunt à dæmone sequuntur errores & deceptiones; ex iis verò, quæ sunt à Deo, impedimentum fidei; econtra si rejiciuntur, nihilominus anima colligit suos fructus. Et sicut, si anima illas admittit, Deus dein
illas

illas subtrahit, eò quod anima nimis illis adhæreat, & amore agglutinetur, & communiter non sic, prout deberet, in virtute proficiat; immo ipse etiam dæmon suas apparitiones immisceat & augeat, eò quod anima illi locum dederit, januamque aperuerit. Econtra si anima tales visiones recipit sola voluntate sine adhæfione amoris, dæmon cessat à suis operationibus, eò quod videat, se animæ nullum posse inferre nocumentum; Deus autem in anima tam alienata à sensibilibus ac tam humili auget suas gratias. Nam sic Deus tentat animam, quam ab initio magis visitat per operationem in ejus sensibus, capacitati seu dispositioni ejus se conformans; si enim modo condecense se habeat, & primas blanditias modeste recipiat eo fine, ut exinde vires ac robur obtineat, postea admittitur ad cibum solidiorem; & si dæmonem in primo gradu vicerit, admittatur ad secundum. Persona itaque spiritualis rejiciat & abneget omnes impressiones & oblectationes corporeas, quæ possunt obtingere sensibus externis, nec implicetur his objectis, quæ sensibus externis offeruntur, quia id maximè impedit obscuritatem fidei. Patet ergo manifestè, quod hæ apparitiones & visiones non possint esse media se uniendi cum Deo, utpote cum quo nullam habent similitudinem. Dæmoni summopere placeat, si videt, quod anima aliqua velit admittere revelationes, & si advertit, quod ad illas affectionem habeat; tunc enim habet occasionem valde opportunam inspergendi errores, & imminuendi fidem quantum fieri potest. Nam anima, quæ ad illas aspirat, subjecta est magnæ ignorantiae, & quandoque etiam multis tentationibus & casibus absurdis. Paucis denique dicam omnia, magna circumspectione ejusmodi res rejiciendæ sunt, nec admittendæ, nisi in circumstantiis singulariter raris, & in casu accuratè discusso à personis doctis, spiritualibus, & valde expertis; & etiam tunc admittendæ non sunt, nisi absit omne earum desiderium & voluntas.

Regula 2. Apparitiones ac visiones, five sint in sensibus externis, five in phantasia, non ideo à DEO dantur, ut in iis animæ affectio sistat, sed ut his signis aut illicitis à carnalibus abstracta ad intelligibilia traducatur. In *Ascensu Carmeli* L. 2. C. 17. ait: Dicet aliquis, si in his apparitionibus reperitur tantum periculi & impedimenti ad unionem cum Deo, cur ergo ipsemet Deus ponit hos laqueos animæ? Ut ad hanc objectionem respondeam, tria præsupponenda sunt principia. Primò, quia juxta D. Paulum ad Rom. 13. *Quæ à DEO sunt, ordinata sunt.* Secundò, quia Deus *Disponit omnia suaviter* Sap. 8. Tertiò, quia juxta Theologos *Deus omnia movet juxta modum eorum.* Ex his sequitur, quod Deus, dum animam ab infimo extremo summæ imperfectionis vult traducere ad alterum extremum summæ perfectionis, debeat procedere gradatim, adeoque animam perficere in eo genere cognitionis, quod naturaliter est primum, nempe in cognitione per sensus externos. Hinc fit, quod dum anima paulatim incipit moderatè uti sensibus externis, eosque refrenare atque abstrahere à sensibilibus externis magis periculosos, eidem soleat conferre quasdam apparitiones ac sensationes suaves in sensibus externis quasi in præmium victoriæ eo fine, ut magis confirmetur in abstractione ab aliis objectis sensibilibus periculosis. Quando autem Deus advertit, animam jam satis esse consolidatam in ea abstractione à sensibilibus objectis externis, incipit etiam perficere sensus internos seu phantasiam per visiones & allocutiones imaginarias internas, semper simul inspirando quasdam motiones seu affectiones bonas, quibus animæ affectio ab his objectis sensuum aut phantasiæ ad purè intelligibilia traducatur. Hæc est via ordinaria, quamvis Deus non sinat se semper alligari huic ordini; sed quandoque operetur secundum aut tertium transito primo, prout animæ expedire judicat.

Regu-

Regula 3. Apparitiones aut visiones, quæ sensu externo vel phantasia comprehendì possunt, nunquam desiderandæ sunt, nec iis unquam immorandum est.

L. CC. sic habet : Apparitiones, vel supernaturales visiones, quæ sensu sine assensu voluntatis comprehendì possunt, in nullo unquam statu, ab anima desiderandæ sunt, nec iis diu immorandum; hujus doctrinæ duæ sunt rationes. Prima est, quia, etiamsi anima respectu talium apparitionum aut visionum se tantum habeat passivè, non eas positivè amando vel appetendo, nihilominus operabuntur suum principalem effectum in anima, si sunt revera à Deo. Secundò, quia anima rejiciendo tales apparitiones, nec iis assentiendo, liberat se à duplici malo, videlicet à periculo deceptionis, & à laborioso ac difficili examine, utrum sint à bono vel malo spiritu; hoc enim examine non solum nullum obtinetur lucrum, sed insuper tempus perditur, turbatur quies animi, occasio multarum imperfectionum incurritur, à profectu impeditur, nec occupatur in iis, quæ simplicia, æstimationeque digna sunt. Itaque anima se non detineat in cortice harum apparitionum; sed attentionem suam affectumque totaliter dirigat ad effectus earum, desiderando solum virtutes, non verò oblectationem in illis splendoribus, odoribus, saporibus, voluptatibus. &c. Sic, si eas apparitiones voluntariè non intueatur, si eas non examinet, nec ut veras judicet, si eas non desideret, ex iis hauriet fructum à Deo intentum, nempe devotionis spiritum.

Regula 4. Directores animarum ingentia illis afferunt damna, si earum visionibus facilem adhibent fidem, quantumvis forent divinæ. L. CC. C. 18. ait: Demonstrabo hìc fufius, quanta damna Directores animarum sibiipsis, & animabus sibi creditis afferant, si visionibus, utut divinis, facilem tribuunt fidem. Ratio falsus hoc tractandi est,

est, quia in nonnullis animarum Magistris nimis exigua eatenus videtur reperiri prudentia ac discretio; quamprimum enim advertunt, ejusmodi visiones esse supernaturales ac à Deo, jam in tuto credunt omnia. Inde autem fit, ut tam sibiipsis quàm animabus creditis consciscant multorum errorum & confusionis propriæ causam, & impletur in illis, quod Christus docuit; Si cæcis cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadunt. Tales Directores sunt in causa, quod & persona habens ejusmodi visiones eas æstimet, seseque in iis detineat, & eas magis appetat, ex quo proveniunt varia mala; nam primò, exinde minuitur humilitas, dum anima credit, se jam æstimari à Deo, ac propterea complacet sibi ipsa & quiescit in seipsa. Accedit dein tentator, & inspirat varias reflexiones v. g. an & aliæ animæ sint sicut ipsa? an idem experiantur quod ipsa? quod repugnat sanctæ simplicitati. Hæc tamen damna ab anima non advertuntur, & ideo non evitantur; aut si advertuntur & fugiuntur, horum loco succedunt alia. Quandoque, etiam si spiritualis Director ejusmodi revelationes non æstimet, si tamen negligat, animas creditas expurgare ab earum affectu; si libenter de his loquatur, si potissimam colloquiorum partem de hac materia constituat explicando signa, quibus revelationes divinæ discerni possint à naturalibus aut diabolicis, nocebit tamen plurimum, eò quod animam implicet curis & periculis, & laboriosi examinis inquietudini, cui molestiæ & periculo anima exponi non debet sine extrema necessitate. Econtra si tales res rejiciuntur, & parum æstimantur, anima libera est ab inquieto labore examinis & à periculo. Præterea sequitur aliud malum. Nam dum tales Directores vident, animæ à Deo concedi ejusmodi revelationes, petunt ab anima, ut à Deo postulet sibi fieri revelationem hujus vel illius rei, pertinentis ad se vel ad alios. Simples animæ obediunt petitioni suorum Directorum, existimantes licitum esse, si talium rerum notitia hoc modo postuletur à Deo; ex eo enim, quod videant,

DEUM

DEUM sibi aliqua revelare ob fines Deo notos, existimant, etiam licite revelationem postulari posse. Quod si ergo Deus ob earum preces aliquid revelet, audaciores factæ similia majori confidentia petunt etiam altera vice. Credunt, hunc modum agendi cum Deo esse illi acceptum, cum tamen nunquam illi acceptus sit, nec ullatenus eum modum secum agendi approbet. Animæ verò, cum hunc modum cum Deo agendi approbent, eique magna propensione afficiantur, sic illi asluefactæ potentias taliter disponunt naturaliter, ut aliquando credant sibi revelata quæ revelata non sunt; deceptione verò deprehensa turbantur.

Regula 5. Etiam si revelationes sint à DEO, possumus tamen ex iis decipi, quia aut non rectè intelliguntur, aut quia sunt tacite conditionatæ. L. CC. C. 19. sic habet. Quamvis revelationes à Deo provenientes sint veræ in se, non tamen semper tales sunt juxta nostrum intellectum. Hujus rei duplex est ratio. Prima est, quia noster modus intelligendi est imperfectus. Secunda est, quia ratione motivi plerumque sunt conditionatæ, v. g. si revelationes sint comminatoriæ, nisi videlicet reus se emendaverit. Quod attinet primam causam, observandum est, Deum in suis prophetiis, oraculis & revelationibus solere tegere profunda sua consilia & judicia, ita ut in nostra interpretatione facile videantur esse alia. Sic Gen. 15. Deus Abrahamo dixit: *Terram hanc tibi dabo.* Postmodum autem intellexit, hanc promissionem primum post quadringentos annos in posteris suis implendam esse. Similis promissio facta est Jacobo Gen. 46. *Ego descendam tecum illuc (in Ægyptum) & ego inde adducam te revertentem.* Cum tamen in Ægypto obierit, & solum in posteris suis reversus sit. Sic & Israelitæ ascendentes in pugnam contra Beniamitas certam sibi promittebant victoriam, eò quod Deus prima vice ipsemet denominaverit exercitûs Ducem, secunda autem vice etiam jussit, ut

in pugnam ascenderent, & tamen utraque vice victi sunt. Decepti ergo sunt ex propria interpretatione, quia Deus non dixerat, eos victuros, sed tantum iussit ut pugnarent, idque ad temeritatem quandam eorum puniendam. Sic & Jeremias C. 4. ait: *Heu heu Domine Deus! Ergone decepisti populum istum & Jerusalem dicens: Pax erit vobis; & ecce pervenit gladius usque ad animam.* Similis est textus de Christo Psal. 71. *Domineabitur à mari usque ad mare.* Quem & ipsi Apostoli malè intelligentes somniarunt regnum temporale Act. 1. Sic ergo etiam erroneè posset intelligi, si alicui personæ ab inimicis oppressæ Deus diceret: *liberaberis*, aut si ad Martyrium aspiranti revelaret: *Fies Martyr.* Ibi enim nihilominus posset contingere, eam personam occidi ab inimicis, eamque liberari per mortem; hîc verò posset verificari revelatio per Martyrium spirituale.

Regula 6. Quamvis DEUS aliquando respondeat ad interrogata, non tamen eas interrogationes per hoc approbat, sed plerumque iis irascitur. Persona sic interrogans nunquam videtur posse excusari à peccato veniali; & sæpe sic interrogantes relinquuntur illusioni dæmonis. L. CC. C. 21. sic habet: Aliquæ personæ spirituales, dum nunquam de quibusdam rebus petunt à Deo revelationem, eamque obtinent, exinde colligunt, hunc modum interrogandi esse acceptum Deo; Id tamen falsissimum est. Quamvis enim ad ejusmodi interrogationes aliquando respondeat, non tamen hic modus secum agendi illi acceptus est; immo plerumque graviter propterea irascitur. Ratio est, quia nulli creaturæ convenit, eos limites transgredi, quos Deus ad cujuslibet directionem constituit. Homini constituit terminos per usum rationis, quos non licet egredi; velle autem aliqua scire per media supernaturalia,

lia, hoc jam est egredi præscriptos limites. Itaque hic modus interrogandi Deum non est bonus, nec sanctus, nec decens, nec Deus in illo complacet. Dices; si Deo hic modus interrogandi non placet, cur ergo aliquando respondet? Respondeo; interdum respondere doemonem; si verò quandoque respondet Deus, id facit causâ consolandi animam, ne pusillanimitate ducta prolabatur in deterius; aut ne credat, se illi esse iratum, aut id facit ex alio fine, semper tamen fundato in infirmitate & imperfectione illius animæ, conjuncta simplicitati. Solet Deus eatenus se habere, ut bonus Paterfamilias, qui filiolo, cui destinat cibos optimos, desideranti tamen cibum minus convenientem hunc tandem concedit, ne relinquere eum cogatur prorsus famelicum. Sic & Israelitis invitus concessit regem. 1. Reg. 8. *Audi*, inquit ad Samuelem, *vocem populi; non enim te abjecerunt, sed me, ne regnem super eos.* Ita Deus quandoque animabus concedit, quod non est ipsis optimum, quia nolunt aut nesciunt aliam viam ingredi. Censeo tamen, longè pejus esse, si quis desideret notitiam quarundam rerum via supernaturali, quàm si desideret consolationes & suavitates spirituales, quia non video, quomodo anima desiderando ejusmodi notitiam per revelationem possit excusari saltem à peccato veniali, etiamsi optimos fines habeat, & constituta sit in sublimi gradu perfectionis. Idem dictum volo de Directoribus talium animarum, qui illis imponunt mandatum sic interrogandi Deum, aut saltem consentiunt. Nulla enim excogitari potest necessitas, sic interrogandi Deum, cum habeamus lumen rationis, legem, & doctrinam evangelicam, ex quibus quilibet abundanter poterit dirigi; nec reperitur ulla difficultas, quæ his mediis non possit resolvi cum magna animæ utilitate & complacentia Numinis. Itaque dirigamur solùm à ratione & doctrina Evangelica, adeò, ut si nobis etiam non desiderantibus aliqua revelentur, ea accuratius examinentur, quamvis videantur conformia rationi, & doctrinæ Evangelicæ. Doemon enim multa dicit vera, facile contingentia,

& rationi conformia, ut animam decipiat. Et quamvis ex dictis colligi possit, Deum, non obstante quod ad curiosas quasdam interrogationes vel petitiones respondeat, nihilominus propterea irasci, addam tamen pro confirmatione aliqua exempla ex Scriptura. Sic Israelitis petentibus carnes misit quidem coturnices; additur tamen Numer. 11. *Adhuc escæ in ore ipsorum, & ira Dei ascendit super eos.* Balaam propheta, cum id peteret, jussus est à Deo pergere versus castra Israel Num. 22. & tamen angelus in via evaginato gladio apparens ait: *Perversa est via tua, mibique contraria.* His igitur & variis aliis modis Deus consentit in nostra desideria, simul tamen irascitur. Possem afferre plures hujus veritatis probationes; id tamen dixisse sufficiat, periculosissimam rem esse, ultra quàm dici possit, sic velle agere cum Deo, ita ut quisquis huic modo addictus fuerit, valde sit erraturus, & plerumque summæ perturbationi se involuturus. Certus sum, hæc facile crediturum, qui ista aliquamdiu attentè consideraverit; quæ enim loquor, ea loquor ab experientia. Nam præterquam quod difficile sit, in ipsis visionibus reverè divinis non errare, insuper accedit, quod plerumque inter visiones multæ reperiuntur, quæ sunt à doemone, is namque eodem modo solet versari cum anima, quo solet Deus; ideo repræsentat animæ objecta verosimilia, & divinis similia, ut sic instar lupi ovina contexti misceatur dominico gregi. Hinc difficulter discerni potest, quæ sint à Deo, quæ à doemone; & cum proponat multa vera, rationi conformia, aut futura, quæ dein revera eveniunt, facile anima poterit decipi, credendo, revera Deum esse qui loquitur. Tales animæ ignorant, doemoni facile esse, cognoscere etiam futura in suis causis, præsertim naturalia; poterit illa proin etiam prædicere, saltem certitudine physica, nisi Deus velit mutare cursum causarum secundarum. v. g. ex dispositione aeris, influxu syderum, & naturâ elementorum potest cognoscere in tali loco generandam pestem. Quid igitur mirum, si prædicere possit, post annum, aut dimidium eventuram pestem?

pestem? similiter potest prædicere motus terræ, cum jam prius observaverit, cavitates terræ turgere aëre. Eodem modo prævideri possunt aliqui futuri eventus, dependentes à providentia Dei. Agnosci enim potest, talem v. g. personam, aut civitatem in eum devenisse statum, ut divina justitia pro merito poenam retribuere debeat, aut proemium. Tunc ergo prædici poterit, hoc vel illud eventurum. Sic Achior Holoferni dixit: *Quotiescunque præter Deum suum alterum coluerunt, dati sunt in prædam, & in gladium, & in opprobrium.* Dæmon ergo, qui circa modum agendi divinam magnam habet experientiam, conjecturaliter multa talia potest prædicere. Sic & Tobias ex abundantia iniquitatis in Ninivitis conclusit vindictam Numinis vicinam esse, ad filium enim suum dixit: Quacunque die sepelieritis matrem vestram circa me in uno sepulchro, ex urbe hac exeatis; *video enim, quia iniquitas ejus finem dabit.* Similiter potest dæmon cognoscere, Petrum v. g. naturali modo non posse pluribus annis vivere. Innumera ergo talia poterit prædicere, à quibus omnibus anima se aliter non expediet, quàm vitando ac fugiendo omnes revelationes & visiones. Deus proin meritò illis irascitur, qui eas admittunt, sciens temeritatis esse, se ejusmodi periculis exponere. Ac certò illud est magna temeritas, curiositas, surculus superbiæ, radix & fundamentum vani honoris, contemptus rerum divinarum, causa multorum malorum; Deus enim ex ea causa multos permittit labi, decipi, obscurari in intellectu, declinare à bene ordinata vita, & relinqui suis phantasiis ac vanitatibus, juxta illud Isaïæ C. 19. *Dominus miscuit in medio ejus spiritum vertiginis.* Loquitur hoc loco Propheta de iis, qui cupiebant scire supernaturalia. Miscuit autem Deus spiritum vertiginis non positivè inducendo in errorem, sed subtrahendo suum lumen. Sic & Deus permittit dæmoni, ut multos decipiat, quia id merentur eorum temeritas & peccata. Idipsum proin dæmon efficit, & creditur ipsi, nec curantur admonitiones eorum, qui subesse monent spiritum

malum, quia iusto Dei iudicio intellectus jam in vertiginem actus est, prout contigit prophetis falsis Regis Achab. 3. Reg. 22. ubi Deus doemoni dixit: *Decipies. Egredere & fac ita.* Et Ezech. 14. dicitur: *Propheta cum erraverit, ego Dominus decepi Prophetam illum.* Ex his omnibus colligitur, Deo non placere, si desiderentur revelationes, cum permittat, propterea hominem tot modis decipi. Si quis autem objiciat, quod in Veteri Lege Deus ipsemet iusserit se interrogari? respondeo, id propterea factum, quia eo tempore fides nostra non erat tam bene explicata, ut proin homines necesse habuerint, oraculis divinis dirigi. Hinc & quando erravit Petrus. 2. Gal. non instruxit eum per semetipsum, quia in ea materia instrui poterat via communi ac ordinaria. Hinc Deus in multis personis in extremo iudicio punit multos defectus & peccata, cum quibus tamen in hac magna familiaritate usus est, & quibus multum luminis & virtutis contulit; & hoc ideo, quia confisæ in familiaritate cum Deo oblitæ sunt aliarum obligationum, alioquin bene perspectarum.

Regula 7. Etiam personæ habentes magnam cum DEO familiaritatem habent suos defectus, ob quos permittente DEO decipiuntur. Patet ex dictis Regula 6.

Regula 8. Visio intellectualis vocatur, quæ fit ab anima sine cooperatione sensuum internorum aut externorum. Apparitionem autem intellectualem voco, qua videntur ea intellectualiter, quæ ab oculis videri possunt modo corporali. Perceptionem rerum novarum antea ignotarum voco revelationem intellectualem. Perceptionem
nem

nem per modum audientis voco allocutionem intellectualem. Perceptionem ad modum reliquorum sensuum v. g. perceptionem intellectualis odoris, saporis, voluptatis, voco *sensationem intellectualem*. Ibid. C. 23.

Regula 9. Etiam ab his quatuor visionum intellectualium generibus animus depurandus est, ut nullam harum desideret, nec ulli earum affectu inhæreat, ut sic ad essentialem unionem cum DEO sinat se dirigi sola fide, obscura quidem sed tuta. Ratio est, quia licet in his visionibus intellectualibus sit minus periculi, quàm in visionibus corporalibus aut phantasticis, utpote ad quas minus pertingit operatio dæmonis, posset tamen animus iis implicari affectu, aut etiam circa eas ex sua incuria vehementer decipi. Ibid. C. 23.

Regula 10. Apparitiones Intellectuales possunt causari etiam à dæmone. Quamvis enim in apparitione intellectuali objecta visibilia videantur in longe majori & clariore lumine quàm fit in apparitione corporali per sensus externos aut phantastica per imaginationem, potest tamen Dæmon causare illud ipsum majus & clarius lumen. Ibid. C. 24. Sic habet: Has apparitiones intellectuales potest dæmon efficere in anima mediante lumine naturali & phantasia (quæ utique & ipsa agunt in intellectum) sic enim per inspirationem spiritualem poterit objectum reddere clarius. Hinc, quando dæmon Christo ostendit omnia regna mundi, aliqui Doctores docent, id contigisse per immiſſionem intellectualem.

Regula

Regula 11. Apparitiones intellectuales, quæ fiunt à DEO aut dœmone, differunt per effectus; ex quibus proinde dignosci possunt. Illæ quæ fiunt à DEO, relinquunt in anima quietem, illustrationem internam, jucunditatem similem gloriæ, dulcedinem, puritatem, amorem, humilitatem, inclinationem & elevationem animi ad DEUM, quæ omnia in gradu inæquali conferuntur, ut DEO placuerit. Econtra eæ, quæ fiunt à dœmone, relinquunt in anima & causant ariditatem spiritus in familiaritate cum DEO, inclinationem ad sui exaltationem & æstimationem, propensionem ad has apparitiones admitendas & æstimandas; nullatenus verò causant humilitatem & amorem DEI. Præterea species harum apparitionum non manent tanta claritate, quanta remanent illæ à DEO; nec durant tamdiu in memoria, sed brevi evanescunt, nisi ab anima æstimentur; tunc enim illa æstimatio facit, ut ejus naturaliter recordetur; sed & ipsa illa recordatio est arida sine productione amoris aut humilitatis. Ibid. C. 24.

Regula 12. Anima has apparitiones intellectuales nec in memoria sua asservet, nec per eas semetipsam in suis actionibus aut consiliis dirigat. Ibid. C. 24. Ratio est, quia alioquin his objectis, quæ non
sunt

sunt DEus, facile implicaretur affectu; aut posito etiam, quod eorum recordatione incitaretur ad amorem Dei, melius tamen hos bonos effectus consequetur, si semetipsam dirigat sola fide, & se exspoliet ab omnium creaturarum affectu, etiam in hoc ipso apparitionum genere. Ibid. C. 24.

Regula 13. Revelationes intellectuales, quæ versantur circa attributa divina v. g. Sapientiam, misericordiam, omnipotentiam. &c. Quando simul in anima causant prægustum quendam futuræ beatitudinis ex visione DEI, inexplicabilem non expertis, non possunt esse à dæmone. Ratio est, quia, cum illa voluptas ac suavitas penetrans totam animam, sit quædam prælibatio saltem imperfecta & remota futuræ beatitudinis essentialis, nequit eam imitari dæmon. Ibid. C. 26.

Regula 14. Potest tamen dæmon per visionem intellectualem repræsentare animæ quædam sublimia, ac quasi immensa & incomprehensibilia, ut animam persuadeat, ea esse ipsum DEUM. Non tamen ejusmodi visiones in momento animam inflammant ad amorem DEI purum, neque tollunt ab anima imperfectiones alioquin industria plurium annorum vix eradicabiles, neque replent animam virtutibus, neque eam penetrant immensa voluptate, animante ad perferendas omnes difficultates, neque corroborant desideriis patiendi ardua pro honore DEI. Ibidem C. 26.

Regula 15. Donum habituale, quo cognoscuntur absentia, aut occulta cordium, consistit in quodam infuso lumine, tantum relativo ad determinatum genus objectorum, aut circumstantias. Et in hoc revelationis modo facile potest intervenire operatio dæmonis. L. CC. sic habet: Alius modus est in revelationibus aliarum veritatum, dum v. g. confertur discretio spirituum, scientia rerum naturalium, ut Salomoni, donum linguarum, interpretatio sermonum, quæ pertinent ad dona gratis data. Præter hæc dona gratis data solent personæ in perfectione eximiè progredientes sæpe obtinere illustrationes de rebus absentibus aut futuris; cognitionem autem talium rerum obtinent mediante aliquo lumine, quod in suo animo jam depurato recipiunt. Non tamen cognoscunt mediante hoc lumine omnia, quæ ipsi volunt, sed quæ vult DEUS. Ubi tamèn observandum, quod animæ habentes mentem magis depuratam facilius agnoscant occulta cordium, & hominum inclinationes; & quidem mediantibus indiciis externis, v. g. verbis, motibus, aut aliis signis. Nam sicut dæmon ea cognoscit, quia spiritus est, ita ea cognoscit homo spiritualis, juxta illud Apostoli: *Spiritualis autem judicat omnia.* Et illud: *Spiritus scrutatur omnia, etiam profunda DEI.* Hinc licet viri spirituales non possint naturaliter cognoscere cogitationes & interna hominum, possunt tamen ea cognoscere mediante illo lumine per indicia præfata. Et quamvis in hac cognitione possint errare, plerumque tamen attingunt verum. Neutri tamen amborum fidendum est; quia dæmon se vehementer & magna astutia se immiscet, ut proximè dicetur. Ideo semper ejusmodi cognitionibus valedicendum est.

Regula 16. Ideo semper valedicendum est revelationibus de occultis cordium. Patet ex Regula præcedente.

Regula 17. Dæmon non solum revelat occulta peccata hominum, sed etiam movet animam ad precandum pro tali peccatore; idque frequenter mendaciter. L. CC. sic habet: Quod attinet deceptiones dæmonis in hoc genere revelationum, ex maximæ sunt, & occultissimæ. Potest tales cognitiones animæ imprimere etiam mediantibus sensibus, puta internis, & quidem tanta obfirmatione, & impressione, ut videatur, rem aliter se habere non posse. Quod si animam repererit non humilem & timidam, sine dubio efficiet, ut credat mille mendacia. Inspirationes enim dæmonis quandoque in anima magnam obtinent vim, præsertim si particeps efficitur infirmitatis sensuum; tunc enim cognitio tanta firmitate, & iudicii pertinacia inhæret, ut oratione efficaci & conatu forti ad illa se liberandum opus sit. Dæmon interdum solet aliorum peccata, & malas conscientias statusque animarum mendaciter proponere cum ingenti lumine, eo fine, ut tales homines calumniosè denigret, & ut in anima illius, cui fit revelatio, aliorumque excitet desiderium sciendi talia occulta, aut ea occasione per suspensiones ac iudicia falsa committendi varia peccata. Simul autem in talibus animabus excitat fervorem commendandi tales homines DEO. Quamvis enim DEUS interdum suis sanctis revelet necessitates proximorum, ut sibi in oratione commendentur, eosque juvent, prout etiam Jeremiæ revelavit infirmitatem prophetæ Baruch ut illi in doctrina assisteret Jerem. 45. idem tamen sæpius etiam facit dæmon, & quidem mendaciter, ut alii habeantur pro peccatoribus, aut ut exinde nascatur aliqua tribulatio aut perturbatio, cujus rei perpetuam habe-

mus experientiam. Aliis vicibus inspirat alias cognitiones forti impressione, & efficit, ut iis credatur.

Regula 18. Tales visiones intellectuales, five sint à DEO, five non, sine ulla adhæsione affectûs aut intellectûs prætereundæ sunt. L. CC. sic habet: Omnes ejusmodi cognitiones, five sint à Deo five non, valde parum possunt animæ conferre ad hoc, ut ambulet ad Deum, si in illis confidat, aut eas abjicere negligat. Nam in tali casu non solum nullum referet lucrum, sed etiam patietur damnum, & labetur in multos graves errores. Omnia enim hucusque enumerata incommoda & pericula reperiuntur etiam in his cognitionibus, & quidem longè magis in istis. Hinc magna cautela & diligentia adhibenda est, ut rejiciantur, & ut pergatur ad Deum sola directione ac ductu fidei. Confessarii provideant, ut animæ in iis se non detineant, sed celeriter prætereant, ne inhæreant memoriæ, utpote parum immo nullatenus utiles ad unionem cum Deo.

Regula 19. Non solum absolutè rejiciendæ sunt omnes visiones & revelationes intellectuales, quæ continent apparenter contraria verbo DEI, sed etiam, quæ in materia fidei continent aliquid novi. Ratio est, quia nec est necessitas, nec utilitas in ejusmodi revelationibus, & quia credens se exponit manifesto periculo, inter tot revelationes recipiendi etiam falsas, cum constet dæmonem se in his frequenter ac subtilissimè immiscere, ita ut plerumque nullum detur certum criterium, discernendi veras à falsis, præsertim alienas. Propriæ enim quandoque per indicia & effectus, experimentalemque notitiam discerni possunt. Hunc esse discursum Joannis à S. Cruce ex sequentibus patebit: L. CC. C. 27.

C. 27. sic habet: Secundum genus revelationum versatur circa mysteria & alia occulta. Mysteria autem sunt duplicis generis; alia enim tangunt DEum, ut est in se, & SS. Trinitatem: reliqua verò concernunt alios articulos fidei revelatos; huc referri possunt casus particulares regnorum, urbium, familiarum, ac personarum, qui aliquando revelantur à Deo. Hoc secundum genus revelationum etiam nostris temporibus confert Deus, quibus vult. Aliquibus enim revelat residuos dies vitæ, adversitates ingruentes, aut fata aliorum hominum, & regnorum imminencia. Similiter singulari quodam lumine ac attentione solet nonnullis explicatius pandere mysteria fidei. In his nunc memoratis revelationibus dæmon se potest plurimum immiscere & magnam in iis habere partem. Nam cum tales revelationes communiter fiant per verba, imagines, & figuras symbolicas, dæmon facile poterit similia effingere. Hinc si aliquo præfatorum duorum modo aliquid nobis revelaretur novi in materia fidei & diversum, non debemus accommodare fidem. Ita enim docet Apostolus. Gal. 1. Sed licet nos aut angelus de cœlo Evangelizet vobis, præterquam Evangelizavimus vobis, anathema sit. Itaque nihil prorsus admittatur, quod revelatur cuipiam, ad fidem pertinens, præter illud, quod ipsi utile est, partim ex motivo cautelæ necessariæ, ne cum ejusmodi revelationibus subintrent etiam doctrinæ Verbo Dei contrariæ, partim ne discedatur à via tuta obscuræ fidei. Anima non facile credat, aut intellectum inclinet ejusmodi rebus noviter revelatis, si nolit decipi. Dæmon enim, ut decipiat, & inspergat mendacia, ab initio allicit proponendo veritatem, aut res verosimiles, ut animam reddat securam & persuasam; sicut qui consuit corium, ab initio illud perforat subula, dein transmittit filum, quod transire non posset nisi prius aperta via. Itaque cautissimè in hac re versandum est. Nam quamvis forte in particulari causa non foret deceptionis periculum, animæ tamen convenit, non quærere talium rerum claram scientiam, ut retineat me-

ritum fidei. Adeo necessarium & magni momenti est, tenere oculos clausos ad ejusmodi novas revelationes, ut & S. Petrus voluerit potius attendi Prophetias veteres, quàm suas proprias visiones, quamvis veras. *Habemus firmiorem propheticum sermonem, cui benefacitis attendentes.* 2. Pet. 1. Quod si ex præfatis motivis non decet curiosè aperire oculos ad ejusmodi novas revelationes, quæ concernunt fidem, quanto magis necessarium erit, nullam adhibere fidem novis aliis revelationibus, spectantibus ad alias diversas materias, in quibus magis se immiscet dæmon, & in quibus tantam adhibet decipiendi industriam, ut existimem impossibile esse, eum in multis rebus non decipi, qui non adhibet diligentiam ad eas abjiciendas & fugandas; adeo magna est species veritatis & certitudinis, quam fingit dæmon. Tantas enim conglomerat authoritates, verosimilitudines, paritates, & congruentias, & imprimit eas tam fortiter sensui & imaginationi, ut videatur, rem indubitato sic eventuram. Quod si anima non sit humilis, difficulter illi eximi poterit opinio tam profundè impressa. Igitur anima pura, simplex, cauta & humilis ejusmodi revelationibus aliisque apparitionibus resistat, easque rejiciat, cum nulla sit necessitas, eas desiderandi, bene tamen eas recusandi.

Regula 20. Quando verba in aliqua existimata revelatione se habent per modum ordinati discursûs, post applicationem animi per contemplationem, possunt simul ad eundem discursum concurrere DEUS, naturalis ratio, & dæmon. DEUS per infusionem supernaturalis luminis ad bene intelligendam materiam pro materia contemplationis assumptam, adeoque per modum causæ generalis; naturalis ratio per applicationem principiorum generalium in illo lumine cognitorum ad illationes particulares, & per prosecutionem discursûs;
dæmon

doemon verò commovendo species & objecta ad falsam rationationem idonea. Interim anima semper potest intendere illis verbis ac discursibus tanquam ab alio dictis, sicque incidere in errores plurimos, maximè cum anima semel contemplationi intenta connaturali serie affectuum possit inflammari ad amorem Dei, & alios consuetos virtutum actus; adeoque ne quidem ex effectibus bonis discerni possit, an allocutio existimata sit totaliter à DEO, an verò etiam à ratione naturali, & doemone.

Regula 21. Itaque circa tales allocutiones internas ad animam ordinatas per modum discursûs nec ex natura bonorum effectuum seu motionum cognosci potest, an sint à DEO.

Regula 22. Itaque revelationes factæ per modum allocutionis divinæ internæ ad animam, si sunt ordinatæ per modum discursûs, & post applicationem animi ad contemplationem, universim rejiciendæ sunt tanquam dubiæ, & ex suo genere innumeris deceptionibus obnoxia. Hæ tres Regulae continentur in sequenti doctrina S. Joannis à Cruce. L. CC. C. 28. & C. 29. sic habet: Tertius modus, quo formantur supernaturaliter imagines in imaginativa nullo mediante sensu corporeo, fit per allocutiones internas ad animam. Ipsa autem hæc allocutio fit triplici modo; primò per verba ordinata ac connexa in forma discursûs, quo modo anima secum loquitur in collectione interna. Secundò per verba formalia quibus alia persona nos solet alloqui etiam dum non sumus collecti nec discurremus ipsi nobiscum. Tertio per verba practica, quæ id ipsum in
anima

anima operantur, quod significant. Verba ordinata in forma discursus solent se invicem consequi, quando anima cogitationibus intra seipsam collecta, & in contemplatione profundè absorpta est. Tunc de ea materia, quam assumpsit considerandam, secum loquitur, discurrit ab uno ad alterum, & facillimo labore invenit rationes. Ipsa facilitas occurrentium rationum contribuit, ut videatur eas rationes ab alio accipere, non invenire propria industria; seque astanti similiorem esse, quàm loquenti. Et id quidem non sine ratione; tum quia revera sic secum per modum duarum colloquentium discurrit, ac etiam, quia sæpe Spiritus Sanctus adjuvat proferre ejusmodi discursus, verba, & ratiocinationes. Nam cum anima in contemplatione unita sit Spiritui Sancto, eatque per discursum ab una veritate ad aliam, fit, ut & Spiritus Sanctus ad novas veritates januam aperiat, lumenque conferat. Dum ergo intellectus sic à divino lumine collustratus, & in principiis instructus eas veritates particulares scrutatur, format proprio Marte ea verba, discursus & conclusiones circa illas veritates de quibus jam prius generali cognitione fuerat instructus aliunde. Itaque hìc verum est, vocem esse Jacob, manus autem Esau. Ille autem, cui ista contingunt, nunquam credet, reverà sic esse, quæ dicimus; sed existimabit, verba & discursus revera esse alicujus personæ tertiæ, ignorans, quàm facile intellectus formet discursus circa veritates ab alio propositas. Verum quidem est, in ejusmodi illustrationibus intellectus secundum se nullam esse deceptionem; potest tamen esse, immo etiam plerumque est deceptio in verbis & discursibus, ab intellectu circa illas veritates formatis. Nam cum lumen illud divinitus collatum quandoque sit valde subtile, ita ut ab intellectu non bene agnoscatur; intellectus verò ex semetipso desuper formet suas ratiocinationes, contingit eas sæpe effingi falsas, interdum verò tantum verosimiles, aut aliunde imperfectas. Nam, licet ab initio arripuerit filum veritatis, statim tamen associat suam industriæ peri-

peritiam, seu potius imperitiam, & sic contingit fingi diversa juxta
variā intellectus capacitatem, quæ tanquam prolata ab alio at-
tenduntur. Cognovi aliquam personam, quæ habuit ejusmodi
ordinatos discursus, in quibus continebantur aliquæ propositiones
satis veræ & operativæ bonorum effectuum in anima; aliæ autem
continebant graves errores. Vehementer admiror, quod his no-
stris temporibus quælibet anima, quæ parumper progressa ultra li-
men contemplationis, quamprimum in aliqua collectione animi in
se sentit talem quāpiam allocutionem, mox eam nomine divina-
rum operationum honestet, dicatque intrepidè sine dubitatione ul-
la: Deus hoc mihi dedit; Deus mihi respondit, cum tamen
revera non ita sit; ut enim supradictum est; ipsæ animæ in seipsis
ea verba efformant, & ipsæ in semetipsis operantur. Desiderium
ac propensio ad tales allocutiones plurimum contribuit, ut re-
spondeant sibiipsis, dum credunt, respondere Deum. Exinde con-
sequitur, tales animas incidere in multa inconvenientia, nisi se
contineant, & à suis Directoribus adstringantur ad omnimodam
abjectionem talium allocutionum. Nam exinde nil aliud contra-
hant, quàm loquacitatem & impuritatem animæ; non verò hu-
militatem, & mortificationem Spiritus. Existimant, magnam rem
hoc esse, quod secum loquatur Deus, cum id totum nihil sit, im-
mo paulo minus nihilo. Nam quid esse potest, quod non pro-
ducit humilitatem, amorem, sanctam simplicitatem, mortificatio-
nem, silentium? dico proin, talia plurimum impedire, ne anima
pertingat ad unionem cum Deo, ad quem proficiscendum est du-
ctu obscuræ fidei & amoris sine multis ratiocinationibus. Quod
si quis objiciat; non posse ejusmodi veritates esse rem malam,
cum ad illas à Spiritu Sancto divino lumine illustretur; non igitur
videri, eas esse abjiciendas? Respondeo, quod Spiritus Sanctus a-
nimæ recollectæ juxta modum suæ recollectionis etiam conferat
illustrationem; cum ergo major recollectio animæ dari non possit,
nisi per viam fidei, etiam Spiritus Sanctus non solet alia via majore

rem illustrationem conferre, quàm istâ. Verum quidem est, quod in illustratione ad veritates illas generales Deus animæ aliquod lumen conferat, & quod aliquando in hoc lumine unam, duas, tresve veritates aperiat, sed lumen illud in via fidei est perfectius, generalius, & simplicius. Hinc si anima in illis veritatibus se affectu detinet eoipsò jam sibi nocet, dum æstimando id quod est vilius, finit se impediri à perfectioribus. Cavendum, ne in ejusmodi allocutionibus internis ordinatis per modum discursus ex instituto intendatur intellectus; nam si in ejusmodi operationibus divinis supernaturalibus, in quibus anima se tantum habet passivè, facultas activa intellectus aut alterius potentiae animæ se adjungat, contingit, quod anima eas operationes divinas suo modo accomodet, minuat, sicque immutet. Sic autem anima se exponet manifesto periculo erroris, & pro judicii proprii beneplacito componet varias ratiocinationes, quod totum jam non est amplius aliquid supernaturale, aut aliquid rei supernaturali simile, sed valde naturale & vile. Reperiuntur tamen tam vivacia & acuta ingenia, quæ, dum vacant recollectioni contemplationis, naturaliter, modoque facillimo excurrunt in varios discursus, quos proponunt verbis internis, & ratiocinationibus acutissimis, ita ut credant, ea sibi dici à Deo, cum tamen ea omnia non excedant facultatem naturalem intellectus ope luminis naturalis adjuti, quando relinquitur sibi liber ab operationibus sensuum, nec ullo ad hoc indigeat lumine supernaturali. Multi in hoc decipiuntur, existimantes id esse operationem divinam magnam. Hinc omnia, quæ intus in animo contingunt, scribunt, aut curant ab aliis scribi, cum omnia tamen non ad virtutem solidam serviant, sed præcisè sint fomentum vanitatis. Nec solum ratio in hoc genere allocutionum internarum se immiscet, sed etiam dæmon, præsertim apud eas personas, quæ gerunt affectum aut propensionem ad illas allocutiones; nam eo tempore, quo tales personæ se intus in animo solent recolligere, dæmon illis ingerit ingentem materiam discurs-

discursuum; dein suis inspirationibus ei intellectui suggerit argumentationes & verba, quo efficit, ut abducantur ad propositiones verosimiles, & astutissimè decipiantur. Ex dictis patet, allocutiones internas ordinatas per modum discursus posse consurgere ex triplici causa; videlicet à Spiritu Sancto, qui movet intellectum & illustrat; ex naturali lumine rationis, & ex inspirationibus doemonis. Difficile quidem est assignare signa infallibilia, ex quibus certò cognosci possit, ex quam harum trium causarum illæ allocutiones proveniant, possunt tamen dari ista generalia. Si anima in illis allocutionibus internis simul amat, amorque conjungitur cum humilitate & reverentia erga Deum, signum est, præsentem esse Spiritum Sanctum. Quando verò solum proveniunt ex naturali habilitate ac operatione intellectus, potest quidem voluntas ex naturali cognitione talium veritatum amare, sed post contemplationem voluntas manet arida, utut non inclinata ad malum, nisi doemon animam de novo tentet; quæ tamen ariditas non relinquitur, si allocutiones ordinatæ sunt à Deo, saltem regulariter; quia nonnunquam etiam Deus immittit ariditatem. Hinc anima non semper sentiet bonos motus ad virtutem, etiamsi allocutiones fuerint à Deo. Ex hac proin causa difficulter dignosci potest, an allocutiones illæ sint à Deo, vel à natura. Similiter quoque difficulter agnosci possunt, quæ proveniunt à doemone. Nam quamvis istæ regulariter voluntatem relinquant aridam ad amorem Dei, econtra mentem faciant propensam ad vanitatem, propriam æstimationem ac complacentiam, nonnunquam tamen excitat in anima falsam humilitatem cum fervida excitatione voluntatis, quæ tamen in amore proprio fundata est; ita ut quandoque id intelligi ac discerni non possit, nisi à persona valde spirituali. Id autem doemon operatur, ut fraudem melius tegat; hinc & solet in ejusmodi affectionibus internis ex oculis elicere Lachrimas, ut exinde implantet animæ propensiones, quas intendit. Semper tamen facit, ut eas allocutiones ac impressiones internas magni

æstimet, ut illis se dedat, utque se in ejusmodi rebus occupet, quæ non sunt exercitia virtutis, sed potius occasio perpendi ea bona exigua, quæ habet. Itaque in omnibus his allocutionibus ea cautela adhibenda est, ne decipiamur, ut videlicet eas non magni faciamus, sed contenti simus iis veritatibus, quas proponit Ecclesia. Alioquin si his curiositatibus nos intromittamus, periculum, nisi per miraculum, deesse non poterit.

Regula 23. Alterum genus allocutionis internæ consistens in verbis distinctis ac formalibus, quod imprimitur, siue animus sit collectus siue non, necessariò est à DEO, aut dæmone. Difficiliter tamen agnosci potest, à quonam sit, quia regulariter non relinquunt in anima effectum, sed tantùm dantur ad insinuandam aliquam veritatem. Illud tamen solet contingere, ut si DEUS incitet ad opera grandia ac sublimia, simul conferat horrorem, & in abjectis alacritatem; contra si dæmon incitet ad opera sublimia, ingerat promptitudinem ex motivo superbiæ, ad abjecta autem horrorem.

Regula 24. Impossibile est, animam, quæ has allocutiones internas non horret, non frequenter decipi.

Regula 25. In hoc allocutionum internarum genere, quando sunt à dæmone, imperfectiores animæ

animæ quandoque sentiunt fortiores motus ad bonum, quàm perfectæ. Hæ tres regulæ continentur L. CC. C. 30. ubi ait: Alterum genus allocutionum internarum fit verbis distinctis ac formalibus, quod aliquando supernaturaliter causatur sine cooperatione sensuum, inprimiturque sive animus fit collectus, sive non sit collectus. Dico id fieri verbis formalibus, quia anima advertit, ea sibi dici ab alia persona, sine ulla sua cooperatione. Distinguitur hoc secundum genus allocutionis internæ à primo, quia ista confertur, sive anima sit collecta sive non; e-contra prior semper versatur circa eam materiam, quam anima pro objecto suæ contemplationis habuit; & ex hoc etiam differt, quia in ista non cooperatur anima, ut in priore. Hæc autem verba non semper sunt clara, sed habent se aliquando instar simplicis cogitationis inspiratæ; aliquando sunt pauca; aliquando verò multa, & quidem coordinata. Effectus talium verborum formalium in anima non est valde magnus, quia diriguntur plerumque ad instructionem in aliqua re, quæ obtinetur sine ulteriori effectû. Verum quidem est, quod Deus ad ea exequenda, quæ præcipit, communiter soleat conferre alacritatem; non tamen id fit universaliter, quia, dum præcipit magna & gloriosa solet positivè pro exercitio humilitatis immittere horrorem & difficultatem; & e-contra, quando præcipit abjecta ac vilia, solet inspirare alacritatem. Contrario modo operatur dæmon. Quando excitat ad magna & gloriosa, inspirat alacritatem; & dum animat ad abjecta, immittit horrorem. Hæc verba, quæ anima sentit ac scit non proferri à se sed ab alio, non sunt ullatenus ab illa æstimanda; alioquin facile poterit decipi à dæmone, interdum enim difficulter discerni poterit, utrum sint à Deo, vel à Dæmone. Nam cum hæc verba non relinquunt effectum, ut dictum est, non poterunt discerni ex effectibus; immo hæ allocutiones, quando proveniunt à dæmone, habent interdum sensibiliorem effectum in imperfectis, quàm provenientes à Deo in personis virtuosis. Il-

lud præterea, quod ejusmodi allocutiones præcipiunt, non est statim mandandum executioni, siue proveniant à DEO, siue à dæmone. Sed consulendus est prius aliquis expertus Director spiritualis; qui, si consulatur, suadeat, ut anima se ad eas allocutiones tantum habeat passivè, & recusanter. Si verò non possit haberi talis expertus Director, tutius eligendum est, videlicet eæ allocutiones servandæ secretò, nec æstimandæ sunt. Alioquin talis anima facile posset incidere in Directorem, qui plus damni afferret, quam lucri, cum non omnes habeant gratiam dirigendi animas. Nunquam proprio arbitratu sine maturo consilio tales allocutiones exequendæ sunt, quia in hac materia reperiuntur fraudes subtiles & insolitæ, ita ut credam, eam animam, quæ tales allocutiones non prosequitur positivo odio, evitare non posse, quin in multis earum allocutionum decipiatur.

Regula 26. Allocutiones practicæ, quæ in anima operantur illud bonum, quod significant, & de cætero nil aliud significant, nisi quod operantur, carent periculo. v. g. Si allocutio dicat, ama DEUM, vel; ne timeas; & subito in animo nascatur amor, aut quies. Ratio est, quia bonum animæ certum non potest esse ab alio, nisi à DEO, dum anima se ad illud habet passivè. L. CC. C. 31.

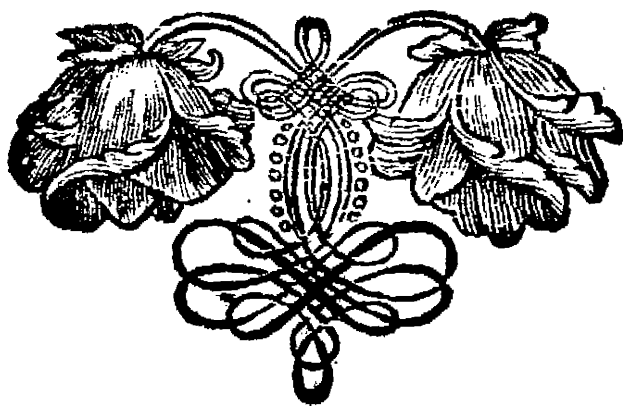
Regula 27. Visiones illusoriæ sunt frequentes in proficientibus, si non horrent illas visiones, & eas omni conatu fugiunt. L. 2. Noctis obscuræ C. 2. ait: Dum tales proficientes in semetipsis experiuntur multas visiones partim imaginarias, partim intellectuales, aliasque
sua-

suaves sensationes, facile decipiuntur, nisi ab iis se liberare satagent. In his enim frequentissimè decipit dæmon, aut phantasia. Dæmon quidem plurimas falsas ejusmodi visiones repræsentat, ut animam, dum illis credit, moveat ad superbiam, & præsumptionem. Inde tales animæ fiunt audaces ac præsumptuosæ ad DEUM, amittuntque timorem sanctum, qui est clavis virtutum. In nonnullis earum accrescunt & inveterascunt tot falsitates & deceptiones, ut eorum reversio ad viam puram reddatur valde dubia.

Regula 28. Eodem tempore, quo immittuntur visiones à bono angelo, etiam decipit nonnunquam suis illusionibus dæmon.

Regula 29. Idque verum est non tantum circa visiones imaginarias, sed etiam intellectuales ac purè spirituales. Has Regulas tradit Joannes à S. Cruce L. 2. Noctis obscuræ, C. 23. ubi sic habet: Solet interdum dæmon conturbare animam, quando DEUS animæ confert gratias. DEUS hoc ita permittit juxta ordinem suæ justitiæ, ne videlicet dæmon possit conqueri, sibi non dari facultatem animas decipiendi easque superandi, sicut conquestus est contra Job. Hinc convenit, ut à DEO permittatur quadam æqualitas inter bonum angelum & malum eo fine, ut victoria magis æstimetur, & anima magis præmiatur. Ubi advertendum, quod DEUS interdum dæmoni permittat animam tentare in eodem genere donorum, in quo dirigitur à DEO. v. g. Quando habet apparitiones operà angeli boni, permittit dæmoni, ut repræsentet similes apparitiones falsas, ita ut anima incauta facile possit decipi, prout multis contigit. Hujus exemplum habemus in miraculis Moyfis & illusionibus

bus Magorum Ægypti. Nec solum imitatur dæmon angelos bonos quoad apparitiones corporales, sed etiam quoad operationes spirituales, quando illi conceditur, eas agnoscere. Omnia ergo imitatur, & quantum potest, se ubique immiscet. Illas tamen operationes spirituales, quæ sunt sine figura & imagine, utpote quæ in spiritu non reperiuntur, non potest tam facile imitari, sicut cæteras, quæ habent figuram. Ut ergo tales operationes spirituales impugnet, eas repræsentat cum terrore & perturbatione eodem tempore, quo bonus angelus animæ largitur intellectualem contemplationem. Potest tamen anima se hac conturbatione brevi liberare se recolligendo, interdum tamen DEUS permittit, quod ista perturbatio diu duret. Quando autem DEUS ipsemet operatur in anima, non permittit dæmoni agnoscere, quæ ipsemet operatur.

C A P. XVII.

Regula à S. Thoma Aquinate
Ord. Præd.

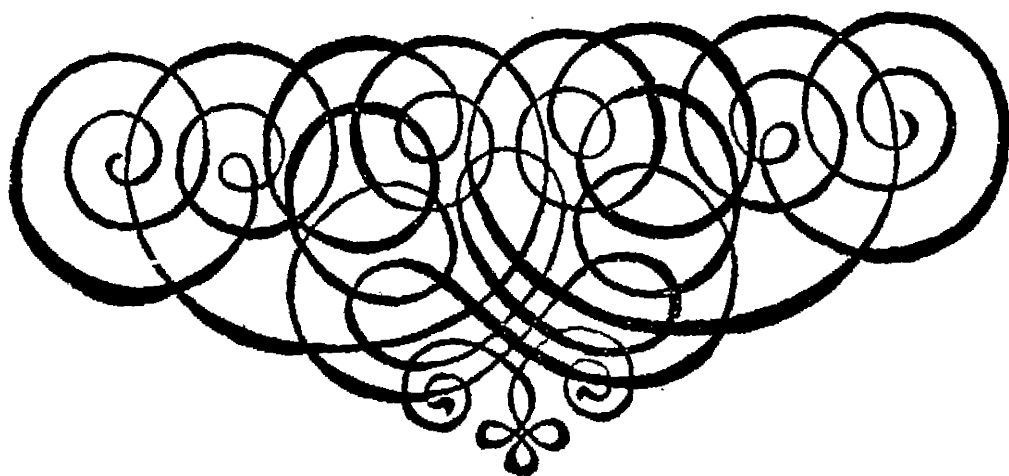
Regula. Revelationes veræ ut dignoscantur à falsis, necessaria est discretio spirituum, aut expectandus finis, quem ultimatò causant, utrum bonus vel malus sit. in 2. ad Cor. C. 11. Lect. 3. ad illa verba: *Ipse enim Satanas transfigurat se in angelum lucis* sic habet: Notandum, quod Satanas aliquando se transfigurat visibiliter, sicut B. Martino, ut deciperet eum; & hoc modo multos decepit. Sed ad hoc valet & necessaria est Discretio spirituum, quam specialiter Deus contulit S. Antonio. In hoc tamen potest cognosci, quod Sathanas sit, quia bonus angelus in principio hortatur ad bona, & perseverat in eis. Sed malus in principio quidem prætendit bona, sed postmodum volens explere desiderium suum inducit & instigat ad mala. Et ideo Josue cum videret angelum in campo suo, dixit: *noster es an adversariorum?* Aliud etiam signum est, quod bonus angelus, etsi terreat in principio, tamen statim consolatur, & confortat, sicut Zachariam Luc. 1. *Ne timeas Zacharia.* Et ad B. Virginem dixit: *Ne timeas Maria.* Malus autem angelus stupefacit, & desolatum dimittit; & hoc ideo, ut stupefactum facilius decipiat, & persuadeat sibi. Aliquando autem se transfigurat invisibiliter, & hoc, quando ea, quæ in se mala sunt, facit apparere bona, pervertendo sensus hominis, & inflammando concupiscentiam. Sic decepit Monachum quendam, qui

D. E. A. de Revelat. Pars I.

Gg

cum

cum proposuisset in animo suo nunquam exire cellam, fugessit ei diabolus, quod bonum esset, quod exiret ad Ecclesiam, & reciperet corpus Christi. Cui suggestioni consentiens mutavit propositum vadens ad Ecclesiam. Postmodum cognoscens eum fuisse diabolum gloriatus est monachus, quod non deceperat eum, quia ad bonum iverat; & tamen eum jam removit à proposito continuè perseverandi in cella. Postmodum verò iterum suggessit ei, quod Pater suus esset mortuus, & reliquerat sibi multas divitias distribuendas inter pauperes, quod iret ad civitatem; ad quam cum iret, nunquam rediit ad cellam, & mortuus est in peccato. Unde valde difficile est, quod homo caveat sibi; & ideo recurrendum est ad adjutorium divinum. Job. 41. *Quis revelabit faciem indumenti ejus? Quasi dicat, nullus nisi DEUS.*

C A P. XVIII.

Regulæ R. P. Josephi Augustini Orsi,
Ord. Prædic, S. Congregationis Indicis
Secretarii.

R. P. Josephus Augustinus Orsi Ord. Prædic. anno 1728. Florentiæ edidit contra Bagnagium Dissertationem Apologeticam pro Orthodoxia SS. Perpetuæ, Felicitatis, & Sociorum Martyrum. In ea Dissertatione, quam summopere admiror, tanquam opus juxta exactas Criticæ leges in suo genere perfectum, varia eruditissimè disputantur de earum SS. Martyrum revelationibus, quæ reduci posse existimo ad sequentes Regulas.

Regula 1. Fiducia petendi à DEO revelationes non est semper signum, subsecutas revelationes esse à phantasia aut dæmone, tunc videlicet, quando interno instinctu petens scit, se habere donum prophetiæ illimitatum, aut saltem limitatum ad certum genus eventuum. Dixi, *ad certum genus eventuum*, nam ad rimandas abstrusas veritates præsertim mysteriorum fidei in articulo generali, aut non necessario nulli unquam Sanctorum donum scientiæ in eo sensu aut illimitatè in omni scientiarum genere, aut limitatè in genere determinato collatum est, ut posset pro libitu à DEO petere manifestam revelationem, nisi forte pro instructione propria, aut amicorum, deficiente instructione alia circa articulos fidei primarios,

aut circa applicationem ad casum particularem. Aliàs enim Prophetæ Veteris Testamenti clariorem in multis de futuro Messia notitiam, Apostoli in controversia circumcisionis, D. Cyprianus in quæstione de hæreticorum baptismo, & Patres priorum Conciliorum ejusmodi veritates, Ecclesiæ inprimis necessarias à DEO requirere non omisissent. Itaque donum illud Prophetiæ, quod nonnulli Sanctorum eriguntur in fiduciam, petendi à DEO revelationes, solum se extendit ad determinatum genus eventuum, eorum videlicet, quorum notitiam à se peti posse DEUS insinuat prævio instinctu, notissimo familiaribus DEI. Cæterum Regulam in præfato Opere Eruditissimus Author C. 3. & 4. his verbis demonstrat. Eo se modo, inquit Basnagius, Perpetua gerit, quasi Spiritum Sanctum, quasi monile quoddam in arca sua inclusum haberet ad nutum, ejus illustrationibus, quando vellet, usura ad libitum. Audiantur verba ejus: Dixit mihi frater meus: *Domina Soror, jam in magna dignitate es, & tanta, ut postules visionem, & ostendatur tibi, an passio sit, an commeatus? Et ego, quæ me sciebam fabulari cum Domino, cujus beneficia tanta experta eram, fidenter repromisi ei dicens: Crastina die tibi renuntiabo.* Miram sanè fiduciam, & solâ Montani familiâ dignam? Hoc Basnagi argumento facile me expedirem, si innumera huc adferrem similia, si non etiam majoris fiduciæ exempla, non modo ex Recentiorum Sanctorum historiis; sed è Theodoriti quoque Historia Religiosa; è Gregorii Dialogis; ex Joannis Moschi Præfatio Spirituali, & aliis hujusmodi quinti, sexti, ac sequentium sæculorum voluminibus coacervata. At quoniam mihi cum ejusmodi hominibus quæstio est, qui id generis monumentis omnem temerè fidem abrogant, hæc in præsentiarum missa faciem, & ad alia me exempla testimoniaque convertam, quibus ii tantum refragari audeant, qui aut Christianam Religionem ludibrio habent, aut nullam penitus Religionem colunt. Non est tamen, cur à me aliquis expectet, ut omnia huc conferam coelestium visionum,

Pro-

Propheticarum revelationum, aliorumque divinorum charismatum exempla, quibus Ecclesia plurimum fuit tribus prioribus sæculis illustrata; quanquam enim id multum juvaret, ut intelligeremus, unde Perpetuæ animum tanta fiducia inceserit, (ex summa videlicet per ea tempora coelestium donorum ubertate, & pene quotidiano & communi, ac quibusvis justis exposito divinorum charismatum usu) attamen, quia bene longam eruditamque *de visionibus* ad Epistolam VIII. Cypriani Dissertationem texuit Henricus Doduvellus inter Protestantes non infimi subsellii Theologus, in qua veterum Patrum initio sumpto ab Apostolicis ad Cyprianum usque, loca omnia, in quibus de Visionibus agunt, adversus eos adseruit, ac vindicavit, *qui, ut ait, quæ legunt in illius sæculi authoribus de visionibus, ea ad Montanum trahunt, atque Montanistas.* Ideo hoc ego labore in præsentia supersedebam, sed ea duntaxat cum ex antiquorum Patrum Scriptis seligam testimonia, tum ex Martyrum sinceris Actis probatisque Historiis exempla, quæ ad meum institutum propius accedere videbuntur, & ex quibus facile possit intelligi, Montanistarum familiæ propriam non fuisse miram illam Perpetuæ fiduciam, qua futuri eventus revelationem Fratri spopondit.

Notanda sunt autem inprimis quædam Justin Martyris loca ex Dialogo cum Tryphone, in quo, ut Eusebius advertit, (L. 4. Hist. C. 8.) *Prophetiæ dona adhuc sua ætate in Ecclesia viguisse scribit.* Sed quomodo viguerint, productis S. Martyris testimoniis, compertum magis habebimus atque exploratum. Ita enim ait: *Apud nos hucusque etiam Prophetica exstant dona; unde & vos intelligere debetis, quæ olim in genere vestro fuere, ea esse in nos translata.* Et infra; quam perspicuum esse docet, & in omnium oculis positum, nullum tum amplius extare in Judæorum gente Prophetam; tam palam esse omnibus ac manifestum, esse revera inter Christianos non viros tantum, sed etiam

fœminas Prophetiæ Spiritu secundum Johelis Vaticinium adflatos. - Id utique argumento est, non minori copia atque ubertate sese novis hisce Prophetis quam antiquis Prophetiæ Spiritum infudisse. Jam verò, an non eo se modo Veteris Testamenti Prophetæ gerebant, quasi Spiritum Sanctum quasi monile quoddam in pectore suo, ut in arca sua inclusum haberent ad nutum, ejus illustrationibus usuri ad arbitrium? Annon de futuris eventibus à populo requisiti eadem planè fiduciâ, qua Perpetua, se illi crastina die aut post breve tempus renuntiuros spondebant? Quid ergo mirum, si Novi Testamenti Prophetis, ut Agabo, Silæ, Quadrato, Polycarpo, & Prophetissis, ut filiabus Philippi, Ammiæ Philadelphensi, & deinde Perpetuæ, adeo familiarem fuisse dicamus, ut à Christianis interrogati hac fiducia responderint: *Cras vobis renuntiabimus?* Prophetæ scilicet, aut Prophetidis appellationem non illi olim, aut illæ tulisse videntur, qui semel tantum aut iterum prophetica fudissent oracula, sed qui prophetico spiritu familiariter, & pene dixerim, ad arbitrium uterentur. Alioquin cum Prophetica dona tanta olim copia in Ecclesia exundarent, cur aliqui tantum, nec magno sane numero, Prophetæ κατ' ἐξοχὴν dicti fuissent, ut quos Asterius apud Eusebium loco sæpius laudato recenset, & Polycarpus Ecclesiæ Smyrnenfis Doctor Apostolicus & Propheticus? (Eus. L. 4. C. 15.) Non longè post Justinii Martirium Montanisticæ factionis initia videntur esse collocanda. Principio, ut ex Eusebio constat, varia eorum fuit fortuna: alii eos, ut veros Prophetas celebrabant, alii quid de illis statuerent, ancipites hærebant, adeo, ut aliarum quoque Ecclesiarum & præsertim Gallicanæ de hac nova Prophetia sententiam per litteras Asiani rogarint. Causam verò cur non ab omnibus statim repudiarentur, hanc fuisse tradit Eusebius, quod cum adhuc in Ecclesia divinæ gratiæ charismata adfluerent, haud insolens videbatur, eos quoque, qui austerum vivendi genus extrinsecus consecretabantur, coelestibus charismatis abundare. *Cum Montanus*

*tanus, inquit Eusebius, & Alcibiades ac Theodotus tunc primum in Phrygia opinione hominum tanquam Prophetæ celebrari cœpissent, (multa quippe divinæ gratiæ miracula in pluribus Ecclesiis etiam tum fieri solita fidem plurimis faciebant, eos quoque prophetare) cumque illorum hominum causa dissensio orta esset, qui in Gallia erant fratres scripserant. &c. Hæc de Montanistarum initiis Eusebius; ex quibus nemo non facile intelliget, eam per hæc tempora in Ecclesia fuisse divinorum charismatum ubertatem, ut ex eo firma conjectura capi non posset, aliquos ex Albo Prophetarum expungendos esse, quod cum magna fiducia propheticum spiritum usurparent. Ejusdem Libri C. 16. aliquot illius ævi Scriptores memorat, qui Montanistas gravissimis Scriptis exagitarunt, & ex quibusdam longas bene *κρίσεις* affert, in quibus cernere est, quo signorum genere veteres illi Patres adulterinum Montani spiritum deprehenderint. Præter pravos eorum mores, & vaticinorum falsitatem illud inprimis novis hisce Prophetis objecerunt, quod velut arreptitii subito quodam furore ac mentis excessu concussi insana quædam ac importuna atque aliena proloquerentur, præter morem atque institutum Ecclesiæ à Majoribus traditum, & continua deinceps successione propagatum. Nul-
libi autem id illis opposuisse legimus, quod cœlestes revelationes cum magna fiducia præstolarentur.*

His eidem temporibus pietatis & eruditionis laude florebat inprimis Irenæus. Ex secundo illius adversus hæreses libro insignem locum adfert Eusebius, in quo divinæ, inquit, admirandæque virtutis specimina adhuc sua ætate in quibusdam Ecclesiis superfuisse testatur his verbis: *Tantum abest, ut mortuum excitent per orationem, quemadmodum Dominus & Apostoli fecerunt. Sed & sæpenumero inter fratres tota simul unius loci Ecclesia ob aliquam necessitatem id flagitante cum jeuniis multis & orationibus reversa est in corpus anima defuncti, & sanctorum*

rum precibus hominis vita donata est. Et aliquando post. Quod si, inquit, simulatione quadam ac præstigiis hæc Dominum fecisse dicturi sunt, ad Prophetarum oracula eos deducentes ex illis demonstrabimus, cuncta de ipso ita prædicta & gesta esse certissimè, eumque esse Filium Dei. Unde etiam in ejus nomine, quotquot sunt veri ejus discipuli, accepta ab eo gratia ad salutem atque ad utilitatem reliquorum omnium ea faciunt, prout unusquisque ipsorum ab eo munus acceperit. Alii enim dæmones expellunt certissimè ac verissimè. Alii præscientiam futurorum & visiones sortiti sunt, & propheticas prædictiones. Alii infirmos per impositionem manuum curant, ac pristinae sanitati restituuunt. Sed & mortui aliquoties, ut supra diximus, excitati sunt, & pluribus deinceps annis nobiscum permanserunt. Quid plura? non potest numerus iniri donorum, quæ per universum orbem Ecclesia à DEO accipiens in nomine JESU quotidie ad opitulationem gentium operatur. Idem, inquit Eusebius, in alio loco ita scribit: Sicuti multos ex fratribus audimus in Ecclesia, qui prophetiæ dona consecuti sunt, & omni linguarum genere per spiritum loquuntur, & ad hominum utilitatem occulta in lucem proferunt, atque arcana DEI mysteria exponunt. Ex his igitur apparet, imprudenter illos facere, qui res Christianorum illius temporis ex præsentis rerum statu metientes tantopere mirantur, quod SS. Fœmina, vera Christi Discipula, quæ sciebat se fabulari cum Domino, cunctis jam terrenis affectibus exsoluta, & in ipsa Martyrii expeditione eam sibi sumpserit de divina dignatione fiduciam, cujus beneficia tanta experta erat, ut fidenter se fratri renuntiaturam sponderit, an passio futura esset an commeatus? Id Basnagii judicio longè est ab istorum temporum moribus. Sed an non longius est etiam ab hodierna consuetudine, quod tunc sæpenumero inter fratres factum esse testatur Irenæus, quod tota simul unius loci Ecclesia ob aliquam necessitatem id flagitante cum jejuniis multis & orationibus reversa sit in corpus anima

anima defuncti, & Sanctorum precibus hominis vita donata sit?

Sed ut intelligat Basnagius, qua fiducia veteres Christiani divina hæc charismata & virtutes administrarent, audiat, quæ Tertullianus jactet de illorum in daemones imperio: *Edatur hîc aliquis sub tribunalibus vestris, quem daemone agi constet. Jussus à quolibet Christiano loqui spiritus ille tam se daemonem confitebitur de vero, quam alibi DEUM de falso. Æquè producatúr aliquis ex iis, qui de DEO pati existimantur, qui aris inhalantes numen de nidore concipiunt, qui ructando conantur, qui anhelando profantur. Ista ipsa Virgo cœlestis pluviarum pollicitatrix; iste ipse Æsculapius. &c. Nisi se daemones confessi fuerint, Christiano mentiri non audentes, ibidem illius Christiani procacissimi sanguinem fundite. Quid isto opere manifestius? quid hac probatione fidelius? An non hæc magna fiducia, de cujusvis Christiani sanguine cum tyrannis transigere, si non ad arbitrium, & quam maluerit, in daemones exerceat potestatem? An istam quoque fiduciam sola Montani familia dignam Basnagius dicere audebit, quod huic Sectæ Tertullianus fuerit addictus? At nullus hîc ejusmodi cavillationibus locus; non hîc de occultis privatisque visionibus aut revelationibus agitur, sed de re, cujus publicum & sub ipsis ethnicorum Magistratum tribunalibus exhibetur experimentum; & Christianæ Religionis decus & Christiani hominis sanguis in discrimen vocatur, nisi signum oblatum ex sententia processerit. - Non minori quàm Tertullianus fiducia magnus hac de re loquitur Athanasius, quamvis quarto sæculo non eadem, qua tertio ineunte ubertate - hæc Spiritus Sancti charismata redundarent. (L. de Incarn. N. 48.) *Hæc autem, inquit, non in solis verbis consistunt, sed ipsa etiam experientia præclarum veritati dat testimonium. Accedat itaque quisquis voluerit ac virtutis insignia in Christi virginibus, nec non in adolescentibus, qui castimoniam profitentur, immortalitatisque fidem in tanto Christi Mar-**

tyrum Choro contempletur. Veniat, & quisquis ea, quæ diximus, experiri cupit, atque in mediis ipsis dæmonum præstigiis, & oraculorum fallaciis ac magiæ prodigiis signo crucis, quæ apud ipsos ludibrio est, utatur, solumque Christum nominet, mox videbit, quàm cito per ipsum fugentur dæmones, cessent oracula, ars omnis magica, veneficiaque evanescant. Si non est incredibile, veteres Christianos tantam exercuisse adversus dæmones potestatem, & ad malignos spiritus coercendos Spiritûs Sancti virtutem veluti gladium à femore pendentem habuisse ad nutum, eum quando vellet exerturos ad arbitrium; cur incredibile videbitur, foeminam divino Spiritu plenam ita se gessisse quasi ipsum veluti monile quoddam in pectore suo ut in arca inclusum habuisset ad nutum, ejus illustrationibus, quando vellet, usura ad arbitrium? Non video, quid huic argumento reponi possit.

Eadem persecutione S. Potamiæna inter Alexandrinos Martyres sublata est, cujus non solum extat apud Eusebium illustris apparitio, sed insignis in DEUM fiduciæ exemplum, non minus, quàm illud Perpetuæ admiratione dignum. Eusebii verba promore subijciam: *Igitur judicis sententia damnatam Basilides unus ex apparitoribus ad supplicium abducit. Cumque vulgus eam vexare & obscœnis verbis illudere ei conaretur, Basilides quidem eos qui contumeliam virgini faciebant, absterrens propellebat, multaue misericordiæ & humanitatis erga illam præbebat indicia. Illa verò benignitatem hominis erga se libenter amplectens bono animo eum esse jussit; se namque post obitum salutem ipsius à Domino impetraturam, & collata in se beneficia brevi remuneraturam esse.* - *Et hujusmodi quidem certamen nobilissima virgo decertavit. Brevi autem postea Basilides Christianum se esse, idque palam profiteri.* - *Cumque quidam Fratres in Domino eum adiissent, & causam subitæ illius atque insperatæ conversionis interrogarent, dixisse fertur: Potamiænam tertio post Martyrium die noctu sibi*
adfi-

adstantem coronam capiti suo imposuisse, dixisseque, se ipsius causa Dominum orasse, atque id, quod petierat, impetrasse; nec diu postea eum ad Superos migraturum. Posthæc Signaculo à Fratribus accepto postridie Christum gloriosè confessus capite truncatus est. An minori fiducia Basilidi salutem & beneficiorum certam remunerationem Potamiæna spondit, quàm Perpetua Saturo futuri eventûs prædictionem? An non ita quoque Potamiæna se gerit, quasi divinæ Prædestinationis ordinationes in numero haberet, aut post mortem divinorum consiliorum arbitra futura esset, gratiæ per se victricis auxiliis usura ad arbitrium?

Ad Cyprianum veniam, quo nemo magis ita se gessit, quasi Spiritum Sanctum veluti monile quoddam in arca sua inclusum habuisset ad nutum, ejus illustrationibus, quando vellet, usus ad arbitrium. Duo autem in ejus revelationibus ac visionibus spectanda sunt; earum videlicet varietas atque frequentia; & quam inde concepit de divina dignatione & familiaritate fiduciam. Ut autem hæc diligentius Lector atque commodius animadvertat, eas hîc S. Martyris visiones exponere visum est iisdem verbis, quibus ab ipso iisdem in Epistolis referuntur. Epist. 11. scribit: *Quod suavit, & compulit, ut has ad vos (Clericos suos) literas scriberem, scire debetis, sicut Dominus ostendere & revelare dignatur, dictum esse in visione; petite & impetratis.* Tunc præceptum plebi adstanti, ut pro quibusdam personis designatis sibi peterent, in petendo autem fuisse dissonas voces. - Immo verò nec venissent fratribus hæc mala, si in unum fraternitas fuisset animata; nam & illud ostensum est, quod sederet Paterfamilias sedente sibi ad dexteram juvene &c. Hoc prius longè ostensum est, quàm tempestas vastitatis hujus oriretur. Et vidimus impletum, quod fuerat ostensum. Sicut pacis tempore futuram persecutionem,

ita sæviante persecutione brevi futuram pacem in visione pariter intellexit, de qua in eadem Epistola ita scribit: *Denique, ad famulum suum mandare dignatus est; Dic illi, inquit, securus sit, quia pax ventura est. Sed quod interim morula est, supersunt adhuc aliqui qui probentur.* Neque tantum de fundendis assidue precibus, sed & aliis pietatis operibus admonitum se fuisse revelationibus testatur: *Sed & de victu parco, & sobrio potu divinis dignationibus admonemur.* Adeo verò de Vaticinorum suorum futuris eventibus SS. Præsul securus erat, ut quamvis nullus adhuc tranquillitatis optatæ radius appeteret, jussit tamen has Literas promulgari, & per Clerum, ad quem scriptæ fuerant, Plebi quoque communicari. Dissimulare hæc singula, & apud conscientiam meam solus occultare non debui. Nec ipsi utique hanc Epistolam apud vos teneatis occultam, sed legendam fratribus suggeratis. Sed ab omni pacis spe tam longè aberat afflictæ plebis animus, ut nullam plerique gravissimi Pastoris litteris fidem accommodârint, quam eorum incredulitatem post redditam Ecclesiæ pacem L. de Lapsis reprehendit.

Non minus visionibus abundat Epistola 16. *Præter nocturnas visiones per dies quoque impletur Spiritu Sancto puerorum innocens ætas, quæ in Ecstasi videt oculis, audit & loquitur ea, quibus nos Dominus monere, & instruere dignatur. Et audietis omnia, quando ad vos me reducem Dominus fecerit, qui, ut secederem, jussit. Interim temerarii & tumidi quidam inter vos si ultra in iisdem perseveraverint, utar ea admonitione, qua me uti Dominus jubet, ut interim prohibeantur offerre.* Itaque Cyprianus, ut plebem suam ad futurum bellum expediret, longe antequam exardesceret, divina illud revelatione præsensit. Indicto bello, ut latebras quæreretur, & persecutionem declinaret, DEUM authorem habuit. Orta tempestate, quibus virtutum exercitationibus superanda esset, divina item revelatione cognovit.

vit. Futuram pacem divina pariter revelatione prænōvit. Qua erga lapsos Disciplina uti deberet, & nocturnis ipse visionibus & diurnis innocentum puerorum raptibus intellexit. Qua in temerarios quosdam presbiteros censura deberet animadvertere, à DEO per apertam admonitionem accepit. Interim antequam Carthaginem remearet, Aurelium & Celerinum gloria Confessionis insignes in Clerum cooptavit. Id verò non sine consuetis visionibus ac divinis revelationibus factum est (Ep. 38.) Sublatis Deciis secundam Cypriani temporibus Ecclesiæ persecutionem Gallus & Volusianus intulerunt. Hanc quoque S. Cyprianus, antequam sciret, immo & antequam decerneretur, non una aut altera, sed multis & crebris & manifestis ostensionibus ac visionibus futuram intellexit, & per Synodicas secundi Concilii Carthaginensis Litteras non suæ tantum, sed etiam Romanæ Ecclesiæ significavit (Ep. 57.) Vidimus hætenus, quàm frequentes & familiares Cypriano fuerint coelestes visiones; videamus modo, in quam S. Martyr fiduciam ex earum frequentia fuerit adductus. Epistola illa, qua Florentium virum seditiosum objurgat, ei tandem veniam, si resipiscat, hac conditione promittit, si DEUS id permittat, & aliquo sensibili signo suam hac de re sententiam, voluntatemque significet. *Si insolentiæ tuæ agere vel sero pœnitentiam cœperis, communicationis tuæ poterimus habere rationem; manente tamen apud nos divinæ censuræ metu, ut prius Dominum meum consulam, an tibi pacem dari sua ostensione & admonitione permittat. Memini enim, quid jam mihi sit ostensum &c.* Iterum de Presbyteris, qui se inconsulto Lapsis communicaverant, *Utar*, inquit, *ea admonitione, qua me Dominus jubet, ut interim prohibeantur offerri.* Annon igitur videatur, Cyprianum Spiritum Sanctum in pectore suo quasi in arca inclusum habuisse, qui in Disciplinæ etiam Ecclesiasticæ exercitio visiones expectabat, & nihil statuere audebat, nisi Dominum antea consulisset,

luisset, & nisi manifesto aliquo indicio voluntatis ejus certior factus fuisset?

Regula 2. Visionum copia amplior fuit initio Ecclesiæ, quàm posterioribus sæculis. Ibid. C. 4. Origenes L. 7. c. Celsus ait: *Signa Spiritus Sancti initio Doctrinæ JESU & post ejus Ascensionem plurima ostensa sunt, deinde verò pauciora. Sed & nunc ipsius adhuc apud paucos exstant vestigia, qui animas & verbo & congruentibus actionibus expurgarunt.* Vestigia verò qualia essent, his luculentius verbis declarat L. 1. *Etiamnum, inquit, vestigia sancti illius Spiritus apud Christianos supersunt. Excitant dæmones, multas curationes perficiunt, & vident quædam secundum voluntatem Verbi de futuris.*

Regula 3. Allegoriæ receptæ jam à Scriptura aut communi sensu fidelium nil continent absurdi, ut DEUM non deceat apparere sub illa forma. Sic Christus S. Perpetuæ apparuit sub specie Pastoris mulgentis oves, sub qua forma etiam reperitur piæ in Cæmeteriis Romanis. Eadem sibi visa est luctari cum Æthiope, & in ipso certamine visa sibi est se esse mutatam in masculum. Ib. C. 5.

Regula 4. Si omnes circumstantiæ tales sint, quales rarissimè inveniuntur cum falsitate conjunctæ, viri prudentis est, morigerum se præbere, & assensum facile accommodare. Quod si econtra hæ circumstantiæ ejusmodi sint, quæ sæpissi-

sæpissimè adjunctam falsitatem habent, ratio
exigit, ut vel assensum nostrum inhibeamus, vel
ut falsum judicemus, quod narratur, cum nulla-
tenus appareat illud verum esse, quamvis aliun-
de, quin fieri potuerit, absolute non repugnet,
aut etiam reapse factum non esse, ea certitudine
non constat, quam metaphysicam vocant, &
qua mathematicæ facultates gaudent. Hominis
enim imprudentissimi & nullius judicii esset, ejusmodi eviden-
tiam & certitudinem requirere in rebus contingentibus & par-
ticularibus factis, quæ in historiis narrantur, &
hominum testimoniis & vide hu-
mana nituntur. Ibid.

C. 7.

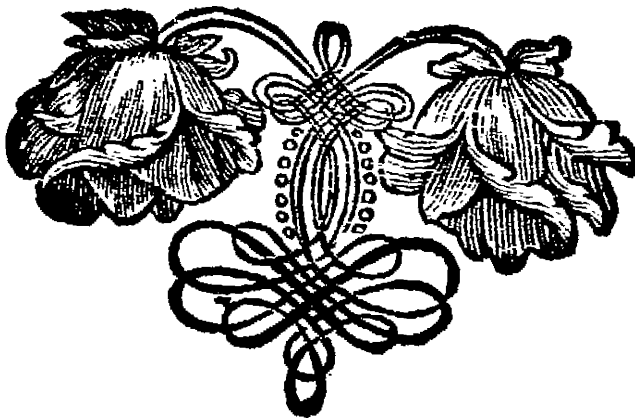
CAP.

*C A P. XIX.**Judicium S. Philippi Nerii**De Visionibus.*

N. 1. **I**N ejus Vita authore Gallonio ad 26. May C. 4. sic habetur : Illud frequenter monebat Alumnos, ne visiones curarent, quandoquidem quisque facile in his rebus, cum angelus Sathanæ boni angeli specie hominibus appareat, labi turpissimè potest. Hinc ille ita ab omni visionum ac revelationum lubrica quadam, ac spiritualibus hominibus maximè periculosa curiositate abhorrebat, ut qui talibus delectarentur, acri sermone corripere, liquido affirmans, nihil esse in laqueis diaboli piis hominibus perniciosius, quam vesana hæc dæmonum ludibria. In corrigendis moribus, vitiis extirpandis, virtutibus amplectendis, moderandis affectibus, & similibus assiduam operam ponendam inculcabat; ergo visiones respuendas esse docebat, nec dedignari Dominum, si id fiat, etiamsi ille ipse verè appareat.

N. 2. In vita verò à P. Bernabæo scripta eadem C. 26. sic referuntur. Cum longo jam experimento divinitus didicisset, quid inter veras falsasque visiones interesset, quoties de iis sermo incidebat, commune illud Sanctorum Patrum effatum inculcabat; visionibus non temere fidem habendam esse. Et quamvis ipse mentis illustrationibus atque in DEUM elationibus frequentissimè frueretur, tamen cum in aperto hæc fierent, minus laudabat, siquidem, ut ipse aiebat, periculi plena res esset. Quamobrem eadem, si à DEO immittantur, remotis arbitris optanda esse in cubiculo, & quàm occultissimè tegenda. Illud quoque adjiciebat,

sicbat, visiones tum veras tum falsas iis etiam interdum acci-
dere, qui eas minimè optarent; quapropter neminem, quan-
tumvis animo ab iis alieno, ab illusionibus tutum esse. A-
jebat præterea difficile esse, divinas visiones accipere quem-
quam, nec intumescere; difficilius verò, se iis parum dignum
putare; difficillimum denique, se iis omnino indignum existi-
mare, nec earum suavitatem patientiæ, humilitati, obe-
dientiæ præponere. Eas porro visiones & revelationes nihi-
li prorsus faciendas esse, quæ aut Ecclesiæ, aut iis ipsis,
quibus accidunt, aut aliis quibusque minimè profuturæ vi-
derentur. Quicunque verò auscultandis confessionibus præ-
essent, eos præsertim admonitos voluit, ut ne poenitentium,
maximè autem foeminarum revelationibus facile crederent,
sæpe enim maximum spiritus fervorem præferre, sed plerum-
que effluere & evanescere, multosque spiritualia
hujusmodi oblectamenta sectantes
miserrimum naufragium
fecisse.

C A P. XX.

Regulæ ex documentis Fœminarum
famâ Sanctitatis aut pietatis illu-
strium.

1. **B.** Margarita Ravennatensis docet, nulli revelationi muliebri credendam, nisi illam credendam proponat Ecclesia. In ejus Vita C. 2. apud Bollandum ad 23. Jan. dicitur: Non omit-
tam hic aliquod ejus documentum, omnibus vitæ spiritualis studiosis apprimè necessarium; quod quamvis ei plurima divinitus revelarentur, nunquam tamen ea magni fecerit, neque uliam eis fidem habuerit, ne hac ratione incauta à Diabolo falleretur, qui transfigurat se in angelum lucis, ut facilius imprudentes fallat. Idcirco clarè disertèque præcepit Discipula, ne fidem cuicunque demum rei adhiberet, nisi quam Ecclesia credendam proponeret, quo uno documento evanescunt omnes illusiones diaboli, quæ ut plurimum alioqui redundant hoc tempore, adeo ut vix decima eorum pars, qui supernaturalibus revelationibus facile credunt, callidi astutique inimici fraudes possit evadere. Cujus rei periculum utinam cum magno animarum detrimento quotidie non fieret! cum nimirum homines tam multa hodie inutilia & periculosa passim credunt, ut quæ necessaria sunt, penitus obliviscantur. Ita Seraphinus Firmanus Canonicus Lateranensis in Vita B. Margaritæ.

2. Idem

2. Idem iudicium tulit Beata Gentilis Discipula B. Margaritæ. De illa idem Author apud Bollandum in ejus Vita C. 4. ad 28. Januarii ait : Hoc illustre indicium est animi ejus excelsi, & generosi, quod cum quotidie majoribus semper revelationibus abundaret, omnes parvi fecerit, vehementer metuens, ne sibi accideret, quod multis, qui nimium ejusmodi dona expetunt, ut datoris aliquando oblivisceretur.

3. In Vita S. Catharinæ Senensis ad 30. Aprilis C. 5. narratur, quod Christus illi in aliqua Visione tradiderit hanc regulam. Vis, inquit, ut doceam te, quatenus possis discernere visiones meas à visionibus inimici? Illaque hoc instantissimè supplicante, respondit: Facile foret per inspirationem animam tuam informare, quod statim discerneret inter unam & alteram, sed ut profit tam aliis quàm tibi, volo te verbo docere, quia Doctores, quos ego docui, dicunt, & verum est, quod visio mea incipit cum terrore, & semper in processu dat majorem securitatem; incipit cum aliqua amaritudine, sed semper magis dulcescit; cujus oppositum habet pro sua conditione visio inimici; dat enim in principio, ut videtur aliqualem lætitiā, securitatem, sive dulcedinem; sed semper in processu timor & amaritudo in mente videntis continuò crescit. Hoc est verissimum, quia etiam viæ meæ à viis ejus eadem differentiā differunt. Via enim poenitentiae & mandatorum meorum in principio apparet aspera & difficilis, sed quanto plus proceditur in ea, tanto plus dulcescit, & magis est facilis; via autem vitiorum in principio apparet valde delectabilis, sed semper in processu amarior fit & damnosior. Sed ego volo tibi dare aliud signum infallibilibus & certius. Habeas pro certo, quod cum ego sim veritas, semper ex visionibus

bus meis resultat in anima major cognitio veritatis; & quia veritatis cognitio magis ei necessaria est circa me, & circa se, ut scilicet cognoscat me, & cognoscat se, de qua cognitione egreditur semper, quod se contemnit, & me honorat, quod est proprium officium humilitatis, necessarium est, quod ex visionibus meis anima efficiatur magis humilis magisque seipsam seu vilitatem suam cognoscens pariter & contemnens. Oppositum autem accidit de visionibus inimici. Cum enim sit pater mendacii, & Rex super omnes filios superbiæ, semper ex visionibus ejus resultat in anima quædam propria reputatio seu præsumptio de seipsa, quod est proprium officium superbiæ, remanetque turgida & ventro inflata. Tu igitur in teipsa semper examinando diligenter perpendere poteris, unde processit visio, à veritate scilicet an à mendacio; quia veritas semper animam humilem, mendacium autem facit eam superbam. Hucusque Christus ad S. Catharinam.

*C A P. XXI.**Judicium Bollandistarum de Revelationibus Mulierum.*

I. **D**E *Revelationibus B. Veronicæ de Binasco* Bollandus ad diem 13. Januarii Dissert. prælim. N. 4. ait: Multa in Ecstasi vidisse memoratur Veronica, quæ viri docti respuunt, ut suspecta falsitatis circa Vitæ Christi mysteria. Verum isthæc fortassis obscurius enarrata ita Scriptor exposuit; aut ipsa ex rerum istarum præceptis animo imaginibus retulit, cum immensam vim divinæ lucis & dulcedinis, quarum nullas habebat in phantasia species, exprimere non posset. Atque id in aliorum quoque Sanctorum raptibus & revelationibus licebit subinde observare. Ibidem L. 4. C. 1. cum narrasset, B. Veronicam in Ecstasi vidisse, quod B. Virgo Bethlemii jam nomen suum dederit ante partum; quod in partu loco linteaminum velo sui capitis usa sit; quod S. Josephus tres obstetrices adduxerit; & quod in Nativitate Christi in toto orbe ceciderit ros instar nivis, Romæ fons oleum emanarit, templum dirutum sit. &c. Hæc addit: Haudquaquam, quod hîc innuitur, exploratum habetur, Josephum ac Virginem Sponsam ante hujus partum professos esse; cum præsertim multorum Patrum testimonio constet, Christum ipsum hoc censu fuisse descriptum. - De fasciarum defectu idipsum quidem & alii tradidêre. At quæ socordia ea fuisset divinæ parentis, apta lintea non præparasse? profecto nec in vulgari foemina toleranda. Munda ac nitida præparasse variæ revelationes, Doctorumque virorum consensus persuadet. - De portentis in Nativitate Christi scripsere idem Patres nonnulli, quod ex Apocryphis haustum censet Baronius. Plura hoc capite,

immo & toto libro objecta Veronicæ narrantur, quæ fidem non reperient. Fortassis vel Author, vel quæ primò Veronicæ vitam complexa est *Benedicta* Monacha, non affecuti, quæ obscurius narrabantur, immutavere ornando, vel attexuere ex propria ratiocinatione; aut potius, cum rapta est Veronica, externis sensibus violentia infundentis se divini luminis aut consolationis oppressis sopitisque, internis intellectum ad coelestia absque ullis phantasmatis speculanda raptum quoquo modo subsequenter, phantasia earum rerum propria ratione quadam expressit imagines, quarum infinitas antea species habebat. Unde sibi reddita, cum sciret, se divinitus admiranda passam esse, neque jam obnoxio phantasmatis intellectu ea posset aut exponere, aut explicitè meminisse, quorum reminiscantiam phantasia ingerebat, retulit. - De portentis in Nativitate Christi patratis lege Baronium anno 1. quædam solidè refutantem. Idem ad C. 2. L. 4. dum B. Veronica vidit Christum fuisse circumcisum in Templo à Sene, & eidem oblata esse duo paria columbarum, duoque turturum, addit: Probabilius est, Christum fuisse circumcisum in ipsa spelunca, quod S. Epiphanius tradit L. 1. Hæresi. 20. Purificationis & circumcisionis mysteria confudit aut prima scriptrix, aut Veronica. Idem ad C. 7. ubi B. Veronica vidit, S. Elisabetham simul cum S. Anna & B. Virgine quæsisse filium in templo perditum, addit: Citius vita sanctam Elisabetham vulgo existimant; Annam quoque prius mortuam probabile est. Ad C. 8. ubi B. Veronica testatur, Columbam Christum in baptismo clavis verbis allocutam esse, addit: Hanc columbæ locutionem haud putamus ejusmodi fuisse, quæ audiri ab hominibus, nedum intelligi posset. Ad C. 13. ubi B. Veronica dicit, Christo cœnante ex Apostolis solum Joannem recubuisse, addit: Id sibi imaginata erat Virgo ex peculiari fortassis in Joannem pietate. Ad C. 18. ubi B. Veronica dicit, Longinum in apertione lateris Christi lumen oculorum recepisse, subjungit: An verosimile sit, Longinum cœcum militasse & destinatum vul-

nus infixisse, dicemus infra 15. Martii ad ejus vitam. Ad C. 11. L. 5. ubi B. Veronica vidit aliquam solennitatem in coelo vix septem horarum spatio perfectam esse, addit: Horæ ad Virginis mentem sunt referendæ, quibus imagines propria imaginatione præceptas, sed vel ab angelo nunc commotas, vel ex Sympathia, divina patiente intellectu & voluntate, ultro excitas decucurrit.

2. In Vita B. Margaritæ de Cortona ad diem 22. Februarii C. 5. narratur illius visio de Longino his verbis: Nunc, ait in Ecstasi, videt anima mea Longinum cœcum ad Crucem duci, & lanceam poni in manibus suis, & illuminatur modo pretioso sanguine Dei mei. Addit in Notis Bollandus: Ita quidam pii homines arbitrantur. De S. Longino agemus 15. Martii. Hoc vero die in vita S. Longini §. 2. ait: Quod de oculis mentis dictum, ad corporeos oculos & sensibilem divini sanguinis asperfusionem paulatim rudis vulgi ignorantia detorsit. Quare merito Cardinalis Baronius redarguendos censuit, qui ex Apocryphis quibusdam scriptis tradunt cœcum fuisse militem, qui lancea latus Domini aperuit. Alii quod ipsum auditu satis est absolum, unius duntaxat oculi cœcitat, ipsum deformant.

3. In Vita S. Franciscæ Romanæ, quæ abundat Revelationibus, ad 9. Martii §. 2. approbant Continuatores Bollandi judicium Anquillariæ, sub cujus nomine magna earum Revelationum conscripta est. Sic autem habet: Multa ex iis, quæ Sancta à sensibus alienata vidit, habenda tantum sunt ut mediationes piæ & contemplationes ipsius propriæ, eaque potissimum, quæ mysteria vitæ ac passionis Dominicæ spectant; idque ipsum facile inter legendum cognoscetur. Non tamen negari potest, quin iis admixtæ sint veræ aliquæ revelationes; nos autem discriminis hujus judicium vel pio Lectori vel superiori arbitro relinquentes
in-

indiscriminatim ea proferemus, quæ in antiquis Scriptis continentur. Hucusque Anquillaria Præfecta in Domo Oblatarum Romæ. Observant iidem Continuatores, quod inter revelationes & raptus S. Franciscæ, quas per quadraginta quinque annos habuit, tantum reperiantur illæ annotatæ, quas primis annis habuit; cujus causam arbitrantur, quod subsequenter annis recurrerint eadem visiones; hac animadversione satis insinuat, quales illæ videantur, cum DEUS non soleat eadem frustra repetere. Alterum notatu dignum, quod Anquillaria his verbis testatur: Necessariò intelligendum est, quod in Ecstasi rapta Francisca non semper manserit immobilis in quieto silentio, sed aliquando movebat se & varios actus faciebat, earum rerum & affectionum expressivos quas videbat vel sentiebat in raptu. Sæpe etiam extatica loquebatur, ac fermè Poëtarum more, intercisæ & in rythmos conformata oratione atque usitata illius temporis phrasi. Hæc observatio Anquillariæ iterum probat, in revelationibus S. Franciscæ partem habuisse frequenter phantasiam, ut contingit in somniantibus.

4. In Actis de S. Anna Matre DEI ad 26. Julii §. 4. N. 41. Guilielmus Cuperus sic scribit: Non possum, quin in gratiam adversariorum, trigamiam S. Annæ adstruentium, hîc commemorem argumentum, quod ex Vita B. Coletæ formari potest. Ibi enim 6. Martii de hac Moniali narrantur sequentia: Recurrebat in arduis suis negotiis in suis orationibus ad Sanctos, singulariter, qui virginitatem observaverant; propter quod minus vel nihil recurrebat ad S. Annam. Propter quod semel ei apparuit S. Anna secum ducens suam totam progeniem, videlicet tres filias cum filiis suis, quarum prima fuit Maria mater Christi; secunda filia Maria Jacobi tenens manibus quatuor filios, videlicet Jacobum minorem, Simonem, & Judam, & Joseph justum. Tertia fuit Maria Salome, manu similiter tenens suos

suos genitos, scilicet Jacobum Majorem & Joannem Evangelistam. Et in hac apparitione S. Anna manifestavit ei, quod quamvis pluries fuerit matrimonio copulata, tamen Ecclesia per ejus progeniem fuerit adornata. Ad hanc revelationem Laurentius Portellus, Minorita Lusitanus, in Responsionibus Moralibus Casu 63. Tom. 2. ait: Hanc revelationem ego populo non prædicarem, quia ex tot Doctoribus & claris conjecturis hæc historia de triplici matrimonio Beatæ Annæ falsa est. P. Cuperus verò L. CC. dicit: Si plane contendas istam apparitionis narrationem cum omnibus circumstantiis admittendam esse, non magnoperè refragabor; sed tunc sequar sententiam Papebrochii nostri, qui in Responsionibus ad articulum 20. num. 8. de hac ipsa materia sic disserit: Quinimmo in Vita S. Coletæ. 6. Martii. num. 68. observasse memini, Deum humanæ curiositatis inutilia scrutinia declinantem quandoque natos ex eis errores tolerare, nisi quatenus forte incommodant potiori, quod à sic errantibus requirit, bono: cum enim illa, eorum qui virginitatem coluerant, amantior S. Annam vix aut nunquam invocaret, quod pluribus successivè viris nupsisse crederet, talem opinionem non modo non exemit Deus, sed permittendo, ut illi appareret S. Anna in glorioso comitatu earum, quas ex priori marito filias fuisse multi præsertim ex Franciscanis docebant, satis habuit eam ad ipsius, quam coli volebat, venerationem incitare ejusmodi visione; etsi id Coleta posset aliter accipere, sicut de facto accepit, dedocta quidem errorem suum, quatenus devotioni oberat, in eodem tamen, quatenus ad bonum animæ erat indifferens, potius confirmata. Hucusque verba Papebrochii. Immo de similibus etiam sanctarum mulierum visionibus, nonnunquam sibi repugnantibus, cum Papebrochio ibidem num I. concludam; In talibus nihil esse præsidii ad quæstiones purè historicas, seu sacræ illæ, seu profanæ sint, prudenter dirimendas; proinde nihil ipsis Sanctis detrahi, cum talium veritas citra ullum ad illas respectum, vocatur in controversiam, aliunde probanda vel infirmanda. Ita P. Cuperus.

C A P. XXII.

Summarium earum Regularum, quæ in hac materia sunt præcipuæ, ac veræ.

Cùm non omnes, quas hucusque ex Authoribus recensui Regulas, recipiam indiscriminatim; colligendas duxi in Summarium præiens eas, quas meo etiam probem calculo. Itaque Summarium hoc non solum continet totam ferme doctrinam, fusè hucusque ex Authoribus traditam, sed & meam additâ explicatione, aut limitatione, ubi opus fuerat. Singulis Regulis appono initialibus litteris citationes Authorum, ut sequitur.

1. L Aur.	Lauræa. P. 1. C. 5.
2. Cast.	Castaldus C. 8.
3. Reg. Fœm.	Regulæ ex documentis fœminarum. C. 20.
4. Pic.	Franciscus Picus C. 7.
5. Syb.	Sybille. C. 13.
6. Script.	Scriptura. C. 1.
7. Pat.	Patres. C. 2.
8. Thyr.	Thyræus. C. 14.
9. S. Ther.	S. Theresia. C. 15.
10. Grav.	Gravina C. 3. Regulæ Generales, aut practica.
11. Gers.	Gerfon C. 4.
12. Joa. à Cruc.	Joannes à Cruce. C. 16.
13. Boll.	Bollandistæ C. 21.
14. Bon.	Bona C. 6.
15. Hen.	Henricus ab Vrimaria C. 10.
16. Rus.	Rusbrochius. C. 9.

§. 1.

De Revelationibus genuinis, earumque
signis certis.

R*egula. 1.* Nulla ullius mulieris revelatio recipienda est sine indiciis aliunde certis. Ita P. Gravina Reg. 1. Pract. Laur. Reg. 21. Cast. Reg. 10. 17. Reg. Fœm. N. 1.

Hæc amplissima Regula sic intelligenda est, ut nullius mulieris etiam sanctissimæ determinata in particulari revelatio positivo assensu recipiatur tanquam vera, aut tanquam vera scribatur, prædicetur, usurpetur. &c. Nisi in particulari probetur vera ex signis indubitatis. Hinc quia paucissimæ mulierum revelationes habent ejusmodi indubitata signa, paucissimæ sanè positivo assensu tanquam veræ recipiendæ, aut commendandæ sunt.

Regula. 2. Nulla ullius personæ sanctæ revelatio tanquam falsa rejicienda est sine indiciis aliunde certis. Pic. Reg. 6.

Hæc Regula sic intelligenda est, ut illæ revelationes, de quarum veritate non habentur indicia indubitata, non eo ipso statim positivo judicio habeantur aut proclamantur pro falsis. Ut enim demonstravi in Arte Critica; quodlibet objectum in suo gradu probabilitatis ac credibilitatis collocandum est; adeoque, ubi nec reperiuntur certa argumenta veritatis aut falsitatis, judicium in re probabili non præcipitandum, sed, ne se temerè exponat periculo erroris, suspendendum est. Hinc sequitur

Regula 3. Circa revelationes probabiles præcisè, adeoque dubias, iudicium tamdiu suspendendum est, donec tempus, aut examen melius certiora retegat. Syb. Reg. 3. Cast. Reg. 1. 7. Pic. Reg. 7. 17.

Ratio est, quia prudentia dictat, intellectum non esse temerè exponendum erroris periculo, quali tamen se exponeret, si hac in materia assentiretur alterutri contradictionis parti præcisè probabili. Dixi: *in hac materia*, quia inprimis nulla cogit rerum agendarum necessitas, ut agamus dependenter à veritate revelationum, atque ex eo fine connaturaliter iudicium speculativum conformemus iudicio practico; neque est ea harum veritatum conditio, ut ea regulariter vera sint, quæ secundum cursum ordinarium causarum videntur probabilia; eò quod in hac materia frequentissimè concurrant causæ præternaturales, videlicet secreta operatio dæmonum. Hinc si quis objiciat, quod in aliis materiis, v. g. civilibus, moralibus, theologicis. &c. non suspendatur circa veritates probabiles iudicium, Respondetur, id solùm locum habere in eo objectorum genere, in quo vel dirigimur ad actiones, vel in quo non solet cum authoritate & ratione de se probabili intervenire tam frequens deceptio dæmonum.

Regula 4. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si est conjuncta cum prænuntiato futurorum contingentium eventus. Ratio est, quia & dæmon futura contingentia aliquando præscit, quando videlicet ea dependent à cursu causarum secundarum; aliquando ea causat causas naturales commovendo & liberas sollicitando, aliquando verò ea valde probabiliter conjicit, ordinaria Decreta voluntatis divinæ aut humanæ pro similibus circumstantiis cognoscendo. Script. Reg. 1. SS. Pat. Reg. 13. 15. Thyr. Reg. 3. 5.

Dantur tamen ab hac regula exceptiones, tunc videlicet, quando futurorum contingentium eventus versatur in materia reservata unicè imperscrutabili divinæ providentiæ, & abyssio judiciorum divinorum impenetrabili, v. g. mysteria religionis, quæ pertinent ad ordinem præstabilitum à Deo dæmoni specialiter occultatum; aut quando illa futura sunt adeo remota, ut necdum sint præparata in suis causis, v. g. actiones humanæ primò ponendæ post quinquaginta annos, ad quas variandas intercedere interea possunt innumera media partim divina, partim humana dæmoni imperscrutabilia, maximè si eventus ille prænuntiatus involvit complexum circumstantiarum nondum in suis causis præparatarum, quarum singulæ sunt contingentes & fallibiles. Quia concursus centum aut mille circumstantiarum contingens, uti posita eadem præparatione causarum inter milliones consimilium casuum vix semel contingeret, ita nec prænuntiari potest. Sic utique dæmon prænuntiare non potest, aliquando ex contingenti concursu litterarum formandam novam Iliadem, aut post quadraginta annos hunc infantem in determinato Ordine fore alterum D. Xaverium, aut D. Antonium. Quia complexum hujus eventus involvit innumeros actus voluntatis humanæ aut divinæ, quorum uno solo non posito non sequetur illud complexum.

Regula. 5. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si præcisè sit conjuncta cum Ecstasi, aut etiam cum elevatione corporis à terra. Ratio est, quia Ecstasis seu alienatio à sensibus potest fieri naturaliter etiam sine operatione dæmonis; elevatio autem corporis à terra fieri potest, & facta aliquando est illius ope. Pat. Reg. 13. 14. Laur. Reg. 4. 5. 13. 15. Syb. Reg. 1. 2. S. Ther. Reg. 2.

Regula. 6. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si conjuncta est cum manifestatione cogitationum aut Secretorum, quæ versantur in alienis cordibus. Ratio est, quia paucae

sunt cogitationes aut volitiones in homine, quæ fiunt sine cōoperatione phantasiæ, aut sine aliqua locutione interna in imaginatione. Hæc autem cognoscere potest & dæmon, unde & ab experientia constat, eum sæpe propalasse secreta cordium. Pat. Reg. 16.

Ab hac tamen Regula excipiendi sunt illi casus, in quibus positivis causis excluditur omnis cooperatio dæmonis, prout ex legibus divinæ providentiæ excludi debet in operibus propriè divinis v. g. in stabilitone veræ Religionis servato præscripto divinitus ordine, aut in executione specialium divinæ providentiæ operum v. g. fundatione Ordinum, extinctione hæresum, sanctificatione personarum in Domo Dei illustrium. &c. &c.

Regula. 7. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si conjuncta est visioni purè intellectuāli circa objecta intellectualia alioquin capacitatem nostri intellectus ex suo genere non excedentia. Sic actus & affectus nostri interni, v. g. amor, fides, gaudium, tristitia, voluptas, dolor, sapientia, cognitio, &c. sunt objecta purè intellectuālia, quæ non requirunt ullam speciem phantasticam ad sui cognitionem, prout in Philosophia Polingana ex S. Augustino & D. Thoma & ex ratione manifestè demonstravi Append. Q. 1. Si itaque ejusmodi objecta purè intellectuālia in aliqua visione aut revelatione animæ proponantur, non est signum certum, id provenire à Deo. Dixi, *ex suo genere*, quia possunt cognosci etiam alia objecta purè intellectuālia nostris actibus internis similia aut analogia, v. g. Decreta divina, & perfectiones divinæ, Sapientia, bonitas. &c. Idem dicendum de lumine quodam majore, in quo cognoscuntur clarius aliquæ veritates, quia est lumini rationis simile aut analogum. Neque solum hujusmodi cognitiones intellectuāles possunt oriri ex habitu infuso aut acquisito, sed etiam saltem mediātè à dæmone, qui commovere potest eas species phantasticas aut affectiones, ad
quas

quas ordine connaturali solent in personis contemplationi assuetis consequi ejusmodi visiones seu cognitiones intellectuales. Pat. Reg. 13.

Regula. 8. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si in illa contineantur multa vera, sancta, ac præclara. Ratio est, quia dæmon aliquando proponit doctrinas sanctissimas, ac utilissimas, ut sibi aut personæ visionariæ conquirat authoritatem & fidem, quibus semel stabilitis possit immiscere pestilens erroris virus. Imitatur in hoc lufores fraudulentos, qui ab initio collusori inexperto permittunt ingens lucrum, ut tractu temporis inferant centuplo majus damnum. Pat. Reg. 19.

Regula. 9. Non est certum signum, revelationes alicujus personæ sanctæ omnes esse à Deo, si sint publica autoritate Antistitum Ecclesiæ, aut Doctorum eximiorum in forma communi approbatæ. Ratio est, quia approbationes in forma communi fieri solitæ solùm testantur, in ejusmodi revelationibus nil manifestò relucere contrarium veritatibus fidei hætenus definitis, aut sanctitati morum; idque maxime locum habet, si ejusmodi approbationes afficiant integrum aliquod corpus seu librum revelationum, in quo utique non omnes propositiones præsumi possunt fuisse exactæ ad Regulas ac notas characteristicas genuinarum revelationum indubitato talium; aut si etiam forent expensæ, præcisè permitterentur legi respectivè ad loca, tempora, & circumstantias, in quibus re nondum melius discussa apparet major utilitas, quàm nocumentum legentium. Grav. Reg. Gen. 4. Gers. Reg. 15.

Aliud dicendum foret, si aliqua revelatio particularis agnosceretur pro reverà divina per consensum omnium Doctorum totius Ecclesiæ, videlicet in Italia, Gallia, Hispania. &c. Ille enim consensus fundaret haud dubiè præsumptionem moraliter certam, saltem,

saltem, si consensus perseveraret sæculis etiam doctis post discussiones plurium Criticas, prout contigit circa Revelationem factam SS. Perpetuæ & Felicitati.

Regula. 10. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, etiamsi illam comitetur, aut sequatur intensissima affectio amoris erga Deum. Ratio est, quia hæc affectio oriri potest etiam naturaliter. Gers. Reg. 12. Grav. Reg. Gen. 15.

Regula. 11. Non est certum signum, revelationem esse à Deo ex eo, quod sit facta personæ jam aliàs sapius donatæ gratiâ verarum revelationum. Ratio est, quia etiam persona jam aliàs experta veras revelationes potest decipi. Gers. Reg. 13. 21. Syb. Reg. 3. Boll. N. 1. Joa. à Cruc. R. 7.

Aliud dicendum foret, si persona, cui aliàs constat factas esse aliquando veras revelationes, testaretur intrepidè de aliqua revelatione determinata, quod in illa experimentaliter senserit modum illum singularem cognoscendi solis veris revelationibus proprium, & à Doctoribus unanimiter agnitum pro tali; aut si testetur, se in semetipsa sensisse illos effectus, quos Doctores unanimiter agnoscunt supernaturales. *Dixi*, si Doctores agnoscant, modum aut effectum illum, de quo talis persona testatur, reverà esse supernaturalem, & solis veris revelationibus proprium. Quia in hoc ipso illa persona potest errare, ut putet modum illum aut effectum, quem sentit, esse solis veris revelationibus proprium, aut eundem cum veræ revelationis modo, cujus non amplius habet exactam speciem, ut Gerson Reg. 21. observat. Quem vide

Regula. 12. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si conjuncta sit cum visione Dei purè intellectuali sine omni phantasmate, & sine omni discursu. Ratio est, quia datur contemplatio Dei naturalis sine omni discursu & phantasmate. Laur. Reg. 3. 4. S. Joa. à Cruce. Reg. 10. 14. 29.

Regula. 13. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, etiamsi conjuncta sit cum visione Dei purè intellectuali sub conceptu negativo aut positivo. Ratio est, quia Deus tam conceptu positivo quàm negativo potest intellectualiter cognosci etiam per solam contemplationem naturalem. Laur. Reg. 7.

Regula. 14. Priores duæ Regulæ locum habent etiam in personis rudibus. Quia nulla persona est absolutè incapax ejusmodi contemplationis naturalis. Laur. Reg. 8.

Regula. 15. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si conjuncta sit cum statu quietis, ac unione tranquilla cum Deo. Ratio est, quia datur ejusmodi oratio ac status quietis etiam naturalis. Laur. Reg. 9. 10.

Regula. 16. Prior Regula majori ratione vera est in personis sanctis, quia ejusmodi status contemplationis, quietis, & unionis est connaturalis proprietas aut effectus sanctitatis. Laur. Reg. 11.

Regula. 17. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si ad illam in anima consequantur affectiones valde sanctæ, videlicet tranquillitas animæ, contemptus rerum temporalium & desiderium æternorum, tolerantia laborum & afflictionum hujus vitæ, libertas spiritus & superioritas ad omnia mundana, colligatio cum Deo, virtutum variarum cumulus, dilectio Dei dulcis & delectabilis. Ratio est, quia omnes hi effectus etiam sunt proprietates contemplativi statûs naturalis. Laur. Reg. 12.
24.

Regula. 18. Idem dicendum, etiamsi cum revelatione simul conjuncta sit clarior cognitio mysteriorum, quàm aliàs haberi solet per lumen fidei. Ratio est, quia & hæc cognitio est connaturalis effectus contemplationis naturalis. Laur. Reg. 12.

Regula 19. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si instiget ad promovendum honorem Dei, procurandam conversionem animarum, aliaque opera eximia. Ratio est, quia ad ista etiam doemon movere potest eo fine, ut personam turbet curis, quas aliunde prævidet fore frustraneas, aut exigui fructus. Laur. Reg. 20. 23. Cast. Reg. 4.

Regula. 20. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si is qui apparet incitet ad opera spiritualia, aut ipsemet ea efficiat, v. g. recitando Litanias, aut Officium divinum. &c. Laur. Reg. 30. Cast. R. 4. Joa. à Cruce R. 15.

Regula. 21. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si in ejus confirmationem fiant apparentia miracula, vires doemonis non excedentia v. g. si infligantur morbi illis, qui tali revelationi non adhibent fidem, si ejusmodi increduli affligantur lue, grandine &c. Si prædicantur futura, si quæpiam personæ instigentur ad amorem vel odium, si transferantur corpora ab uno loco ad alium, si fiant celeres sanationes, si manifestentur aliqua cum phantasia connexa secreta cordium, & juxta eam notitiam alteri inspiratam efficiantur operationes, v. g. restitutio personæ Ecclasticæ ad usum sensuum juxta imperium mentale Superioris. Ratio est, quia hæc omnia potest efficere doemon in casu, quo id sibi permittitur à Deo. Laur. Reg. 31. 32. Vide etiam Regulam 6. supra adductam.

Regula. 22. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si conjuncta sit cum invocatione divini nominis, v. g. JESU, aut cum formatione seu gestatione signi crucis. Ratio est, quia etiam Magi his utuntur. Cast. Reg. 1.

Regula 23. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si eam pro tali habeat ipsa persona, cui fit revelatio, quantumvis alias cautissima & timoratissima. Ratio est, quia & cautissimi

tissimi in hoc genere quandoque decipiuntur. Cast. Reg. 8. Boll. N. 1.

Regula. 24. Non est certum signum, revelationes esse à Deo, eo quod sint alicujus personæ, quorum vita & doctrina ab Ecclesia probata est. Cast. Reg. 12. Ratio est, quia revelationes etiam talium personarum, quarum sanctitas & doctrina fuit ab Ecclesiæ Doctoribus ac Prælatiis approbata, v. g. S. Brigittæ, S. Gertrudis, S. Catharinæ Senensis sibi invicem contradicunt; & quia constat, intentionem approbantium non fuisse, eas revelationes obtrudendi tanquam certò divinas. Boll. N. 1. 2. 3.

Regula. 25. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si conjunctam habeat suavitatem quandam internam inexplicabilem. Ratio est, quia & dæmon infundere potest jucundissimam consolationem, ac placorem animi inexplicabilem, de quibus persona illam experiens dicere potest. *Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit.* Cast. Reg. 18.

Regula. 26. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, non verò à dæmone, si facta sit durante actuali colloquio personæ piæ cum Deo. Cast. Reg. 19. Ratio est, quia etiam durante colloquio cum Deo potest dæmon inspirare erronea. Vid. infra Regulam 32. & 33.

Regula. 27. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si persona, cui fit, sit valde pia. Ratio est, quia etiam Sancti sæpius fuerunt delusi à dæmone. Cast. Reg. 20. S. Philippus Neri. Num. 2. Joa. à Cruc. R. 7. Bon. R. 3.

Regula. 28. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si persona, cui fit, eam intelligat. Cast. Reg. 21. Ratio est, quia & dæmon aliquando loquitur intelligibiliter.

Regula. 29. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, si pro tali enuntietur à persona, quæ aliquando fuit prædicta dono discretionis spirituum. Ratio est, quia hoc donum discretionis spirituum non se habet per modum habitûs permanentis, sed per modum doni transeuntis; adeoque non eo ipso, quod aliquando extiterit in eadem persona, certum est, illud perseverasse. Bona. Reg. 6.

Regula. 30. Non præbet signum certum revelationis divinæ. 1. Forma apparentis. 2. Majestas rerum, quæ revelantur. 3. Finis bonus. 4. Testimonium illius, qui apparet v. g. se esse Christum. 5. Modus aliquis specialis, quo in sensibus internis afficiuntur, qui accipiunt revelationem. 6. Rerum prænuntiatarum eventus. 7. Sanctitas loci, in quo fit. 8. Specierum nunquam antea habitarum novitas. 9. Singularis animi præparatio. Ratio est, quia ista omnia dæmon potest imitari, aut in suum usum convertere. Thyr. Reg. 3.

Regula. 31. Non sunt certum signum revelationis divinæ. miracula præcedentia revelationem. Thyr. Reg. 5.

Regula. 32. Non est certum signum, revelationem esse à Deo, etiamsi fiat in Ecstasi verè supernaturali. Quia in tali Ecstasi non ligatur activitas phantasiæ. Ut docet S. Ther. Reg. 1. Vide & Regulam sequentem.

Regula. 33. Etiamsi aliqua revelatio sit verè divina, non tamen certum est, nullam simul conjungi falsitatem ex operatione dæmonis, aut phantasiæ propriæ. Ratio est, quia sicut inspiratio Dei stat simul cum inspiratione dæmonis aut affectionibus naturæ, ita revelatio Dei stat cum suggestionibus dæmonis aut phantasiæ. Pic. Reg. 3. 10. S. Ther. Reg. 1. Joa. à Cruce Reg. 5. 28. 29. 30. Eadem Regula expressè traditur à Ven. Maria de Agreda part. 1. Num.

Num. 24. 75. & part. 2. Num. 1306. 1308. Vide infra Part. 2. Propos. 16. Reg. 4.

Regula. 34. Non datur certum Criterium discernendi veras revelationes à falsis nisi. 1. Ex effectu supernaturali, quem operantur. 2. Ex notitia experimentalis per comparisonem certam revelationis ad præcedentem similem vel subsequenter indubitato divinam. 3. Per lumen supernaturale demonstrativum evidenter hujus veritatis, seu per discretionem spirituum. Hoc lumen non relinquit libertatem dubitandi in oppositum, quia non tantum illuminat intellectum, sed etiam necessitat voluntatem ad assensum. Pat. Reg. 13. Gers. Reg. 3. 4. 14. Laur. R. 6. Cast. R. 5. 10. 16. Laur. R. 29. Pic. R. 2. 9. 19. Bon. R. 1. Thy. Reg. 2. 4. 7. S. Ther. R. 4. Pat. R. 5.

Hæc tamen Regula sic limitanda est, ut persona, quæ se fundat in notitia experimentalis, sit diu exercitata in visionibus verè divinis, ac revelationibus; & ut illæ revelationes, ad quas fit comparatio, habeant distinctivum intrinsicum evidens à revelatione naturali, ex ipso videlicet modo tendendi; & ut persona habeat judicium bonum aut lumen supernaturale necessitans ad distinguenda intrinsicè naturalia à supernaturalibus. Deficiente una harum conditionum aut ea non sufficienter demonstrata quoad nos, poterit quidem persona, cui fit revelatio, esse certa quoad se, videlicet per lumen necessitans ad assensum, non tamen poterit facile certos reddere alios; nisi hoc ipsum, quod verè habuerit hoc lumen, probet per effectus manifestò supernaturales. Gers. Reg. 21. Laur. R. 21. Vide etiam supra Regulam 11.

Regula. 35. Effectus manifestò supernaturales sunt, qui aut secundum se nunquam in ullis circumstantiis producuntur à dæmone, ut est resuscitatio mortuorum, totalis immutatio totius

hominis ac omnium potentiarum ad bonum, eaque repentina in momento, & constans; aliaque miracula primæ classis aut qui saltem nunquam producuntur à dæmone in tali complexo circumstantiarum, utpote specialiter substante divinæ providentiæ protectrici adversus fraudes dæmonis, v. g. dum constat, talem revelationem fuisse usurpatam ad finem à Deo intentum maximi momenti, in eaque fuisse omnes modos servari solitos ac condiciones decentes DEum observatos. Laur. R. 29. Pic. R. 2. 9. 19. Bon. R. 1. Thy. R. 2. 4.

§. 2.

De Revelationibus dubiis.

R*egula. 1.* Circa revelationes dubias suspendendum est tamdiu iudicium, donec tempus, aut accuratius examen veriora retegat. Vide Reg. 3. §. 1. præcedente.

Regula. 2. Revelationes dubiæ non debent servire ad regulandum cultum publicum in Ecclesia. Pat. Reg. 1.

Hinc, quia DEUS non intendit finem sine mediis congruis, nunquam ordinat aliquam revelationem ad introducendum novum cultum in Ecclesiam, nisi eam revelationem faciat credibilem signis certis ac indubitatis. Adeoque, si revelatio aliqua intendat regulare cultum publicum in Ecclesia, & ea non fuerit à Deo collocata extra omne dubium per signa indubitata, clarum indicium est, eam non esse à Deo.

Regula. 3. Revelationes dubiæ, si conjunctum habeant actuale periculum introducendi errorem aut perturbationem in Ecclesiam, sunt publica autoritate prohibendæ. Actuale periculum voco, dum aliqui jam actu inclinant ad errorem
vel

vel perturbationem occasione ejusmodi revelationis. Pat. Reg. 2.

Regula. 4. Quando duæ revelationes personarum etiam sanctarum invicem pugnant, ambæ pro dubiis haberi debent, nisi pro una dentur signa aliunde certa. Grav. Reg. 25. Cast. R. 7.

Regula. 5. Univerſim omnes revelationes, quæ in particulari non habent signa aliunde certa, pro dubiis habendæ sunt, præſertim ante personæ, cui fiunt, mortem. Gerſ. R. 1.

Regula. 6. Univerſim omnes revelationes, etiam illæ, quæ videntur habere signa certa, pro dubiis habendæ sunt, nisi prius examinata fuerint omnia acta, dicta, & scripta ejus personæ, cui fiunt, & quidem, nisi dentur effectus revelationis palam miraculoli, usque ad ejus personæ mortem. Ratio est, quia omnis alia certitudo fundatur in testimonio personæ, cui revelatio fit; autoritas autem personæ irrefragabilis sine manifestis miraculis ante ejus mortem & sine probitatis constantia probari non potest. Gerſ. R. 2.

Regula. 7. Revelationes, de quibus illa ipsa persona timet, ne sint à doëmone, haberi debent pro dubiis, nisi in particulari indubitatis miraculis confirmentur. Gerſ. Reg. 4. Hæc regula intelligenda est pro casu, quo timor ille est anxius, & diuturnus

Regula. 8. Vita Christiana nunquam ab ullo hominum debet dirigi ex revelationibus dubiis. Leo. R. 2. Pat. R. 1. Joa. à Cruce. passim.

Regula. 9. Revelationes dubiæ nec in concionibus nec in libris, nec alio modo publicentur, nisi prius à Sede Apostolica examinentur. Cast. R. 9. Hæc regula certè locum habere debet

bet in revelationibus majoris momenti, & copiosis, quæ introducere videntur nova dogmata, novos cultus &c. præsertim cum Leo IX. in Bulla: *Supernæ*, id requirat.

Regula. 10. Revelationes etiam virorum, quorum vita & doctrina ab Ecclesia probata est, tantum habent auctoritatem probabilem, cui absque fidei periculo, absque temeritatis nota, & absque peccato mortali duritie seu incredulitatis refragari licet. Cast. Reg. 12. Pic. Reg. 4. 5. Excipiendus tamen casus, quo revelatio privata probaretur miraculis aut aliis signis indubitatis; tunc enim temerè negans, quamvis non peccaret contra virtutem fidei Theologicam, quam DEO debemus circa objecta pertinentia ad fidem universalem totius Ecclesiæ, peccaret tamen graviter contra virtutem fidei moralem, quam debemus etiam in aliis objectis veracitati divinæ.

Regula. 11. Idem dicendum de Revelationibus ab Ecclesia tantum in forma communi approbatis. Cast. Reg. 26. Ratio est, quia ejusmodi approbationes in forma communi plus non intendunt, quàm ut tales revelationes habeantur & tractentur tanquam probabiles, in quibus nil occurrat manifestè contrarium fidei & bonis moribus.

§. 3.

De Revelationibus probabilibus falsis.

Regula. 1. Revelationes probabilibus falsæ, practicè pro absolute falsis habendæ sunt in ordine ad hunc effectum, ut ad nullum adhibeantur usus, nec allegando eas pro aliorum instructione, nec vitam per eas dirigendo. Ratio est, quia ut patet ex § præcedente, id Doctores statuunt circa revelationes dubias, à fortiori ergo id locum habet circa revelationes probabilibus falsas. Gers. Reg. 20. Syb. R. 2.

Regula. 2. Revelationes probabilibus falsæ sunt, in quibus continentur circumstantiæ aut proprietates frequentius conjunctæ cum deceptione saltem indeterminata, quàm cum earum veritate. Ad eandem classem referri debent revelationes, in quibus continentur circumstantiæ proniores ad deceptionem aliquam indeterminatam per seriem plurium consimilium, quàm ad operationem divinam. Utrumque patet ex Regulis Artis Criticæ à me in Philosophia Polhngana demonstratis. Dixi, *ad deceptionem saltem indeterminatam per seriem plurium consimilium*. Quia si v. g. persona sit superba, vana, revelationum appetens, non potest quidem inferri quaslibet hujus personæ revelationes esse probabilibus falsas, potest tamen rectè inferri, si illa persona habuerit plures revelationes consimiles, unam vel alteram ex iis esse falsam; adeoque simpliciter verum erit, corpus illarum revelationum probabilibus esse fallum, cum ad falsitatem plurium propositionum copulative sumptarum sufficiat falsitas unius propositionis. Hinc si dispositiones in aliqua persona proniores sunt ad illusionem, una saltem talis illusio inter multas ejus personæ revelationes præsumi debet; *quod enim pronum est fieri, regulariter fit*, saltem una vel altera vice per seriem plurium casuum consimilium.

Regula 3. Revelationes probabilius falsæ sunt earum personarum, quæ merentur illudi, illarum videlicet, quæ nolunt consuli verbum Dei ex Scriptura, traditione, & sensu universali Ecclesiæ. Script. R. 2.

Regula 4. Revelationes probabilius falsæ sunt, quæ sunt personis quidem piis, sed ad instantiam personarum revelatione indignarum. Ratio est, quia in tali casu ipsæ etiam personæ piæ merentur illudi. Script. R. 6.

Regula 5. Revelationes probabilius falsæ sunt, quæ sunt personis desiderantibus habere revelationes. Pat. R. 3. 7. Ratio est, quia tales merentur illudi. S. Ther. R. 3. Joa. R. 27. Excipe, nisi ex circumstantiis, effectibus, & iudicio generali sapientum constet, desiderium ejusmodi habitum esse ex DEO movente aut approbante.

Regula 6. Revelationes probabilius falsæ sunt, quæ petuntur à Deo circa veritates, aliunde humanâ industriâ cognoscibiles. Pat. R. 7. Ratio est, quia petens ejusmodi revelationem à DEO, meretur illudi à dæmone.

Regula 7. Revelationes probabilius falsæ sunt, quæ sunt mente emota, gestibus distortis, & elocutione non sana. Ratio est, quia tales revelationes non sunt similes iis, quas ex Scriptura constat esse veras. Pat. R. 17.

Regula 8. Revelationes earum personarum, quæ assumunt munus divinandi, probabilius sunt falsæ. Ratio est, quia tales personæ merentur illudi à dæmone. Pat. R. 18.

Regula 9. Revelationes personarum habentium visum vel auditum debilem, & imaginationem fortem, probabilius sunt falsæ, nisi conjunctæ fuerint cum aliunde certis indiciis. Ratio est, quia in talibus personis reperiuntur dispositiones pronæ ad deceptionem. Grav. Reg. Pract. R. 2.

Regula. 10. Idem dicendum de revelationibus personarum habentium cum imaginatione forti extraordinariam subtilitatem visus vel auditus. Ibid. R. 3.

Regula. 11. Idem dicendum de revelationibus personarum simul cum imaginatione habentium naturam immoderatè melancholicam, aut si viri sint, muliebrem. Ibid. R. 4.

Regula. 12. Idem dicendum de revelationibus mulierum, quas constat esse inconstantes in bono, & pronas ad aucupandam vanam gloriam. Ib. Reg. 5.

Regula. 13. Idem dicendum de revelationibus personarum, quæ nondum transierunt per viam purgativam mortificando passiones, sed per saltum accesserunt ad montem contemplationis, præsertim si se non subjecerunt Directori spirituali simul probo & docto. Ib. Reg. 9.

Regula. 14. Idem dicendum de revelationibus personarum, quæ sunt præsumptuosæ, & confidentes in suis meritis, ita ut è coelo expectent revelationes, & instructiones angelicas. Ibid. Reg. 14. Vide supra Reg. 5.

Regula. 15. Idem dicendum de revelationibus personarum, quæ non sunt radicatæ in solida humilitate, seriò ex agnitione sui & mundani nihili comparati ad DEum quærendo abscondere favores, & fugere famam. Ib. R. 16. Gers. R. 7. 8.

Regula. 16. Idem dicendum de revelationibus personarum, quæ in via spirituali adhuc sunt tyrones. Ib. Reg. 17. Gers. Reg. 9.

Regula. 17. Idem dicendum de revelationibus nec antecedenter, nec concomitanter, nec subsequenter conjunctis cum cruce, persecutione, tolerantia, & vita mortificata. Ib. R. 18.

Regula. 18. Idem dicendum de revelationibus personarum, quæ revelationes habere optent, aut habitas passim evulgent, aut communicent. Ibid. Reg. 19. Vide supra limitationem ex Reg. 5.

Regula. 19. Idem dicendum de revelationibus personarum, quæ jam aliàs deprehenduntur fuisse illusæ à dæmone. Ibid. Reg. 20.

Regula. 20. Idem dicendum de revelationibus, quibus introducit novus modus vivendi, non consuetus observari à populo Dei. Ib. Reg. 22.

Regula. 21. Revelationes de futuris eventibus amphibologicæ, neque vestitæ circumstantiâ aliquâ characteristicâ personarum, vel locorum, aut temporum, probabilius sunt falsæ. Ib. R. 26. Ratio est, quia veritatis prædictio debet esse determinata saltem per aliquam circumstantiam, ad hoc ut sit prudens. Sic & prædictiones prophetarum non erant amphibologicæ, quia exprimebant aliquam circumstantiam, suo tempore extituram, ex cuius existentia poterat dein formari argumentum de eventu. Econtra oracula dæmonum sæpe præter ambiguitatem verborum nullam determinant circumstantiam cognoscibilem à nobis, unde formari poterit argumentum de eventu. Sic illud: *Ibis, redibis non morieris in bello.*

Regula. 22. Revelationes circa quæstiones indifferentes, philosophicas, Theologicas, aut Historicæ, inter Doctores controversas, probabilius sunt falsæ. Quia Deus non solet servire curiositati hominum circa materias ad cultum suum ac Religionem impertinentes. Ib. R. 27.

Regula. 23. Revelationes multiplices in eadem persona, præsertim repetitæ circa eandem veritatem, probabilius sunt permixtæ falsis. Ratio est, quia Deus non solet idem repetere, nec multiplicare miracula sine necessitate. Ib. R. 31. Rus. R. 2.

Regula. 24. Revelationes, quæ recedunt à principiis & consuetis modis divinæ sapientiæ, probabilius sunt falsæ. Ratio est, quia Deus solet insistere semper iisdem principiis & modis. Gers. Reg. 5.

Regula. 25. Revelationes personæ, quæ aut per superbam curiositatem, aut ob vanam laudem, aut ob præsumptionem sanctitatis cupida est habere revelationes insolitas, probabilius sunt falsæ. Signum autem ejusmodi dispositionis est, si se talibus revelationibus dignam reputet, aut in iis enarrandis gloriabunda delectetur, aut sine necessitate festina illas præferat. Ib. R. 7. 8.

Regula. 26. Revelationes personarum, in quibus concurrit tenacitas proprii judicii cum indiscretione jejuniorum & vigiliarum, probabilius sunt falsæ. Gerf. Reg. 10. Ratio est, quia in his personis dæmon reperit aptas dispositiones ad illusionem.

Regula. 27. Revelationes, in quibus aliqua continentur probabilius contraria Scripturæ, aut rationi, eo ipso etiam probabilius falsæ sunt. Ib. R. 11.

Regula. 28. Revelationes doctrinales, quarum objectum probari non potest ex Scriptura & traditione, probabilius sunt falsæ. Ib. R. 16. Ratio est, quia Scriptura & traditio est regula sufficiens in materia fidei & morum. Leo R. 2.

Regula. 29. Revelationes doctrinales, quæ introducunt novum modum loquendi & terminos non usitatos à Doctoribus Ecclesiæ, probabilius sunt falsæ. Ibid. Reg. 17. Ratio est, quia nec Deus, nec ratio favet novitati terminorum, ubi nulla est necessitas.

Regula. 30. Revelationes mulierum præsumendum dirigere sua Doctrina Clericos, ac Principes, eosque docere magistraliter velut ex officio, probabilius sunt falsæ. Ib. R. 18. Ratio est, quia Deus noluit mulieres constituere in Magistras Ecclesiæ deputatione ac vocatione stabili. Leo R. 2. Cast. R. 24. Joa. R. 12.

Regula. 31. Revelationes, si nil contineant specialis utilitatis, quàm hauriri possit ex aliis Theologorum aut Ascetarum libris, probabilius falsæ sunt. Ib. R. 19. 23. Ratio est, quia revelationes, uti & miracula, non fiunt sine necessitate. Laur. R. 16. Pat. R. 7.

Regula. 32. Revelationes, eoipsò quod sint alicujus mulieris, si nullum habeant positivum characterem veræ revelationis, inter probabilius falsas habendæ sunt. Syb. Reg. 2. Ratio est, quia in illis dantur positivæ dispositiones ad Ecclasiæ naturales. Cast. R. 17. Grav. R. 1. pract. Marg. N. 1. 2.

Regula 33. Revelationes privatæ, quæ in eadem. persona semper ac constanter sunt sub speciebus rerum sensibilibum, probabilius sunt falsæ. Rus. Reg. 1. Ratio est, quia Deus non solet constanter operari modò imperfecto pro instructione privata; aut enim imperfectum perficit, aut derelinquit.

Regula. 34. Revelationes de objectis curiosis probabilius sunt falsæ. Pic. R. 11. Ratio est, quia revelationes, ut miracula, non sunt sine necessitate.

Regula 35. Revelationes personarum, in quibus reperiuntur causæ propinquæ fraudum, aut illusionum, probabilius falsæ sunt. Pic. R. 14. Ratio est, quia juxta Artem Criticam Phil. Poll. *quod primum est fieri, regulariter fit*, in serie videlicet casuum consimilium.

Regula. 36. Revelationes, quæ recedunt à consueta revelationum formula, probabilius falsæ sunt. Pic. Reg. 16. Pat. Reg. 17.

Regula. 37. Revelationes, quæ non manifestè præferunt utilitatem communem aut propriam, probabilius falsæ sunt. Pic. Reg. 18.

Regula. 38. Revelationes circa res levissimi momenti, aut circa veritates aliunde notas, probabilius falsæ sunt. Thyr. R. 1.

Regula. 39. Revelationes, quæ nullum post se relinquunt effectum supernaturalem, v. g. pacem internam, & alacritatem ad virtutes &c. probabilius sunt falsæ. S. Ther. Reg. 2. Joa. Reg. 11. 14.

Regula. 40. Idem dicendum, si revelationes sunt frequentes, & tamen nulla revelantur mysteria. Ib.

Regula.

Regula. 41. Idem dicendum, si non inprimunt animæ quandam certitudinem, quod sint à Deo. Ib.

Regula. 42. Idem dicendum, si sint blandæ ac consolatoriæ, & tamen non inprimant simul sensum profundæ humiliationis, contemptûs videlicet proprii, contritionis. &c. Ib. Joa. R. 11.

Regula. 43. Idem dicendum, si secum quidem ferant incitamenta ad bonum, sed non constantia; immo cum incitamentis ad vitium conjuncta, sicque perturbativa pacis internæ. Ib.

Regula. 44. Idem dicendum, si fuerint conjunctæ cum visione Christi diu perseverante. Ibid.

Regula. 45. Idem dicendum, si veritates revelatæ non inhæreant distinctè memoriæ. Ib. & Joa. R. 11.

Regula. 46. Idem dicendum, si post se relinquunt tentationes contra fidem. Ib.

Regula. 47. Revelationes privatæ, quæ in materia fidei invehunt aliquid novi, quamvis id non sit contrarium doctrinæ fidei, probabilius falsæ sunt. Joa. R. 19. Ratio est, quia Deus non vult Ecclesiam ejusque fidem dirigere per media de se incerta, ut sunt revelationes privatæ.

Regula. 48. Revelationes ordinatæ per modum discursus post applicationem animi ad similia objecta, probabilius sunt falsæ. Joa. Reg. 22. Ratio est, quia earum invenitur causa vicinior & certior in phantasia. Hæc tamen omnia, quæ in hoc paragrapho dicta sunt, intelligi velim, nisi præsumptio falsitatis purgetur, & elidatur per indicia veræ revelationis aliunde certa.

§. 4.

De Revelationibus certò non divinis.

R*egula. 1.* Revelationes certò non sunt divinæ, quarum circumstantiæ nunquam conjunctæ sunt cum verè divinis. Patet ex definitione certitudinis juxta Artem Criticam.

Regula.

Regula. 2. Complexum plurium circumstantiarum seorsum tantum probabilium potest aliquando esse tale, ut pariat certitudinem absolutam contra veritatem revelationis; tunc videlicet, quando nunquam solet esse conjunctum cum revelatione genuina. Gers. R. 22.

Regula. 3. Revelationes ejusdem personæ & iisdem signis præditæ falsæ sunt, in quibus continetur vel unica falsitas. Script. Reg. 2.

Regula. 4. Revelationes, quæ in particulari suis doctrinis aut promissis disponunt peccatores ad protrahendam poenitentiam, eatenus non sunt à Deo. Ib. R. 4.

Regula. 5. Revelationes præsertim mulierum, quæ occupando homines in devotiunculis tribuunt vanam securitatem & torporem in peccatis, non sunt à Deo. Ib. R. 5.

Regula. 6. Si ea, quæ in visione cernuntur, nil significant, aut si ea, quæ significantur, non sunt utilia, est certum signum, quod visio non sit à Deo, sed à phantasia aut à dæmone. Pat. Reg. 9. Hæc regula intelligenda est de utilitate per se in revelatione intenta; quod enim attinet utilitatem per accidens, haud dubiè ex qualibet re otiosa v. g. festuca, ope meditationis poterit elici aliqua utilitas.

Regula. 7. Revelationes, quæ reddunt viam ad cælum latam, eatenus falsæ sunt. Pat. R. 20.

Regula. 8. Revelationes, quæ tantum serviunt ad pascendam curiositatem, non verò ad emendandam vitam, eatenus falsæ sunt. Pat. R. 23.

Regula. 9. Si forma, modus, circumstantiæ, aut effectus apparitionis continent aliquam deformitatem, vanitatem, superbiam, turpitudinem; certum est, visionem esse à dæmone potius, quàm Deo. Grav. Reg. Gen. 6.

Regula.

Regula 10. Revelationes eorum, qui aliàs sunt læsi capitis, aut obsessi à doemone, nullam merentur fidem. Grav. R. Pract. 5.

Regula 11. Si persona, cui tribuuntur revelationes, fuerit imbuta pravis moribus, præsertim subdita vitiis carnalibus, & irrita curis superfluis, judicandum est, eam esse deceptam aut deceptricem. Ib. R. 6.

Regula 12. Rejiciendæ revelationes eorum, qui utuntur superstitionis mediis ad scienda recondita. Ib. R. 8.

Regula 13. Idem dicendum de revelationibus personæ assuetæ mendaciis. Ib. R. 10.

Regula 14. Idem dicendum de revelationibus personæ, cui deficit vera fides. Ib. R. 13.

Regula 15. Idem dicendum de revelationibus, in quibus prætenditur fuisse cum aliqua persona dispensatum in aliqua lege naturali aut Ecclesiastica. Ib. R. 24.

Regula 16. Revelationes, quæ non congruunt divinæ sapientiæ quoad objectum aut modum, eatenus non sunt à DEO. Ib. R. 28. Gerf. R. 5. 6.

Regula 17. Idem dicendum de revelationibus, quarum objecta sunt curiosa aut inutilia. Ib. R. 29. Gerf. R. 9.

Regula 18. Revelationes personarum, quæ sectantur sequentia principia, ad illusiones demonum referendæ sunt. 1. Hominem contemplativum ita finalem beatitudinem cum omni perfectionis gradu posse in hac vita acquirere, sicut obtinebit in patria. 2. Hominem posse per contemplationem ad talem gradum perfectionis ascendere, ut reddatur impeccabilis, & qui ad talem gradum pervenerit, non tenetur ulla bona opera facere. 3. Hominem in oratione mentali quoad intellectum debere esse alienum ab omni cogitatione rerum corporalium & spiritualium, expectando, quas cogitationes immittat Deus. 4. Homines Orationi mentali deditos non esse adstringendos ad laborem manuum, & exercitia corporalia.

lia. 5. Orantem ita se debere recolligere in præsentia Dei, ut nec discurrat nec meditetur, nec in Christi passione, multo minus in ejus Humanitatis cognitione immoretur. 6. Nullo modo unquam esse utendum imaginibus, ut quis se in orationem recolligat. 7. A quovis ex eorum Illuminatorum numero semper ac singulis horis id videri posse, quod ab ipso jam semel in oratione visum est. 8. Non esse obediendum Episcopo aut alteri Superiori, si alicui Orationem mentalem prohibeat; nequidem, si id sub Excommunicatione inhibeat. 9. Quo tempore facienda est Oratio mentalis, uxorem non teneri obedire viro præcipienti aliquid, quod orationem impediat. 10. Orationi mentali vacantes vel peccare non posse, vel difficillimum esse, quod peccent. Laur. R. 1.

Regula 19. Quando post revelationem homo nil aliud boni experitur, nisi quod experiebatur in aliis contemplationibus non extaticis, nec cum majori devotione ab ea revertitur, signum est, non fuisse divinam. Ib. R. 16.

Regula 20. Revelationes, in quibus aliquid consulitur non ordinatum ad bonum, non sunt à Deo. Ib. R. 17.

Regula 21. Revelatio, quæ in animo excitat motus superbiæ, non est à Deo. Ib. R. 25.

Regula 22. Revelationes, quæ inducunt delectationem sensibilem in carne, non sunt à Deo. Ib. R. 26.

Regula 23. Revelationes, in quibus non intercedit honesta gravitas, non sunt à Deo. Ib. R. 27.

Regula 24. Quando revelatio impellit ad aliquid cum præcipitantia, inquietudine, ac quadam impatientia de eventu, non est à Deo. Ib. R. 28.

Regula 25. Revelationes, quæ non excitant ad spiritualem profectum, sed tantum ad temporalia, non sunt à Deo. Ib. R. 34.

Regula 26. Idem dicendum, si aliquid consulant contra fidem, aut contra bonos mores. Ib. R. 34.

Regula 27. Idem dicendum, si invitant ad superbiam. Ib. R. 34.

Regu-

Regula 28. Idem dicendum, si ad eas obtinendas adhibeatur medium superstitiosum. Ib. R. 34.

Regula 29. Revelatio, in qua intervenit inordinatio naturæ, vel species mali, non est à Deo. Cast. R. 22.

Regula 30. Revelationes sunt à dœmone, 1. si instigant ad aliquid quod reipsa est contra exempla Christi & Sanctorum. 2. Si illud, ad quod instigant, hominem elevat ad tumorem mentis. 3. Si id, ad quod instigant, hominem elongat à corde proprio. 4. Si id, ad quod instigant, hominem in virtutibus extenuat, donis Dei gratuitis exuit, & ad creaturas abjicit. 5. Si ab initio consolantur ac delectant; postmodum verò affligunt & cruciant. 6. Si ab initio afferunt securitatem; in fine autem diffidentiam, & dubietatem ac perplexitatem. 7. Si nituntur extinguere bonam voluntatem & charitatem. Hen. R. 3.

Regula 31. Revelationes, in quibus continentur promissiones exorbitantes à legibus justitiæ, æquitatis, aut sapientiæ præstabilitis à Deo, non sunt à Deo. Vide Reg. 4. 5. Hæc Regula non sic intelligenda est, ut statim rejiciantur omnes revelationes, in quibus continentur promissiones generales semper exaudiendi supplicantium preces, quia hæ promissiones sunt tacitè conditionatæ, & sunt veræ in sensu accommo, si videlicet non fiant contra Ordinem præstabilitum ex legibus divinæ æquitatis, nec circa objecta nunquam concedi solita. Præsupponitur enim in omni petitione congrua proportio inter meritum petentis, meritum recipientis, & inter bonum universi à Deo intentum in systemate naturæ vel gratiæ, ob quam causam non potest à quolibet peti quodlibet, ne quidem à B. Virgine aut Christo. Illas verò promissiones voco exorbitantes, quæ versantur in determinato genere concessionum, nunquam à Deo generaliter concedi solito, aut si præbeant occasionem delinquendi, aut si sint ita generales, ut etiam positivè videantur excludere præfatas condiciones & clausulas. Vide

Part. I. C. 15. Reg. ult.

ERRATA.

Prior numerus denotat folium, posterior lineam.

Parte 1. 68. 29. *referentur.* *reverentur.* 71. 26. *accesi.* *accede.* 78. 29. *expendendo.* *expendendæ.* 83. 9. *quando.* *quanto.* 89. 3. *erubescat.* *erubescibat.* 92. 14. *facillatio.* *vacillatio.* 99. 22. *continus.* *continuis.* 103. 16. *retractatio.* *retractio.* 122. 17. *crucium.* *crucum.* 129. 15. *universitatis.* *universitas.* 132. 32. *cacudit.* *cæcutit.* * 173. 24. *audiantur.* *audiant.* 192. 27. *nolo.* *noli.* 199. 16. *consilium.* *consimilium.* 212. 18. *rever.* *reverà.* 228. 2. *perpendi.* *perdendi.* 255. 20. *cacirat.* *cæcitate.* 255. 23. *magna.* *magna pars.* 255. 25. *mediationes.* *meditationes.*